

Na zadnji seji skupščine Izobraževalne skupnosti Slovenije je bilo sklenjeno, da vpiše ta šola v letošnjem novem šolskem letu dva oddelka prvih letnikov, to je okrog 60 novincev.

Zimske olimpijske igre v Sarajevu so končane. Branko Mikulić, predsednik olimpijskega komiteja je na tiskovni konferenci povedal, da bodo stroški iger med 135 do 140 milijoni dolarjev. V zvezi z igrami ni nobenih posojil, stroški bodo pokriti s prihodki, bilanca pa bo znana proti koncu leta. Na sliki: predsednik mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch je za uspešno organizacijo iger odlikoval Branka Mikulića s posebnim zlatim olimpijskim odličjem

REVŠČINA MED BOGATIMI

V Združenih državah Amerike poteka žolčna razprava o vprašanjih, koliko lačnih je v državi in kaj pomeni biti brez vsega v najbogatejši državi na svetu. Povod za razpravo je bilo poročilo neke nevladne komisije, v katerem je rečeno, »da obstajajo lakota, nedohranjenost in očitna revščina v

vseh zveznih državah«. Najhuje je v državah severno od New Yorka.

Ceprav v poročilu, ki ga posreduje tiskovna agencija AP, ne navajajo natančnega števila lačnih Američanov, pa poudarjajo, da je revežev zdaj precej več kot pred petimi leti in da so se med njimi znašli tudi mnogi, ki so takrat pri-

padali dobro situiranim slojem.

Prejšnja leta so se po Ameriki potikali samo klateži, zdaj pa se je število ljudi brez strehe nad glavo povečalo na dva milijona, brezposelnih na približno 12 milijonov, pomoč v hrani dobiva kakih 20 milijonov ljudi, vrste pred kotli pa so vedno daljše. Brezdomci so povsod: od Golden Gate v San Franciscu, newyorškega metroja in nezaklenjenih skladišč v Chicagu, do sprejemnih centrov v Washingtonu. Med njimi je veliko duševnih bolnikov, kar je posledica kampanje, ki se je v Ameriki začela pred kakimi desetimi leti in katere cilj je bil iz umobolnic izpustiti tiste, katerih bolezen je mogoče krotiti z zdravili.

V poročilu, ki ga je sestavila komisija profesorjev s Harvarda, psihologov, socialnih delavcev in verskih voditeljev, je rečeno, da danes več kot 34 milijonov Američanov živi pod uradno določeno mejo revščine. Čeprav te meje ni mogoče primerjati na primer s tisto v Etiopiji, pa je dejstvo, da je zdaj število revežev »na ameriški način« največje v zadnjih 20 letih. Med vzroki avtorji navajajo veliko inflacijo v zadnjih petih letih, veliko brezposelnost in Reaganovo militaristično politiko, saj je predsednik za oborožitev (za prihodnje leto) zahteval 306 milijard dolarjev, skladi za socialno skrbstvo pa bodo ostali tolikšno kot lani.

Novi konkordat

Odnosi med Italijo in Vatikanom bodo odslej temeljili na novih načelih. Predsednik vlade Bettino Craxi in vatikanski državni tajnik Agostino Casaroli sta pred očmi italijanske javnosti podpisala nov konkordat.

S podpisom novega konkordata se končuje dolgo obdobje pogajanj med italijansko državo in Vatikanom, ki so trajala celih sedemnajst let. Po njem katoliška cerkev v Italiji nima več vloge predstavnice uradne državne veroizpovedi. Tako dejansko prihaja do ločitve cerkve od države in do celovitega uresničevanja vsebine italijanske ustave, ki govori o svobodni veroizpovedi. Sam Craxi pa je ob tem poudaril, da je katoliška vera globoko zakoreninjena v italijanski zgodovinski in kulturni zakladnici in da bogati socialni pluralizem v državi. Z novim sporazumom se končuje tudi težavno poglavje v odnosih med državo in cerkvijo. Vatikanski državni tajnik Casaroli pa je dejal, da je to zmaga duha drugega vatikanskega koncila, po katerem sta cerkev in država suvereni vsaka na svojem področju.

Zunanje spremembe v konkordatu se nanašajo predvsem na odnose med cerkvijo, državo in državljani. Država bo še naprej zagotavljala pouk verouka v vseh osnovnih in srednjih šolah. Učitelji, ki bodo to želeli, bodo lahko še poučevali verouk, vendarle se bodo morale cerkvene oblasti izreči o njihovi usposobljenosti. S konkordatom se spreminjajo tudi številne pristojnosti pri sklepanju zakonskih zvez. Država bo sicer še priznavala veljavnost zakonskih zvez, sklenjenih v cerkvi, postopek za sklepanje takih zvez pa bo mnogo bolj podroben in bo obvezoval duhovnike, da bodo spoštovali osnovna določila državne zakonodaje. Tudi cerkvene razveze bodo podvržene vsem določilom italijanske zakonodaje.

ZNAMO — ČE SE ORGANIZIRAMO

Sedaj, ko je zimskih olimpijskih iger konec, se sme tudi sami pohvaliti. Tako je prav in normalno je bilo, da smo pravico graje in hvale v pripravi in izvedbi iger prepustili gostom. In so nas resnično hvalili.

OGLEDALO TEDNA

ZOI so predvsem nam Jugoslovanom pokazale kakšne poti sodelovanja in organiziranosti je potrebno ubirati za uspešno delo. Seveda ta ugotovitve ne velja samo za igre, temveč za vsakršno ustvarjalno delo. In takšnih vzgledov kot je bilo Sarajevo, kjer se je v preteklih tednih ustvarila Jugoslavija v malem, smo še kako potrebni. To veliko srečanje športnikov vsega sveta v tistem delu

naše domovine, ki ima sicer idealne pogoje in nobene tradicije okoli zimskih športov, bo verjetno zapustilo svoje sledove pri generaciji, ki danes še trga hlače na solskih klopih. Če bo tako — in upajmo da bo — potem smo lahko tudi Slovenci, ki smo bili ob odločitvi, da bodo te ZOI v Sarajevu nekako najbolj vznemirjeni, vendarle pomirjeni ob resnici, da je veriga močna le toliko, kolikor je močan njen najslabši člen. V tej verigi pa smo vsi — od Triglava do Djevdjelije.

Hvala po uspešno opravljenem delu, kakor je to ob primeru ZOI v Sarajevu, pa nam sme biti Jugoslovanom še en nauk ob naši že ukoreninjeni navadi, da so nas polna usta hvale in hvalisanja še preden smo se do dobra spravili h kakšnemu delu. Na izkušnjo Sarajeva ne smemo pozabiti!

Vrsta stikov

Najvišji sovjetski voditelj s Konstantinom Černenkom na čelu so takoj po pogrebu J. V. Andropova sprejeli vse tuje delegacije, ki so se udeležile pogrebnih svečanosti. Bil je 130 delegacij, nekaj več kot ob pogrebu L. I. Brežnjeva. Opazovalci v Moskvi sodijo, da so dali precejšen poudarek srečanjem z »zahodnjaki«. Ameriški podpredsednik Bush je Čemenku predal Reaganovo pismo, na tiskovni konferenci pa je potem dejal, da enourni pogovor z novim sovjetskim voditeljem ni bil polemičen. Zahodnonemški kancler Kohl si je tudi ob tej priložnosti prizadeval, da naj bi prišlo do srečanja Reagan—Čemenko. Po prvem Černenkovem govoru na seji CK Sovjetske zveze je uradni Washington videl znamenje pripravljenosti SZ, da »odpre vrata za pogajanja«.

KORAK NAPREJ, DVA NAZAJ?

Po dolgem usklajevanju je končno prišel na dan »osnutek programa racionalizacije visokošolske mreže in zmogljivosti v Srbiji«, kjer prvič konkretno predvidevajo vse: od ukinjanja odvečnih in združenemu delu nepotrebnih visokošolskih institucij do preudarnega načrtovanja tako kadrov kot visokošolskih institucij. Tako se odpira dolgo odlagana, včasih tudi odklanjana in omalovaževana razprava o konkretnih vprašanjih razvoja višjega in visokega šolstva v tej republiki, poročajo tukajšnja sredstva obveščanja.

Izhajajo iz spoznanja, da je devetnajst univerz veliko precejšnje lastne možnosti, velika škoda za kakovost študija in veliko devalviranje znanja. Mnoge visokošolske ustanove so namreč nastajale preveč stihijno, brez kakršne koli razvojne koncepcije, programske in orientacijske spremembe, kar je privedlo do množičnega drobljenja in zoževanja izobraževalnih profilov, ponekod pa tudi do spremembe njihovega značaja in namena, kar je imelo za posledico padec kakovosti in učinkovitosti študija. S časoma so namreč takšne fakultete postale socialne institucije za tiste, ki niso imeli nobene možnosti za zaposlovanje.

V Srbiji so namreč odpirali oddaljene oddelke tudi v mestih s samo trideset tisoč prebivalci, in ko so tako znatno podvojili zmogljivosti, ko smo namesto znanja začeli proizvajati neznanje, ko so se diplomirani visokošolci namnožili na silih za zaposlovanje, so sklenili narediti velik preobrat za zdravljenje nezdravega stanja. Vprašanje pa je seveda, ali je to zdravljenje razmer v šolstvu ali pa zdravljenje stanja nasploh, kajti vsa stvar malce spominja na čase, ko smo zaradi cenene nafte zapirali premogovnike kot vires predrage energije in jih v zdajšnji krizi energije zopet odpiramo kot nekaj, kar je bilo prezgodaj odpisano, a to nas zdaj stane več, kot pa vzdrževanje v redni proizvodnji.

Taki problemi nastajajo zaradi napak v načinu mišljenja, kakor je bilo svojčas prepričanje, da med socialističnimi deželami ne more biti vojnih intervencij, kar je demantiralo dogajanje v zvezi s Čehoslovako, ali pa prepričanje, da v socialistični družbi ni mogoče imeti problemov z narkomanijo, kar sedanost prav tako demantira, kajti narkomanija se širi tudi v teh deželah, torej tudi pri nas.

Zivljenja pač ni mogoče predpisati, in to čutijo tukaj tudi v odnosu do predlaganih sprememb, kajti vsaka visokošolska institucija se tako ali drugače izvzema iz seznama za ukinjanje, češ da zanjo ocene o splošnem stanju ne veljajo, in tako smo pred ugotovitvijo, da bi v omenjenem osnutku nazadnje ostala le splošna načela, ki nikogar konkretno ne bi obvezovala. Potem pa je vprašanje, kaj storiti, če mreže visokega šolstva ne bi spreminjali? Odgovor je pri roki že izhodišče samega osnutka: če namreč ne bi bilo hiperprodukcije visokošolskih kadrov, ki je posledica odlaganja zaposlovanja z usmerjanjem v nadaljnji študij, a brez rešitve problemov zaposlovanja tudi pozneje, bi najbrž hitreje reševali vprašanja razvoja proizvodnje in zagotavljanja primerno večjega števila delovnih mest, kar bi samo po sebi preusmerjalo mlade v študij ob delu oziroma v kakovostnejše šolanje v usmerjenem izobraževanju, h kadrom, ki so vselej potrebnejši od visokošolskih kadrov, ker na njih leži kakovostna proizvodnja in uspešnost gospodarjenja, isto kar zdaj povsod najbolj pogrešamo.

Neskladje med priučenim znanjem in neustrezno kakovostjo dela je problem, ki ga ne moremo rešiti z reorganizacijo šolstva, čeprav je res, da kopičenje visokošolskih kadrov na silih za zaposlovanje ne nudi drugega kot kopičenje političnih problemov, saj je nezadovoljstvo visoko izobraženih ostreje od nezadovoljstva manj razgledanih, kjer spoznanja o koreninah nezdravega stanja v družbi prihajajo počasneje v zavest. Tudi osnov za take carske reze ne bi bilo, če bi načrtovan razvoj družbe uresničevali tako, da šolstvo ne bi preraščalo gospodarstva, zato je ob vsakem takim ukrepu prisotno vprašanje: ali ni to korak nazaj od tistega prejšnjega koraka naprej? In kakšen korak naprej bo sledil korakoma nazaj?

Marca bodo o tem razpravljali v skupščini SR Srbije na podlagi razprave, ki javno poteka od marca. Kolikšna načelnost bo tedaj dosežena, bomo torej šele videli.

Viktor Širec

V ŽARIŠČU DOGODKOV

Med Bonnom in Vzhodnim Berlinom je še zid

Po zlomu nemškega rajha leta 1945 sta nastali dve državi: ZR Nemčija in Nemška demokratična republika, ki že štiri desetletja pomenita pomembno postavko v strategiji miru v Evropi, seveda vsaka s svojo pripadnostjo zahodnemu oziroma vzhodnemu bloku. Kljub temu se med obema državama nekaj »mehča«, kar pa še zdaleč ne pomeni v ZR toliko željeno združitev obeh Nemčij.

V NDR so dolga desetletja po vojni zanemarjali osebnosti iz vsenemške zgodovine. Lani pa, ko so proslavljali 500-letnico rojstva Martina Luthra, so dali poudarek temu dogodka iz vsenemške zgodovine tudi v Nemški demokratični republiki. Zahodnonemški parlament v Bonnu je pred nedavnim sprejel poseben dokument, ki govori o pravici nemškega naroda do samoodločbe. V vzhodnem Berlinu so takoj reagirali in spomnili, da ureja odnose med obema državama posebna pogodba, ki je bila sklenjena pred dobrimi desetimi leti. Kaj nespornost pogloblja? Po zahodnonemški razlagi tretji rajh z letom ni prenehal obstajati, mima pa odtelet nekdanjega ozemlja in svojih organov. Z ustanovitvijo ZR Nemčije po tej razlagi ni nastala nova

zahodnonemška država, ampak je bil ta del Nemčije le na novo organiziran. V ZRN si močno prizadevajo, da bi za idejo o združitvi obeh Nemčij pridobili predvsem mladi rod. V velikanski nakladi so izdali nemško himno — tudi tisto kitico, ki govori o mejah države ob rekah Maas in Memel. Ugotovili so namreč, da zahodnonemška mladina teksta državne himne sploh ne pozna.

Razmerja med obema Nemčijama pa kalijo ali pa njihov razvoj ovirajo tudi razprtije na zahodnonemški notranjopolitični sceni. Pred leti, ko je socialno-liberalna koalicijska vlada pod vodstvom Willyja Brandta ustvarila svojo »vzhodno politiko«, je takratna opozicijska CDU in CSU spodbijala celo veljavnost vsakršnih

sporazumov med obema Nemčijama. Voditelj bavske frakcije krščanskih socialistov Strauss je takrat zahteval celo posredovanje zveznega ustavnega sodišča. Prav isti Strauss pa je nekaj let kasneje, ko so lani krščanski socialisti prišli v vlado, zahteval milijardna posojila za Nemško demokratično republiko.

Zahodni Nemci so si vsa leta nazaj lastili tudi pravico, da na mednarodnih forumih govorijo v imenu obeh Nemčij, kar so na vzhodu stalno oporekali. Velika večina zahodnih Nemcev sodi, da je združitev možna, vendar to ne bo tako hitro.

Vsekakor ovira razvoj ideje o združitvi obeh Nemčij dejstvo, da imata obe, naravnane druga proti drugi, rakete, ki pa niso njune. Tako je znameniti in tudi zloglasni berlinski zid, ki je nastal kot posledica hladne vojne pred desetletji, nekako potegnjena na celo črto mednemške državne meje, ki je nastala v evropskih pogodbah in v sklepih listin iz Helsinkov.

globus

ČRNOBELJ — V zgodovinski dvorani črnomajlskega kulturnega doma so v soboto proslavili 40-letnico prvega zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, najvišjega zakonodajnega in izvršnega organa slovenske ljudske oblasti.

KAIRO — Libija in Egipt sta se odločila, da bosta s svojimi mej umaknila večino vojaških enot, kar predstavlja prvi korak k normalizaciji odnosov med obema državama.

BEOGRAD — V jugoslovanskih turističnih krajih je lani bivalo okoli 19 milijonov tujih in domačih turistov, kar je nekaj več kot predlani.

CIUDAD DE MEXICO — V Manau je prispelo 225 prostovoljcev iz ZDA, ki bodo pomagali obirati bombaž. V nasadih bombaža in kave pa je že pred tem delalo preko 2 tisoč prostovoljcev, ki so izrazili solidarnost s sandinistično vlado.

NIŠ — Elektronska industrija iz Niša bo postavila v SZ, v Tbilisiju tovarno barvnih televizorjev.

KUALA LUMPUR — V Aziji, Afriki in Latinski Ameriki umre vsako leto za grižo tri do pet milijonov otrok.

ALŽIR — Na vzhodu Alžirije je pretekli teden zapadlo do meter snega.

PEKING — Na Kitajskem bodo razpisali že četrto vse ljudsko posojilo. Denar naj bi porabili za pospešen razvoj industrije.

BEOGRAD — Po sklepu ZIS bo poletna ura začela veljati 25. marca, ko bomo ob dveh po polnoči premaknili urne kazalce za eno uro naprej. Poletna ura bo veljala do 30. septembra do tretje ure, ko bomo kazalce spet pomaknili za uro nazaj.

BEOGRAD — Predsednik predsedstva SFRJ Milka Špijak bo od 13. do 15. marca na obisku v Avstriji kamor ga je povabil predsednik republike Kirchschiager.

MURSKA SOBOTA — Povratno informiranje in motiviranje delegatov sta osnovna pogoja za uspešno delovanje delegatskega sistema, so med drugim ugotovili na seji predsedstva OK SZDL, ko so obravnavali poročilo o delu zborov občinske skupščine, njenih organov, izvršnega sveta in uresničevanje delegatskih odnosov v soboški občini. Hkrati so razpravljali o kandidatih za vodstvo občinske skupščine in vodstva posameznih samoupravnih interesnih skupnosti. Tako kot vse temeljne kandidacijske konference v občini, so tudi člani predsedstva OK SZDL podprli predlagane kandidate. Na seji so med drugim sprejeli tudi predlog operativnega programa dela OK SZDL v letošnjem letu. — še

LENDAVA — Člani občinskega sveta zveze sindikatov v Lendavi so ugodno ocenili izvedbo občnih zborov osnovnih organizacij in konstitutivnih seji konferenc osnovnih organizacij v organizacijah združenega dela. Občni zbori so bili bolj obiskani kot prejšnja leta in tudi vsebinsko bolj zasnovani. Sindikati so se aktivneje vključili v poslovanje s posebnim poudarkom na razpravi o zaključnih računih. Večja je aktivnost tudi pri uveljavljanju gospodarske stabilizacije, boljše je obveščanje v združenem delu, čeprav še vedno ne zadovoljuje potreb, sindikati pa so se aktivneje vključili tudi v nagrajevanje po delu, urejanje prehrane delavcev, v kulturno in športno življenje ter reševanje problemov socialne politike. Struktura novih vodstev sindikalnih organizacij je zadovoljiva tako po starosti, spolu kot narodnosti. Svet je razpravljal še o porabi sis družbenih dejavnosti in o pripravah na volilno sejo občinskega sveta zveze sindikatov.

MURSKA SOBOTA — Člani izvršnega sveta skupščine občine so na svoji zadnji seji v torek največ pozornosti namenili nekaterim vprašanjem s področja kmetijstva. Tako so obravnavali poročilo o realizaciji programa pospeševanja proizvodnje hrane na območju občine v preteklem letu ter hkrati sprejeli tudi program za letošnje leto, posebno pozornost pa so namenili načrtu spomladanske seve. Po njem bo potrebno spomladi v soboški občini zasejati okrog 16 tisoč hektarjev njiv, največ pozornosti v tem svetnem planu pa namenjajo koruzi, sladkorni pesi, krompirju, soji in še nekaterim poljščinam.

MURSKA SOBOTA — V začetku tedna so se sestali člani odbora za ekonomske odnose s tujino pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje. Ko so se dogovarjali o programu dela odbora v tem letu, so poudarili, da je potrebno v njem dati več poudarka sprotni in temeljiti obravnavi izvoznih rezultatov pomurskega gospodarstva po vsakem četrtletju, kazalo pa bi tudi ugotoviti, kakšna je regionalna usmerjenost pomurskega izvoza. Na seji so ocenili tudi izvozne rezultate pomurskega združenega dela v preteklem letu ter ugotovili, da so ti sicer boljši od leta 1982, vendar se z njimi še vedno ne moremo zadovoljiti. To velja zlasti za izvoz na konvertibilno področje, ki narašča znatno počasneje kot izvoz na kirinško tržišče.

do tedna

POLEG OBRTNIKA SE EN DELAVEC

V preteklih letih se je število obratovalnic samostojnih obrtnikov in število pri njih zaposlenih delavcev povečevalo nekoliko hitreje kot število enot drobnega gospodarstva združenega dela. V letih 1976—1982 se je število zasebnih obratovalnic povečalo od 17.496 na 24.230. V tem času se je povečalo tudi število delavcev, ki jih zaposlujejo obrtniki, in sicer od 14.338 (1976. leto) na 21.961 (1982. leto). Kljub 53-odstotnemu povečanju zaposlenosti v zasebnih obratovalnicah, pa je v njih še vedno premalo »tujih« delavcev. Posamezna v poprečju zaposluje manj kot enega delavca. To so podatki za celotno območje Slovenije. V pretežni meri veljajo tudi za Pomurje.

V drobnem gospodarstvu (tako družbenega, kakor zasebnega sektorja) je veliko možnosti za zaposlitev. Žal pa mnogi obrtniki, ki imajo ustrezna delovna sredstva, ne kažejo posebnega navdušenja za zaposlitev dodatnega števila delavcev, razen seveda v dejavnostih, kjer en ali dva delavca ne moreta postoriti nič. To je

na primer gradbeništvo. Na nezainteresiranost obrtnikov za zaposlovanje nezaposlenih delavcev vpliva predvsem njihov družbenoekonomski nenek položaj. Vsaj donedavna je bilo tako, da družba (pravzaprav uprave za družbene prihodke) pri odmeri

DROBNO
GOSPODARSTVO

navkava ni upoštevala prispevka, ki ga da nek obrtnik s tem, ko dodatno zaposli novega delavca. Zdaj so sicer priznane nekatere olajšave. Ni pa še urejeno vprašanje minulega dela obrtnikov in njihovega prispevka, ki so ga dali k razvoju obratovalnic itd.

V javni razpravi je gradivo o stanju in usmeritvah drobnega gospodarstva SR Slovenije. O njem bo tekla beseda tudi v republiški skupščini. Izvršni svet SR Slovenije in izvršni svet skupščin

Mikroračunalništvo
na pohodu

PRED AKCIJO: MIKRO JE MAKRO

Naj ponovimo! Blizu smo — prelomnega obdobja. Kar je zastarelo, bo šlo, kamor sodi: v zgodovinsko ropotarnico. Med tem in znotraj tega je skrito bistvo novega, nastajajočega. Težko ga je videti, najti, še težje dokazati. Toda — ni moči, ki bi mogla preprečiti nastajanje novega zarodka zgodovine. Vse ob svojem času?

Če je posredi zgolj labodji spev ali nekaj računalniški boom, o tem ne bi sodili, dejstvo pa je, da bosta društvo sociologov in politologov Pomurja ter srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti jutri ob 12. uri na omenjenem centru pripravila demonstracijo uporabe mikroračunalnikov v poslovni informatiki. Videli, slišali in preskusili pa bomo še veliko več.

UDOMAČEVANJE
IZRAZOSLOVJA

Mikroprocesor, logični »chip«, ROM, RAM, datoteka, disk, disketa, terminal, basic, pascal, fortran, cobol — terminologija (izrazoslovje) zveni prvi hip tuje, a kaže, da se bo začel tudi v Pomurju čedalje bolj udomačevati.

Raba računalnika in informacijskih sistemov nasploh je v regiji uveljavljena predvsem na področju poslovne informatike (vodenje glavne knjige, saldakontov, osebnih dohodkov ipd.), bistveno manj pa na področju znanstveno-raziskovalne dejavnosti in v neposredni materialni proizvodnji. Tako so, denimo, povsem

neizkoriščene banke podatkov Zavoda za statistiko SR Slovenije, SDK in patentno-informacijske službe. Glede uveljavljanja računalnikov materialni proizvodnji velja omeniti možnost numeričnega krmiljenja strojev, procesno tehnologijo in siceršnji proces avtomatizacije.

RAČUNALNIK V HIŠI

ZX 81 spectrum, commodore, galaksija, abakus, HR 83, texas, partner — na teh in drugih hišnih računalnikih oz. mikroračunalnikih se bo moč najzanimivejše preprečiti v njihovo uporabnost in koristnost. Saj namen akcije M-M: informirati, predstaviti in demonstrirati nekatere od možnosti, ki jih računalniki in računalniška tehnologija omogočajo. Med drugim bo tudi izvedena telefonska povezava (teleprocesing) med terminalom in računalniškim centrom v tovarni oblačil in perila Mura (IBM).

»Velikemu številu ljudi, predvsem mladim, se je tako odprla možnost, da se spopadejo s poljubno množico zanimivih in težkih nalog in da okusijo slast zmage, ki jo prinese ustvarjalni napor; drugače kot pri športu ali dejavnostih, kjer je za uspeh potrebno tudi precej sreče. Pri programiranju zmaguje izključno pamet.« To je le utrinek iz lične brošure, izdane pred akcijo Mikro je makro, ki bo — kot že zapisano — jutri ob 12. uri na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti. (B. Ž.)

nakazuje ustrezne rešitve. Obeta mo si torej lahko še nadaljnji razvoj obrtnih dejavnosti, pri čemer pa si bo treba prizadevati za ustreznost lokaciji posameznih obratovalnic. To velja predvsem za dejavnosti osebnih storitev.

Š. SOBOČAN

Vloga ZK v razvoju političnega sistema

O nekaterih aktualnih vprašanjih uveljavljanja delegatskega sistema v soboški občini so razpravljali člani predsedstva občinskega komiteja zveze komunistov v Murski Soboti. Pri tem so zlasti opredelili idejnopolična izhodišča glede nalog zveze komunistov na področju uresničevanja delegatskih odnosov, še posebej v vseh institucijah družbenopolitičnega sistema in še posebej vlogi komunistov v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine. Ob oceni, da delegatski sistem še vedno ni najbolj učinkovit, so se kritično opredelili do prispevka članstva ZK, ki bi se moralo v prihodnje v znatni meri angažirati na tem zelo pomembnem področju. V mislih so imeli ne le delegatsko bazo, ampak delo vseh komunistov, ki so vpeti v delegatski sistem od osnovnih organizacij do občinskega partijskega vrha. V ospredju sta zlasti dve poglavni izhodišči, in sicer desetletne bogate izkušnje pri uveljavljanju delegatskega sistema in konkretni prispevek subjektivnih sil na čelu ZK.

Na ta način so se v bistvu vključili v obširne priprave na bližnjo sejo CK ZKS, kjer bo razprava o aktualnih idejnopoličnih vprašanjih uveljavljanja in razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Zato so na seji predsedstva OK ZKS v Murski Soboti tudi sprejeli konkreten akcijski program za izvedbo razprav v organih in osnovnih organizacijah ZK. Tako bi OO ZK skupno s sindikatom, vodji delegacij, predsedniki samoupravnih organov in najodgovornejšimi vodilnimi in vodstvenimi delavci opravili zares celovite razprave o omenjeni problematiki. V razširjeni sestavi s člani OK ZKS bodo, kot je dogovorjeno, organizirali razprave v OO ZK v OVIZ, Soboti TOZD Gradbeništvo, Rašica TOZD Beltinka in KZ Panonka. Postavljen je tudi rok, in sicer 12. marec. Razen tega bi se s takšnimi razširjenimi razpravami akcijsko

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zemljarič
v Pomurju in
PorabjuKMETIJSTVO,
TRARNE IN ...

ELEK-

Delegacija republiškega izvršnega sveta se je nato pogovarjala s predstavniki nosilcev gospodarskega razvoja v Pomurju, predsedniki občinskih izvršnih svetov in najvišjimi funkcionarji družbenopolitičnih organizacij v regiji. Beseda je tekla o težavnem gospodarskem položaju v Jugoslaviji in razmerah v pomurskem gospodarstvu, ki je lani doseglo dokaj dobre rezultate, zdaj pa so nekateri v dokaj neugodni situaciji (kovinska industrija idr.).

Predsednik slovenskega izvršnega sveta je dejal, da bo položaj letos precej težaven in da si je treba prizadevati za doslednejše uresničevanje stabilizacijskega programa. Perspektive Pomurja pa se kažejo zlasti v razvoju kmetijstva, izgradnji elektrarn na reki Muri, razvoju premo-govništva in aktiviranju plinskih vrtin v lendavskem kotu. Izgradnji plinovoda do Murske Sobotine in Gornje Radgone, obetaven pa je tudi program pentaenitritola v okviru lendavske petrokemične industrije.

PRED UVEDBO DVO-
JEZIČNEGA POUKA

V okviru obiska v Železni županiji pa je delegacija, v kateri sta bila poleg Janeza Zemljariča še predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Jernej Jan in član izvršilnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije Jer predsednik sozda ABC Pomurka Gusti Grof, najprej obiskala osnovno šolo na Gornjem Seniku in skupaj z gostitelji — navzoč je bil tudi predsednik županijskega sveta Zoltan Bors — prisostvovala pouku slovenskega jezika. Ob koncu je tovariš Zemljarič med drugim dejal, da so

učenci pokazali dobro znanje materinega jezika in jim podaril tudi več slovenskih knjig. Ravnateljica šole Erika Glanc je v kasnejšem razgovoru seznanila delegacijo iz Slovenije s pripravami na dvojezični pouk, pri čemer računajo na pomoč tudi od matičnega naroda.

KDAJ MEJNI PREHOD
MARTINJE—GORNJI SE-
NIK?

V Monoštru (Szentgotthardu) pa je tekkel pogovor predvsem o gospodarskem sodelovanju med Slovenijo in Železno županijo. Spregovorili so o številnih konkretnih primerih stikov, ki so v nekaterih primerih dokaj dobro utečeni (Planika—Savaria, Sobotamizarsko podjetje iz Kormenda idr.), ponekod pa se še zatika, oziroma prepočasno uresničujejo dogovore. Naša delegacija je med drugim predlagala, da bi bilo zelo koristno, če bi razvili več kooperacijskega sodelovanja med delovnimi organizacijami na obeh straneh meje. Tako bi kazalo tudi bolj razširiti skupno proizvodnjo pršutov in prodajo le-teh na konvertibilnem tržišču, kjer je po njih precejšnje povpraševanje. Velik interes pri nas je tudi, da bi na Madžarskem za potrebe sladkorne tovarne v Ormožu pridelovali sladkorno peso na površini do 2 tisoč hektarjev in da bi naša gradbena podjetja obnavljala več gradov v Železni županiji. Zelo koristno bi bilo urediti železniško povezavo med Monošтром in Mursko Soboto in nenazadnje se je naša delegacija zavzela za odprte maloobmejne prehode Gornji Senik—Martinje ter da bi postopoma ukinjali dosedanje omejitve števila potovanj ter obvezno menjavo v maloobmejnem prometu.

JOŽE GRAJ

sedanji koncept časopisa Vestnika dober in ga verjetno ne bi kazalo spreminjati.

M. Jerše

ELEMIR MELIN iz Murske Sobotice: Menim, da je v minulih 35. letih časopis Vestnik opravil svoje poslanstvo. O tem dovolj zgornjo prica, da je postal zelo priljubljen časopis v pokrajini ob Muri. Sicer pa Vestnik prebiram redno, najraje se ustavim pri vesteh dopisnikov, včasih pa se tudi sam odločim, da napišem kakšno vest. Mislim, da je sedanji koncept časopisa Vestnika dober in ga verjetno ne bi kazalo spreminjati.

VLADO KUŽMIČ iz Murske Sobotice: Vestnik redno prebiram, nanj pa sem naročen približno šest let. Doslej nimam nobenih pripomb na njegovo pisanje, najprej pa prelistam prvo in zadnjo stran časopisa. Zlasti me zanima gospodarska problematika, precej pozitivni pa se mi zdijo članki, ki govorijo o vsakdanju ljudi v Pomurju. Tako lahko z vem marsikaj zanimivega o življenju ljudi v manj znanih krajih in njihovih prizadevanjih na različnih področjih družbenega življenja. Vse te pohvale naj bodo spodbuda za vse ustvarjalce Vestnika, ki ga smatram za dober lokalni časopis. Zato želim, da bi tudi v prihodnje Vestnik po vsebinski plati ostal vsaj na sedanjem nivoju.

Za četrtno
manj
prehodov

Čez 5 mednarodnih in 7 maloobmejnih prehodov, ki jih imamo v Pomurju, je lani potovalo 3 milijone 181 tisoč 419 potnikov. V primerjavi z letom prej jih je bilo za 25 odstotkov manj. Od prej navedenega števila je s potnimi listi potovalo 691 tisoč 377 Jugoslovancev, kar je 68 odstotkov manj kot leta 1982. S propustnicami pa je šlo čez mejo 1 milijon 89 tisoč 72 potnikov, to je za 21 odstotkov več. Čez naše prehode je s potnimi listi potovalo 1 milijon 145 tisoč 385 tujcev (približno toliko kot leto prej), naši sosede, ki imajo propustnice za maloobmejni promet, pa so šli čez mejo 255 tisoč 585-krat. To število je za 17 odstotkov manjše kot pred letom. To pa ne velja za maloobmejni promet z Madžarsko; k nam je od tam prišlo 80 tisoč 96 potnikov (54 odstotkov več), Pomurci pa so šli s propustnicami v to sosednjo državo 63 tisoč 208-krat, kar je za 15 odstotkov več.

Š. S.

IVAN KOVAČ, direktor p. e. Pomurski sejem GR Ljubljana: »Na domači tedišek sem naročen od vsega začetka in ga redno prebiram, saj bi brez njega težko shajal. Je namreč svojevrsten barometer dogajanja v Pomurju. Tudi naš vsakoletni kmetijski sejem dobro spremlja, čeprav menim, da bi lahko novinarji namenili več pozornosti tudi našim programskim aktivnostim čez vse leto. Vsekakor pa smo ti dve desetletji z Vestnikom dobro sodelovali in pripravljeni smo, da v obojestransko zadovoljstvo in korist. Ščesoma pa bo to sodelovanje nedvomno na višji ravni, saj možnosti za to obstajajo. Opažam pa, da uspešno vodi predvsem med kmetičko prebivalstvo, zato bi bilo potrebno razmisлити predvsem o strokovnejšem pisanju zanj.

Milan Jerše

JOŽE VIHER (Ljutomer): Pomurski Vestnik se je že dobera usidral v vsakdanjik našega človeka. Prav s svojo pestrostjo in usmeritvijo se je prikupil vsem, ki ga berejo. Nič ne popoln — to si moramo priznati — in tudi pri Vestniku bi se našla kakšna napaka. Kljub temu pa — kakšen je, takšen tudi mora ostati. Seveda pa so še možnosti za kvalitetnejši vzpon našega tednika. Omenil bi samo nekaj: prav Vestnik se je v minulem letu izkazal pri poročanju iz prve republiške mladinske delovne akcije v občini Ljutomer. Bil je prisoten in tako po svoji moči prispeval k uspešnemu poteku in izvedbi. Še vedno pa bi lahko rekel, da bi moral Vestnik bolj spremljati problematiko mladincev. Res je, da imajo pionirji svojo stran, vendar pa je tehtnejših in problemskih tem premalo. Kakorkoli že — vsi upamo, da bo prav jubilej dobra spodbuda za kvalitetnejšo rast Vestnika.

Otroci se igraje učijo oba jezika

V lendavski in soboški občini deluje 30 oddelkov dvojezičnih vrtcev, ki jih obiskuje okrog 550 otrok. Vzgojno-varstveno delo pa opravlja 30 vzgojiteljic, od katerih jih je 16 slovenske in 14 madžarske narodnosti. Vse govore oba jezika v obsegu zahtevnosti zastavljenega vzgojnega programa. Sicer pa se vzgojiteljice nenehno izpopolnjujejo v obeh jezikih, med drugim tudi na seminarjih v Ljudski republiki Madžarski. Lahko torej rečemo, da je njihova usposobljenost zadovoljiva.

Tudi prostorske razmere so dokaj ugodne, kar je posledica pospešene gradnje in urejanja vrtcev na dvojezičnem območju, za kar je polovico sredstev zagotavljala republika. V prihodnje pa bi bilo treba te vrte še bolj opremiti z igračami in didaktičnimi pripomočki ter

sredstvi za jezikovno vzgojo, ponekod pa urediti še zunanja igrišča.

In kakšen pomen ima dvojezična predšolska vzgoja? Največji je prav gotovo v tem, da se otroci lahko igraje učijo oba jezika — slovenskega in madžarskega. Ne sicer vsi enako in dovolj, ker je nemogoče doseči, da bi otroci v dveh letih zares obvladali oba jezika — vsi tudi nimajo enakih sposobnosti — vendar pa je to še kako dobra priprava za dvojezični pouk v osnovni šoli, kjer jim drugi, nematerin jezik ni več povsem tuj.

Cepprav je po zakonu obvezno, da morajo vsi otroci na dvojezičnem območju 2 leti pred vstopom v šolo letno obiskovati 120-urni program predšolske vzgoje, pa temu ni vsepovsod tako. Seveda so za to krivi starši, ki ne znajo oceniti

pomena predšolske vzgoje. S takimi se bo zato treba posebej pogovarjati in jih prepričevati, da storijo tisto, kar je v korist njihovim otrokom.

Te ugotovitve so bile izrečene na skupni seji samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti lendavske in soboške občine pretekli petek v Dobrovniku.

Zelo kritično pa so spregovorili o vprašanju pouka madžarskega jezika na srednjih šolah v Pomurju in nekaterih visokih šolah (VEKŠ) v Mariboru. S stanjem nikakor niso zadovoljni, zato so sprejeli celo pobudo za spremembo 14. člena zakona o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti na področju vzgoje in izobraževanja.

J. G.

Združena sredstva za socialno varstvo

Izvršni svet občinske skupščine Lendava je na zadnji seji razpravljal o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za dejavnost občinske skupnosti socialnega varstva v letošnjem letu. Podpisniki sporazuma naj bi bili izvršni svet, občinska skupnost socialnega varstva, skupnost za zaposlovanje, zdravstvena skupnost, izob-

raževalna skupnost in skupščina občine. Z združenimi sredstvi bo zagotovljena večja socialna varnost ter predvsem redno delo vseh organov skupnosti. Na seji izvršnega sveta so razpravljali tudi o delovanju čistilnih naprav na področju območne vodne skupnosti Mura in pri tem ugotovili, da čistilne naprave ne morejo prepustiti v upravljanje krajevnim skup-

nostim, temveč za to specializiranim komunalnim organizacijam. Dokler tega ne storimo, bodo čistilne naprave več ali manj slabo delovale. Izvršni svet je v razpravi o izvajanju zakona o sistemu obrambe pred točo menil, da zakona ne izvajajo dosledno in da obramba pred točo še ni popolna.

Jani D.

Uveljaviti inovacijsko dejavnost

Uveljavljanje inovacijske dejavnosti kot množičnega gibanja je šele na začetku, vendar pa so prvi rezultati ugodni tudi v lendavski občini, so med drugim ugotovili na seji predsedstva občinskega komiteja ZKS Lendava. Pomembno vlogo pri tem ima občinska raziskovalna skupnost, ki se čedalje bolj uveljavlja, več pozornosti pa bo inovacijski dejavnosti potrebno nameniti v organizacijah združenega dela. Komunisti v osnovnih organizacijah morajo to področje aktivnosti bolj podpirati. Na seji predsedstva so obravnavali še poročilo o realizaciji skupne porave SIS družbenih dejavnosti v lanskem in programski usmeritve v letošnjem letu. Poraba se je gibala v okviru dogovora, samoupravne interesne skupnosti pa so v glavnem uresničile lanske programe. Letos bo na voljo nekaj več sredstev, a bo vendar potrebno varčevati s slehernim dinarjem. Predsedstvo je obravnavalo tudi potek priprav na programsko-volilno konferenco občinske organizacije ZKS, ki bo v začetku marca, ter o nalogah komunistov v zvezi z obravnavo zaključnih računov delovnih organizacij. Spregovorili so tudi o pripravah na javno razpravo o aktualnih idejnopoličnih vprašanjih uveljavljanja in razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki jo bodo pripravili v občini.

Jani D.

„Stare rane se zlagoma celijo“!

Lažna solidarnost, familiarnost in celo grupašenje — vse to je dalj časa pretresalo 24-članski učiteljski kolektiv (z 82 učenci) osnovne šole s prilagojenim programom Jože Kramar Juš v Lendavi, da bi s prvim jubilejem lani slednjič prišlo — na predlog družbenega pravobranilca samoupravljanja in Zavoda za šolstvo — do začasnega, enoletnega ukrepa družbenega varstva. Zanimalo nas je, kakšne so razmere v kolektivu zdaj, po več kot sedmih mesecih veljavnosti ukrepa! Najprej pojasnilo, mimo katerega ne moremo! Ko smo lani, po štirih mesecih trajanja začasnega ukrepa družbenega varstva poročali, da je grupašenje, lažna solidarnost in familiarnost dodatno podpirala skupina okrog prejšnje ravnateljice Pavle Leinerjeve, smo imeli v mislih dejstvo, da zdrave, trezno misleče sile na čelu z osnovno organizacijo Zveze komunistov in njeno sekretarko Marijo Ščapovo, niso mogle zagotavljati trdnosti, kompaktnosti v kolektivu. Z drugimi besedami in mileje rečeno: skaljene odnose so le še bolj kalili posamezniki s svojimi simpatizirji in med njimi se je — v nekakšni opoziciji — hoče noče znašla tudi petčlanska osnovna organizacija ZK ter sama Pavla Leinerjeva. Toliko v pojasnilo!

Ko smo se pred dnevi mudili v šoli in pomenkovali z zdajšnjim ravnateljem Jožetom Feherjem ter prej omenjenima Ščapovo in Leinerjevo, smo zvedeli, da se razmere tod bistveno spreminjajo na bolje. Pravzaprav lahko mirne duše ponovimo tisto iz novembra lani. Zaupanje med delavci raste in ob določenih motivacijah je prizadevnost vseh zaposlenih čedalje očitnejša. Sodelovanje postaja vsakodnevna praksa in zastavljene naloge delavci kakovostno in hitro opravljajo. Vedno večje zanimanje kažejo za skupno delo, volja raste in s tem medsebojno spoštovanje. Brez večjih težav so pokrita področja prostovoljnih dejavnosti, kjer je bilo sicer — po mnenju Feherja — pričakovati največje težave. Pri disciplini je opazna zavestnost in sklepe s sestankov sprotno izpeljujejo. Zbor delavcev deluje ob ravnatelju s polno odgovornostjo. Prizadevnije delujeta sindikat in osnovna organizacija ZK, tako da se po sodbi ravnatelja stanje na šoli vsestransko popravlja na bolje.

Doslej so tudi izvedli določene kadrovske premike. V ta namen je bilo izdanih šest odločb: štiri za sklenitev delovnega razmerja za določen čas, ena za novo razporeditev prejšnje ravnateljice in ena odločba za prenehanje delovnega razmerja. Pri slednji gre za učitelja likovne vzgoje Stefana Huzjana, ki je samovoljno zapustil kolektiv in zdaj poučuje na osnovni šoli Drago Lugač.

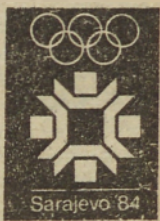
Sola s prilagojenim programom Jože Kramar Juš se vse bolj odpira navzven in sodeluje s krajevno skupnostjo Lendava, kar se poprej ni dogajalo. Podobno velja za sodelovanje z drugimi osnovnimi šolami v Pomurju in sorodno šolo v Lentiju na Madžarskem. Skratka zdi se, da razlogi, ki so privedli do začasnega enoletnega ukrepa družbenega varstva v tej organizaciji — naj ponovimo: lažna solidarnost, familiarnost in grupašenje — jenjujejo in tolikšnih razhajanj ter nasprotovanj ni čuti.

Vsekakor leži največji del odgovornosti za to, da se razmere čim prej normalizirajo, ne le na ravnatelj Jožetu Feherju, ampak tudi in zlasti na organizacijah ZK in sindikata, saj se bodo v nasprotjem stare rane v tem žepnem kolektivu spet odprle, nadaljevale, če ne celo poglabljale.

Branko Zunec

1 SARAJEVO —

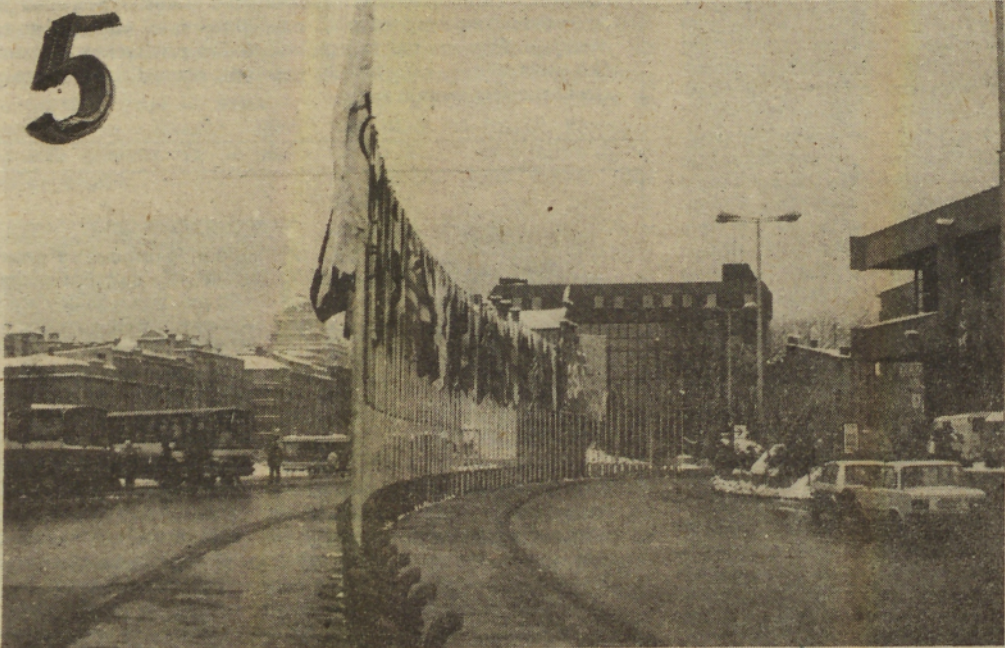

ŠPORTNO SREDIŠČE SVETA

V nedeljo zvečer so na sklepni slovesnosti v Zetri ugasnili olimpijski ogenj in spustili olimpijsko zastavo s simboličnimi petimi krogi. Tako se je rekordno število udeležencev, okrog 1.500 iz doslej največjega števila držav udeleženk, bilo jih je 49, oprostilo od največje prireditve v zgodovini jugoslovanskega športa, od 14. zimskih olimpijskih iger, od bele olimpiade, ki je bila doslej najbolje organizirana v zgodovini moderne dobe olimpijskega gibanja, od Jugoslavije, Bosne in Hercegovine in mesta Sarajeva ter izjemno lepih in funkcionalnih športnih tekmovališč.

OLIMPIJSKE RAZGLEDNICE

Spomin na Sarajevo pa bo živ v spominu in srcu in to ne le do Calgarya, ne le za športnike, temveč tudi za več kot 7 sto tisoč obiskovalcev. V enem izmed olimpijskih vlakov iz Maribora se je vkrcalo tudi okoli 100 Pomurcev — članov SK Gornja Radgona in sindikata DO Radenska. Čeprav je velešalom zamenjal smuk, to ni skalilo njihovega razpoloženja, ki je bilo na vrhuncu že ob prihodu v olimpijsko mesto. (1). Takole so si dali dirka že na obnovljeni sarajevski železniški postaji.

Ta dan je pokazala prijazen obraz tudi bela lepota — Bjelašnica, ki je sicer zaradi muhastega vremena na tem stičišču svetov povzročala prirediteljem precej skrbi. Olimpijska načela pa so bila, kot že na nekaj igrah nazaj, tudi v Sarajevu precejkrat na majavih nogah. Tudi moška preizkušnja v smuku, formuli ena alpskega smučanja ni mogla brez reklamnih dodatkov. (2).

»Kaiser« je ostal brez krone, vendar pa ne brez vseh časti, ki najboljšemu smučarju v zgodovini sodijo. Poraz in 10. mesto je Franz Klammer sprejel nad vse športno in po tekmi se ni branil niti novinarjev niti radovednežev in oboževalcev, ki so ga oblegali. Spregovoril je tudi z radganskimi fanji in že se je porodila ideja, da ga povabijo na prihodnji vsakoletni smučarski ples. (3).

»Hočeno Jureta, našemu bureka!« Gesta, ki so ga z veseljem in glasno ponavljali minule dni tudi domačini. Tukaj pred Skenderijo (v sklopu spremljajočih prostorov je izjemno uspešno stregla v Zlatnem restoranu ekipa Radenske) so mu ohesili okrog vratu prvo jugoslovansko olimpijsko zimsko medaljo. Zastave pa so tudi takrat kot vselej dvigovali fanje, ki smo jih ujeli v objektiv. (4).

Ne le izjemno prijazni ljudje, tudi samo mesto Sarajevo in okolica je dihala z belo olimpiado. Posebej je prirediteljem uspelo urediti prometni režim, tako da na cestah v središču mestani bilo gneče. Zato pa polno zastav in ostalih olimpijskih simbolov. (5).

Po kaldrini starodavne Baščaršije, starodavnega trgovskega središča mesta, ob orientalskih trgovnicah, »čevabadžinicah«, »šćććnicah« ... je bilo najbolj živahno v popoldanskih in večernih urah. In predvsem polno slovenske besede. Domačini so se vsem znali oddolžiti, pozabili niso tudi na bližnje pujske kurantovanje, ki je bilo iz Baščaršije na Pij svetoj babilon. Vlado Pavco

IZ KULTURNIH DRUŠTEV

KD Cezanjevci

Že takoj po drugi svetovni vojni so se v majhnem kraju, nedaleč od Ljutomerja — v Cezanjevcih, pričeli zbirati kulturni amaterji in ustanovili društvo. Začeli so skromno in zavedajoč se, da na vasi ni možnosti — niti kadrovske, niti prostorske, še manj pa finančne, — za vrhunsko kulturo. Zato pa so se zavedali, da v krajevno skupnost lahko vnesejo vsaj delček tistega, kar drugod grabijo z veliko žlico. Pravzaprav je dosti že to, kar društvo ima danes: folklorno skupino, pevski zbor in dramsko sekcijo. Ne manjka proslave ali praznika, na katerem se ne bi pojavili cezanjevski amaterji. V društvu so zbrani vaščani iz vseh vasi te krajevske skupnosti. Vadijo ob večernih urah, takrat, ko marsikateri

— dovolj navdušencev, ki bi radi zaplesali kak domači ples. V svojem programu imajo predvsem ples iz Pomurja. V recitatorski skupini in dramski sekciji pa so se lotili študija igre Vdova Rošinka. Že letos bodo z njo tudi nastopili.

Kot vidimo torej, ni nujno, da nekdo živi v kulturnem centru, da bi se lahko kulturno udejstvoval. Ob delu prizadevnih kultur-amaterjev se človek lahko nauži kulture v vseh okoljih, kjer pač dela in živi. Še na nekaj ne smemo pozabiti, ko govorimo o kulturnem društvu v Cezanjevcih, to je skrb za podmladek. V Cezanjevcih imajo popolno osnovno šolo z razvito kulturno dejavnostjo. In prav v tej šoli kadrujejo tudi svoje bodoče člane, saj večina otrok

Priprava razstave

Ljutomerski kulturni delavci — člani kulturno umetniškega društva Ivan Kavčič — so se že pričeli pripravljati na pomemben letošnji jubilej — na 90-letnico svojega delovanja. Zapisali smo že, da je bilo leta 1894 ustanovljeno prvo slovensko pevsko društvo v Ljutomeru, iz katerega se je pozneje razvilo sedanje Kulturno društvo. Osrednja prireditev ob tem visokem jubileju bo v začetku junija v okviru praznovanja 28. občinskega praznika in med temi prireditvami načrtujejo tudi razstavo v galeriji Ante Trstenjak, ki naj bi v besedi in sliki prikazala delo in razvoj društva skozi devet desetletij.

Seveda pa se tudi pri pripravi te razstave pojavljajo težave, predvsem z razstavnim materialom — slikami, plakati in teksti, ki naj bi pričali o razvoju društva. Odbor za pripravo razstave in izvršni odbor društva sta zato sklenila, da bodo poizkušali najti čimveč razstavnega gradiva. Seveda je nemogoče vedeti, kdo vse ima mogoče doma na podstrešju ali v lastnem arhivu kakršenkoli eksponat, ki bi prišel v poštev za razstavo, zbiranje pa se je že pričelo. Za kakršnekoli informacije bodo člani društva še posebej hvaležni, saj jim bo to omogočilo lažje delo pri razstavi.

D. L.

KULTURNI NAGRAJENCI

AVGUST LOPARNIK

Tudi letošnji kulturni praznik ni minil brez podelitve priznanj zagnanim amaterskim kulturnim delavcem širom Pomurja. Prav njihov amaterizem pa je tudi povod, da predstavimo življenje in delo. In prvi, ki ga predstavljamo, je Avgust Loparnik iz Ljutomerja.

Rojen je bil leta 1911, končal vojaško glasbeno šolo, glasbeni konzervatorij, po koncu vojne pa je prevzel ravnateljstvo glasbene šole Slavko Osterc v Ljutomeru. Kot vidimo, je pravzaprav samo življenje narekovalo usmeritev Avgusta Loparnika. Usmeritev h kulturi. Vse od začetka povojnega obdobja je prevzemal najodgovornejše funkcije na kulturnem področju v občini Ljutomer, v kulturni skupnosti, zvezi kulturnih organizacij in samega kulturnega društva Ivan Kavčič. Bil je dirigent pihalnega orkestra, iniciator ustanovitve Ohmejnega simfoničnega orkestra (ki ga sestavljajo glasbeniki z obeh strani jugoslovansko-avstrijske meje) in tudi dolgoletni dirigent. Bil je med ustanovitelji glasbenih šol v Lendavi in Gornji Radgoni. Kljub upokojitvi pa se njegovo delo na področju kulture ni ustavilo: po nekajletni prekinitvi je ponovno prišel za dirigentsko palico in še danes vodi ljutomerski pihalni orkester. Res je, da je za svoje delo prejel številna priznanja in odlikovanja, vendar pa je to zadnje le še potrditve njegovega dolgoletnega odrekanja in vlaganja v ljutomersko kulturo.

Š. S.

Člani folklorne skupine na enem od svojih številnih nastopov.

od njih odloži motiko ali lopato, plug ali vile. Pevski zbor se redno udeležuje srečanj pevskih zborov v občinskem merilu, nastopa na proslavah in praznovanjih. Prav letos so povečali število pevcev od 16 na več kot 30, in to je velik uspeh. Tudi folklorna skupina bi se rada razširila, saj imajo v svojih vrstah — med vaščani

tako ali tako ostane doma. Korist pa je dvojna, kulturno društvo vsaj v večji meri rešuje svoje kadrovske probleme, otroci pa že dovolj zgodaj spoznavajo vrednote kulture in kulturne izobrazbe, ki pa je danes eden osnovnih pogojev za vsestransko usposobljenega mladega človeka.

Dušan Loparnik

Kmalu teden madžarskega filma?

V lendavskem kinu so imeli v lanskem letu 38 tisoč obiskovalcev. Le-ti so si ogledali 170 različnih filmov, med katerimi pa so žal prevladovali komercialni. Ko bi ne vrtili tudi takih, bi bilo veliko manj gledalcev in s tem bi bila tudi vprašljiva rentabilnost poslovanja. S tem pa seveda ni rečeno, da zanemarjajo kvašitetne — umetniške filme, vendar je teh manj. Filmske predstave imajo ob četrtkih, sobotah in nedeljah, včasih pa tudi ob torkih. Odkar imajo lepo urejeno kino dvorano, v kateri je 218 sedežev, se je zanimanje za ogled filmskih predstav zelo povečalo.

Kljub temu da je filmska proizvodnja v sosednji Madžarski dokaj obsežna in njeni filmi dosegajo priznanja v okviru svetovne kinematografije (Oskar za film Mefisto), pa v jugoslovanskih kinematografih vrtijo le malo madžarskih filmov. Te še posebej pogrešajo v krajih, kjer žive pripadniki madžarske narodnostne skupnosti, tudi v Lendavi. Potemtakem je hvale vredna pobuda, da priredijo teden madžarskega filma. Ta naj bi bil zadnje dni marca oziroma v začetku aprila. Lendavčarji so se že povezali s kinom v Zababerszegu, ki je pomagal izbrati 7 najboljših filmov, zdaj je potrebno le še dovoljenje za začasen uvoz oziroma prikazovanje. Upajmo, da bodo oba dokumenta dobili pravočasno in tako pripravili predstave, na katerih obiskovalcev prav gotovo ne bo manjkalo.

IGNAC MERTLIN, kurir kmetijskega kombinata iz Sp. Ščavnice: Res ne morem trditi, da sem Vestnikov redni bralec, čeprav ga občasno ob večerih prelistam. Zato tudi ne vem, kaj bi rekl o njem. Najdlje se ustavim pri drugi strani, ki kratko in jedrnat povzema najvažnejša dogajanja v svetu v preteklem tednu, rad pa prečitam še male oglase in kroniko. Sicer pa me politika ne zanima. Vem pa, da moram biti seznanjen z dogajanjem v občini in regiji, zato sem se že odločil, da se bom naročil na Vestnik. In ko bom nekaj časa njegov redni naročnik in bralec, bom prav gotovo lahko o njem tudi več povedal.

Od 7. februarja naprej je v galeriji kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti odprta razstava Likovna ustvarjalnost na Gorenjskem. Gre za sočasno predstavitev dveh pokrajin in likovnega ustvarjanja, saj je v kranjski galeriji postavljena tudi razstava pomurskih likovnikov. Take izmenjave pa vsekakor širijo tudi poznavanje likovne ustvarjalnosti iz domačih logov.

Lani premalo denarja za knjige

V mrežo slovenskih splošno izobraževalnih knjižnic sodi tudi pomurska Pokrajinska in študijska knjižnica s sedežem v Murski Soboti. Organizacijsko je vključena v kulturni center „Miško Kranjec“, sicer pa ima študijski, splošno izobraževalni oddelček s prostim pristopom in pionirski oddelček. S knjižnim fondom za potujočo knjižnico je v preteklem letu napajala 14 izposojevališč, skrbela za 16 krajevnih knjižnic, nudila mentorstvo osnovnošolskim knjižnicam, pripravljala razstave in literarna srečanja. Njena dejavnost pa se razteza še na knjižno in knjižnično vzgojo, medknjižnično izposajo in sodelovanje s knjižnicami doma in na Madžarskem. Za najmlajše je pripravljala ure pravljic in druge oblike dela.

Študijska knjižnica je bila tudi v preteklem letu široko odprta vsem obiskovalcem — vse od predšolskih otrok, prek učencev osnovnih šol in onih v usmerjenem izobraževanju, kakor tudi delavcev, ki študirajo ob delu do študentov in najresnejših znanstvenih delavcev. Ugoditi tako širokemu krogu obiskovalcev skoraj ni mogoče v celoti, kajti knjižnica ima premalo izvodov nekaterih strokovnih knjig, poleg tega pa je vedno manj denarja za nakup novih. Tako so v lanskem letu kupili kar 930 zvezkov manj kot leto poprej in 1.383 manj kot leta 1981. Razlog je v manjši vsoti denarja, ki so ga dobili od občinske kulturne skupnosti. Tako stanje je vznemirjajoče, saj vodi v siromašenje in končni fazi postavlja pod vprašaj regionalni pomen knjižnice.

Kerenčičevi in Šilihovi nagrajenci

V zadnji številki našega tednika smo zaradi prostorske stiske v „kulturnih obzorjih“ zaobšli letošnje Kerenčičeve in Šilihove nagrajence občine Gornja Radgona. Prve nagrade za uspešno delo pri širjenju ljubiteljske in amaterske kulture v občini so prejeli: JOŽICA LAZAR, MARIJA SIMONIČ in ŠKUD OŠ Karel Destovnik Kajuh iz Apač. Šilihova nagradenja za delo na vzgojno izobraževalnem področju pa sta: KLARA GEDER in TONE ŽNIDARIČ.

vp

LUDVIK KRAMBERGER iz Gornje Radgone: Vestnik že desetletja uspešno obvešča Pomurce. Se vedno so ljudje, ki si ne morejo privoščiti dnevnega časopisja, pa tudi kmetje po časnikih največkrat posežejo, ko jim to dovoli čas. In prav tu sta vloga in pomen domačega tednika nenadomestljiva. Tednik je dober, čeprav me bodejo v oči vse preštevilne reklame pa tudi delegatske gradivo, ki ima prav gotovo za posledico krčenje novinarskega deleža. Najbolj pa pogrešam stik Vestnika z bralci. To rubriko ima domala vsak časnik, le naš ne. Ne vem, ali smo Pomurci takšni, da se bojimo spregovoriti na glas, če nas kaj teži, ali razjezi. Se bojimo zamere?

Kulturni koledar

LJUTOMER — V petek 24. februarja bo ob 19.30 v Domu kulture predstava — groteska v sedmih slikah — Iva Brešana: Smrt predsednika hišnega sveta, v izvedbi dramske sekcije KUD Ivan Kaučič Ljutomer in v režiji Staneta Kralja.

GORNJA RADGONA — V soboto 25. februarja bo ob 19.00 v Domu Kulture predstava — groteska v sedmih slikah — Iva Brešana: Smrt predsednika hišnega sveta, v izvedbi dramske sekcije KUD Ivan Kaučič iz Ljutomerja in v režiji Staneta Kralja.

APACE — V nedeljo 26. februarja bo ob 15.00 v kulturnem domu predstava — groteska v sedmih slikah — Iva Brešana: Smrt predsednika hišnega sveta, v izvedbi dramske sekcije KUD Ivan Kaučič iz Ljutomerja in režiji Staneta Kralja.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji kulturnega centra Miško Kranjec je do 29. februarja na ogled razstava Likovna prizadevanja na Gorenjskem.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin bo do 3. marca odprta razstava likovne sekcije KUD Ivan Kaučič iz Ljutomerja.

MURSKA SOBOTA — V pionirskem oddelku knjižnice Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava o življenju in delu pisatelja Cirila Kosmača. Razstava bo odprta do 29. februarja.

KNJIŽNE USPEŠNICE V KNJIŽNARNI DOBRA KNJIGA

Nejc Zaplotnik — POT — (Cankarjeva Založba)
ILKA Vašle — ROMAN O PREŠERNU — (DZ Slovenije)
BOJAN Križar, TONE Vogrinec, JOŽE Dekleva, EGON Kaše — BELA ARENA (Mladinska knjiga Ljubljana)

KNJIŽNE NOVOSTI V POKRAJINSKI IN ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI:

Franci Zagaričnik: SVEDER (Ljubljana 1983)
Branko Šimen: PAST ZA METULJE (Ljubljana 1983)
SLOVENSKA PROTESTANTSKA PESMARICA (Ljubljana 1984)
Rado Radeček: SLOVENSKE LEGENDE (Ljubljana 1983)
Denis Poniž: ZNAKI IN POETIKE (Maribor 1983)
Mirko Jurak: BERILA IZ ANGLEŠKE IN AMERIŠKE KNJIŽEVNOSTI (Maribor 1983)
OSNOVE MEDICINSKE ELEKTROTEHNIKE (Ljubljana 1983)
SLADKORNA BOLEZEN. Priročnik za bolnike. (Ljubljana 1983)
Mirko Širko: SADJARSTVO (Ljubljana 1983)
E. Bergant, B. Tomič: OLIMPIJSKE ŠTEŽE (Ljubljana 1983)

SREDNJEŠOLSKI CENTER TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE USMERITVE MURSKA SOBOTA na temelju sklepa sveta delovne organizacije z dne 16. 2. 1984 razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge

hišnika II.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

poklicna šola lesne stroke pripravljenost delati v poldanskem času

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: SREDNJEŠOLSKI CENTER TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE USMERITVE MURSKA SOBOTA, Naselje Veljka Vlahoviča 12.

Vse prijavitelne kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

DOMAČA PAMET — KJE SI?

PET VARSTROJEVIH „POGRUNTAVŠČIN“

Tristorsko regulirani usmernik za elektroobložno varjenje, aparat za elektroporovno točkasto varjenje, gorilniki za varjenje v zaščitnih plinih s taljivo elektrodo, prenosni varilni transformator in koordinatna rezalna miza za varjenje s plamenom v različnih izvedbah — to je zadnjih pet inovacijskih dosežkov, ki so nastali v delovni organizaciji Gorenje-Varstroj v Lendavi, ki jih bodo začeli kmalu tudi serijsko proizvajati. Za kakšne inovacije gre in kako jih bodo uvedli v proizvodne procese?

»OPREDMETENA« PAMET ZA IZVOZ

Vsekakor pomenijo Varstrojeve »pogruntavščine« dokajšen preobrat v proizvodnji kolektiva, bistveno tehnično-tehnološko posodobitev proizvodnih procesov in kar je najvažnejše — vse so namenjene za izvoz. Če posplošimo jugoslovanske proizvajalce za vseh pet dosežkov domače pameti, so to: Rade Končar iz Skopja, Uljanik iz Pule, Elektroda iz Zagreba, Zavodi Crvena zastava in Iskra-Avtomatika iz Ljubljane, in kajpada kot šesti Gorenje-Varstroj iz Lendave. Za tiste, ki se količinski razumejo na varilno tehniko, je paleta novih proizvodov, ki jih bodo začeli kmalu tudi serijsko proizvajati, izrednega gospodarskega pomena. Programsko, sistematično in timsko so si jih zamislili strokovnjaki raziskovalne enote za varilstvo, končno »opredmetenje«, tj. izdelavo prototipa — skoroda v celoti iz domačih surovin oz. reprodmatirialov — pa so opravili delavci prototipne delavnice tozda Varilna oprema.

Letos računajo, da bodo v Gorenje-Varstroju poskusno izdelali okrog 700 usmernikov za elektroobložno varjenje, od tega 50 s tristorsko regulacijo, veljati pa naj bi kakih 30 milijonov dinarjev. S tem bodo hkrati nadomestili uvoz — doslej je bilo namreč treba tovrstne proizvode uvažati — in pridobili znatna devizna sredstva. Podobno je z aparati za elektroporovno točkasto varjenje, ki naj bi jih v tem letu izdelali 50 v tržni vrednosti 2,5 milijona dinarjev, prav tako za tuj, predvsem konvertibilna tržišča.

Pri gorilnikih za varjenje v zaščitnih plinih s taljivo elektrodo se ponavlja značilna naša, jugoslovanska izkušnja (praksal): eni jih uvažajo, drugi izvažajo, v lendavskem Gorenje-Varstroju pa za leto 1984 načrtujejo, da jih bodo proizvedli čez 7 tisoč — seve za izvoz! — s tem pa iztržili najmanj 70 milijonov deviznih dinarjev. Pri prenosnih varilnih transformatorjih so načrti sorodni: tako kot Rade Končar iz Skopja, Uljanik iz Pule in Elektroda iz Zagreba je tudi plasma teh izdelkov iz programa varilne tehnike — prek 34 tisoč v vrednosti 245 milijonov dinarjev — »rezerviran« za tuje partnerje. Tu so še koordinatne rezalne mize za varjenje s plamenom v različnih izvedbah (večje in manjše), ki jih, kanijo v lendavskem kolektivu letos izdelati 35 v vrednosti 65 milijonov dinarjev. Da bi bilo mogoče vse navedene inovacijske dosežke čim prej prenesti v proizvodne procese, bi v delovni organizaciji rabili najmanj 320 milijonov dinarjev. Ker sami teh stroškov ne bodo zmogli, so se z vlogo obrnili na Ljubljansko banko — temeljno pomursko banko v

Murski Soboti (in komisijo za oceno inovacijskih dosežkov, ki so v fazi prenosa v proizvodnjo, pri medobčinski gospodarski zbornici v Murski Soboti), ki jim bo pomagala s 60-odstotnim kreditnim deležem, torej blizu 190 milijoni dinarjev. Ne bo odveč, če se nekoliko pomudimo pri tej ugodni možnosti, ki je sicer stara več let in so jo ponekod (v drugih predelih naše republike) že znali s pridom izkoristiti.

MED BERAČENJEM IN KREDITIRANJEM

Pred desetletjem sta raziskovalna skupnost Slovenije in Ljubljanska banka sklenili družbeni dogovor o skupnem kreditiranju vključevanja domačih inovacij in raziskovalnih dosežkov v proizvodnjo in delovne procese, ki prispevajo k povečevanju družbene produktivnosti dela. Gre pravzaprav za poseben sklad, prvi in edini te vrste v naši državi, iz katerega lahko dobijo organizacije z združenega dela pod izredno ugodnimi pogoji določena kreditna sredstva. Bodimo še natančneji: iz njega je mogoče črpati kredite za celoten inovacijski proces — od osnovne ideje, zamisli, izuma in s tem povezanih osnovnih raziskav, preko vse bolj usmerjenih raziskav do tistih, ki bi se lahko uporabljale in nadaljevale v konkretnem razvoju proizvodov ali tehnološkega postopka, ki mu sledi faza poskusne proizvodnje različnih stopenj in obsegov vse do redne rutinske proizvodnje. Kreditni pogoji so dovolj vabljivi: 50 odstotkov nižja obrestna mera od splošne obrestne mere in odplačilna doba od 3 do 6 let, če je zagotovljeno vsaj 30 odstotkov denarja za sofinanciranje projekta.

Na ponujeno roko bančnikov se je odzval v Pomurju odzval le par organizacij: pred Gorenje-Varstrojem le še soboška Panonija in Jutomerski Tehnostroj. To marsikomu preprosto ne gre v glavo, saj so kreditni pogoji v resnici ugodni. Tako nameravajo na medobčinski gospodarski zbornici v Murski Soboti — spričo dozdajšnjega mršavega odmeva na enkrat že izveden razpis po organizacijah združenega dela, vsaj večjih — razpis za kreditiranje tistih inovacij, ki so zrele za prenos v proizvodni proces, ponoviti. (Mimogrede: kaj ni nesmisel, da morajo člani zbornice komisije za inovacije dobesedno siliti — če ne kar beračiti — naj se po kolektivih vendarle okorajžijo in prijavijo na razpis!?)

Radi porečemo: zgledi vlečajo in ko gre za področje raziskav in inovacij, bi moralo to tem prej veljati. Prepričevanj in propagande je itak dovolj, včasih kar preveč!

Branko ŽUNEČ

IMP PANONIJA

NASLONITEV NA ZAHTEVNEJŠE PROGRAME

V okrog 780-članskem kolektivu IMP Panonija v Murski Soboti predvidevajo, da bo v letu 1983 celotni prihodek večji za 44 odstotkov, porabljenega sredstva za 43 odstotkov, dohodek pa za 46 odstotkov. Problematične so zlasti dajatve iz dohodka, ki naraščajo znatno hitreje, in sicer za 68 odstotkov, medtem ko bi naj čisti dohodek povečali za 34, osebne dohodke za 36, ostanek dohodka pa za 81 odstotkov. V tem času se je zaposlenost povečala za 4,6 odstotka, realna rast produktiv-

vsak čas odpove, neprimeren prostor za jedilnico in nekatera večja vlaganja v sodobnejšo opremo. Ker do realizacije teh predvidenih investicij ni prišlo, so se zmanjšale tudi druge postavke srednjeročnega plana. Menimo, da je Panonija pri doseganju načrtovanega obsega proizvodnje zaradi omenjenih razlogov zaostala približno za 20 odstotkov za predvidenimi dosežki. Zadovoljni pa smo, ker smo kljub takšnemu gibanju skoraj dosegli načrtovane rezul-

Z DVORIŠČA IMP PANONIJA — Po izdelkih soboške Panonije, zlasti še iz obsežnega kmetijskega programa, je veliko povpraševanje doma in v tujini. Tekst in foto: M. Jerše.

nosti za 3 odstotke, izvoz pa je večji nekaj nad 60 odstotkov. To je v zaostrenih gospodarskih razmerah nedvomno spodbudno, čeprav jih pestijo visoke obresti pa tudi nižja akumulativnost od načrtovane.

KLJUB TEŽAVAM IZVOZ NAD PREDVIDEVANJE

»Zaradi velikih sprememb v pogojih gospodarjenja je prišlo pri realizaciji naših srednjeročnih planskih nalog do občutnega zmanjšanja sredstev za razširjeno reprodukcijo, kar je seveda v prvi vrsti vplivalo na izpad večjih investicijskih naložb. Panonija bi morala po srednjeročnem planu razširiti proizvodne prostore, za kar je bila že na začetku srednjeročnega obdobja pripravljena vsa projektna dokumentacija. S to investicijo bi naj rešili nekatere občutne probleme, kot je že amortizirana lakirnica, ki lahko

tate izvoza, posebej še v lanskem letu, ko smo celo nekoliko presegli predvidevanja«, poudarja direktor IMP Panonija Emil Zelko.

Do pozitivnih premikov je prišlo tudi pri uresničitvi načrtovane proizvodnje, predvsem v tem smislu, da je Panonija začela odpravljati nekatere neperspektivne oziroma nesprejemljive programe, kot so, denimo, klimatski program, program dvigal so prenesli nazaj v tozde IMP v Ljubljano. Tamov program prenašajo v soboški Agroservis, del programa pa tudi v Blisk. Prav s slednjim pa skupno načrtujejo razvoj in povečano proizvodnjo kmetijskega programa. V Panoniji so jih dopolnili z zahtevnejšimi programi, kot so pnevmatski sadilci becker, stiskalnice za baliranje sena in slame, predse- tvene linije obdelave itd.

V tej smeri se v soboški Pano-

niji zlasti usmerjajo v povečanje izvoza, s čimer je povezana tudi večja proizvodnja za domači trg. Dobro se zavedajo, da brez občutnejših deviznih prilivov ne morejo računati na zanesljivejšo viro surovin. S kvalitnejšim gospodarjenjem bi naj ustvarili sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo ter tako zagotovili več lastnih obratnih sredstev. »Z uresničitvijo načrtovanih investicijskih naložb, razširitvijo proizvodnih prostorov, posodobitvijo opreme, nabavo novih strojev v lakirnici, izgradnjo aneksa za jedilnico bi naj predvsem omogočili povečano proizvodnjo, zlasti kmetijskega programa, ter občutno povečali obseg proizvodnje orodjarske dejavnosti. V slednjo smo vložili

precejšnja sredstva za opremo in se dogovarjamo z železarno Ravne o povečani skupni proizvodnji teh orodij. Z načrtovano povezo- vo z Bliskom pa bi naj predvsem dosegli povečan obseg proizvodnje, in sicer na področju livarstva, toplotnega preoblikovanja in kmetijskega programa, s čimer bi skupno stabilizirali poslovanje s kvalitnejšim in močnejšim nastopom na trgu. V večji meri bi morali razviti tudi sodelovanje s sorodnimi organizacijami znotraj in zunaj regije, zlasti pa pri pametni delitvi dela, da bo smotno izkoriščen strojni potencial, hkrati pa zmanjšati odvisnost od nekaterih drugih področij«, meni Emil Zelko.

Milan Jerše

GORENJE—VARSTROJ

ZAKORAKALI V JUBILEJNO LETO

Venoviti delovni organizaciji Gorenje—Varstroj v Lendavi bodo letos praznovali 20-letnico uspešnega dela.

Pred dvajsetimi leti, natančneje 27. 12. 1964, je bil sprejet sklep o ustanovitvi podjetja. V razmeroma kratkem obdobju se je izoblikovala naslednja glavna dejavnost na dveh področjih: montaža in kovinsko predelovalna dejavnost. Gospodarske težave, pravijo v Varstroju, so zaobšle tudi njihove proizvodne programe, denimo varilno tehniko in montažo, pa proizvodnjo sanitarnih kabin. 1.211 delavcev je zaposlenih v delovni skupnosti skupnih služb. TOZD Tovarna varilne opreme, TOZD Montaža—Purlin in TOZD Varis.

J. Žerdin

ING. DEZIDER PALLER: »Vsaka informacija je dobrodošla, posebej pa je pomembna tista, ki je pravočasna in spodbudna. Lokalno glasilo ima pri tem seveda svoje specifičnosti, saj mora slediti konkretnim dogodkom in življenju pri nas. Prav to pa je za informiranje bistveno, saj ljudje radi berejo vse, kar jih seznaja s konkretnimi problemi, manj pa brerejo dolgovozno razlagljanje. Vestnik bo svojo informativno poslanstvo še bolj opravił, če se bo zanimal za konkretno življenje delavca in občana ter mu pomagal pri reševanju vsakodnevnih problemov, ki jih gotovo ne manjka.«

INTEGRAL — GOLFTURIST, TOZD NARAVNO ZDRAVILIŠČE LENDA VA

POUDAREK ZDRAVILIŠKEMU TURIZMU

Marsikateri Lendavčan in okoličan je pričakoval, da se bodo v lendavskem hotelu Lipa kar vrstile razvpite zabave. Raznim prireditvam se sicer niso odpovedali, vendar bodo te bolj mirne, kajti osnovna dejavnost hotela ne bo gostinstvo, ampak »zdraviliški turizem«. S tem pa seveda ni rečeno, da bodo gostinstvo opustili. Nikakor! Razvijali ga bodo tako pod streho hotela (v njem je restavracija s teraso, kjer poleti lahko »odsedi« 600 gostov, 10 bungalovov, kopališki kompleks s 3 bazeni s termalno vodo, toplo od 24 do 34 stopinj Celzija. Rekreativni center oziroma kamp torej ostaja še

urejeni objekti. Letos bodo posodobili sanitarije in uredili žar. V tem letu pa so že predali namenu lepo urejeno gostišče v Kolodvorski ulici v Lendavi. Že zdaj bogato ponudbo kuhinje bodo še izpopolnili. Poleti, na primer, bodo nudili tako imenovane turistične menije. Lep lokal pa se obeta tudi gostom, ki obiskujejo bife pri bencinski črpalki v Lendavi. V bližini bodo v okviru stanovanjske poslovne zgradbe uredili bistro. Novo gostišče bo brez kako leto tudi na mejnem prehodu v Dolgi vasi.

Hotel Lipa v Lendavi torej ostaja predvsem zdraviliški objekt, vendar bodo obdržali nekatere dosedanje prireditve, kot so dnevi lovskih in ribijih specialitet, marinovanje, obrtniški ples, trgovski ples, prireditve ob državnih praznikih, dnevu žena...

V hotelu Lipa imajo bazen velik 15 krat 9 metrov z zdravilno termalno vodo, toplo od 32 do 36 stopinj Celzija, individualne kabine, savno in fizioterapijo. Redno je zaposlen en zdravnik splošne prakse, zdravnik specialist-internist pa dela v skrajšanem delovnem času. Imajo višjega medicinskega tehnika, 2 fizioterapevta, medicinsko sestro, maserja in 4 ostale profile kadrov, potrebnih za nemoteno delovanje kopališkega dela. Ponudba zdravstvenih storitev je v teh dneh še obogatena z možnostjo akupunkture (zdravljenja z iglami) in magnetno terapijo. Spodbudno je vsekakor dejstvo, da se nenehno povečuje število tujih obiskovalcev, ki koristijo zdravstvene storitve v lendavskem hotelu Lipa. Prav zdaj imajo na obisku večje število gostov iz Nemčije. Tem se bodo pridružili (v drugi, tretji... skupini) novi, kmalu pa naj bi prišli tudi gostje z Nizozemskega... Zdravilišče si močno prizadeva, da bi čim več gostov koristilo zdravstvene storitve in kopanje v pokritem bazenu.

V ta namen so pripravili tako imenovane 7 ali 14-dnevne pakete. Seveda pa prihajajo tudi individualni gostje in izletniki. Zavedajo se, da gost ne bo vzdržal zgolj pod streho hotela, so zanje pripravili številne izlete v bližnje in nekoliko bolj oddaljene kraje. Skratka: prizadevajo si biti dobri gostitelji.

Pred lendavskim tozdom Naravno zdravilišče je torej še lepa prihodnost. Do tega spoznanja prihajajo tudi nekateri delavci, ki so kolektiv zapustili, zdaj pa se že vračajo nazaj. Trenutno delo združuje 108 delavcev. Poprtni osebni dohodek pa je 13.500 dinarjev.

Ob vseh teh nakazanih perspektivah pa žal ni moč prezreti tudi velikih finančnih obveznosti. Tako kot marsikatero OZD (verjetno pa še bolj) tare kolektiv naslednja postavka: obresti za kredite. V

lanskem letu so od kratkoročnega kredita (33 novih milijonov) plačali 6 milijonov 600 tisoč dinarjev obresti, od dolgoročnega (125 novih milijonov) pa 7 milijonov 120 tisoč dinarjev obresti. Torej samo za obresti je bilo treba odšteti 13 milijonov 720 tisoč dinarjev.

Potemtakem ni čudno, da imajo 14 milijonov dinarjev izgube. To so sicer na temelju samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev pokrili z združenimi sredstvi ostalih tozdom, združenih v Golfturistu, vendar prihaja dan, ko sredstev iz tega vira ne bo. Izguba je namreč »načrtovana« le še za letošnje leto. To pa je tudi prelomno leto; v njem si bodo delavci TOZD Naravno zdravilišče Lendava še posebej prizadevali, da bodo imeli čim več gostov.

Š. Sobočan

Kaj bo z Bobri?

Znano kolišče Bobri na rokavu Mure pri Dolnji Bistrici se počasi podira. TOZD Naravno zdravilišče finančno ni sposobno, da bi ga obnovilo, zato ga je pred časom ponudilo s javnim oglasom v prodajo. Sprva ni bilo zanimanja, zdaj pa se je našel zasebnik — zdomec, ki ima menda dovolj denarja, da objekte odkupi. Mora pa seveda imeti tudi veliko volje, kajti ne bo enostavno objekta razstaviti in ga ponovno sestaviti, daširavno tokrat (menda) na suhem.

naprej mesto, kjer se bodo vrstile (poleti) zabave. Pritegniti nameravajo znana imena s področja zabavne in druge glasbe. Lani, na primer, so imeli v tem kraju kar 44.883 kopalcev, kar je 15 odstotkov več kot leto prej. K večjemu obisku so poleg lepega vremena pripomogli tudi nekoliko bolj

ANTON KRANJC — UPOKOJENEC IZ MURSKE SOBOTE: »V naši hiši je Vestnik že vrsto let nepogrešljiv časopis, ki ga vsak četrtek nestrno pričakujemo. Mislim, da je naš tednik v preteklih tridesetih letih opravił pomembno poslanstvo pri informiranju pomurskega prebivalstva. V njem lahko najde vsakdo nekaj zase, tisto, kar ga predvsem zanima. Zlasti pa je pomembno to, da pri prebiranju Vestnika dobijo pregled dogajanja v pokrajini ob Muri, pa tudi o najpomembnejših dogodkih, v domovini in tujini. Ker sem vrtičkar, bi želel, da bi prinašal več prispevkov o vrtnarstvu in sadjarstvu. Sicer pa, ko ga dobim v roke, najprej pregledam šport, ker na tem področju delam. Preberem pa tudi večino ostalih prispevkov.«

DOMAČA PAMET — KJE SI?

SOJA — razširjenost in pridelovanje v svetu in pri nas

Dosti je bilo že povedano o tem, kako velikega gospodarskega pomena je soja. Znano nam je, da ima pomembno vlogo v človeški prehrani. Seme soje se uporablja v predelovalni industriji (sojina moka, olje, odlične kvalitete, beljakovine, minerali, vitamini...) in zadnje čase tudi v farmacevtski industriji. Nepogrešljiva je v prehrani živali kot koncentrirana krma za izboljšanje beljakovinske ravne osnovne voluminozne krme. V ta namen se uporablja predvsem ostanki predelovalne industrije, to so sojine tropine bogate z beljakovinami in minerali. Poleg tega pa ima tudi velik agrotehnični pomen, saj s svojim globokim in razvejanim koreninskim sistemom izboljšuje strukturo zemlje in s pomočjo bakterij veže dušik iz zraka, ki ga porabi za svojo prehrano, kakor tudi bogati zemljišče s tem hranilom. Zaradi vseh teh pomembnih lastnosti spada soja med najpomembnejše poljščine. Njeno pridelovanje je razširjeno po vsem svetu in predvsem v zadnjih letih tudi močno narašča. Toda pri nas je soja še zmeraj zapostavljena. Prideluje se na (neznatnih) majhnih površinah in tako smo zaradi nezadostne proizvodnje vezani na uvoz tega dragoceneega zrna. Zakaj soje nismo začeli že prej pridelovati, od kod izvira in kakšno je njeno pridelovanje po svetu, si bomo na kratko ogledali v naslednjem sestavku.

POREKLO SOJE

Soja je rastlina, ki se prideluje po vsem svetu vse od ekvatorja pa do 45 stopinj južne geografske širine in na severu od 0—56 stopinj severne geografske širine. Spada med najstarejše poljščine na zemeljski obli. Iz starih kitajskih rokopisov se vidi, da je soja skupaj z rižem, prosom in pšenico koristila prebivalstvu kot najpomembnejši izvor hrane že 2700 let pred našim štetjem, označevali so jo s hieroglifom „SU“. Tako se predvideva, da je domovina soje jugovzhodna Azija (Kitajska in Mandžurija), kjer se še najdejo divje in poldivje oblike soje. Iz Kitajske se je soja razširila po ostali Aziji v Evropo in od tod naprej v Ameriko, Afriko in Avstralijo. Zanimivo je, ker so narodna imena za sojo v vseh jezikih ista, seveda z različnimi dopolnitvami kot npr. soja — fižol (ang. soja-bean, nem. soja-bohne, fr. soja, it. soja, rus. soja), na Japonskem in Kitajskem pa jo zaradi njene podobnosti s fižolom imenujejo kar fižol, kljub temu pa lahko rečemo, da se ta rastlina povsod imenuje SOJA.

PRIDELOVANJE V SVETU

Soja se danes prideluje širom sveta in površine pod to poljščino predvsem v zadnjih letih močno naraščajo. Če pogledamo nekaj desetletij nazaj, vidimo da se je v letih 1948—1952 pridelovala v povprečju letno na 16 milijonih hektarjev; v naslednjih dobrih desetih letih 1952—1965 so se površine pod to poljščino že skoraj podvojile in so se gibale okrog 28,4 milijona hektarjev letno. V letih 1965—1980 pa je bilo posejanih s sojo 49,3 milijona hektarjev in moramo povedati, da se seve površine iz leta v leto še naprej povečujejo. Proizvodnja soje je pa je poleg posejanih površin odvisna predvsem od višine pridelka na enoto površine. Povprečni svetovni pridelok nekaj let nazaj se je gibal okrog 15 dt/ha vendar se v zadnjem času močno povečuje, predvsem na račun velikih pridelovalk soje, kot so ZDA in seveda velikega selekcijskega napredka pri vzgoji novih kultivarjev (sort). Skupna proizvodnja soje v svetu v zadnjih letih znaša letno 73,6 milijona ton, od tega pridelajo v Severni Ameriki 59 %, a Aziji kljub velikim površinam, ki so pod sojo, le 19 %, v ostalih deželah pa je pridelajo bistveno manj. Prav zaradi tega ima soja v mednarodni trgovini pomembno vlogo. Največje pridelovalke in izvoznice so v Ameriki ZDA, Kanada, Mehika in Brazilija. Veliki pridelovalci Kitajska in Argentina pa izvozita zanemarljivo majhne količine. Največ sojinoga semena uvažata Japonska in Nemčija, ostale države, med njimi tudi Jugoslavija, uvažajo bistveno manj. Vzroke uvoza sojinoga zrna v Jugoslavijo, kakor tudi druge bi lahko iskali tudi v tem, da zaradi ugodnih pridelovalnih razmer, kakor tudi dobrega izkoristka soje je bilo in bo še dovolj soje po ugodno nizkih cenah v državah izvoznikah soje. Tako mnenje, da je uvožena soja cenejša od naše doma pridelane je dolgo časa veljalo tudi pri nas, kjer smo poleg sojinoga zrna uvažali tudi sojino olje.

PRIDELOVANJE SOJE V SLOVENIJI

Naše poljedelce je začela soja zanimati že pred več kot sto leti, ko je še Američani niti poznali niso. Prvi opazovalni poskusi so po letu 1878 potekali po vsej Avstro-Ogrski in tako tudi pri nas. Opazovali so njeno rast, toda ugotovili so, da dozori zelo pozno in poleg tega ima v primerjavi s fižolom tuden okus ter se dolgo kuha, in tako so po nekaj letih preizkušanja opustili njeno pridelovanje. Na sojo se je nekaj časa pozabilo, vse do leta 1917, ko je društvo za pridelovanje zdravilnih zelišč poslalo sojo za preizkušanje Kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Tudi Kmetijska šola Sentjur pri Celju je do leta 1925 preizkusila mnogo sort, toda brez pravega uspeha, kajti zaradi neprimernih sort je zrasla visoko, polegla in imela malo strokov. Preizkušene sorte soje so primerjali s fižolom in so ugotovili, da soja v Sloveniji nikoli ne bo zamenjala fižola v človeški prehrani. Leta 1930 so imeli v Rakičanu posejano sojo na površini enega hektarja, vendar so bili mnenja, da soja prihaja tako poceni iz prekomorskih dežel, da se je pri nas ne splača pridelovati. Glavni vzroki za neuspeh pridelovanja so bili naslednji: nepravna sorta, odsotnost bakterij v tleh, ki vežejo dušik ter prepozna in pregosta setev, in tako je tudi navdušenje za sojo splahnelo.

Med drugo svetovno vojno so se spet spomnili na sojo in začeli pisati o rastlini bodočnosti. Toda šele leta 1954 so začeli s sistematičnim opazovanjem svetovnega sortimenta. Sojo so imeli tudi v Beltincih, kjer so dosegli ob primerni agrotehnični celoti 40 dt/ha. Izbrani kultivarji (sorte) so dozoreli prepozno, zato spravilo s kombajni ni bilo možno. Z introdukcijskimi postopki so dobili precej novih kultivarjev, zlasti tistih, ki so se pridelovali pri nas, zastareli. Potrebno bi bilo naročiti nove, vendar za to ni bilo interesa. Kultivarji se ne morejo poljubno širiti, ker je soja fotoperiodsko in temperaturno zelo občutljiva rastlina — edini izhod je bil lastno zlahtnjenje. Toda naročnika za zlahtnjenje ni bilo, zato so se dolgoročno usmerili na uvoz soje in zgradili sojarno v Zadru. Šele pred leti so v okviru raziskav poljščin za izboljšanje razmere (morebiti tudi vojne) namenili denarna sredstva tudi za zlahtnjenje soje. Profesorju Furlanu na Biotehnični fakulteti je uspelo obdrati kultivar, ki pri nas prekaša vse tuje. To je kultivar pod imenom bistra s pridelki zrna med 40 in 50 dt/ha.

Moramo pa pojasniti, da v Jugoslaviji nismo le Slovenci tisti, ki se ukvarjali s pridelovanjem in zlahtnjenjem soje. Za nas je to zadnje čase spet nova poljščina, medtem ko bodo letos na Hrvaškem slane vili že 60-letnico pridelovanja. Znano nam je, da so v Vojvodini in Sloveniji imeli že leta 1935 posejano s sojo 1000 hektarjev. Tudi tam je pridelovanje v preteklih desetletjih močno nihalo, dokler niso začeli z vzgojo lastnih kultivarjev. Na selekcijskih postajah v Zagrebu, Novem Sadu, Osijeku in Vukovaru so v zadnjih desetih letih vzgojili več kot 30 kultivarjev od katerih pridejo tudi nekateri v poštev za pridelovanje v ekoloških razmerah Slovenije. Nekoliko podrobneje si bomo ogledali opis posameznih domačih in tujih kultivarjev v prihodnji številki Vestnika.

Zita FLISAR, dipl. ing. agr.

KAKO V POMURJU PO DOLOČITVI NOVEGA KATASTRSKEGA DOHODKA?

Z davčno politiko do večje proizvodnje

Ker so se po letu 1978, ko je bila pri nas opravljena zadnja valorizacija katastrskega dohodka, znatno spremenile tudi cene kmetijskih pridelkov, je bilo potrebno na novo določiti višino katastrskega dohodka. V Jugoslaviji so že leta 1982 sprejeli dogovor o spremembah katastrskega dohodka, vendar v večini republik do tega še ni prišlo. Prvi so valorizacijo katastrskega dohodka opravili v Makedoniji, pred koncem minulega leta pa še na Hrvaškem, sledim ko bo letos novi katastrski dohodek veljal tudi v Sloveniji, izračune pa naj bi opravili do konca marca.

In kaj bo sprememba katastrskega dohodka pomenila za kmete oziroma lastnike kmetijskih zemljišč? Po oceni, naj bi se katastrski dohodek povečal v poprečju za približno štirikrat, ker pa bo stopnja za plačilo davka iz kmetij

stava ostala nespremenjena, pomeni, da se bo tolikokrat povečal tudi davek. Vendar ta trditev ne drži, saj bodo istočasno uvedli davčne olajšave za tiste zavezance, ki so vključeni v organizirano proizvodnjo in izpolnjujejo svoje planske obveznosti. Tem se bo lahko davek znižal tudi do 70 odstotkov, cilj nove davčne politike pa je, da spodbuja predvsem večjo tržno proizvodnjo.

Načine in oblike priznavanja davčnih olajšav bodo določile občine same, v Pomurju pa so se dogovorili, da bi jih več ali manj poenotili. Medtem ko so v ljubotemski občini kriterije za davčne olajšave že določili, pa najustrenejše rešitve iščejo tudi v ostalih občinah. Olajšav pa ne bodo deležni le tisti davkoplačevalci, ki so zavezanci plačila prispevkov za zdravstveno zavarovanje kmetov, pač pa tudi vsi ostali

avkoplačevalci (polkmetje), ki se vključujejo v tržno proizvodnjo. Kot že rečeno, pa bo višina olajšav odvisna od izpolnjevanja tržnih oz. planskih obveznosti.

Ker pa so od višine katastrskega dohodka odvisni tudi drugi prispevki, ki se plačujejo iz kmetijstva, se bo njihova stopnja v primerjavi z doslej veljavnimi znižala. To velja za prispevek, ki ga plačujejo kmetje za zdravstveno zavarovanje, za krajevni samoprispevek, za vodni prispevek in še za nekatere druge. Čeprav so že razposlali položnice za plačilo prvega letošnjega obroka, pa gre pri tem le za plačilo akontacije, dokončni obračun pa bo opravljen do konca leta, ko bo že znan nov katastrski dohodek in pa seveda kriteriji za priznavanje davčnih olajšav.

L. Kovač

PREDAVANJE ZA KLETARJE

O negi vina

Društvo kmetijskih inženirjev Prekmurja pripravlja za to soboto, 25. februarja, zanimivo predavanje o negi vina. Predaval bo dipl. ing. Jože Profner iz Kmetijskega zavoda Maribor, predavanje, ki bo ob 10. uri v kavarni hotela Diana v Murski Soboti, pa je namenjeno vinogradnikom in kletarjem oziroma vsem, ki jih zanima nega vina.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (16. febr.) so rajci pripeljali na sejmšče v Turnišču le 33 pujskov. Pričakovati je bilo, da bo to daleč pre-skromna ponudba, vendar pa je bilo kupcev malo, tako da niso prodali vseh pujskov. Cene pa so se gibale od 7.500,00 do 8.500,00 dinarjev za par.

PREDVSEM DO VEČJIH PRIDELKOV

MURSKA SOBOTA: PLAN SPOMLADANSKE SETVE

V soboški občini naj bi se letos kmetijska proizvodnja povečala za 4 odstotke, kar pomeni, da bo potrebno pridelati 32.360 ton pšenice, 41 tisoč ton koruze, 45 tisoč ton sladkorne pese, proizvesti nekaj več kot 48 milijonov litrov mleka ter spati 7.755 govedi, 13.800 ton prašičev in 7.850 ton piščancev. Na tržno proizvodnjo naj bi od teh količin odpadlo 37 odstotkov pšenice, 85 odstotkov govedi in prašičev ter 58 odstotkov mleka, medtem ko bo proizvodnja brojlerjev in sladkorne pese v celoti namenjena tržišču.

Da bi realizirali zastavljene cilje, dajejo poseben poudarek predvsem rastlinski proizvodnji, saj je od te v največji meri odvisna proizvodnja v živinoreji, prav tako pa takšno usmeritev zahtevajo tudi sprejete planske obveznosti za proizvodnjo pšenice in sladkorne pese. Plan jemenske setve je bil v občini v celoti realiziran in ker ni bojzani, da bi bilo potrebno spomladi nekatere površine pod krušnimi žiti preoravati, za spomladansko setev ostajajo površine, ki

jih je določil setveni plan 1983/84. Po tem bo potrebno spomladi v soboški občini zasejati okrog 16 tisoč hektarjev njivskih površin, največ letih pa bodo namenili za setev koruze za zrno. V družbenem sektorju in v organizirani družbeni proizvodnji jo bodo zasejali na nekaj več kot 7.500 hektarjih, prav tako pa bodo precejšnje površine namenili tudi silažni koruzi. Tako pri koruzi za zrno kot za silažo pri realizaciji planskih nalog ne bo težav, saj zdajšnje pomanjkanje koruze na trgu in visoke cene le-te spodbujajo pridelovalce, da se v vse večji meri odločajo za to poljščino. Ob povečanju površin pa ne smejo zanemarjati tudi intenzifikacije, prav doseganju večjih pridelkov pa tokrat namenijo posebno pozornost.

Ob realizaciji zastavljenih ciljev, ti pa so v doseganju 7 do 8 ton suhega zrna po hektarju v družbenem sektorju in toliko tudi v družbeno organizirani proizvodnji, v poprečju pa od

5 do 6 ton pridelka po hektarju, bi lahko pokrili tudi potrebe po koruzi v občini. Kmetijska zadruga Panonka bo za doseganje teh ciljev za spomladansko setev zagotovila 135 ton semena najkvalitetnejših sort koruze, skupnost za pospeševanje kmetijstva pa bo za organizirano proizvodnjo zagotovila 35 dinarjev regresa za kilogram semenske koruze ter 800 dinarjev regresa po hektarju za uporabo pnevmatske sejnalnice.

Pomembna poljščina, ki ji v setvenem planu tudi v soboški občini namenijo posebno pozornost, pa je sladkorna pesa.

To naj bi spomladi zasejali na 1.091 hektarjih, od tega družbeni sektor na 441 in zasebni sektor na 650 hektarjih.

Če je doslej planske obveznosti v glavnem izpolnjeval le družbeni sektor, pa kljub prizadevanjem v zasebnem sektorju pri sklepanju pogodb tudi tokrat prihaja do zatikanj.

Sicer pa v kmetijski zadrugi s sklepanjem pogodb nadaljujejo in računajo, da se bodo kmetje še odločali za to kulturo.

Sladkorna pesa je namreč ekonomsko zanimiva poljščina, ki daje tudi ustrezne dohodke po hektarju. Znano je

že tudi zajamčena cena, ki znaša 5,05 dinarja za kilogram ob 15,5 odstotni stopnji sladkorja, pridelovalcem bodo priznali nadomestilo za prevoz do deponije, deležni pa bodo še nekaterih drugih ugodnosti.

Da bi čim bolj pokrili potrebe tovarne v Ormožu, proizvodni cilj določa doseganje poprečnega pridelka 45 ton po hektarju, za to pa so zagotovljena tudi potrebna interventna sredstva iz republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva.

Med ostalimi poljščinami, ki jih določa občinski setveni plan, naj omenimo še krompir in sojo, vse več poudarka pa daje tudi uvajanju vrtnin. Pri krompirju naj bi tržno blagovna proizvodnja zajela 265 hektarjev površin, na katerih bi odkupili od 6 do 7 tisoč ton krompirja. Za urušničev tega cilja bo kmetijska zadruga zagotovila 25 ton semenskega krompirja, skupnost za pospeševanje kmetijstva pa regres v višini 12 dinarjev za kilogram.

Ker so s sojo že v preteklih dveh poskusih dosegli primerne rezultate, si le-ta vse bolj utira pot v njivski kolobar, letos pa jo bodo v soboški občini zasejali na 90 hektarjih.

L. Kovač

TEŽAVE SE NADALJUJEJO

Surovin za živinorejsko proizvodnjo tačas na prostem tržišču po cenah določenih z odlokom o zamrznitvi cen ni moč kupiti. Živinorejska proizvodnja pa ne prenese nobenih odlašanj, zato so v Pomurju že začeli ukrepati. Ne gre namreč prezehtati, da v Pomurju oz. ABC Pomurja letos redijo 25.235 mlado pitanih goved, 42.000 krav in telic, 206.000 prašičev, 12.529 plemenitih svinj, 4.482 milijonov brojlerjev, 160.550 nesnic in načrtujejo pomotzi 51.422 milijonov litrov mleka. Da bi omenjeno proizvodnjo zadržali na predvidenem nivoju, bodo morali do konca leta 1984 zagotoviti velike količine manjkajočih surovin in sicer kar 42.623 ton koruze, 16.093 ton soje, 2.561 ton ribje in 3.243 ton mesnokostne moke ter 809 ton rudninskih in mineralnih dodatkov.

Na osnovi teh podatkov so ugotovili, da je potrebno hitro intervenirati, o čemer so obvestili tudi IS SR Slovenije.

V predlogu interventnih ukrepov ABC POMURKA predlaga sprostitev blagovnih rezerv in prosi za soglasje, da lahko koruzo kupi po tržnih cenah, ker je po uradni sprejeti ceni ni. Ob naštetem pa še zahteva, da žitno-predelovalne OZD preskrbijo pomurskim rejcem 2.000 ton koruze, kolikor je Pomurju pripada iz neizpolnjenih obvez oziroma iz poslov zamenjave pšenice za koruzo letine 1983.

Zahtevo po koruzi iz naslova zamenjave pšenice za koruzo je postavil tudi družbeni sektor, ki bi glede na oddano količino pšenice v letu 1983 moral dobiti 8.473 ton koruze. Glede na kritičen položaj pri oskrbi s koruzo pa se

odgovorni za rejo živine v Pomurju zavzemajo tudi za uvoz te poljščine.

Glede na manjkajoče količine surovin za krmo je ABC POMURKA postavila zahtevo, da do 1. julija iz blagovnih rezerv dobi 23.089 ton koruze 5.335 ton soje, 900 ton ribje moke in 1.555 ton rudninskih snovi. V primeru, da intervencij iz blagovnih rezerv ne bo, bodo primorani zmanjšati obseg proizvodnje na raven, ki jo dopušča razpoložljiva količina krme in tržne možnosti.

Težave povzroča tudi zamrznjena cena mešanja krmil ob višjih stroških energije in drugega. Ker mešalnice slednjih ne smejo vkalkulirati porabnikom, prihaja do zasvojev pri dobavljanju krmil.

V ABC POMURKA se zaveda, da so možnosti intervencij iz blagovnih rezerv in

uvoza omejene, zato vedo, da bodo morali rešitev iskati v priznanju tržnih cen koruze in drugih surovin. Seveda pa je vprašljivo, do katere cene je še moč plačevati koruzo in druge krmne surovine, ob dejstvu, da se mesni industriji že zmanjšujejo možnosti plasmaja mesa in mesnih izdelkov doma in na tujih tržiščih.

V Mesni industriji zato v tem, da bi rejci kupovali koruzo po tržnih cenah, kar bi dvignilo ceno živini, ne vidijo izhoda oziroma vidijo rešitev v pokrivanju disariteta med dejansko in prodajno ceno mesa. Za nameček pa so se ob novih deviznih predpisih — prelivanju deviz — zmanjšale tudi možnosti internega stimuliranja izvoza znotraj sestavljene organizacije.

Boris Hegeduš

VEZ Z DOMAČIMI KRAJI

Vestnik — drag gost

»Veseli me, da ste se ob jubilejuspomnili tudi naročnikov, ki ne živimo v Sloveniji oziroma Pomurju, kamor pa se radi vračamo.« nam najprej odgovarja **TEREZA NAJIČ** (roj. Bauer) iz Mladenovca v SR Srbiji. In dalje piše:

»Vestnik imam naročen že petnajst let. To že samo po sebi dokazuje, da mi je drag gost in da ga rada berem. V glavnem je v njem vse zanimivo, zato ga celega preberem, le dostikrat ga ne dobim; verjetno se izgubi po poti. Vestnik je dragi gost tudi pri mojih pri Gradu na Goričkem, odkoder sem doma, kakor tudi pri bratu Jožetu Bauerju in sestri Angeli, ki živi v Dolitcu.«

In kako je Terezijo pot zanesla tako daleč?

»Pred sedemnajstimi leti me je v Mladenovac zanesla poročna pot. Tukaj imam družino. Delam v trgovski hiši, kjer se večkrat srečam z ljudmi iz domačih krajev, ki pridejo na obisk v Mladenovac. Lahko rečem, da tukaj živijo dobri in prijazni ljudje, kar mi bodo najbrž potrdili tudi občani iz Gornje Radgone, ki so pobrateni z našo občino.«

„Vestnik je postal del mene“

Iz Črne gore (Hercegnovi) se nam je oglašil **KOLOMAN BARBARIČ**. Napisal nam je, da je njegov rojstni kraj sicer Markišavci,

Če verjamete ali ne, Vestnik ima naročnike v vseh jugoslovanskih republikah. Pa smo si dejali, da nekatere izmed njih povprašamo, kaj jim pomeni naš tednik, kaj najraje berejo v njem in kaj morda pogrešajo. Žal nam niso vsi odgovorili, morda naše pismo sploh ni prišlo do njih, ali pa nam bodo pisali kdaj kasneje, vendar pa smo veliko zvedeli tudi od prejetih odgovorov. Če zanima tudi vas, preberite!

da je v Murski Soboti končal gimnazijo — takrat so ga vsi klicali s psevdonimom Buza — nato pa pomorsko vojno akademijo in postal je mornariški oficir. Razen njega rada prebira Vestnik tudi žena, ki je po rodu iz Slovenske Bistrice, sin Igor pa študira v Ljubljani.

»Kako dolgo sem že naročnik Vestnika, ne morem točno povedati, vem pa, da je od tega že precej let, verjetno več kot deset. Vaš, torej naš Vestnik je postal del mene in brez njega bi bile niti povezave z domačim krajem pretrgane. Pričakujem ga kot pismo od doma. V njem preberem skoraj vse, najraje pa novice iz Murske Sobotice ali Markišavce. Mislim, da do kaj nazorno prikazuje ekonomske in družbenopolitične razmere v Pomurju.

Kljub 37-letni odsotnosti sem ostal »rdi Prekmurec«, vedno zainteresiran za napredek domačega kraja. Da ne bi deloval preveč lokalistično, naj vam zaupam, da sem tudi naročnik Nedeljskega dnevnika, žena pa prejema Naš dom.«

Če bi bili vsi tako ponosni na svoje poreklo! In kako se Koloman počuti v novem okolju?

»Služba mi je omogočila, da sem spoznal v Črni gori, delu Hrvaške ter Bosne in Hercegovine veliko prijateljev. V Hercegnovem, kjer je moj drugi dom, se prijetno počutim, ali vseeno me vedno vleče v moje Prekmurje in

upam, da se bom, ko bom v pokoju, vrnil v Mursko Sobotico, kajti tudi žena in sin imata podobno željo.«

Na račun našega tednika pa Koloman ni zapisal nobene pripombe. Veseli nas, da ga tako dobro povezujemo z domačim krajem.

Vestnik — darilo za rojstni dan

»Najiskrenejše čestitke za 35-letnico izhajanja vašega tednika z željo za nadaljnje uspešno delo in sodelovanje z vašimi naročniki!« Razen te čestitke na začetku svojega odgovora nam je **MORENA PERUŠKO** iz Pule poslala tudi razglednico in nam še posebej čestitala ob jubileju. O Vestniku pa tole:

»Saj to je naš družinski list, ker ga berejo tudi moji starši.

Jaz najraje pogledam rubriko Križem po naših šolah, recepte, kroniko in medicinske nasvete, ata pa zanimajo športne novice, ker je nogometni sodnik. Posebej spremlja, kako igra Mura.

Mislim, da je Vestnik dokaj raznoličen in da v njem vsak lahko najde nekaj zase.«

Ali morda kaj pogreša, nas je zanimalo.

»Kaj posebnega ne pogrešam, edino bi morda lahko

objavljali naslove mladih za dopisovanje.«

Morena nam je še razkrila, da se je rodila 1966. leta v Murski Soboti od koder je njena mama (roj. Gal), ko pa je bila stara tri leta, so se preselili v Pulo, na očetov dom. Zdaj obiskuje trgovsko šolo, v počitnicah pa, če le more, prihaja v Mursko Sobotico k starim staršem.

In še to je pripisala: »Vaš časopis mi je posebno drag, ker ga dobivam kot darilo od desetega rojstnega dne. S pomočjo njega se tudi učim slovenski jezik.«

„Vse rad berem“

JOŽE BERDEN iz Zagreba, ki je po poklicu krojač, je prav tako že naš dolgoletni naročnik. Zakaj?

»V Vestniku lahko preberam novice o dogodkih v Prekmurju, kdo je umrl v moji rojstni vasi Filovci in... pravzaprav vse rad berem. Ne pogrešam tako rekoč ničesar.

Vestnik mi pomeni vez z domačim krajem, zato sem nanj naročen.«

Jože se je odselil že leta 1937. Do takrat je bil v Murski Soboti krojaški pomočnik. Nato ga je pot zanesla v Beograd, od tam na Dolenjsko, končno pa se je za stalno naselil v Zagrebu. Tam se je zaposlil v tovarni konfekcije NIK, kjer je delal do leta 1972, ko se je upokojil.

»Malo še šivam doma, za krajši čas pa najraje berem Vestnik.«

JOŽE GRAJ

S prvim in edinim avtobusom so šle novice v Sobotu

DOPISNIKI VESTNIKA

Na osnovni šoli Drago Lugarič se je začel najin pogovor, v pisarni, kjer dela Franjo Bobovec, ravnatelj šole. Tema razgovora — 35 let Vestnika. Sogovornika nismo izbrali kar tako, zakaj bil je med prvimi, ki je v letu 1949 začel pisati v lokalno glasilo. Bil je torej med prvimi dopisniki.

»Na takratnem okrajnem komiteju mladine so mi sporočili, da bo začelo izhajati lokalno glasilo, ki naj bi informiralo občane o dogajanjih v naši regiji. Določili so me,« pravi Franjo Bobovec, »da pišem o dogajanjih iz lendavskega okraja. Že v prvi številki glasila sem se oglašil s prispevkom o okrajni mladinski konferenci v Lendavi. Od takrat se je začelo druženje z Vestnikom, ki je trajalo veliko časa, dokler je bilo pač mogoče zaradi dela, ki ga opravljam. Še danes bi se lotil pisanja, vendar je narava mojega dela takšna, da mi to ne dopušča.

Kot dopisniki smo tista letamoralni pokrivali pač vse dogodke, ki so bili v občini, bili smo brez pisalnih strojev, vsaj v začetku, bili smo torej pravi amaterji. Roko- oise smo pošiljali z avtobusom v Mursko Sobotu. O tem avtobusu, ki je bil prvi in edini, ki je zjutraj peljal v Sobotu in se vračal popoldne nazaj, bi lahko napisali knjigo. Kaj je to pomenilo za takratne čase, se danes ne zavedamo več, vedeti pa moramo, da se je prej v M. Sobotu vozilo s kolesom ali konjsko vprego. Delovne razmere so bile slabe, morali smo pešati na sestanke po vaseh, toda bilo je zanimivo, bili smo pač mladi in ni nam bilo težko.

Danes so možnosti za delo drugačne, novinarji so postali profesionalci, hitreje so na mestu dogodka, informacije so hitrejšje, tu je navsezadnje tudi radio, ki informira vsak dan občane

o vseh dogodkih. Vestnik je v teh 35 letih velikokrat spreminjal svoje ime toda poslanstvo je ostalo isto in to poslanstvo je vedno izpolnil.«

Franjo Bobovec se spominja tudi drugih dopisnikov iz takratnega lendavskega okraja, ing. Kolomana Cigüta, pa pokojnega Franca Križaniča iz Velike Polane, pozneje pa so se pisanja lotili tudi mlajši. V tistih časih so dopisniki dobili posebne izkaznice, ki jo tovariš Franjo Bobovec še danes hrani, kakor hrani tudi prve številke glasila, za katero je tudi sam ustvarjal. Ljudje so zelo radi prebrali vsako novico iz svojega kraja, pa če je bila še tako majhna. Tudi danes ne bi smeli pozabiti na to, vsak kraj v lendavski občini bi moral biti omenjen, saj vsak rad vidi če se piše o njem.

35-letnica domačega glasila je seveda pomemben jubilej, primeren za srečanje starih ustvarjalcev informacijskega sistema v pokrajini. Sodobna oprema pa tudi Nepujsag sta pripomogla, da so danes ljudje bolj obveščeni, truditi pa se je potrebno meni tovariš Franjo, da bo informiranje še boljše, hitrejšje in popolnejše.

Jani D.

TEREZA NAJIČ iz Mladenovca

KOLOMAN BARBARIČ iz Hercegnovega

MORENA PERUŠKO iz Pule

JOŽEF BERDEN iz Zagreba

„ČE BO SILA — VEDO, KJE SEM DOMA ...“

FRANC TURKL PO TREH DESETLETJIH DRUŽENJA Z VESTNIKOM V TORBI

Brez njih bi v teh 35-letih težko potrkali z domačim tednikom na tako številna vrata naših bralcev. Poštari in poštna služba so bili in so še nepogrešljivi člen informacijske verige, ki je prav zaradi raznolike pokrajine, povsod še vedno ne najboljših cestnih povezav, mnogokrat še kako odvisna od njihove zavzetosti in dela. „Ljudje, posebej še kmetje, pa so na Vestnik zelo navezani in mnogokrat so mi ga dobesečno izrgali iz rok, zato sem se vedno potrudil, da je bil pri njih čimprej,“ je strnil tridesetletja družjenja z njim 61-letni poštar Franc Turkl iz Zbigovca v radgonski občini. Od pričetka letošnjega leta upokojen, vendar še vedno gibalo društvenega življenja v vasi.

KLOBASE IN RAZCEFRANE HLAČE

Ali poznate tisto dimnikarsko še iz časov, ko so njim, poštarjem, inkasantom in še komu v radodarnih

domačijah na kmetih podarjali klobase? Tako se je namerilo, da je tiste dni eden izmed znanilcev sreče ometal pri gospodinji, ki je bila bolj skopa. Pa vidi v prekaževalnici na podstrešju najmanj ducat klobas, saj veste, največjo za (upnika, manjšo za mežnarja. ... on pa — ne bode len — z največjo v torbo in poprosi gospodinjno, če mu jo lahko skuha, češ da jo je dobil pri sosedih. Pa jo je res dala v lonec in bilo je jo toliko, da sta se oba najedla in še je je ostalo. In ko je dimnikar ta dogodek povedal pri sosedih, je bilo smeha, v torbi pa sta bili dve klobasi več.

„Ja, tudi poštarji smo bili in smo še vedno dobrodošli pri ljudeh,“ se je našemu sobesedniku le potasi razvezal jezik. „Tudi klobas je bilo, posebej še v prvih letih, od 1954. leta, ko sem pričel raznašati pošto in časopise vse tja od Gornje Radgone do Spodnje Štavnice na eni in Aženskega vrha, Polic, Her-

cegovasčaka. ... na drugi strani. Kar 24 kilometrov na dan. Je pa vedno naneslo tako, da so me silili s hrano takrat, ko sem ponesel s sabo malico od doma, kadar pa ne, pa me ni nihče, kot zakleto, povabil k mizi. Spominim se, na začetku mojega dela, sem tako prišel k domačiji v Spodnji Štavnici. Na mizi fižol, prelit z omamnim domačim bučnim oljem, jaz pa sem imel prazen trebuh. Kar posiliti sem se moral in jim dopovedovati, da tudi pri naši hiši ni vsak dan na mizi meso. ...“

Tudi Ivan Turkl si s psi ni bil vedno najboljši prijatelj. Danes se tega spominja prav židane volje: „Ja, kar petkrat sem jo skupil. S štirinožci si nikdar nisem bil na jasnem, kaj imajo za bregom. Zgodilo se mi je, da me je popadel vpricho gospodarja. Eden pa mi je celo razcefral hlače, da sem moral poprositi gospodinjno za nit in šivan-ko, da sem lahko nadaljeval pot. Pa, kaj hočemo, človek se vsega navadi, tudi tega sem se, da sem moral marsikdaj v mestu nešteto-krat trkati na vrata, preden so mi izplačali naročnino za časnik.“

Se enkrat, tokrat za nas in vas, si je Franc Turkl nadel najdražjo obleko

POZIMI JE BILO NAJHUJE

To pa je že druga, po besedah Turkla, temnejša plat poštarskega dela. Prav gotovo pa je to delo najtežavnejše pozimi.

„Zim smo se še ne tako dolgo nazaj poštarji zares bali. Saj veste,

slabe ceste, velik teren, vse pa je bilo potrebno opraviti čimprej, gotovo pa še v istem dnevu. Joj, kako sem bil včasih oprtan. Čez ramo torba, v rokah aktovka, na hrbtu pa še dva sežnja časopisov; poleg Vestnika še največ Kmečkega glasa in Nedeljskega dnevnika in hajd na 24 kilometrov dolgo pot. Pred nočjo sem jo poredko zmogel, ko sem bil dežurni pa še v roko metlo in očistiti pošto poslopje, saj čistit takrat še nismo premogli. In tako sem bil doma ob kakšnih pol devetih zvečer, ob petih naslednj jutro pa že spet od doma. Kolikokrat mi je šlo prav za nohte, posebej v najhujših zimah, ko je pokalo dreve. Noge so odretele, moral sem stopiti s kolesa in malce teči, da sem jih oživil in spet pognal pedale koncu delavnika naproti.“

ŠE PRIPRAVLJEN POMAGATI

Sicer pa je to že vse za njim in kot pravi, je bilo že precej laže, ko so mu zamenjali teren z mestom Gornjo Radgono in bližnjo okolico. Tu so tudi ceste boljše, bliže je in vse je lahko opravil s kolesom, tako da mu ni bilo potrebno več ho-

diti peš. Pa vendarle se mu je včasih potožilo po starih cestah, čeprav makadamskih (na eni izmed teh si je napoti iz službe tudi zlomil nogo, op. pis.), po kmečkih ljudeh, ki jih je spoznal v letih svojega dela. Zato tudi slovo ni bilo lahko, in če ga ne bi pred dvema letoma „zarežalo v križu“, kdo ve, ali bi se hotel sprijazniti z dejstvom, da je potrebno odložiti pošto opravilo.

„Ja, saj je tudi doma dela dovolj, vendar se mi še potoži. Pa, kaj hočem, je že tako. Vendar sem vedno na voljo. Če bom zdrav in bo sila, bom vedno rad pomagal, saj vedo, kje sem doma. ...“

Vedo, vedo, in ne le na pošti, tudi domači gasilci, ki jim Franc Turkl predseduje že šesto leto. Bil je tudi soustanovitelj vaškega gasilskega društva leta 1951 in prav, ko smo ga obiskali, je zanje napisal 25 pisem. Pa tudi ostali vaščani in kra-jani, za katere je dve leti po ustanovitvi novo organiziranih krajevskih skupnostih opravljal volonterko delo tajnika. Da je zares veliko naredil, potrjuje tudi red dela s srebrnim vencem, ki ga je prejel leta 1972. Vlado Paveo

PUCONSKA OPEKARNA PRED BITI ALI NE BITI

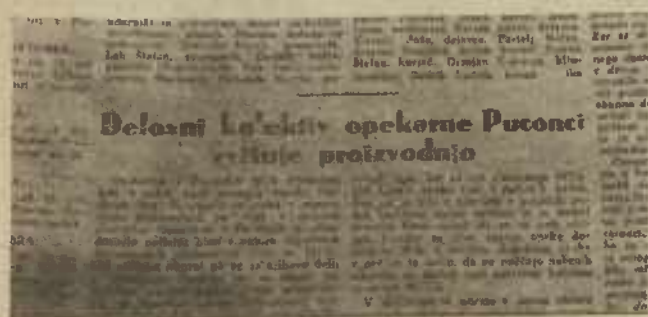
Pred 35 leti — natanko 22. septembra 1949 — so kolegi v predhodniku našega časnika Ljudskem glasu pod markantnim naslovom Delovni kolektiv opekarnice Puconci zvišuje proizvodnjo med drugim zapisali, da je pri dvigu proizvodnje in delovni disciplini opekarnice v Puconcih edina dosegla polletni plan v okviru združenih ljutomerskih opekarn in sicer za 101 odstotek. »Od polletja naprej pa se je njihovo delo še izboljšalo. Posebno lepi so uspehi pri izdelavi strešne opeke. Dvigu proizvodnje je posebno mnogo pripomogel brigadni sistem dela in delo po normah... V splošnem norme v celom obratu presegajo. Tako pri izdelovanju surove opeke za približno 6 do 7 odstotkov. Ker so izboljšali stroj za predelavo zemlje, se je s tem produkcija dvignila tudi za 15 odstotkov. Lom opeke, ki je v prejšnjem letu dosegel do 30 odstotkov, je sedaj znižan na 4 do 5 odstotkov, kar so v prvi vrsti dosegli z večjo disciplino in pozornostjo pri delu.« Tako je bilo pred 35 leti. Kaj pa danes?

LETO DNI »PRISILNE UPRAVE«

V Vestniku, 4. novembra lani smo se obširneje razpisali o razlogih, ki so v najstarejšem soboškem podjetju privedli do uvedbe enoletnega ukrepa družbenega

odvečne režije. Reorganizirali so proizvodni proces in uredili prodajo proizvodov.

Kljub manjšemu številu zaposlenih — za 25 odstotkov — so si v letu 1983 zadali za 9 odstotkov večji fizični obseg proizvodnje in letni načrt realizirali skoraj

V letu 1949 je puconska opekarna presegala uspehe prejšnjega leta... je zapisal naš predhodnik Ljudski glas.

varstva. Začel je veljati 25. novembra 1982, nehal pa 1. decembra 1983, izglasovali oz. preklicali pa so ga delegati zbora združenega dela občinske skupščine v Murski Soboti na predlog občinskega izvršnega sveta in družbenega pravobranilca samoupravljanja Pomurja. K razlogom za to, da je bila dana nezaupnica kolektivu, se ne bomo vračali, pač pa skušali kolikor mogoče celovito osvetliti dogajanje v letu dni »prisilne uprave«. V tem času so zmanjšali število zaposlenih — z 72 na 50 — in odvečno delovno silo prerazporedili v druge tozde Konstruktorjeve delovne organizacije, ni pa jim uspelo, da bi se »znebili«

stoodstotno. Načrtovan celotni prihodek v višini blizu 56 milijonov dinarjev je bil presežen kar za 22 odstotkov in dosežen v višini čez 68 milijonov dinarjev. Vse to — ob znatnem dvigu produktivnosti — ni kaj prida pomagalo, da puconska opekarna tudi lani ne bi poslovala z izgubo. Ta je znašala nad 4 milijone dinarjev. Razlogi: nesorazmerja v cenah mazuta, električne energije in izdelkov — ta jih še posebej »koljejo« — tehnološka neustreznost, tehnična zastarelost in izrabljenost osnovnih sredstev temeljne organizacije (ima najstarejšo, sedem desetletij staro, krožno peč v Sloveniji, ki je pravcati požeruh kot

Redna likvidacija, stečaj ali kaj???

žafan dragega mazuta!) in nenazadnje delna zasičenost tržišča. Če bi hoteli modernizirati proizvodnjo (obnova opekarnice bi morala zajeti nabavo tunelske peči oz. rekooperatorja, zorilnice, sušilnice, komore in mehanizacijo, zlasti buldožerja) bi rabili, po cenah iz leta 1982, najmanj 248 milijonov dinarjev. Ali še drugače: potrebna bi bila vlaganja v višini 21,5 milijonov din, od tega bi 50 odstotkov kot nepovratna sredstva prispevali ostali tozdi delovne organizacije SGP Konstruktor Maribor, 30 odstotkov bi bilo bančnih sredstev in 20 odstotkov naj bi dala občinska skupščina iz rezervnega sklada.

PO TOČI ZVONITI (SKO- RAJ) PREPOZNO!

Če bi matična delovna organizacija iz Maribora, a tudi vsi odgovorni v občini Murska Sobota, že pred leti — ko je v opekarništvu in gradbeništvu cvetela konjunktura — staknili glave in se pobirali za tehnično-tehnološki razvoj puconske opekarnice, kot so se denimo za opekarno v Dolgi vasi, kjer so smelo zasnovali med drugim program keramike, na »ciglencah« v Puconcih ne bi bili v taki kaši, kot so. Tako pa: več ko delajo, manj zaslužijo in namesto da bi izguba kopnela, ostaja in se vleče iz leta v leto. Za boljše ponazoritev naj rabi- jo podatki, da so v letu 1983 poprečni najnižji osebni dohodki v tozdu znašali 10.971 dinarjev in v tozdu Pomurje v Murski Soboti 14.357 dinarjev, z drugimi besedami: puconskim opekarnarjem toliko, da je vsaj približno zagotovljena socialna varnost. Če bi se poglobili v razmerja, bi prišli do še poraznejše slike, ki pa jo vendarle kaže dopolniti v toliko, da imajo tu zaposleni dodaten vir zaslužka: doma, na kmetiji; vsaj velik del. To pa zadnjih — iz decembra lani, pravi, kako se večje število delavcev pri zaslužku giblje

okoli zajamčenega osebnega dohodka: nekaj nad 9 tisoč dinarjev.

Ob tem ne gre prezreti neustreznosti kvalifikacijske in starostne strukture, saj je 8 zaposlenih tik pred upokojitvijo, 10 pa jih je starih okrog 50 let, medtem ko prevladuje polkvalificirana ali priučena delovna sila. Vendar, po toči zvoniti je prepozno in vse, kar je bilo zamujenega v preteklosti, se krepko maščuje v zdajšnjosti. Tega se vsi zavedajo in razumljivo, da so bili vsi doslej opravljeni shodi delavcev v kolektivu burni in napeti. Tak pa je bil tudi zbor delavcev pred tednom dni.

ARGUMENTI ZA IN PROTI UKINITVI

Dobre tri ure smo sedeli med delavci, skupaj s pred-

in izvolitvi samoupravnih organov — pravi, da bi kolektiv postal delovna enota Konstruktorjevega tozda v Murski Soboti. V ta namen bi morali razpisati referendum v vseh osmih Konstruktorjevih tozdih, kar pa se, spričo zadnje, grenke izkušnje v Murski Soboti, ko je splaval po vodi poskus »ženitve« Konstruktorjevega tozda Pomurje s Sobotinim tozdom Komunala, najbrže ne bi izšlo.

K besedi so se priglasile starejše delavke, med njimi so tudi take z več kot 30 leti delovne dobe v opekarni, ki so takorekoč najboljša leta pustile na »ciglencah«. Prizadet in obtužujoč je bil ton njihovih razmišljanj, kar je razumljivo, še bolj razumljivo pa je, da se nihče od navzočih zaposlenih ni strinjal s predlogom komisije. Redna likvidacija bi namreč

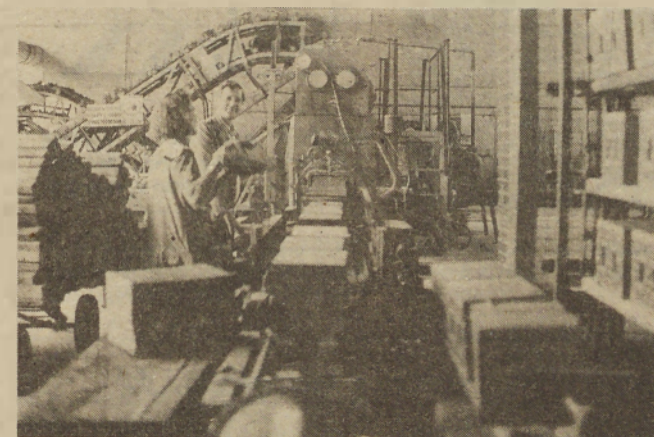
KONEC CINCANJ IN NA- TEGOVANJ?

Izzvenelo bi enostransko, če bi prezrli naprežanja samega, prizadetega tozda kot matične delovne organizacije Konstruktor v Mariboru in tudi občinskih mož v Murski Soboti, da bi v Puconcih vendarle nekaj ostalo. Natanko kaj, še ni jasno. Drži pa spoznanje, da so korenine opekarniške tradicije tod sila globoke, da je lokacija zaradi infrastrukture ugodna in da so po izvedenih raziskavah na tem območju bogata nahajališča glin. Bilo je nekaj tipanj s strani Panonke, bližnje organizacije Kremenčev pesek in tozda Pomurje ter nekaterih drugih kolektivov od drugod (Iskra, Astra), vendar je ostalo zgolj pri tipanjih.

Za zdaj torej še ni jasno, kakšna usoda pravzaprav čaka 50 zaposlenih v puconski opekarni, vsekakor pa bi moralo biti cincanj in nategovanj enkrat konec.

Vendar, to je — kakorkoli obračamo — v rokah samih delavcev in morali se bodo odločiti, pa če bo odločitev še tako boleča. Nespočno pa je, da do stečaja, kar bi pomenilo odprodajo vsega ustvarjenega in izgubo zaposlitve, v nobenem primeru ne bi smelo priti. Tudi in posebej zato, ker gre za zgodovinski dolg, ki so ga kolegi pred 35 leti — natanko 22. septembra 1949 — v predhodniku našega časnika Ljudskem glasu pod markantnim naslovom Delovni kolektiv opekarnice Puconci zvišuje proizvodnjo takole opredelili: »Uspehi, ki jih dosegajo v opekarni Puconci, so uspehi vsega Prekmurja. Iz njihovega dela je razvidno, kako se borijo za dvig proizvodnje, da s tem dokažejo, da so zavedni borci za boljše bodočnost, da hodijo po poti, ki vodi v socializem...«

Branko ŽUNEC

— Usoda »ciglenca« v Puconcih je še vedno negotova! (Fotoarhiv Vestnika)

stavniki Konstruktorja, Konstruktorjevega tozda Pomurje, občinskega izvršnega in sindikalnega sveta, namen zbora pa je bil, da se delavci izrečejo o najnovejšem predlogu posebne petčlanske komisije: pričeti postopek za redno likvidacijo opekarnice, ki naj bi prenehala s proizvodnjo 31. marca letos. Sicer pa je bilo o usodi »ciglenca« v Puconcih izdelanih že več variant, ena zadnjih — iz decembra lani, takoj po ukinitvi enoletnega ukrepa družbenega varstva

pomenila, da preide vse, kar je na tej lokaciji, v neposredno upravljanje tozda Pomurje, ta pa bi zdaj zaposlel v opekarni razmeščal, kakor bi pač nanesla potreba.

Skratka, odločitev za biti ali ne biti, na četrtkovem zboru ni padla in ta teden bo o predlogu komisije za redno likvidacijo puconske opekarnice razpravljali tudi občinski izvršni svet v Murski Soboti. Šele potem se bodo delavci spet sestali in odločili.

ŠTEFAN HARKAI iz Puconec: »Vestnik berem že petindvajset let. Toliko let tudi spremljam njegovo kakovostno rast. Mislim, da se je do danes razvil v enega od vodilnih slovenskih regionalnih tednikov. Kot glasilo občinskih konferenc SZDL pomurskih občin Vestnik opravlja pomembno družbeno poslanstvo v pomurskem prostoru.

Nepogrešljiv je njegov prispevek k informiranju bralcev o vseh dogajanjih v Pomurju in tudi zunaj njega. S kvalitetnimi in objektivnimi informacijami prispeva k oblikovanju mišljenj, stališč in pogledov občanov tega dela Slovenije. Zadnje čase vedno bolj uspešno opravlja tudi poslanstvo na kulturnem področju. Velik je njegov prispevek h krepitvi sodelovanja med večinskim narodom in madžarsko narodnostjo. Ni manj pa niso zanemarljiva na njegovih straneh tudi ostala področja družbenega življenja.«

JOŽE PINTARIČ — upokojenec iz Beltincev: »Kmalu po osvoboditvi je Pomurje dobilo svoj tednik Ljudsko pravico, ki se je naglo razlila med prebivalstvom, kar je tudi razumljivo, saj so Madžari pobrali radijske sprejemnike in je bil slovenski živelj brez potrebnih informacij.

Ljudski glas pa ni bil le informator krajevnih novic, temveč je opravljal pomembno poslanstvo tudi pri izobraževanju ljudi. Dobro se spominjam rojstva Ljudskega glasa, ki je spreminjal svoje naslove, saj sem bil tudi vrsto let priden in uspešen dopisnik in oblikovalec naše sem bil tudi vrsto let priden in uspešen dopisnik in oblikovalec naše sem bil tudi vrsto let priden in uspešen dopisnik in oblikovalec naše

blisk montaža in obdelava kovin

Temeljna organizacija, n. sol. o.

89001 Murska Sobota, Bjediceva 3, Jugoslavija

Telefon (069) 21 715

Telegram IMP Blisk Murska Sobota

P. p. 61

1. Na podlagi sklepa zbora združenega dela Skupščine občine Murska Sobota z dne 28. 3. 1983 in na podlagi 130. in 131. člena Statuta IMP TOZD Blisk Murska Sobota

se razpisuje
prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTOR TOZD

za dobo 4 let.

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba tehnične, organizacijske ali druge smeri
- 5 let opravljanja odgovornih funkcij
- organizacijske sposobnosti, poznavanje montažne dejavnosti
- moralno-politična neoporečnost, aktiven odnos do samoupravljanja
- da izpolnjuje predpisane pogoje po 511. členu ZZD

2. Na podlagi 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih IMP TOZD Blisk Murska Sobota

se razpisuje

prosta dela in naloge

VODJA MONTAŽ

za nedoločen čas.

Pogoji:

- višja ali srednja šola strojne smeri
 - 1 oziroma 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah
 - vozniški izpit B kategorije
- Pisemne prijave z dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: IMP Ljubljana DO PMI Maribor TOZD Blisk Murska Sobota, Bjediceva 3. Kandidati bodo o sklepu organa za izbiro obveščeni v 30 dneh od izteka razpisa.

ZITA FLISAR, dipl. ing., pospeševalka v Kmetijski zadruzi Panonka: Med številnimi časopisi, od strokovnih do tistih, ki jih vzame človek v roke za razvedrilo, prebiram tudi Vestnik.

Moram reči, da je list primeren in zanimiv za poprečnega bralca, saj ga seznanja z dogajanjem v Pomurju, na kratko pa tudi z dogajanjem po Jugoslaviji in v svetu. Normalno je, da je vsebinski koncept prilagojen poprečni strukturi bralcev in zato morda nekoliko manj zanimiv za tiste, ki iščejo v njem več strokovnega branja. Moti pa me, da je v Vestniku še vedno preveč prostora namenjeno zapisom in poročilom o najrazličnejših sestankih in manj dosežkom, ki jih dosegamo na najrazličnejših področjih. Časopis mora pisati o tistih in za tiste, ki jim je namenjen, še vedno pa se v njem večkrat najdejo občinski politiki, kot tisti, ki bi si to bolj zaslužili, denimo, uspešni inovatorji, prizadevni delavci in podobni. Seveda pa bi ob vsem tem moral časopis prispevati tudi k dvigu kulturne ravni našega delovnega človeka. Če ocenjujem s stališča svoje stroke, potem na Kmetijski panorami pogrešam predvsem strokovne prispevke, za kar pa moramo del krivde prevzeti tudi kmetijski strokovnjaki sami, saj s svojimi prispevki še vedno premalo sodelujemo v časopisu.

OBVESTILO

Po odloku o ureditvi cestnega prometa v naseljih, v občini Murska Sobota in Odločbi upravnega organa občine M. Sobota se z 20. 2. 1984 v Vegovi ulici preproge prehod čez železniško progo za vsa vozila. Tako bo možen dostop v Vegovo ulico samo iz Čopove ulice.

„SOBOTA“
TOZD KOMUNALA

PRI NAS PA IMPROVIZIRAMO!

„Ne gre se slepiti. Ker nas gospodarske razmere sili k uporabi domačega premoga, ker ima industrija premalo denarja za gradnjo visokih dimnikov in vgrajevanje prečiščevalnih naprav, ker se bomo kljub dragemu bencinu še vozili, se bomo tudi z onesnaženim zrakom srečevali vsako zimo, ki ne bo tako topla in kratka, kot je bila lanska. Od dveh poti, ki vodita do bolj znošenega ozračja, ni nobena vabljiva: manj kuriti in živeti v mrzlem ali pa veliko investirati. Vsi drugi ukrepi so zasili in, žal, malo pripomorejo k čistejšemu zraku. Še manj pa odpravljajo vzroke onesnaženja.“

(Delo, 25. januarja 1984)

Ljubljanski radio je v oddaji Dogodki in odmevi 28. januarja starejše in betne v našem glav- nem mestu, spričo močno onesnaženega zraka, počval, taj se ne zadržujejo na ulicah, marveč raje ostanejo doma. To nas je spomnilo na toplejše dni, ko smo bili tudi v Murski Soboti deležni nič kaj prijetnih vonjav, ki so nam k sreči zdaj, v časih snega in zmrzali, prihranjene, zanesljivo pa se jih z odjugo lahko vnovič nadejamo. Toda dotlej je še daleč in vsaj ta, jalova tolažba nam ostane.

Kljub vsemu nas pri varstvu oko- lja tarejo hude zadrege, ki jih to pot bolj skiciramo, saj smo se o njih med drugim obširneje razpisa- li že 22. septembra lani (inšpektori- ji dvigajo roke?), da pa jih pogrevamo, je razlog razviden že iz uvoda. Morda samo dodatek, da ponovno osvetljujemo druge plati istega problema.

Neposredno zapisano: vse več je tkim. „črni“ odlagališč odpad- kov, neurejene so vodovodna zajetja in odvajanje odpad- k, mar- sike pa je vprašljiva kakovost pit- ne vode oz. podtalnice. Inšpekcijski organi z zdravstvenimi služba- mi, komunalnimi skupnostmi in drugimi pristojnimi so šestokrat

nemočni, zato je nevarnost okužb in zastrupitev toliko večja.

Toda: če smo že skrajne predele severovzhodne Slovenije (Pomurje in Podravje) proglasili za poglavit- ne oskrbovalce naše republike s hrano, ne bi smelo ostati brez odmeva in kakopak ustreznih ukrepov skrbno pripravljeno poro- čilo tukajšnjih medobčinskih inšpekcijskih služb o nekaterih vidikih onesnaževanja okolja ter predlogih za njegovo sanacijo. Studija z razpoložljivimi analiza- mi, ki so jih na zahtevo sanitarnih inšpektorjev opravili v zdravstve- nih in biotehničnih laboratorijih v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, opozarjajo na znatno povečano koncentracijo težkih kovin, pred- vsem bakra, svina in niklja, v mesnih in mlečnih izdelkih, ne gre pa prezreti tudi deleža arzena, čig- ar količine za zdaj še ne ogrožajo zdravja ljudi. Posredi so prava- prav novi, opozorilni signali, ki bi odgovorne morali spodbuditi, da se resneje in zlasti koreniteje lotijo odpravljanja vzrokov za te pojave.

Ni neznano, kako se tudi na podeželju vse bolj razrašča in mno- žijo tkim. „divja“ odlagališča odpadkov in kako se v naši republiki že vrsto let prepuščamo o nji po skupnem, republiškem

ali vsaj regijskih odlagališč nevarnih snovi. Dlje od prepi- čevanj v bistvu še nismo prišli, čeravno se na primer letno nabere v nekaterih delovnih kolektivih ne- kaj tisoč kubičnih metrov poseb- nih, strupenih industrijskih odpad- kov, ne da bi organizacije vedele, kam z njimi. Tako so primorane ukrepati na lastno pest in odgovornost ali z drugimi bese- dami: ker imajo bazene ali kakšne

videz nedolžne komunalne odpad- ke iz gospodinjstev, javnih površin in objektov odlagajo kakor pač nanese. Širjenje vodovodnega omrežja — marsikje so vodovode in zajetja zgradili kar na „črno“ — prinaša s sabo probleme z odvajanjem odpad- k, kajti drugo ni sledilo prvemu, čeprav bi sicer moralo. Predpisanih greznic na izpraznjevanje ni in odplake se zlivajo kar v obcestne jarke in na druge površine. Zgolj za ilustracijo dodajmo, da je v Pomurju čez 130 krajevnih vodovodov, čigar lastni- štvo ni urejeno, še manj, da bi bili strokovno upravljani in vzdrževa- ni, kar vse otežuje sistematičen nadzor nad kakovostjo pitne vode in upravo ukrepanje. Analiza izvidov bakterioloških preiskav vode je pokazala zaskrbljujoče vi- sok odstotek neprimernih vzorcev, medtem ko so raziskave stanja podtalnice razkrile stalno nevar- nost zaradi okužb. Čistilne napra- ve namreč le redkokje premorejo (ali so preobremenjene!) in očitno je, da nas tudi množični pomori ribjega zaroda še niso docela spametovali.

Na rob vsemu malce drugače ponovimo misel, da spričo zaost- nih razmer na področju varstva okolja inšpekcijski organi z zdrav- stvenimi službami in komunalnimi skupnostmi z ustreznimi ukrepi (tudi kaznimi!) ne bi smeli več toli- ko oklevati, saj je davek, ki ga plačujemo zaradi onesnaženega in ogroženega okolja, že dolgo previ- sok.

Branko ŽUNEC

podobne prostore za nevarne odpadke zvrhano polne, iščejo no- va, ekološko nevarna in ekono- msko nesmotna odlagališča.

Podobnih, jako tveganih im- provizacij se poslužujejo prebivalci krajevnih in mestnih središč, saj na

MARTIN PUHAN iz Murske Sobotice: Vestnikovi 35 let, 35 let našega Vestnika je sicer obdobje, za katero lahko reče- mo, da je dolgo ali kratko, zagotovo pa lahko trdimo, da smo v tem času dosegli ogrom- ne rezultate, čeprav smo se srečevali tudi s problemi. Prav isto je bilo tudi z Vestnikom in

njegovimi ustvarjalci. Mislim, da nikogar ne more biti sram, kaj vse smo prav prek Vestnika dosegli v tem obdobju, začevši od tednika, poletnika, Delegatskega Vestnika itd., prav na področju informiranja delovnih ljudi in občanov v Pomurju, v širši Sloveniji pa tudi naših delavcev na začasnem delu v tujini in naših izseljencev. Kaj naj še rečem? Iskrene čestitke ustvarjalcem Vestni- ka, pogumno naprej in uspehi tudi v prihodnje ne bodo izostali.

ŠTEFAN PETKOVIČ iz Murske Sobotice: Vestnik berem že več kot dvajset let in se lahko samo pohvalno izrazim o nje- govih sedanjih oblikah kakor tudi vsebini. Mislim, da lahko še tako zahteven bralec najde in prebere v zelo pestri vsebini Vestnika tisto, kar ga najbolj zanima. Moja pozornost pri branju Vestnika je usmerjena v prvi vrsti k pisanju poro- čil in komentarjev o poslovanju delovnih organizacij, kjer večkrat najdem tisto, kar potem lahko uporabim na delovnem mestu. Od ostalih sestavkov in prilog pa prebiram še uradne objave in delegatski Vestnik, aktual- ne teme, kmetijsko panoramo, v besedi in sliki po Po- murju, za vsakogar nekaj ter seveda športno stran. Ker se dogodki odvijajo tako hitro, in da pomursko glasilo ne bi izgubilo na aktualnosti, bi verjetno kazalo ponovno razmisliti, da bi Vestnik izhajal vsaj dvakrat tedensko.

M. Jerše

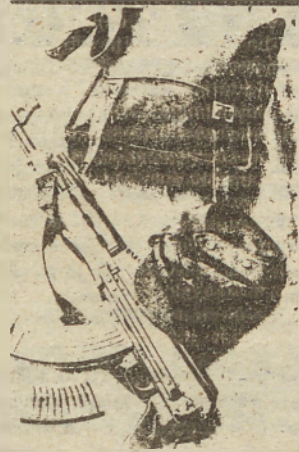
Strelstvo

pomemben

dejavnik v

SLO in DS

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Strelski šport ima v Po- murju dolgoletno tradicijo, saj so bile prve strelske družine v krajevnih skup- nostih, delovnih organizaci- jah in šolah ustanovljene že pred tridesetimi leti. Od ta- krat pa do danes je ta organizacija dosegla pravo množičnost, tako da pred- stavlja pomembno dejav- nost ne le kot športna zvrst, temveč tudi kot dejavnost izrednega pomena področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Strelski šport je v vseh štirih pomurskih občinah dobro organiziran. Samo v soboški deluje 31 strelskih družin, ki vključujejo 1674 članov, ki se redno ukvarjajo s strel- stvom. Dejavnost se odvija skozi vse leto, z raznimi ak- cijami pa privabljajo vedno večje število delovnih ljudi in občanov. V soboški občini na primer letno organizirajo okrog 180 raznih akcij in tekmovanj, kjer sodeluje okrog 5000 občanov vseh starosti. Najpomembnejše množične akcije pa so iz- vedba nočnega streljanja z malokalibrsko puško, ki je že tradicionalna, izvedba odprtega tekmovanja Mur- ske Sobotice v streljanju z vojaško in polavtomatsko puško, sodelovanje strelcev pri izvedbi obrambnih dne- vov po šolah in v okviru mladinske delovne brigade Goričko. Za te akcije je veli- ko zanimanje in prispevajo k popularizaciji strelstva v najrazličnejših okoljih. Strelske organizacije tudi skrbijo za kvalitetno rast strelcev, pri čemer prav tako dosegajo vidne rezultate. Če vzamemo zopet za primer soboško občino lahko ugo- tovimo, da je 12 strelcev osvojilo naslov mojstra strelca, 77 naziv odličnega

strelca in 158 naziv dobrega strelca. Pomeni, da so v preteklosti bili doseženi po- membni rezultati pri razvoju strelstva v Pomurju ne le v množičnosti, temveč tudi v kvaliteti. Zlasti je razveselji- vo, da so se lotili načrtnega dela na nekaterih osnovnih šolah, kjer delujejo strelske sekcije ali krožki, njihovo delo pa vodijo mentorji, iz- kušeni strelci. Pri delu z mladimi so največ dosegli na osnovni šoli Tišina in Can- kova. Po drugi strani pa so nekatere osnovne šole po- vsem zanemarile strelsko dejavnost, med njimi tudi nekatere največje.

V zadnjih letih je bilo zgra- jenih tudi nekaj strelšč, med katerimi velja posebej omeniti strelšče za zračno puško v domu Partizan v Murski Soboti, ki omogoča nenehno vadbo in tekmova- nje skozi vse leto. Strel- ska dejavnost pa bi v Po- murju dosegla še večji raz- mah, če bi bilo na voljo dovolj denarja. Poleg tega pa imajo strelske družine tudi težave z nakupom strelskega orožja, ki ga primanjkuje, hkrati pa je tudi zelo drago.

Poleg strelskih družin, ki so nosilke razvoja strelske- ga športa, pa imamo v Po- murju tudi lovske družine, ki namenjajo posebno skrb streljanju na glnaste golobe in se uveljavljajo ne le v po- krajini, temveč v republiki.

Feri Maučec

Iskra Delta

VAS VABI V OKVIRU MIKRORAČUNALNIŠKEGA SEJMA NA PREZENTACIJO, KI BO V DNEH OD 24. DO 26. 2. 1984, V CENTRU TEHNIČNO-PEDAGOŠKE USMERITVE, MURSKA SOBOTA.

PREDSTAVILI VAM BOMO MIKRORAČUNALNIŠKI SISTEM PARTNER S PAKETOM POSLOVNIH APLIKACIJ MIPOS:

- glavna knjiga,
- saldakonti kupcev in dobaviteljev,
- skladiščno poslovanje,
- fakturiranje,

PROGRAMSKI PAKET OBDELAVA BESEDILA in PARTNER-C KOT KOMUNIKACIJSKO DELOVNO MESTO ZA POVEZAVO Z VEČJIMI RAČUNALNIKI

ISKRA DELTA Tržno komuniciranje Titova 52, 61 000 Ljubljana

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AUTORADGONA
GORNJA RADGONA n.s.o.

Delavski svet DSSS DO AVTORADGONA Gornja Radgona Ljutomerska 26

RAZPISUJE

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osebnega avtomobila FIAT 132/2000, leto izdelave 1979, za izključno ceno 140.000 dinarjev. Vozilo je karamboli- rano, vendar je v voznem stanju. Interesenti morajo pred lici- tacijsko položitvi varščino v višini 10% od izključne cene.

Licitacija bo na dvorišču delovne organizacije Avtoradgona, Gornja Radgona Ljutomerska 26, v nedeljo 26. 2. 84. ob 10. uri.

Avtomobil bo na ogled na dan licitacije od 9. ure naprej. Kupec plača od izlicitiranega zneska tudi prometni davek.

Delavski svet MERCATOR — SLOGA, p. o. Gornja Radgona
razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili (ni reelekcija)

POSLOVODJE III PE NEGOVA,

Negova

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima poslovodsko ali srednjo komercialno šolo z delov-nimi izkušnjami nad 5 let,
- da ima sposobnost vođenja poslovne enote in
- da ima sposobnost komuniciranja s strankami.

Kandidat se imenuje za dobo 4 let, po poteku te dobe je lahko na novo izbran.

Kandidati naslovijo svoje prošnje z ustreznimi dokumenti v roku 15 dni po razpisu na naslov: Razpisna komisija MERCA- TOR — SLOGA, p. o. Gornja Radgona, Partizanska 12/a.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od poteka roka za prijavo.

za zdrav pridelek

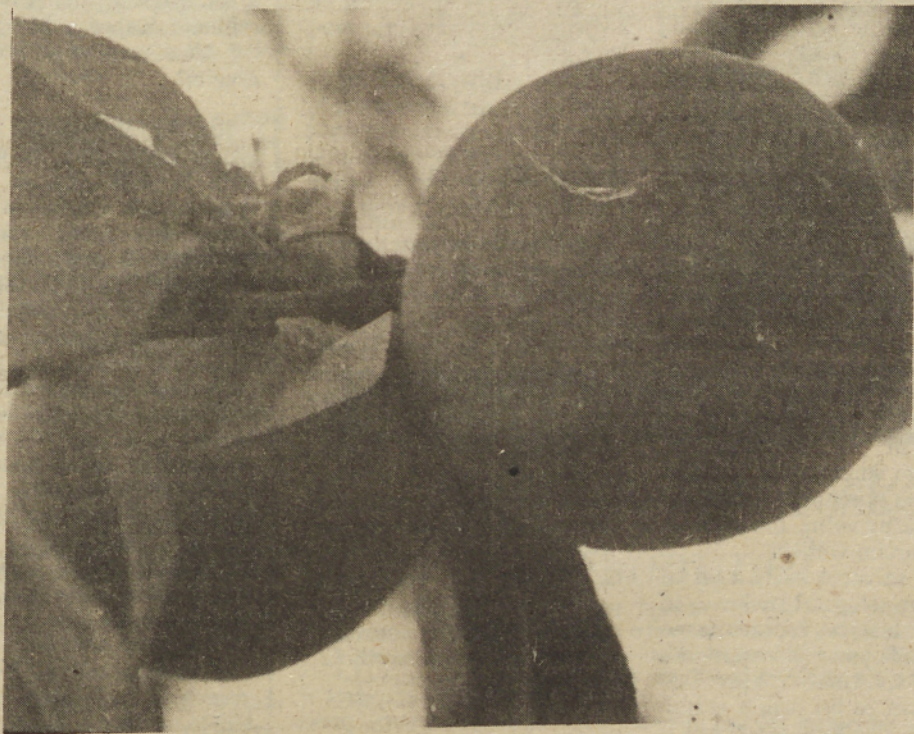
CUPRABLAU - Z plus

zaščitno sredstvo—fungicid v prahu

CUPRAFLOW

zaščitno sredstvo—fungicid v tekoči koncentrirani suspenziji

Najbolj učinkoviti sredstva za škropljenje proti peronospori na hmelju in na vinski trti, proti kodravosti breskev (v času mirovanja), proti krompirjevi plesni in plesni na paradižniku.

CINKARNA CELJE

IZ DELOVNIH ORGANIZACIJ

Projektivni biro v korak s časom

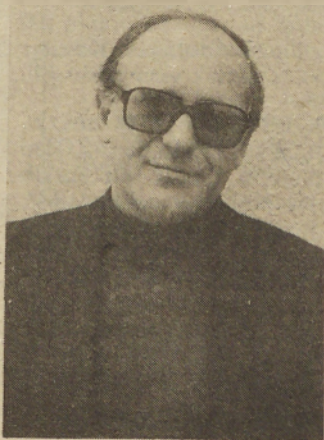
Ni naključje, da smo tokrat izbrali Projektivni biro v Murski Soboti, saj prav letos praznuje pomembno obletnico 30 let uspešnega delovanja. 30. aprila 1954 je bilo namreč z odločbo takratnega okrajnega ljudskega odbora ustanovljeno gospodarsko storitveno podjetje Projektivni biro. Sprva je bilo zaposlenih 8 delavcev, ki so snovali projekte pod vodstvom arhitekta Ferija Novaka. V času do leta 1959 so že »zrasli« pravi stanovanjski bloki na Lendavski in Štefana Kovača ulici v Murski Soboti in več drugih objektov, kot npr. banka, zavarovalnica itd. Čeprav so imeli skromna sredstva, brez pravih pripomočkov in z malo strokovne literature, se je projektivna dejavnost nenehno širila, danes pa zavzema pomembno mesto v razvoju Pomurja in tudi širše.

UVELJAVITEV V ŠIRŠEM JUGOSLOVANSKEM PROSTORU

Sednji kolektiv Projektivnega biroja v Murski Soboti, ki ima sodobno urejene poslovne prostore na ulici Štefana Kovača, šteje 34 zaposlenih delavcev. Od tega jih je z visoko izobrazbo 11, z višjo 2, s srednjo 12. To vsekakor omogoča redno projektivno dejavnost oziroma izdelavo tehnične dokumentacije za vse vrste objektov visokih in nizkih gradenj, kar predstavlja osnovno dejavnost Projektivnega biroja. Poleg tega opravljajo nadzor nad izvedbo posameznih del, dajejo

strokovna mnenja, izdelujejo tehnološke projekte naprav in orodij. Uveljavili so se že na širšem jugoslovanskem prostoru, projektirali pa so tudi že na Madžarskem.

»Če naštejemo le nekaj najpomembnejših objektov, kjer je sodeloval naš kolektiv, potem je to večina stanovanjskih in poslovnostanovanjskih objektov v Murski Soboti, Radencih,

JOŽE SRAKA — direktor Projektivnega biroja v Murski Soboti

Lendavi, Kočevju in Fažani pri Pulju, vrsta industrijskih objektov, kot so Mura: Platana, IMP, v Lendavi Elma in Indip, v Prosenjakovcih, Gornjih Petrovcih, obrat Leka v Lipovcih in SGP Konstruktorja, v Prizrenu, pri Beogradu itd. Projektirali smo tudi soboško bolnico, zdravstvena doma v Murski Soboti in Lendavi, številne šole v soboški občini, v Lendavi, Poljčanah, Slovenski Bistrici in Cavitatu pri Dubrovniku, otroške vrtce doma in v Varaždinu, Trnovcu, Cavitatu pri Dubrovniku.

Omenil bi še razne trgovske objekte, kot sta soboška in beltinška blagovnica, blagovnica v Szombathelyu na Madžarskem ter več samopostrežb in hotela Diana v Murski Soboti in Termal v Moravskih Toplicah. Pomemben pa je naš delež pri izgradnji številnih kmetijskih objektov v Pomurju, na Tolminskem, v Pragerskem, Mariboru, na Hrvaškem, ter melioracije v soboški občini. Pravi direktor Projektivnega biroja v Murski Soboti Jože Sraka.

Zaradi splošnih gospodarskih razmer, ki so pomenile tudi omejevanje števila investicij, so v kolektivu morali narediti nekatere organizacijske spremembe. Objektivna nujna je namreč bila, da se v praksi vse bolj vključujejo v razne povezovne procese. To je pomenilo prestrukturiranje projektivne dejavnosti doma.

Tako so se povezali z ŽVZ in SOZD ABC Pomurka, s čimer skupno sodelujejo pri pripravi

tehnologije, projektov in načrtov pri izvedbi posameznih objektov. S samoupravnim sporazumom so se povezali tudi s SGP Konstruktor TOZD Gradbeništvo Pomurje, kjer je Projektivni biro eden največjih sovlagateljev v lipovske obrate, saj so delno prevzeli projektivno in razvojno dejavnost pri konstrukciji montažnih elementov. Tesno sodelujejo tudi z veterinarsko fakulteto v Zagrebu, ko gre za področje tehnologije svinjereje. Skupni cilj so našli tudi z radgonsko obrtno zadrugo, še posebej na področju kibernetike.

DOBRE IZKUŠNJE PRI PROJEKTIRANJU KMETIJSKIH OBJEKTOV

Soboški Projektivni biro se v zadnjem času vse bolj usmerja v projektiranje raznih kmetijskih objektov in melioracij, ki je za naše kmetijsko območje nedvomno velikega pomena.

Omeniti velja celo vrsto tipskih objektov, ki jih snujejo skupno z živinorejsko-veterinarskim zavodom, zlasti še za svinjerejo in govedorejo, in tudi kombiniranih objektov, prilagojenih za individualne kmetijske proizvajalce. Na tem področju imamo že precejšnje izkušnje, saj smo v minulih letih izdelali nekaj takšnih projektov, vendar je tehnologija v zadnjih letih tako napredovala, da smo morali te objekte obnoviti, zgradili pa smo tudi nove. Za vse kupce pa izdelamo tudi različice projektov, da se lahko odločijo za najprimernejšega.

Poskušamo se tudi na področju melioracij, vse intenzivneje se ubadamo z vprašanjem namakanja itd. Večino teh projektov smo izdelali za KZ Panonka, ki je glavni investitor, dogovori pa so tudi s KZ Lendava in drugimi naročniki v Pomurju, poudarja Jože Sraka.

Vsekakor velja omeniti tipске objekte pri gradnji stanovanjskih naselij, kjer so strokovnjaki Projektivnega biroja izdelali številne projekte. Trenutno so angažirani pri gradnji stanovanjskega naselja na Lendavski ulici v Murski Soboti, industrijskega objekta za betonsko prefabrikacijo v Prizrenu, projektirajo melioracije v Salovcih in Markovcih ter nekaj melioracijskih kanalov v Vadarcih in Korovcih. Poleg tega projektirajo nekaj govedorejskih farm za KG Rakičan in še vrsto manjših objektov.

Milan Jerše

FERI MAUČEC

7

60 LET NOGOMETA V POMURJU

Ustanovitev SK Lendave

Po večletnem prizadevanju ljubiteljev nogometa so v Dolnji Lendavi, naposled ustanovili športni klub Lendava 7. januarja 1935. leta.

Glavni pobudniki za ustanovitev kluba so bili Mirko Varga, Dundi Vortman in Ludvik Hari. Na ustanovnem običnem zboru, ki je bil v hotelu Krona, so izvolili upravni odbor. Za predsednika je bil izvoljen dr. Franc Klar, njegov namestnik je bil Janko Verhanšek. Tajniške posle so poverili Slavku Miklavcu in Dragotinu Pečniku, blagajniške pa Štefanu Tivadarju in Aleksi Balkanyu, za gospodarja pa so imenovali Stanka in Pojbiča. S tehničnimi posli sta se ukvarjala Milan Ralič in Bela Eppinger. V odbor pa so bili izvoljeni: Stanislav Vavčar, Ladislav Frenjer, dr.

Maks Petelin, Stanko Sukič, dr. Marjan Šuple, Vasilije Vlahovi, Arpad Bačič, Slavko Bolta, Josip Neunhauer, Žiga Weiss, ing. Franjo Jurhar in Ladislav Milthoffer.

Da je prišlo v Dolnji Lendavi do ustanovitve in registracije športnega kluba Lendave šele po več kot desetletnem prijateljskem nastopanju tamkajšnjih nogometašev, je bil verjetno glavni vzrok pomanjkanje strokovnega kadra in finančnih sredstev. Z ustanovitvijo SK

Lendava sta se v Pomurju začela uveljavljati dva nogometna kluba: Mura in Lendava (Nafta), ki sta tradicijo obdržala vse do danes in še vedno imata v Pomurju vodilno vlogo.

Po ustanovitvi kluba so nogometaši Lendave odigrali prvo tekmo z Gradjanskim iz Čakovca. Za Lendavo so nastopili: Dundi Vortman, Beno Tajhman, Ludvik Hari, Njuri Tajhman, Kajzler, Milan Ralič, Ladislav Pojbič, Karel Pojbič, Ludvik Kulčar, Richard Dohr, Štefan Hari in Mirko Varga.

PREKINJENA TEKMA MURA-PANONIJA

V sezoni 1935 so v Ljubljanski nogometni podzvezi

— okrožje Maribor tekmovala tri moštva iz Pomurja: Mura, Lendava in Panonija.

Prvo mesto je osvojilo moštvo Gradjanskega iz Čakovca pred Muro iz Murske Sobotice in Lendavo. Čakovčarji so osvojili prvo mesto le zaradi boljše razlike v golih, kot jo je imela Mura, k čemur pa je pripomoglo moštvo Panonije, ki je na srečanju z Muro pri rezultatu 4:0 za Muro zapustilo igrišče, sicer bi Mura zmugala z visokim rezultatom. Prav zaradi te tekme je prišlo do zaostritve odnosov med Muro in Panonijo. Kljub temu pa je vodstvo Gradjanskega prijavilo SK Panonijo JNS v Beogradu, ki je 24. 7. 1935 izdal v uradnem glasilu Jugoslovanske nogometne zveze »Sportista« naslednji

sklep: Na predlog ljubljanske nogometne podzveze se črta iz članstva zveze SK Panonija iz Murske Sobotice. Tako je tudi prišlo do razpusta SK Panonije iz Murske Sobotice.

V LENDAVI ZAČELI GRADITI IGRIŠČE

Kmalu po ustanovitvi športnega kluba Lendava so v Dolnji Lendavi začeli graditi novo nogometno igrišče.

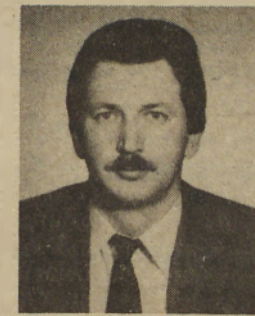
Do tedaj so namreč igrali nogomet na travniku. Igrišče so gradili s prostovoljnim delom in ob podpori premožnejših Lendavčarjev, ki so se navduševali za nogometno igr.

Igrišče je bilo zgrajeno že v letu 1935. Ob otvoritvi je bila prijateljska tekma med Muro in Lendavo, ki se je končala z zmago Sobočanov s 5:2. Z zgraditvijo nogometnega igrišča pa so bile tudi boljše razmere za razvoj nogometa v Dolnji Lendavi.

(nadaljevanje)

Nogometaši SK Lendave po prvi tekmi leta 1935

JOŽE ŠAVEL — iz Bogojine: »Ob tem visokem jubileju domačega tedinika ni težko dajati ocene, saj je vrasel med ljudi ob reki Muri ter zaslužil vse čestitke in pohvale. Vestnik s svojimi predhodniki je bil v preteklosti pravi informator dogajanj v prostoru, kjer živimo in delamo. Seznanja nas z vsem dogajanjem na družbenopolitičnem, kulturnem, športnem, kmetijskem in drugih področjih dela in življenja v Pomurju in tudi zunaj njega. Poleg tega pa opravlja tudi

pomembno poslanstvo na strokovnem in izobraževalnem področju. Želimo si, da bi takšen ostal tudi v prihodnje in da ne bi izhajal v zmanjšanem obsegu, kot se to včasih zgodi zaradi znanih težav in kar mu edino lahko zamerimo. Upam, da bomo s skupnimi močmi sposobni reševati probleme in da bo naš Vestnik še boljši.»

ZIMSKA OLIMPIADA OD NEKOČ DO DANES

Zadnjič pred Sarajevom

Med našimi tekmovalci leta 1976 je bil najboljši Križaj, ki je v veslalom zasedel 18. mesto. Tudi Avstrijci se takrat niso dobro odrezali. Dosegli so le dve zlati medalji. Največ medalj — 12 zlatih, 7 srebrnih in 9 bronastih so dobili sovjetski tekmovalci, za njimi pa so bili tekmovalci iz DR Nemčije: 10 zlatih, 5 srebrnih in 5 bronastih.

Po skoraj petdesetih letih so se ZOI leta 1980 spet preselile v ameriški Lake Placid.

OLIMPIJCI V »ZAPORU«

Nekoliko nenavadno se sliši, vendar je bilo tako. V majhnem mestecu na vznožju ZDA so zgradili zapore, ki so najprej rabili za olimpijsko vas. Naselje je bilo obdano s skoraj tri metre visokim zidom. Ko so ZOI končali, so v naselje vselili zapornike. Za mestne očete Lake Placida je bilo vse skupaj ugodno, saj je stroške gradnje olimpijskega naselja — 24 milijonov dolarjev — plačala država. Lake Placid se je nekaj desetletij uporno ponujal za ZOI. Šele leta 1974, ko zaradi velikih stroškov ni bilo kandidata, je mednarodni olimpijski komite sprejel njegovo ponudbo.

ZOI v Sapporu so stale blizu 700 milijonov dolarjev, v Innsbrucku okoli 400 milijonov. V Lake Placidu so imeli na voljo najprej le 100 milijonov dolarjev. Kasneje so ta znesek sicer podvojili.

Kljub temu pa je nekako zmagalo načelo, da za ZOI ni potrebno graditi velikanskih olimpijskih tekmovališč, predvsem pa olimpijskega naselja. Prebivalci Lake Placida so olimpijskemu komiteju dali v najem svoje hiše in z najemnino, ki je znašala nekako od 8 do 25 tisoč dolarjev, odpotovali na sončno Florido.

Junak teh zimskih olimpijskih iger je bil Američan Heyden, ki je v disciplinai

hitrostnega drsanja dobil kar pet zlatih medalj.

Največji poraz na teh ZOI so zabeležili zahodnonemški tekmovalci. In to kljub velikemu denarju, ki so ga dali za tekmovalce. Država je dala 50 milijonov mark. Potni stroški za tekmovalce na ZOI so znesli milijon in 230 tisoč mark. Samo za nov tip boba so porabili 500 tisoč mark državnega denarja, prav toliko pa je primaknil tudi avtomobilski koncern Opel. Toda Grossmann, vođa četverca, je tik pred nastopom odstopil s kratkim komentarjem: »Konstrukcija tega četverca je nevarna, zato ne bomo nastopili!«

(Ob koncu moramo popraviti še napako glede štetja ZOI. V Sarajevu so seveda 14., in to tako, da so prve (neuradne) v Chamonixu vsote — bralci naj ta spodrsiljaj blagohotno oprostijo).

(Konec)

Na neki reviji v Londonu so pokazali stoletni razvoj ženskih kopalk. Na sliki desno je primerka kopalk iz leta 1884, levo pa kopalka iz leta 1983. Razlika je opazna, ni kaj.

VULKANSKA ELEKTRIKA

Sovjetski strokovnjaki so izračunali, da bi lahko para, plini in vroča voda, ki uhajajo iz dveh žrel nenehno aktivnega vulkana Muntavski na Kamčatki, poganjali turbino in generator z močjo 400.000 kilovatov. Ugotovili so, da je temperatura v žrelu 750 stopinj Celzija in da se v zadnjih dveh desetletjih ni spremenila.

Tolikšna stabilnost ognjenikove energije jim je dala misliti in začeli so proučevati ustrezno tehnologijo. Dela so se že začela, prve vrtnice so dosegle globino 1.500 metrov in izkazalo se je, da je tudi tu temperatura vode oz. pare približno 250 stopinj Celzija. Če bo šlo vse po načrtih, bodo vulkanski plini in para kmalu začeli poganjati turbine prve ognjeniške termoelektrarne. Zgradili jo bodo kakih 80 kilometrov od Petropavlovsk, mesta na Kamčatki, ki bo iz tega vira dobilo vso potrebno električno energijo.

Najmlajši papež rimokatoliške cerkve je bil Benedikt IX. (11. stol.), ki je postal papež v dvanajstem letu starosti.

XXX

Med 32 evropskimi državami je po številu prebivalstva Jugoslavija na osmem mestu.

XXX

V japonskih šolah učijo otroke pisati z levo in z desno roko.

XXX

Grški filozof Aristotel je bil vse do smrti prepričan, da imajo moški več zob kot ženske.

XXX

V baskovskem jeziku ni besede, ki bi se pričela s črko r.

OPRAVIČILO

— Tone, zakaj si brnil Toneta, ko me je sinoči hotel poljubiti? To mu je strlo srce.

— Oprostite, nisem vedel, da ga ima tako nizko.

ZA VSAK PRIMER

— Tega pa ne razumem. Včeraj ste štirje tekli pred tistim razbesnelim Jožetom.

— Nismo vedeli, koga hoče preteptati...

Vedo več, kot običajno mislimo

V svetu tečejo medicinski in drugi poskusi, s katerimi strokovnjaki žele odgovoriti na eno od najosnovnejših in zanimivih vprašanj človekovega življenja: kaj novorojeni otrok sploh ve, ko pride iz varnega zavetja materinega telesa na ta svet, in kako začne uveljavljati to naravno znanje v prvem letu svojega življenja. Strokovnjaki so toliko že ugotovili, da novorojenček ve ob rojstvu veliko več, kot so mislili doslej. Več vidi, več sliši, več razume in več čuti. Nekatere novejšje ugotovitve pa so prav izjavalne za tradicionalne nazore o tem, kako je treba otroke vzgajati, izobraževati in česa so sposobni.

Psihologi so že pred dvajsetimi leti poskusili ugotoviti, kaj novorojenec ve in zna. Psiholog Robert Frantz je odkril, da je mogoče razbrati otrokovo tiho govorico — premikanje oči, s katero otrok izraža svoje sposobnosti izbiranja med posameznimi predmeti. Kaže torej že v prvih dneh življenja določeno voljo in nagnjenost. Izraelski nevrofiziolog je odkril, da že dvanajst ur staro dete odločno izraža svoja nagnjenja. Zmrduje se nad okusom limoninega soka, razveseli se sladkorja in blaženo smešlja, če mu pod noskom pomahajo s kosmom bombažne volne, prepojene z bananovim vonjem.

Ko se otrok rodi, tudi ni povsem slep. Raziskave so pokazale, da rudimentarno vidi. Takoj po rojstvu pa se mu vidne sposobnosti hitro razvijajo in že pri osmih tednih starosti razlikuje med oblikami in barvami, pri treh mesecih pa že gleda stereoskopsko, kot mi vsi.

Otrokov sluh deluje že pred rojstvom. To so dokazali tudi japonski strokovnjaki, ki so odkrili, da novorojenčka zelo pomirjajo posnetki bitja materinega srca, ob taki »glasbi« spokojno zaspi. Bitje srca je torej poslušal že v materinem telesu. Zanimivo je, da so novejšje študije odkrile, da novorojenčki bolj ljubijo ženske

glasove. Že po nekaj tednih življenja dobro razločijo materin glas.

Psiholog Peter Eimas ugotavlja, da imajo že enomesečni otročki lepo razvito sposobnost razvrščanja glasov v skupine in da vedo, kateri glasovi služijo občevarju.

Otrokov razum je na delu že dolgo prej, ko pa otrok razvije sposobnost govorjenja. Psihologa Andrew Meltzoff in Keit Moore z univerze Washington sta v raziskovalni študiji leta 1977 dokazala, da 12 dni stari dojenčki že lahko oponašajo nekatere geste odraslih. Še več, tudi pravkar rojeno dete zmore oponašati nekatere gibe, kot je, denimo, iztezanje jezika. Za oba raziskovalca je ta sposobnost povezana z usklajevanjem vida in mišične dejavnosti, to pa je že prva oblika mišljenja.

Dr. Tom Bower z univerze v Edinburghu je opravil prek tisoč različnih poskusov ugotavljanja sposobnosti novorojenčkov. Med najbolj presenetljivimi ugotovitvami je nedvomno ta, da dojenčki prepoznajo spol ostalih otrok, kadar jih opazujejo, in da raje gledajo dojenčke istega spola. Kako dojenčkom to uspeva, Bower še ni odkril.

Od kod dojenčkom vse te sposobnosti? Nekateri strokovnjaki trdijo, da so prirojene in da jih otrok dobi z geni.

Brazilski Vietnam

V brazilski zvezni deželi Para je pred dobrim letom dni prišlo do nadvse skrivnostnih smrti prebivalcev in živine. Živina je porokala, ljudem pa se je zdravstveno stanje brez opaznega vzroka ali znanih bolezenskih znakov poslabšalo, močno so oslabili in nekaj desetnih ljudi je tudi izdihnilo. Kaj se je dogajalo? Ali nevarnost še preti drugim?

Raziskovalci sumijo, da gre za zastrupitve, do katerih je prišlo, ko so se ljudje kopali v rekah in je živina pila rečno vodo, najverjetneje zastrupljeno s herbicidi. Te uničevalce rastlinstva so uporabljali v velikih hidroelektrarnah, da so čistili vodne poti zaradi bujnega tropskega rastlinstva. Pri izbiri herbicidov pa menda niso bili prav pazljivi, saj so uporabljali nekatere sestavine, ki so jih uporabljali ameriški vojaki v Vietnamu in so zelo hudi strupi, nevarni za živali in ljudi že dlje časa, če pridejo v vodo.

V elektrarnah so sicer prenehali uporabljati herbicide, vendar je škoda že storjena, skrivnostne smrti se nadaljujejo in nekatere ekologi se sprašujejo, ali ni Brazilija pred veliko ekološko katastrofo.

NESPORAZUM

— Končno, končno sem dobil pismo od strica iz Amerike.

— Kaj še živi?

— Ne vem. Tega v pismu ne omenja...

TELEFON

— Halo, a je tam norišnica?

— Ne. Zavrteli ste napačno številko. Mi nimamo telefona.

VLOMILČEV ZAGOVOR

— Obtoženi, trdite, da ste v trgovino vdrl samo zaradi cigaret. Zakaj pa ste potem skušali odpreti blagajno?

— Vanjo sem hotel dati denar za cigarete...

RAZKOŠJE

— Z ženo živiva zares razkošno. Vedno večerjava v gostilni.

— To še ni nič. Midva pa greva vsako jutro na trg po zelenjavo.

MANJ MASTNIH ŽIVIL

Že skoraj celo četrto stoletje je v veljavi pravilo, da se je treba izogibati mastni hrani, če želimo ohraniti zdravo srce. Vendar pa je bilo za skeptike dovolj vzroka za sum, da holesterol, povezan z uživanjem maščob, le ni takšen ubijalec. Do tega leta, poslej ne več.

»Nespodbitno je, da znižanje stopnje holesterola v krvi s prehrano in zdravili zares zmanjšuje nevarnost srčnih obolenj in srčne kapi.« pravi dr. Basil Rifkind, vođa drage in obsežne študije, ki so jo opravili v ZDA, izsledke pa objavili letos.

Študija je zajela 3.806 ljudi in je za časovno razdobje sedmih let analizirala razširjenost in odvisnost srčnih bolezni od načina prehrane.

Noben od raziskovancev ni imel srčnih bolezni, ko so jih začeli preiskovati, vendar so vsi imeli visoko stopnjo holesterola, 265 mg na deciliter krvi. Vsi so potem začeli uživati dietno hrano z malo jaja, maščob in drugih živil, bogatih z maščobami; polovica je poleg tega redno jemala še cholestviramin, zdravilo za zmanjšanje holesterola v krvi, ostali pa so dobivali placebo.

V skupini s predpisano dieto se je stopnja holesterola

znižala za 4 odstotke, v skupini, ki je dobivala tudi zdravilo, pa od 18 do 25 odstotkov. Raziskovalci so hkrati ugotovili, da se je z znižano stopnjo holesterola zmanjšala tudi pogostost srčnih kapi. Pri 25-odstotnem znižanju stopnje holesterola se je nevarnost za srčno kap zmanjšala kar za polovico. Raziskovalci so ugotovili tudi za 20 odst. manj angine in 21 odst. manj resnih napak na ožilju.

Znanstveni izsledki te temeljite študije so nesporni, jasno pa je tudi navdilo, ki iz nje sledi. Dr. Rifkind ga na kratko povzema takole: »Poznati morate stopnjo holesterola v krvi. Če je nad 250, potem jo morate znižati!«

Najprej je treba zamenjati dieto in začeti uživati manj mastno hrano. In če tudi dietna hrana ne pomaga, potem je čas, da se poseže po zdravilih.

Če upoštevamo izsledke zadnje študije, bi to pomenilo več sto tisoč ohranjenih življenj, saj je znano, da terjajo srčne bolezni v vseh razvitih deželah zelo visok krvni tlak. Tudi pri nas ni majhen, čeprav ne sodimo med razvite države.

Živinorejcu Denisu Ferieru iz kalifornijskega Riversidea je krava povrgla tele z dvema glavama. Po mnenju živinozdravnikov se zgodi to redko. Brez carskega reza seveda ni šlo.

Za mlade gospodinje

Gorčico hranimo v hladilniku, dobro zaprto, neomejeno dolgo.

Kadar izgubimo pokrovček ambalaže, jo pokrijemo s prozorno folijo.

Dišavniki kis dobimo, če vinskega kisu dodamo sveže pehtranove liste. Tako pripravljene kis uporabljamo za juhe in omake.

Jedi shranjujemo v hladilniku v posebnih posodah, pokrite s pokrovom ali plastično alufolijo.

Cvetača ostane med kuho bolj bela, če vodi prilijemo nekoliko mleka in nekaj kaplic limoninega soka.

Smetano, ki jo nameravamo stepiti, hranimo v hladilniku. Ohlajeni morata biti tudi mellica in posoda za stepanje.

Ko pričakujemo goste, lahko narezek, ki smo ga pripravili, za nekaj ur shranimo v hladilniku, če ga pokrijemo s prozorno folijo ali alufolijo.

Pečenko pečemo glede na vrsto mesa, starost in količino 1—3 ure.

Pečenko pečemo pri 260 stopinjah Celzija in postopoma zmanjšujemo do 150 stopinj Celzija.

Odojka in jančka med pečenjem mazemo s pivom, da dobi barvo in da postane kožica hrustljiva.

V premastno juho vrzite za nekaj minut kos starega kruha, ki bo vpijal vso odvečno maščobo.

Vsem jedem, ki jih pripravljate iz mlečnega mesa, dodajte nekaj kapljic limoninega soka. Mnogo okusnejše bodo.

Če želite ostanke hrane pogreti, storite to nad paro. Maščobi za pečenje dodajte ščepec soli, pa med pečenjem mast ne bo brizgala iz ponve.

recept

Sestavine: 30 dekagramov ostre moke, za oreh masla, malo soli, 3 jajca, 3 žlice smetane, 3 žlice sladkorne moke, 30 dekagramov skute, 10 dekagramov rozin, maslo in drobtine, s katerimi pomastimo in posujemo posodo.

Priprava: tri rumenjake umešamo s 3 žlicami smetane, 3 žlicami sladkorne moke, 30 dekagrami pretačenjske skute in

OPRAVIČILO

— Oprostite, prijatelji. Takoj moram domov in pripraviti ženi večerjo.

— Je bolna?

— Ne, lačna.

K MAMI

— Ob včerajšnjem prepiru me je mož poslal k hudiču.

— In kaj si naredila?

— Odšla sem domov ... k mami ...

Štajerski rezanci

z rozinami. Iz 30 dekagramov ostre moke, za oreh masla, 2 jajci in malo soli zamesimo testo in ga tanko razvaljamo. Zrežemo na širše rezance, jih v slani vodi rahlo skuhamo, odcedimo ter jih pomešamo z gornjo zmesjo. Stepemo trd sneg iz beljakov ter ga pri-

mešamo rezancem. Vsujemo jih v namazano, z drobtinami posipano skledo iz jenskega stekla in spečemo. Zvrnemo, potresemo s sladkano moko ali vanilijnim sladkorjem in damo na mizo.

Poskusite, morda vam bo uspelo.

PRIJAVA STALNEGA PREBIVALIŠČA

Po republiškem zakonu o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva je stalno prebivališče naselje, v katerem se občan naseli z namenom, da tam stalno živi. Po navedenem zakonu je treba stalno prebivališče prijaviti v 8 dneh od nastanitve. Če pa pristojni organ meni, da občan stalno ne prebiva v naselju oziroma na naslovu, kjer je prijavil svoje stalno prebivališče, uvede postopek za ugotovitev dejanskega stanja, in če ugotovi, da je prijava le navidezna, oziroma da občan dejansko stalno ne prebiva v naselju oziroma na naslovu, kjer je prijavil svoje stalno prebivališče, izda o tem odločbo in na podlagi dokončne odločbe izbriše občana iz registra prebivališča oziroma vpiše spremembo naslova v ta register.

VPRAŠANJA BRALCEV ..

Kako do francoske pokojnine?

Pred to vojno sem delal v Franciji več let, ko pa sem zahteval iz Francije pokojnino, sem dobil odgovor, da se mi pokojnina ne prizna. Prilagam originalno francosko odločbo in prosim za sporočilo, zakaj mi francosko zavarovanje odklanja pravico za leta dela v Franciji, ki so dejansko izkazana (P. B., Kobilje).

ODGOVOR: Iz priložene francoske odločbe razberemo, da so vam zavrnili v Franciji pravico do francoske pokojnine, ker niste bili tam niti en trimesec (tri mesece) zavarovani v kmečkem francoskem zavarovanju. Očitno vas vaš takratni delodajalec ni zavaroval in je s tem prihranil stroške za to zavarovanje, seveda v vašo škodo.

Ker je poteklo od takrat toliko let, delodajalec več ne odgovarja za takratni prekršek, ko vas ni zavaroval v francoskem kmečkem zavarovanju. Dana pa vam je vseeno možnost, da sedaj sami naknadno vplačate dolžne prispevke v francosko zavarovanje po dokaj nizki stopnji, o čemer boste dobili na vašo zahtevo pojasnilo od francoskega centralnega urada za kmečko zavarovanje v Parizu, Caisse Centrale de Secours Mutuels Agricoles, 75380 Paris, Rue d'Astorg 8—10, CEDEX 08. Ko boste vplačali vse predpisane zneske prispevkov, vam bo omenjeni francoski zavod priznal pravico do francoske kmečke pokojnine, kakor že toliko vašim rojakom iz Pomurja.

V letih 1937 in 1938 sem bil na sezonskem delu v Franciji. Bil sem socialno zavarovan. Spominjam se kraja, kjer sem delal, in imena delodajalca. Kako naj uveljavim pravico do pokojnine? (Stefan K., Bakovci)

Čimprej se oglasite na strokovni službi skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Murski Soboti, Titova ulica 24, kjer boste dobili posebno tiskovino, v katero bo treba vnesti ustrezne podatke. To bodo potem poslali v Ljubljano, od tam pa v Francijo, odkoder potem lahko pričakujete ustrezno pokojnino. Seveda, če bodo našli naslov delodajalca in če so bili vplačani prispevki. Če niso bili, jih bo treba naknadno vplačati.

S. S.

zdravnik za vas

Zvišan krvni pritisk

Bolniki navadno ne vedo, da imajo zvišan krvni pritisk, ker jim v začetku ne dela težav. Običajno ga odkrijemo naključno pri kaki drugi bolezni ali ob sistematičnem pregledu.

Zadnja leta opažamo, da je veliko aparatov za merjenje krvnega pritiska v zasebni lasti in si ljudje vse vprek merijo krvni pritisk, pogosto tudi napačno in se po nepotrebnem vznemirjajo. Opozoriti moramo, da enkratno izmerjen povišan krvni pritisk še ni dokaz, da ima človek bolezen — visok krvni pritisk. Krvni pritisk se namreč med dnevom večkrat menja, ker se mora krvni obtok stalno prilagajati potrebam telesa po kisiku. Na krvni pritisk vpliva telesni napor, vzbujenje, bolezen itd. Zdravnik bo z večkratnim merjenjem iz namerjenih vrednosti ugotovil, če ima bolnik bolezen — zvišan krvni pritisk ali ne. Zdravnik bo tudi ugotovil, kaj je vzrok za zvišan krvni pritisk in v kakšnem stanju so organi, ki jih pritisk ogroža, to so srce, ožilje, ledvice, možgani in bo predpisal zdravila, ki jih bolnik mora disciplinirano in trajno jemati. Zato prosite zdravnika, ko ste v njegovi ordinaciji, da vam izmeri tudi pritisk. Vsakega bolnika vedno zanima, kaj je vzrok, da ima ravno on zvišan krvni pritisk, včasih še pove, da ne pije ne kadi in ne je svinjskega mesa, pa vendar tako enostavne te stvari niso.

Vzrokov za zvišan krvni pritisk

je več. V grobem ločimo primarni in sekundarni krvni pritisk. O sekundarnem govorimo takrat, ko pritisk spremlja neko drugo obolenje: bolezen ledvic, nepravilno delovanje žlez, obolenje ožilja, srca, spremembe v nosečnosti in včasih celo jemanje pilule. Nekatere oblike sekundarnega krvnega pritiska je možno kirurško ozdraviti.

Če pa vzroka pri drugih organih ne najdemo, govorimo o primarni hipertenziji, o krvnem pritisku kot samostojni bolezni. Ta oblika je najpogostejša, nastopa v 80 do 90 odstotkih. Pravega vzroka zanjo še ne poznamo. Ne moremo reči, da je krivo uživanje svinjskega mesa, alkohola ali kajenja, kar mnogo pogostno mislijo.

Danes vemo, da je vzrok v človeku, v njegovi vazomotorni labilnosti, in da je oblika njegovega prilagajanja na življenjsko situacijo, v kateri se znajde. Znani so številni spodbujevalci, ki pri teh ljudeh izzovejo dvig krvnega pritiska. Mednje spadajo: sedeči način dela in pomanjkanje gibanja, prekomerna telesna teža, nevrotski faktorji, nezadostna relaksacija, kuhinjska sol itd. Maščoba v krvi, povišan sladkor in kajenje so dodatni rizikni faktorji za pospešeno sklerozo, o čemer je že bil govor. Videti je, da ima določeno vlogo dednosti faktor.

Ne oziraje se na vzrok, vemo, da arterijska hipertenzija časa-

ma, če dovolj dolgo traja in je slabo ali pa sploh ni zdravljenja, povzroči sklerozo ožilja, odpoved srca in ledvic, v najslabšem primeru možgansko kap ali miokardni infarkt.

Na splošno pa je prognoza dobra, če je bolezen pravočasno odkrita in pravilno zdravljena. Če gre za kirurški primer, je potrebna čimprejšnja operacija, takrat, ko še ni sprememb na ogroženih organih. V primeru primarne hipertenzije, kjer pravega vzroka še ne poznamo, poznamo pa pospeševalce, jih je potrebno odkriti in odpravljati. Glavno breme zdravljenja mora prevzeti bolnik. Brez njegovega sodelovanja ni uspešnega zdravljenja. Zdravila odreja zdravnik, ki postavi diagnozo, pozna vzroke in stanje ogroženih organov. Zdravnik odreja tudi dieto in bolnikove aktivnosti. Zdraviliško zdravljenje v Radenci, kjer je bolnik izrgnjen iz konfliktnega okolja, nameščen v prijetnem, mirnem in varnem okolju ob odgovarjajoči dieti in fizičnih aktivnostih, že v nekaj dneh normalizira ali bistveno zniža krvni pritisk. Posebno ugodno in uspešno delujejo CO₂ kopeli. Bolnik v zdravilišču spozna tudi principe zdravega načina življenja in meje svojih dovoljenih aktivnosti.

Normalni krvni pritisk se pri odraslem človeku giblje v območju 90/60 do 145/90 mm Hg.

Dr. Lojze Števanec
internist

KUPIJEMO PRALNI STROJ

Pretehtati posamezne značilnosti

Pri nakupu pralnega stroja moramo biti pozorni na naslednje tehnične značilnosti pralnih strojev:

1. priključek za toplo in mrzlo vodo;
2. majhno vsebnost vode;
3. mehanična nastavitve temperature vode;
4. varčevalni program.

Pralni stroji, ki imajo priključek za toplo in mrzlo vodo, so bolj ekonomični in varčni, ker stroj polnimo s toplo vodo, namesto, da se ta segreva v stroju, in privarčujemo elektriko za ogrevanje vode v stroju, pri izpiranju pa polnimo stroj z mrzlo vodo in varčujemo toplo za druge namene.

Stroji, ki zahtevajo manj vode, so energetsko boljši; nekaj privarčujemo pri porabi vode.

Pralni stroji, ki nimajo avtomatske regulacije temperature vode, so bolj varčni, ker lahko sami izbiramo temperaturo vode — odvisno od vrste tkanin oziroma perila in stopnje umazanosti. Z nižjo temperaturo vode (za 20 stopinj Celzija), privarčujemo 0,5 kW električne energije.

Pri strojih, ki imajo vgrajen varčevalni program, lahko pri manjši količini perila privarčujemo do 25 odstotkov električne energije v primerjavi s stroji, ki nimajo varčevalnega programa.

Poleg pravilne izbire pralnega stroja privarčujemo nekaj dragocene energije še s pravilnim rokovanjem, in sicer:

— z večjimi obrati centrifuge (do 800 v minuti) dosežemo manjšo vlažnost perila in pospešimo sušenje perila;

— s pravilnim polnjenjem stroja: če imamo umazano belo perilo, vstavimo 4,5 kilogramov tega perila v pralni stroj z zmogljivostjo petih kilogramov, zelo umazanega perila damo v stroj samo 3 kilograme; zelo umazanega perila iz sintetičke le 2 kilograme, volnenega perila pa samo 1 kilogram;

— z vklopiljanjem pralnega stroja v času, ko je cenejši tok, seveda če imate dvotarifni števec.

STATISTIK

— Natakari, vi pa izredno seštevate.

— Hvala za kompliment.

— Če bi bili vi pri popisu prebivalstva, bi bilo Jugoslovancev skoraj toliko kot Kitajcev.

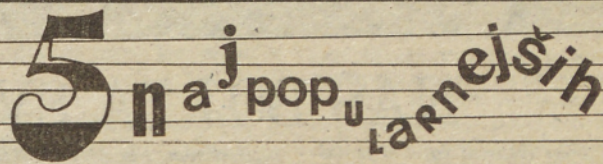
STROJEPISKINA TOŽBA

— Pisalni stroj je pošastna, zopna iznajdba.

— Zakaj neki?

— Zato, ker vsi »slušajo«, ko nič ne delam.

RADIO MURSKA SOBOTA

Vsak petek od 16.00 do 16.30 na Radiu Murska Sobota
Lestvica tega tedna:

1. Say, say, say, Michael Jackson in Paul McCartney
2. Stop that train — General Saint in Clint Eastwood
3. Karma Chameleon — Culture Club
4. Chadow on the wall — Mike Odfield
5. Sunshine reggae — Laid Back

Nagrada — vstopnico za disco v hotelu Diana prejmeta:

1. Alenka Dominko Štefana Kuzmiča 30 69000 Murska Sobota
2. Tanja Erniša, Cankarjeva 48 69000 Murska Sobota

Naša nova predloga:

1. All night long — Lionel Richie
2. Owner of a lonely heart — Yes

Vaše predloge in glasove pošljite na dopisnici na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1 s pripisom: za najpopularnejših pet.

nekaj za vinogradnike

ANALIZNI IZVID

Vinogradnik oziroma kletar, ki namerava prodati vino, mora dati vzorec vina na analizo na Kmetijski zavod Maribor, Vinarska ulica. Tam naredi kemično analizo in opravi organoleptično oceno (stanje vina, barva, okus, vonj). Določijo torej ali vino ustreza ali ne ustreza za javno prodajo.

Analizni izvid, ki ga dobi vinogradnik po pošti, se nanaša na sedem področij.

Specifična teža: je število, ki nam pove, kakšno gostoto ima vino. Če je teža višja, je to dokaz, da je v vinu več nepovretega sladkorja. Sicer pa večja vsebnost alkohola znižuje specifično težo.

Alkohol: je produkt alkoholnega vrenja in je konservans vina. Vina ne moremo pravilno presoditi zgolj na podlagi vsebnosti alkohola. Vino ne sme vsebovati manj kot 8,5 volumnih odstotkov alkohola, razen vino tipa cviček, kjer je spodnja meja 7,5 vol. odstotka.

Skupni ekstrakt: tvorijo snovi, ki ostanejo po uparitvi vina ali po destilaciji. To so nehlapne kisline, dušične spojine, tanin, barvila in mineralne snovi. V moštu je več ekstrakta kot v vinu. Pri organoleptični oceni vina ocenjujemo ekstrakt kot »polno vino«. Na temelju ugotovljenega ekstrakta v vzorcu nekega vina tudi lahko ugotovimo, ali je vino povsem prevrelo.

Skupne kisline: vinska, jabolčna, mlečna, citronska, očetna. Pomemben je odnos vinske in jabolčne kisline.

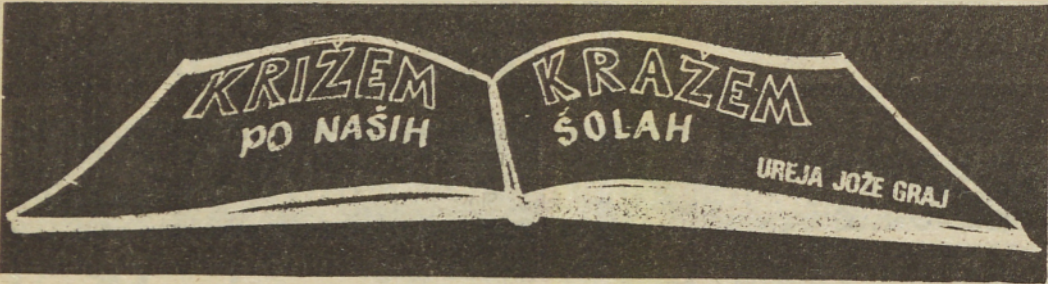
Hlapne kisline: tu mislimo zlasti na očetno kislino. Povečana vsebnost hlapnih kislin nas opozarja, da z vinom nekaj ni v redu.

Pepel: tvorijo mineralne snovi v vinu, ki ne zgorijo. To so soli kisl. karbonati, sulfati ... Pri poznih trgativah je pepela več. Če se je že izločil vinski kamen, je pepela manj. Več je pepela, če je bilo vino čiščeno z bentonitom. Vino z več pepela je bogato z ekstraktom.

Zveplo: je v vinu v prosti in vezani obliki. Po žveplanju se SO₂ nekaj časa nahaja v prostem stanju, potem pa se večji del veže na druge kemične spojine. Pri nas je dovoljeno največ 40 miligramov na liter, vezanega SO₂ pa 400 miligramov.

sestavil Marko Napast	sloven-ska stikarka	zabav-ljica	sladko-vodna riba	evropski veeletok	veliko kanadsko jezero	pozna življenjska doba	prožna vez na loku
živah-nost, poskoč-nost							
nemška popev-karica II. rodu							
oborožen napad na politika							
srbski tednik z visoko naklado				otok v Maledi-vih			
sto kva-dratnih metrov			poteg z rezilom	jašek čud, značaj			
zastor-nica							
kisik	grški amareti-igralka Aimee						vrsta močnate jedi
temelj, osnova, vojaško operišče					stroč-nica	ogljik del gle-dališča	
veznik			vlomil-cev podvig smuci				
severni jelen				moško ime radon			
sladkor-ček							
japonski učenjak Ueda							

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE — Vodoravno: realka, Adriana, dvorjan, Kama, kg, era, ksi, RD, Ilin, S, prema, bareta, Unec, NP, rik, oda, golček, namera.

NAŠ BOJ ZA SVOBODO

V drugi svetovni vojni si je naš narod z velikimi napori in žrtvami priboril svobodo.

Ljudje, ki so se v tej borbi borili, dobro vedo, da je svoboda zelo dragocena in da si jo lahko priboriš le z največjo vztrajnostjo in ljubeznijo do domovine, z ljubeznijo do miru. Žal pa danes vse več ljudi pozablja, kaj pomeni biti svoboden. Po svetu je vse več na sveže pričetih vojn, ki so jih zanetili nesporazumi, nesoglasja ter želja in pohlep po novih bogastvih. Velešile vse več denarja namenja vojni industriji, po svetu je vse več bomb, orožja in raket, ki z milimetrsko natančnostjo uničijo cilj, v katerega so naperjene.

Vse več je tudi raket z jadrskim

razstrelivom. Vse to se gradi in sestavlja brez kakršne zavesti, brez čustev. Vsi imajo le en sam cilj — maščevanje, uničenje nepokornih, nemočnih. Mar jim ni bila zadostno svarilo atomska bomba na Hirošimo? To je bila le ena majhna bomba, danes pa takih nekaj bomb lahko uniči ves svet! Kretnja enega samega človeka lahko uniči vsa bogastva tega sveta. Vse, kar smo mukoma gradili leta in leta, se lahko v eni tisočinki sekunde spremeni v prah! In takrat se bo pričel razvoj zemlje in sveta od začetka. Pri tem pa se lahko samo vprašamo: Zakaj je vse to potrebno? Mar ni lepše, če živimo vsak narod na svoji zemlji, v svoji državi in je zadovoljen s tistim, kar ima? Žal pa je mnogo takih, ki

hočejo več in ne samo to, kar jim v resnici pripada. Tudi mladi imamo sedaj še vse možnosti, da se upremo proti zatiranju in vojni, a je veliko tega že zamujenega. Sedaj nam preostane le še, da branimo in čuvamo vsaj tisto, kar nam je še ostalo.

Zelo sem razočarana nad vojna-mi in nemiri, ki jih je po svetu vse več in prepričana sem, da je takih, ki si želijo le svobodo in mir, mnogo. Vsi mi pa se zavedamo, da imamo samo eno domovino in da ni nič lepšega, kot živeti v bratstvu in enotnosti slovenskih narodov.

Vida ZADRAVEC, 8. raz.

COŠ „Jože Hedžer“ ŠAFARSKO

P. S.: Prispevek je prejel

knjižno nagrado na XXI. festivalu

Kurirček Maribor.

IZBRANA RISBA: »Olimpiada v Sarajevu« — Narisal Daniel Blagovič, 5. raz. OŠ Stročja vas.

ZIMSKÉ POČITNICE

Lepo je bilo slišati: Konec prvega polletja. Počitnice! Premišljeval sem, kako jih bom preživel. Želel sem si, da bi tudi letos šel na Kope na smučanje, a ta želja se mi ni izpolnila.

Začelo je snežiti in kmalu sem pozabil na Kope. Doma sem si uredil progo in ko sem le mogel, sem bil zunaj na snegu. Bilo je res lepo! Zvečer sem gledal televizijo, igrali smo se razne igre. Včasih sem se naveličal tudi igranja, takrat sem vzel knjigo in sembral.

Spoznal sem, da so počitnice lepe tudi, če jih preživim pri starših, saj ravno pozimi imajo največ časa zame.

Stanislav Pozdrec, 3. b razred,
OŠ Miško Kranjec Velika Polana

•••

Zimske počitnice sem preživel doma. Bile so zelo kratke počitnice, ker so trajale samo dva tedna.

Vsak dan sem se sankala po bregu. Snega je bilo dovolj. Zvečer sem šla po mleko k starim staršem. Babica in dedek sta sama, zato sem jima pomagala pri delu. Ko smo opravili vse, sem šla domov.

Babica in dedek sta me imela rada, ker sem jima pomagala. Kadar bom utegnila, jima bom še priskočila na pomoč.

Tatjana Balažic, 3. b razred
OŠ Miško Kranjec Velika Polana

BESEDA DVE O...

USTANOVILI SMO ŠKUD — Pred kratkim smo na naši šoli pripravili občni zbor, na katerem smo ustanovili šolsko kulturno-umetniško društvo Gustav Gonza. Že doslej je bilo delo na kulturnem področju dokaj pestro, v bodoče pa bomo vse dejavnosti usklajevali v okviru društva. Med nadaljnjimi nalogami smo si tudi zadali, da bomo znova aktivirali lutkovno skupino... (RENATA KOLBL, 6. raz. OŠ Beltinci).

ZDRUŽILA JIH JE ŽELJA PO KULTURNEM UDEJESTVOVANJU — Nedelja 15. januarja je bila v Trnju malo drugačna kot običajno. Ustanovili so namreč kulturno društvo z namenom, da bi oživel kulturno življenje na vasi. Delovale bodo dramska in folklorna sekcija in oktet, ki ima doslej že veliko uspešnih nastopov. Največja želja članov okteta je, da bi dobili nove obleke. (DRAGICA STANKO, 6. raz. OŠ Črenšovci).

BUČKOVCI — Od 6. do 10. februarja smo pri nas praznovali kulturni teden. Na šolskem hodniku smo imeli razstavo starih knjig, risb in fotografij. Pripravili smo tudi proslavo v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Člani novinarskega krožka so obiskali vse kraje v okolici, kjer so plošče in spominska obeležja, lutkarji so vadili novo igrice, fotografi pa so jih fotografirali pri njihovem delu. Obiskal nas je tudi novinar Večera Jože Rakuša, v našo sredo pa smo povabili tudi skupino pevcev iz Precetince, ki nam je zapela stare domače pesmi. Vsi pa smo si z zanimanjem ogledali tudi film o življenju in delu na šoli, ki ga je v letih od 1972—1980 posnel ravnatelj Alojz Makoter. (Novinarski krožek OŠ Bučkovci).

P. S.: O proslavi v počastitev slovenskega kulturnega praznika ste pisali tudi drugi, vendar sem moral izbrati le nekaj prispevkov.

BRAVO, JURE FRANKO!

8. februarja so se začele 14. olimpijske zimske igre. Otvoril jih je predsednik predsedstva SFRJ Mila Špiljak. Tudi na televiziji smo lahko spremljali to slovesnost. Našo zastavo je nosil Jure Franko, Sandra Dubravčič je prižgala olimpijski ogenj, Bojan Križaj pa je povedal športno zaobljubo.

V šoli smo po radiu spremljali veleslalom. Vsi smo nestrno pričakovali, kako bodo vozili naši asi. Najbolje med njimi sta se uvrstila Jure Franko in Boris Strel, ki sta zasedla četrto oziroma peto mesto. Kaj se bo zgodilo v 2. vožnji?

Gledali smo v radio, kot da bi bil na njem ekran. Vsi smo stiskali pesti. Na vrsti je bil Jure. Prvi vmesni čas! Vsak si v mislih govori: Dajmo, Jure! Bliza se cilju. Še nekaj vrtic... In v cilju je. Prvo mesto! Za zdaj imamo zlato; vsi upamo, da bo tako ostalo. Tedaj je na vrsti Gruber. Ne, ne sme ga prehiteti! Vmesni čas... slabši od Juretovega. Gruber je na cilju... Ni ga prehitel! Hura, zakričimo vsi kot v zboru. Potem je že na progi Wenzel. Ne, tudi on ne sme prehiteti Jureta! In res ga ni, Samo Julen je lahko še boljši. To se je tudi zgodilo. Malce razočarani, pa vendar presrečni, da nam je Jure prismočal prvo medaljo na zimskih olimpijskih igrah, smo šli vsak na svojo stran.

Jure je dobil srebro, a za nas je ta medalja zlata.

Vasilija Lovrenčec, 4. b
OŠ I. C. Ljutomer
in Simona Kostanjsek, 8. b
OŠ Videm ob Ščavnici

Moje počitnice

Zelo sem bila vesela počitnic. Padel je sneg in otroci smo se lahko sankali, smučali... Sedaj pa se je spet začela šola. Moram vstati in hiteti na avtobus, da ne zamudim. Hodim v prvi razred. V šoli je lepo.

Sabna Suklić, 1. raz.
OŠ Grad

STANE ČERVIČ-BOJAN

Pred štiridesetimi leti je v Prekmurju ponovno oživel narodno-osvobodilno gibanje (NOG). Spomin na takratne dogodke ble-di, med tem ko mlajše generacije lahko le iz pripovedovanja in branja zapisov podoživljajo velike trenutke osvoboditve — narodnega in splošnega človeškega. Danes za-čenjamo objavljati spomine na tisti čas, kakor živijo z enim izmed udeležencev krvavega boja in po-litičnega delovanja Staneta Červiča-Bojana.

Okupacija naše domovine postaja že zgodovina, saj si že skoraj štiri desetletja v svo-bodni državi ustvarjamo srečnejše življenje. Vsem nam, ki smo najbolj mračne in težke čase svojega življenja preživali ob okupatorje-vem preganjanju, v borbah s fašisti in v njihovih zaporih in internacijah, pa so še vedno pred očmi in v srcih spomini na usodna leta, ko smo z žrtvami plačevali ceno za srečno življenje današnjih generacij. Spomine na svoje delovanje v Prekmurju posvečam mojim še živim takratnim sode-lavcem, borcev in aktivistom in jih objavljam z namenom, da pomagam zgodovini objektivno oceniti ponoven vzpon narodnoosvobodilnega gibanja v Prekmurju leta 1944 ter ob 40-letnici teh do-gajanj počastim* spomin na vse, ki so žrtvovali svoja živ-ljenja za osvoboditev te po-krajine.

Tragični oktobrski dogod-ki leta 1941 v Prekmurju niso zaustavili težnje po svobodi. Takrat so padle prve in ve-like žrtve, padali so prvoborci, sodelavci Stefana Kovača, a vsejano seme borbe za svobo-do je kličlo dalje. Glas o osvobodilnem boju v ostalih slovenskih in jugoslovanskih pokrajinah je prihajal tudi v

Prekmurje, zavednim ljudem je krepil zavest in vero v svo-bodo, okupatorju in domačim izdajalcem pa vlival strah v kosti. Nobene, še tako množične aretacije, niso zarile osvobodilnega gibanja. Na mesta aretiranih so brez strahu prihajali novi aktivisti in nadaljevali začeto delo. Dolžnost nas še živih aktivis-tov, ki smo v Prekmurje bili poslani zato, da kljub okupa-torjevemu nasilju skupno z našimi sodelavci-domačini ponovno zanetimo upor, je danes ta, da poglobljamo zgodovinsko resnico o tistih težkih časih in osvetlimo vse dogodke tako, kot so se re-snično odvijali, s tem pa do-delimo častno mesto v zgodo-vini NOB Prekmurja vsem, ki so se prej ali slej pridružili in z vsem srcem sodelovali, saj je narodnoosvobodilno gibanje v Prekmurju prav gotovo po-tekalo v zelo težkih okolišči-nah. Moji spomini k zgodo-vini NOB Prekmurja za leto 1944 so le del tega, kar se je v tem letu v tej pokrajini dogajalo. Tudi vseh imen sodelav-cov in simpatizerjev nisem mogel navesti, saj je marsi-kateri poverjenik OF gotovo imel še svoj krog sodelavcev.

Spomini na partizansko leto 1944 v Prekmurju

POSKUSI OŽIVLJANJA NOG V PREKMURJU

CK KPS si je že leta 1942 prizadeval, da ponovno oživi narodnoosvobodilno gibanje v Prekmurju. Zato je jeseni 1942. leta poslal v to pokra-jino Ferda Godino, ki pa mu ni uspelo priti v Prekmurje. Maja 1943 je Godina drugič poskušal priti v Prekmurje, a tudi tokrat brez uspeha. Več uspeha pri oživljanju narod-noosvobodilne aktivnosti v Prekmurju so imeli aktivisti iz ljutomerskega okrožja, in to zlasti v času, ko je tu deloval Ivan Nemec — Vojko, po-verjenik IO OF Slovenije in CK KPS ter član vrhovnega plenuma SNOS. Vojko je imel med drugimi tudi nalogo, da vzpostavi zveze z levim bregom Mure oziroma Prek-murjem, ki je bilo pod na-džarsko okupacijo. V letu 1943 je to tudi poskušal uresničiti. Tako je Vojko kot sekretar okrožnega odbora OF za ljutomersko-radgon-sko območje dvakrat skušal poslati Jožka Talančija — Janeza v Prekmurje na po-litično delo. Toda Janez je okleval pri odhodu na takrat dokaj težak teren. Pač pa je avgusta 1943. samovoljno odšel v Prekmurje aktivist Franc Slavič, ki pa so ga madžarski policisti kmalu po prihodu ujeli in o tem sporo-čili ljutomerskemu gestapu. Ljutomerski žandar Rakuša ga je prevedel nazaj in predal ptujskemu gestapu, ki je Sla-

viča pridobil za sodelovanje, kar je za NOG na ljutomer-sko-radgonskem območju imelo občutne posledice.

V Prekmurju pa so v letu 1943 tudi samoiniciativno poskušali oživljati narod-noosvobodilno gibanje. O tem piše Jože Hajdinjak iz Odrance v svojih spominih. Povzemam del teh spominov in jih citiram: »Po smrti Šte-fana Kovača ni bilo mogoče dobiti nobenih stikov in zvez z osvobodilnim gibanjem vse do leta 1943. V jeseni leta 1942 sem kupil od Ivana Copota iz Odrance mali radioaparar na baterije ter dal izdelati po-sebno tuljavo za kratke valo-ve. Tako smo lahko poslušali Moskvo, London in radio Svobodna Jugoslavija. Po-slušali smo seveda ponoči, krog poslušalcev je bil pre-cejšen. Tako smo budili na-rodno zavest ljudi ter širili vero v zmago narodnoosvo-bodilnega boja. Spomladi 1943. pa smo se odločili Ma-tija Matjašec. Jože Raduhain jaz, da poiščemo stike z osvobodilnim gibanjem v Sloveniji in se aktivno vklju-čimo v OF. Prve stike s pred-stavniki narodnoosvobodil-nega gibanja iz ljutomerske-ga okrožja pa smo dobili šele jeseni 1943. leto prek Milana Alta in Fridriha Mavriča v Globoki, kjer smo se ne-ke nedelje srečali s tovariši iz ljutomerskega okrožja. Eden se je predstavil kot Ljubo, ostalih dveh imen se več ne

spominjam. Na tem sestanku smo se dogovorili, kako pri-četi z ponovno organizacijo OF v Prekmurju, obljubili pa so nam tudi pomoč iz ljuto-merskega okrožja. Po tem razgovoru smo začeli aktiv-neje delovati ter smo že leta 1943 osnovali aktiv OF v Odrancih, v katerem so bili

Franc Alt-Milan

poleg mene še Miha Feren-čak, Jože Raduha, Miha Co-pot in Aleksander Hajdinjak. Ob sestanku v Globoki pa do konca leta 1943 smo vzdrže-vali zvezo z ljutomerskim okrožjem prek Milana Alta. V novem letu 1944, to je za-četku januarja tega leta, pa je prišel tovariš Bojan Červič, ki se je v glavnem zadrževal v Prekmurju in prevzel organizacijo narodnoosvobo-dilnega gibanja.

Iz tega je moč razbrati, da je v Odrancih že leta 1943 bilo dokaj dobro organizirano gi-banje in vanj vključenih več

simpatizerjev in poverjenikov OF.

Ivan Nemec-Vojko je za-radi povezave in oživitve NOG novembra 1943 poslal Slavka Ivanišiča-Borisa in Daniela Hojsa-Ljuba v Prek-murje, da vzpostavita in u-rdita vsaj eno postojanko, iz katere bi se širilo politično delo in narodnoosvobodilno gibanje v tej pokrajini. Kot Prekmurje, so tudi Medži-murje okupirali Madžari, najlažji prehod čez mejo pa je bil iz ljutomerskega območja v Medžimurje in od tam v Prekmurje čez Muro. Meja od Stročja vasi proti Kogu ni bila pretirano zastražena in tako prehod ni bil posebno težak, zlasti če smo uspeli zvedeti, kako se gibljejo nem-ške in madžarske obmejne patrulje, o čemer so nas obveščali naši zaupniki ob meji. Ob prehodu te meje je Ivanišič vzpostavil v Globoki v Medžimurju zvezo s Fran-cem Altom-Milanom, ki je bil takoj pripravljen sodelovati z NOG, s tem pa je za teren Razkrižje bila v Globoki vz-postavljena postojanka, prek katere so vse do osvoboditve potekale zveze med ljutomer-skim okrožjem in Prekmur-jem. Franc Alt, poverjenik OF, je bil že v stari Jugoslaviji član KP, sicer pa je bil kot tapetnik zaposlen v Zagrebu. Ivanišič je v Globoki vzpo-stavil še eno zvezo, in to pri Karlu Klenarju. Prek Franca Alta-Milana v Globoki je torej tekla povezava tudi z Odranci do Jožeta Hajdinja-ka, ki je dobil nalogo, da po-skuša ugotoviti oz. najti po-vezavo z Miškom Kranjcem, ki je bil nekje v Prekmurju v strogi ilegali.

(dalje prihodnjič)

**NASLEDNJE RAGONSKE
POSTAJE**
Še, ko smo se poslavljali, nam ni
šla iz glave tista, da ima stranka

Poslovodja Doma tehnike Štefan Ternar nam je po tlejš neposredno, dobesedno v živo pokazal, kakšno preglavice jim zadajajo nebrezhibni aparati, zlasti iz programa bele tehnike (televizorji, radioaparati in podobno). V eklatišu se jim nabere — kot je lepo videti na fotografiji — gora servisnih posegov potrebnih naprav, kar vse povzroča dodatne stroške, da o igranju z živci ne govorimo. Toda povsod in za vse pa le ne moremo na zatožno klop postavljati servisov.

Tudi osebe trgovine je vse prej kot navdušeno nad bojda poskusno uvedenim deljenim delavnikom. Vse tisto, kar so nam povedale prodajalke, res ni za v časo-

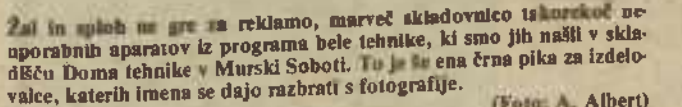
skupnosti in občinski skupščini — posebej pa še glede deljenega delavnika, kajti trgovina na Lendavski cesti je edina klasična samopostrežnica brez prodaje mesa in bifeja. Tudi ni osnovni oskrbovalec prebivalstva v Murski Soboti, saj so le 150 metrov vstran prodajalne, ki z enako izbiro nudijo možnost nakupa ves dan. Prav tako je problem pri ljudeh, ki so morali prvi poskusiti tak delovni čas. Vendar ob tem kategorično poudarjam, da smo imeli znotraj delovne organizacije interni razpis, kjer so bili razvidni delovni pogoji — torej tudi glede odpiralnega časa — in vsi zaposleni, ki delajo v tem trenutku v tej samopostrežnici, so se na ta razpis prijavili ter skupaj s prijavo sprejeli pogoje in zahteve, ki jih terja delovno mesto. Da pa ne bom enostranski, naj dodam, da dobi vsak delavec — po veljavnem republiknem družbenem dogovoru — na račun delnega

VLJUDNOST
OKRETNOST
USTREŽLJIVOST
NASMEH

NAŠE (IN DRUGE) PRESOJE

Ko smo že pri tem, naj se povrnemo k uvodu z mislijo, da bi se spodobilo, če bi o tej problematiki kakšno dejali tudi v potrošniških svetih in konferencah potrošnikov, saj bi nas sitnarjenje in brskanje po knjigah pripomb in pritožb, reklamacij in povpraševanja tudi druge — na primer v trgovskih organizacijah združenega dela lendavske in ljutomerske občine — skoraj gotovo pripeljalo do sorodnih spoznanj in dognanj.

BRANKO ŽUNEC

SERVIS NA ZATOŽNI KLOPI

Naše sitnarjenje se je nadaljevalo v Potrošnikovem Domu tehnike v Murski Soboti pri poslovodji Štefanu Ternarju, kjer so knjige po posameznih oddelkih tam, kjer morajo biti. „Največ je zapisanega o tujcih povpraševanja, kajti vse

Poslovodja Elektrotehnične trgovine v Gornji Radgoni Maks Korošec, ki nam je za „ogrevanje“ nadrobil nekaj pikih na račun novinarskega stanu — pa mu sploh nismo zamerili! — knjig ni imel v svoji pisarni, marveč smo jih našli na vidnem mestu (na polici) v prodajalni. Glede tistega, kar je zapisano v knjigi povpraševanja, je bil Korošček komentiral naslednji: „Kupci se vsak dan zanimajo predvsem za pralne stroje — največkrat zaradi zamenjave dotrajanih strojev — zamrzovalnike, zmrazovalne skrinje in kombinirane štedilnike. Torej gre za blago, ki ga je v zadnjem času za dinarska sredstva na domačem tržišču premalo, medtem ko je bilo takšne prodaje za dinarje deviznega izvora — po moje za nepravice denar — veliko.“ Na naš medklis, da je v knjigi povpraševanja posebna rubrika iz katere izhajajo, da

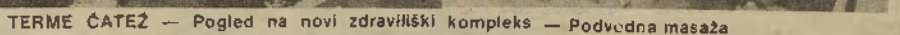
SERVIS NA ZATOŽNI KLOPI
Naše sitarjenje se je nadaljevalo v Potrošniškem Domu tehnike v Murski Soboti pri poslovdnji Štefanu Ternarju, kjer so knjige po posameznih oddelkih tam, kjer morajo biti. „Največ je zapisanega o tujici povpraševanja, kajti vse

Naše sitnarjenje se je nadaljevalo v Potrošnikovem Domu tehnike v Murski Soboti pri poslovodji Stefanu Ternarju, kjer so knjige po posameznih oddelkih tam, kjer morajo biti. „Največ je zapisanega v knjižnici povpraševanja, kajti vse

Kazni za kršitve (prekrške) iz 16. člena zakona o blagovnem prometu oz. 5. in 13. člena pravilnika o minimalnem obsegu podatkov in minimalnih evidencah, ki so jih organizacije združenega dela dolžne upoštevati in voditi pri blagovnem prometu, so dokaj visoke. Za organizacijo združenega dela kot pravno osebo znašajo od 3000 do 30.000 dinarjev, za odgovorno osebo (na primer poslovodjo) pa od 500 do 5000 dinarjev.

 emona hoteli **terme čatež**
68230 BREŽICE, TELEFON (068)61-010,
TELEX: 35795 TERME

68230 BREŽICE, TELEFON (068)61-010,
TELEX: 35795 TERME

AKTIVNI ODDIH ZA DELOVNE ORGANIZACIJE

Da bi pripomogli k ohranjanju delovnih sposobnosti svojih delavcev, lahko pokličete Terme Čatež, da se boste dogovorili o pogojih za izvajanje aktivnega oddiha zaposlenih. Radi pa vam bodo poslali tudi podrobne programe. EP/DI — IS

Shujševalna kura zajema tudi dietno prehrano, ki vsebuje redukcijske in druge diete. Na predlog zdravnika je v program vključeni tudi akupunktura. Predno pa boste zapustili čateške Terme, vam bodo dali še napotke, kako se boste ubranili pred odvečnimi kilogrami tudi doma.

**5% POPUSTA BOSTE DOBILI, ČE BOSTE OB NĚPREKLICNI REZERVACIJI
PREDLOŽILI ODREZEK TE OBJAVE!**

emona hoteli

terme čatež

KUPON ŠT. 1

**Prosim, da mi pošljete
prospekte in podrobnejša
navodila na moj naslov:**

terme čatež

**Izrežite in prilepите na dopisnico ter pošljite na
naslov: Terme Catež, 68250 Brežice.**

VESTNIK MURSKA SOBOTA

Naš pokrajinski list iz tiskarne v tiskarno

Od Maribora do Murske Sobotice, potem pa od dveh ljubljanskih tiskarn spet v Maribor. Selili smo se iz tiskarne v tiskarno, pa ne brez utemeljenih razlogov. Iskali smo najprimernejšo rešitve, ki niso bile samo tehnične, ampak tudi finančne narave. Pogosta preseljevanja, naš pokrajinski list pa kljub vsem težavam izhaja skoraj nemoteno. VESTNIK mu je ime.

Osemnajstega februarja 1949 se je v mariborski tiskarni »rodil« Ljudski glas, predhodnik današnjega Vestnika, ki so ga takrat kmalu preimenovali v Obmurski tednik. Stakim naslovom so ga že 14. maja 1954 začeli tiskati v Murski Soboti. Potrudili so se, vsak po svoje, vendar je začela naklada tako naraščati, da stroji s svinčnim in ploskim tiskom več niso zmogli. Neusmiljeni čas! Obmurski tednik je dobil sedmega julija 1955 novo ime — Pomurski vestnik, od združilce z glasilom Domače novice iz Lenarta in vse do danes pa vsak teden izhaja VESTNIK, ki ga v nakladi okrog 21.000 izvodov spet tiskajo v mariborski tiskarni.

Iz tiskarne v tiskarno. Iz uredništva v uredništvo. Saj ni skrivnost — tudi uredništvo se je v petindesetih letih preseljevalo. Zadnja selitev v prostore na Titovi 29, kjer je tudi radijski studiol, je bila dvanajsta. Precej na tesnem smo tudi tu. Še sreča, da smo v zadnjem obdobju odprli dopisništva v Lendavi, Ljutomeru in Gornji Radgoni. Blizu smo ljudem, z organiziranim delom pa bomo poiskali še kakšne druge »bližnjice«. Prepričani smo, da nam boste pri tem tudi naročniki na takšen ali drugačen način pomagali.

Janko Stolnik

Iz Maribora preko Murske Sobotice in dveh ljubljanskih tiskarn spet v Maribor. Rotacijski stroj v mariborski tiskarni, po temeljitih tehničnih pripravah, za katere skrbi Andre Gönter (avtor posnetka), natisne in zloži v dveh urah tudi nad dvajsetstisoč izvodov. Ofsetni tisk, slovo od svinca, Vestnik pa vseeno vsak teden pri zvestih naročnikih doma in v tujini. Nekajkrat je izšel tudi na izredno dragem papirju. Drugega nismo dobili. V teh časih se vse zgodi, stane pa tudi.

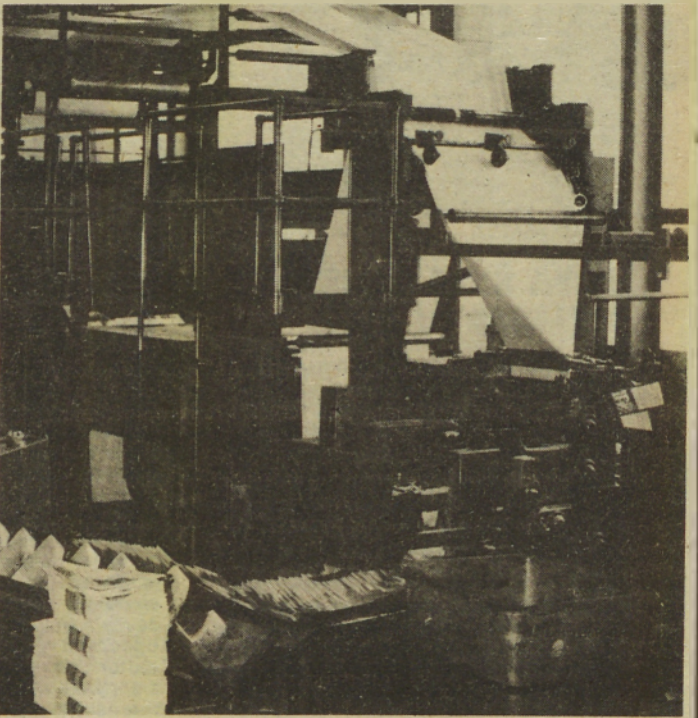
Leto 1962 v ročni stavnici Pomurskega tiska v Murski Soboti. Strojni stavci so takrat že naredili veliko, največ dela pa je ostalo za ročne stavce — meterje. Z ročno spretnostjo in pincetami so dokončno oblikovali svinčene časopisne strani, ki so potem težke tudi do trideset kilogramov romale do tiskarskega stroja.

Feri Celec (na levi) se je z ročnim sestavljanjem takšnih in drugačnih svinčnih strani ukvarjal vse do upokojitve, največ pa se je naučil od zdaj že pokojnega Janeza Rotdajca, na sliki ga vidite v sredini, ob obeh pa je začel pridno delati tudi Aleksander Lukašev. Naj dodamo, da je bil Janez Rotdajc v mariborski tiskarni prvi tehnični oblikovalec Ljudskega glasa.

Tale tiskarski stroj, ki je od tiskoval naš pokrajinski časopis vse od štirinajstega maja 1954 v soboški tiskarni, je zdaj v Muzeju ljudske revolucije v Ljubljani. Med vojno so ga nekaj časa rabili partizani, prav partizansko pa so se znašli soboški tiskarnarji. Temeljito srga obnovili in usposobili. Okrog tisoč listov je »obrnile« v eni uri. Štiri časopisne strani, potem pa je bilo treba papirje obrniti in nadaljevati s tiskom na drugi strani. Erika Hertl, ki je bila takrat vlagalka, pravi: »Delo je bilo počasno, vendar smo v tiskarni vsi od ročnih in strojnih stavcev do tiskarjev delali z rokami in srcem. K izpolnjevanju norme nas ni nihče priganjal, priganjali smo se sami.«

Za primerjavo podatek: za tiskanje pokrajinskega lista na osmih straneh so v tiskarni v Murski Soboti rabili okrog dvajset ur, takrat, ko je izhajal v nakladi 10.000 izvodov, rotacijski stroj pa 21.000 izvodov natisne in zloži v dveh urah.

ZAKAJ ZADNJI OPOMIN?

Po logiki sledi zadnji opomin poprejšnjemu — prvemu ali pač kolikor jih že je. Nemalo pa je naslovnik opomina presenečen, če prejme zadnjega preden je prejel prvega, kot je to v primeru dopisov s položnicami, ki jih je prve dni februarja priporočeno pošiljala občinska stanovanjska skupnost v Murski Soboti.

Na splošni položnici, ki je priložena, piše, da je uporabnik skupnost stanovanj, namen nakazila pa stanarina 1983 — opomin. Znesek je 116,50 dinarjev. Neznaten za streho nad glavo v tem dragem času, je prvi preblisk, šele iz dodanega teksta zadnjega opomina pa je razbrati, da ne gre

za nič drugega kot za razliko za drvarnice, s katerimi je od nedavnega »obogateno« Naselje XIV. divizije v Murski Soboti. Zanje stanovalci soboškega »bangladeša« plačujejo mesečno 86,50 dinarjev najemnine, čeprav so med njimi poleg solidarnostnikov tudi etažni lastniki in najemniki družbenih stanovanj, ki so sami (ali pa delovne organizacije zanje) odšteli 75.000 dinarjev. Toliko je znašala gradnja, pojasnjujejo na občinski stanovanjski skupnosti, drugo pa je mesečna najemnina za objekt, skozi vrata katerega neusmiljeno brije in v zimskih dneh vnaša tudi sneg in poglede vsiljivcev, ki bodo

ob vedno dražjih kurivih in drugih shranjenih predmetih vse bolj odveč.

In od kod na položnici zapisan in »prek zadnjega opomina terjan znesek 116,50 dinarjev? Preprosto, spet brez pojasnila: na občinski skupnosti stanovanjcev so pripisali 30,00 dinarjev stroškov opomina. Seveda, zakaj bi na svoj, če lahko dopis pošiljajo na stanovanjčev račun! In tako naslovnik brez prvih prejemajo zadnje opomine za plačilo in se čudijo, posebej tisti redni plačniki stanarin ter seveda nakazujejo zahtevano vsoto — za sprostitev pa obelodanjajo zadevo.

Brigita Bavčar

dopisniki so zabeležili

TURNIŠČE

Kviz iz kmetijstva

Pretekli petek je občinska konferenca ZSMS Lendava v sodelovanju s TZO Turnišče organizirala kviz iz kmetijstva. Sodelovalo je pet tričlanskih ekip iz KS Turnišče, Kobilje, Mostje, Hotiza in Bistrice. V dokaj izenačenem znanju je zmagala s točko prednosti ekipa KS Kobilje pred ekipo KS Turnišče, sledile so ekipe iz Hotize, Mostja in Bistrice. Po končanem tekmovanju je predstavnik KZ Lendava dipl. ing. agronomije Miran Lovrin predal zmagovalni ekipi KS Kobilje praktične nagrade za vložen trud in osvojen prvo mesto.

Med tekmovanjem je bilo tudi nekaj zabavnih točk. Eno od njih vidimo na sliki. F. V.

LIPA

„NE KLIČI VRAGA“

V Lipi vlada veliko zanimanje za kulturne prireditve. V kraju že nekaj let deluje uspešno mladinsko kulturno umetniško društvo. Tudi zimo so mladi ob pomoči občinske kulturne skupnosti Murska Sobotica naštevili delo »Ne kliči vraga«. Z odrskim delom se bodo mladi kulturniki predstavili še v nekaterih drugih krajih soboške in lendavske občine.

J. Žerdin

Bogat dan kulturnih dejavnosti

Tudi na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti smo slovesno praznovali 8. februar — slovenski kulturni praznik. Po običajni, praznično pripravljeni proslavi, smo si učenci posameznih razrednih skupnosti ogledali razstavo likovnih del gorenjskih umetnikov v galeriji kulturnega centra »Miško Kranjec« v Murski Soboti.

Razstava ima izmenjalni značaj, kajti v Kranju prav sedaj razstavlja svoje slike tovariš Ignac Meden, ki na našem SC TPU poučuje likovni pouk oziroma likovno vzgojo. V soboški galeriji pa razstavljajo tile gorenjski umetniki: Boni Čeh, Karel Kuhar, Herman Gvardjančič, Henrik Marchel, Franc Novinec, Vinko Tušek, Franc Vozel in Cveto Zlate.

Likovno razstavo pa je na šoli pripravil tudi likovni krožek. A smo si lahko ogledali še razstavo zgodovinskega krožka pod naslovom »Pomlad narodov 1848« ter razstavo fotografij šolskega foto-krožka. Mladi »upravljalci« fotografskih kamer so razstavili kar 110 zelo uspešnih izdelkov. Literarni krožek pa je ob kulturnem dnevu izdal literarno glasilo »Nova pot«.

V šolski predavalnici pa so se učenci 4. letnikov ter učenci pedagoških razredov udeležili razgovora s prekmurškima literarnima ustvarjalcema Valerijo Pergar in Francem Lainščkom-Ferijem. Skupina učencev, članov novinarskega krožka, je na koncu praznovanja kulturnega dneva izdala bilten »Kulturni dan«.

Vesna SMODIŠ, 3. T 3
SC TPU Murska Sobotica

—BELTINCI—

Manjka idejno-politično delo

Na minuli volilno-programski konferenci osnovne organizacije zveze socialistične mladine so

mladi podali poročilo o svojem preteklem delu in v njem poudarili uspehe na različnih področjih vsakdanjega življenja in dela: uspešno vključevanje mladih v folklorno skupino domačega KUD, v nogometni in rokometni klub »Beltinka«, med aktivne planince, dobro pa so sodelovali v minulem obdobju tudi z zvezo rezervnih vojaških starešin ter JLA.

Kot veliko slabost so ponovno omenili premajhno zainteresiranost vseh mladih v Beltincih, ki jih je okrog 400, v organizaciji ZSMS pa jih dela peščica — okrog 30. Imeli so nekaj očistevalnih akcij po krajevni skupnosti z zbiranjem starega papirja in steklenic, uredili pa so si tudi prostore v nekdanji osemletki, ki so jih prebelili in v prihodnje bi naj v njih zaživela klubska dejavnost mladih.

Ob vsem tem, ko so mladi Beltinčarji večkrat poskrbeli za zabavo s prirejanjem disco-plesov, pa so predstavniki krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij opozorili, da so mladi pozabili na idejno-politično delo ter vsebinsko vključevanje delegatov mladih v razreševanje dnevnih problemov domače krajevne skupnosti ter občine. To bi naj v prihodnje popravili s prirejanjem okroglih miz, srečanj s političnimi delavci ter obiskovanjem različnih oblik družbenopolitičnega izobraževanja v okviru občinske ZSMS. F. M.

—KANČEVCI—

SPREJELI NOV PLAN DELA

Člani Strelske družine »GORIČKO« Kančevci so na občnem zboru ocenili svoje dvoletno delo in si zastavili nov načrt.

V minulem dveletnem obdobju so uresničili zelo obširen delovni načrt. Izvedli so vsa tekmovanja, ki jih je zahtevala OSZ, organizirali več odprtih tekmovanj z vojaško puško in PAP, obenem pa se udeleževali tudi raznih tekmovanj, ki so jih organizirale druge SD.

V letu 1982 so organizirali največjo strelsko manifestacijo v občini. Kot prva in najstarejša družina so počastili 25-letnico obstoja z razvitjem prapora. Ob tej priložnosti so najzaslužnejšim članom podelili plakete SD. V največje zadovoljstvo pa jim je, da so se povabili na manifestacijo odzvali tudi republiški in občinski funkcionarji.

Lansko leto pa so razen udeležbe na različnih tekmovanjih organizirali tudi odprto tekmovanje z vojaško puško in izvedli občinsko prvenstvo z vojaško puško 7,9. Tega tekmovanja se je udeležilo 16 SD z 20 ekipami.

Tudi letos se bodo trudili, da bodo nov program v celoti uresničili. Poudarili so predvsem, da bodo izvajali vsa tekmovanja po koledarju OSZ, imeli čimveč treningov, organizirali več tekmovanj, se udeleževali drugih tekmovanj, skupaj z LD Prosenjakovci bodo izvedli tekmovanje na tarčo srnjaka, ustanoviti pa nameravajo tudi novo SD »SUHI VRH«. Obenem pa si bodo prizadevali za čim tesnejše sodelovanje z LD Prosenjakovci, LD Ivanovci in člani ZRVS.

V svoje vrste pa bi radi vključili čimveč mladih tudi iz okoliških vasi, saj se zavedajo, da strelstvo ni le športnega in tekmovalnega pomena, temveč ima tudi veliko obrambno vlogo. Darinka Kumin

Pohod planincev na Snežnik

Planinsko društvo »Matica« Murska Sobotica bo organiziralo 10. marca tradicionalni enodnevni pohod na Snežnik. Avtobus bo odpeljal iz Beltincev že ob treh zjutraj, po kratkem postanku v Murski Soboti in Gornji Radgoni pa se bodo udeleženci popeljali proti cilju. 500 dinarjev stane to potovanje za člane Planinske zveze Slovenije. Prijave bo planinsko društvo »Matica« Murska Sobotica na Titovi 18 zbiralo vsako sredo od sedemnajstih do osemnajstih vse do drugega marca. Naj dodamo, da je za pohod potrebna planinska oprema.

Zdravilišče »Radenska« TOZD »ZVEZDA« MURSKA SOBOTA
komisija za delovna razmerja

RAZPISUJE

prosta dela in naloge:

1. VODENJE POSLOVANJA RECEPCIJE HOTELA »ZVEZDA« M. SOBOTA
2. VODENJE SKLADIŠČA ŽIVIL IN POTROŠNEGA MATERIALA V CENTRALNEM SKLADIŠČU M. SOBOTA
3. BLAGAJNIŠKO-ADMINISTRATIVNA DELA V PRODAJNEM CENTRU PIJAČ M. SOBOTA

Pogoji:

pod 1)

- hotelska ali podobna srednja šola
- 2 leti delovnih izkušenj
- znanje nemškega jezika
- poskusno delo dva meseca

pod 2)

- šola za blagovni promet, živilska smer s kvalifikacijo
 - trgovski poslovodja
 - ali srednja gostinska šola
 - 5 let delovnih izkušenj
 - poskusno delo tri mesece
- pod 3)
- ekonomska srednja šola
 - 2 leti delovnih izkušenj
 - poskusno delo dva meseca

Vsa razpisana dela in naloge se objavljajo za nedoločen čas.

TOZD nima prostih stanovanj.

Pismene prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev razpisa in splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja s TOZD morajo kandidati predložiti komisiji za delovna razmerja TOZD, in sicer pismeno ter jih prodati ali poslati priporočeno po pošti kadrovske službi TOZD v 8 dneh po objavi.

V 30 dneh po poteku roka prijave bodo kandidati obveščeni o izidu izbire.

ATLETIKA

Uspešen nastop
Baleka v Italiji

V Torinu v Italiji je bil dvoranski atletski troboj med reprezentancami Italije, Poljske in Jugoslavije. V naši državni reprezentanci je nastopil tudi član atletskega kluba Pomurje iz Murske Sobotice Milan Balek in tekmoval v hitri hoji na 5 kilometrov. V močni konkurenci je zasedel peto mesto s časom 22:13,49. Balek je bil precej boljši od drugega jugoslovanskega predstavnika Galušića iz Tuzle in prispel na cilj z več kot 400 metrov prednosti. Tako je Balek dokazal, da je trenutno najboljši tekmovalac v hitri hoji v Jugoslaviji.

NAMIZNI TENIS — MRLZ

VISOKA ZMAGA

Sobočanom je gostovanje v olimpijskem Sarajevu prineslo pričljivo zmago proti najslabši ekipi v ligi Željeznici in tako z dvema novima točkama napravili še korak bliže obstanku v ligi. Vsi trije Sobočani so igrali zanesljivo, saj so domačinom oddali le dva seta, posebno pa je razveseljivo, da je začel vedno bolje igrati mladi Benko, od katerega smo to pričakovali že mnogo prej. Sobočani so s 14 točkami trenutno na šestem mestu in igrajo v naslednjem kolu v gosteh proti drugouvrščenim Puli. Rezultati: ŽELJEZNIKAR—SOBOTA 0:9 (Pašić—Močan 0:2, Fazlič—Benko 0:2, Subašić—Rak 0:2, Fazlič—Močan 0:2, Pašić—Rak 0:2, Subašić—Benko 0:2, Fazlič—Rak 1:2, Subašić—Močan 1:2, Pašić—Benko 0:2. M. U.

BREZ BOLJŠIH REZULTATOV

Tretji krog tekmovalja v prvi A republiški ligi za člane za uvrstitev od 5. do 8. mesta, ki je bil v Gornji Radgoni, pomurskima ekipama ni prinesel veliko veselja, saj sta obe doživljali poraze in bosta zanesljivo izpadli iz lige, čeprav imajo Sobočani še teoretične možnosti za obstanek. V mladi ekipi Sobote — nastopila sta dva pionirja in en mladinec — so imeli igralci naslednji score: Kuzma 5:3, Benković 2:4, Mekiar 3:3; v ekipi Radgone pa Varga 3:3, Veren 2:6, Očepek 0:3, Šerak 0:3.

V vodstvu je ekipa Fužinarja s 14 točkami pred Olimpijo z 12, Soboto z 8 in Radgono z 2 točkama.

Rezultati: SOBOTA—RADGONA 5:0, OLIMPIJA 3:5, FUŽINAR 2:5; RADGONA—OLIMPIJA 3:5, FUŽINAR 2:5.

Več uspeha so imele Sobočanke v prvi ligi za uvrstitev od 5. do 7. mesta, ki so nastopile v Murski Soboti in zabeležile obe zmagi, ki jim že zagotavljata obstanek v ligi. Igralke so imele naslednji score: Sinic 5:0, Gregor 4:1, Trček 1:3. V vodstvu je Sobota z 8 točkami pred Vrtojbo s 6 ter Olimpijo s 3 točkami.

Rezultati: SOBOTA—OLIMPIJA 5:1, VRTOJBA 5:3.

V republiški B ligi za uvrstitev od 1. — 4. mesta — tekmovalje je bilo v Ptuj — so Lendavčari verjetno že zapravili možnosti za prvo mesto, ki pelje v A republiško ligo. Po ogorčenem spopadu so izgubili z ekipo Maribora, ki jim je tako že pobegnila za štiri točke. Sicer pa so imeli igralci naslednji score: Unger M. 6:2, Golenko 6:3, Unger S. 2:5, Perša 0:2. Vodi Maribors 14 točkami pred Lendavo z 10, Zalec jih ima 8 ter Petovio 4 točke.

Rezultati: LENDAVAL—ZALEC 5:4, PETOVIA 5:3, MARIBOR 4:5. M. U.

REVIJA ODBOJKE V POMURJU

Radenska zmagovalac,
Pomurke četrte

V organizaciji odbojarske zveze Pomurje je blizu 200 odbojkarjev iz 15 društev sodelovalo na reviji odbojke, ki je bila na sporedu minulo soboto v Puconcih, Belincih, Šafarskem in Murski Soboti. Pod pokroviteljstvom Radenske so imeli nekoliko presenetljivo največ uspeha v moški konkurenci domači odbojkarji, ki so premagali vse nasprotnike in osvojili prvo mesto. Pri dekletih je zmagala ekipa Haladasa, dekleta Pomurja pa so osvojile solidno četrto mesto. Rezultati:

moški: Franjo Malgaj — Radenska 2:3, Radenska — Stavbar (ml) 3:2 ter Radenska — Mislinja 3:2, Ljutomer — JLA 1:3, Ljutomer — Mislinja 0:3. Vrstni red: 1. Radenska, 2. Mislinja, 3. Stavbar (ml), 4. Franjo Malgaj, 5. JLA, 6. Ljutomer. Ženske: Pomurje — Fužinar 0:2, Obilič — Pomurje 2:0 in Pomurje — Paloma/Branik III 2:0. Vrstni red: 1. Haladas (Madžarska), 2. Obilič (Srbija), 3. Paloma/Branik II, 4. Pomurje 5. Paloma/Branik III, 6. Senpeter, 7. Mislinja, 8. Fužinar, 9. Rogoza.

V nedeljo pa je bil mednarodni ženski turnir, na katerem so imele največ uspeha Mariborčanke, ki so osvojile prvo mesto. Paloma—Branik je v finalu premagala Obilič 3:0. Najzanimivejše srečanje pa je bilo med Obiličem in Haladašem iz Madžarske 3:2. Vrstni red ekip: 1. Paloma—Branik, 2. Obilič in 3. Haladas.

REGIJSKO TEKMOVANJE ZA ZLATO PUŠČICO

Ljubo Spindler prvak

V Murski Soboti je na regijskem tekmovalju za zlato puščico sodelovalo 29 strelcev iz štirih pomurskih ter ormoške občine. Republiško normo 540 krogov je doseglo 9 strelcev, ki bodo sodelovali na republiškem tekmovalju. Na tekmovalju v Murski Soboti so presenetljivo imeli največ uspeha strelci iz Ljutomerja, pa čeprav je po dosežkih iz občinskih tekmovalj kazalo, da je največji favorit Balaško (Murska Sobota), ki pa je v skupini treh strelcev osvojil šele četrto mesto.

Rezultati: 1. Ljubo Spindler (Ljutomer) 554, 2. Janez Horvat (Murska Sobota) 553, 3. Dušan Spindler (Ljutomer) 548, 4. Stefan Balaško 5. Karel Turner, 6. Vlado Horvat (vsi Murska Sobota) po 547 krogov. tg

KEGLJANJE — SLOV. LIGA

ZMAGA IN PORAZ
RADENSKE

V nadaljevanju prvenstva v slovenski moški kegljaški ligi je Radenska enkrat zmigala in enkrat izgubila. Pomurski kegljači so v Celju premagali istoimenski klub z rezultatom 5259:5241 podrtih kegljev. Posamežno: Miro Steržaj 958, Horvat 888, Smodiš 872, Hari Steržaj 861. Kovačič 851 in Drvarič 829 podrtih kegljev. V Ljutomeru pa je Radenska izgubila z ekipo Gradisa iz Ljubljane s 5259:5312 podrtih kegljev. Posamežno: Miro Steržaj 948, Smodiš 879, Hari Steržaj 879, Horvat 859, Drvarič 856 in Kocuvan 798 podrtih kegljev.

V naslednjem kolu igra Radenska v sredo z mariborskimi Konstrukturjem.

SMUČANJE

VESELJE NA SNEGU

Mladi iz Martjanec, ki so zelo aktivni, so v zimskih počitnicah pripravili tudi smučarsko tekmovalje na bližnjem hribu. V smuku in smučarskih skokih je za najboljši odrezal Peter Ozvatič, v slalomu pa je bil najhitrejši Jože Kranjec. Med mladinkami je v skokih zmigala Marta Kodila, v smuku pa Julijana Klement.

KOŠARKA — SLOV. LIGA

Pomurje—
Salonit 83:55

V prvem spomladanskem kolu slovenske ženske košarkarske lige je Pomurje v Murski Soboti premagalo ekipo Salonita iz Nove Gorice. Koše za Pomurje so dosegle: Koren 23, Žitek 23, Kardoš 13, Borc 8, Merklin 6, Škraban 4, Šiško 4, Katančič 2.

V naslednjem kolu igra Pomurje v Celju z Metko.

NAMIZNI TENIS

Odločila bo
„majstorica“

Končano je bilo tekmovalje v prvi namiznoteniški ligi Ljutomer. Ker sta ekipi Ljutomerskega Partizana in Kamenščaka končali tekmovalje z enakim številom točk, bosta za naslov občinskega prvaka odigrali „majstorico“. Najboljši igralci so bili: Rihtarič (16 zmag in 2 poraza), Rajnar (17 — 4), Novak (13 — 3) itd.

Rezultati: Cven II.—Cven I. 4:5
Grlava—Kamenščak 4:5, Cven II.—Grlava 0:5, Partizan—Kamenščak 4:5, Kamenščak—Cven II. 5:0, Grlava—Partizan 2:5, Kamenščak—Cven I. 5:2, Cven I.—Grlava 2:5, Partizan—Cven II. 5:2, In Cven I.—Partizan 1:5.

Partizan 8 7 1 39:15 14
Kamenščak 8 7 1 36:18 14
Grlava 8 4 4 29:24 8
Cven I. 8 2 6 20:37 4
Cven II. 8 0 8 10:40 0

S. Žunič

KOŠARKA

Oba naslova
OŠ III MS

Končano je bilo občinsko košarkarsko tekmovalje soboške občine (pionirski festival). Največ uspeha so imeli košarkarji in košarkarice iz soboške tretje osnovne šole, ki so osvojili oba naslova.

Rezultati — pionirji: OŠ I.: OŠ Tišina 59:43, OŠ II.: Puconci 24:48, Tišina—OŠ II. 40:28, OŠ III.—OŠ I. 63:13, OŠ II.—OŠ III. 37:73, Puconci—Tišina 57:51, OŠ III.—Puconci, 56:33, OŠ I.—OŠ II. 33:34, Puconci—OŠ I. 53:56 in Tišina—OŠ III. 40:83. Najboljši strelci: Kranjec (OŠ III) 99, Andrejek (OŠ III) 64 in Barbarič (Puconci) po 62 košev.

OŠ III. MS 4 4 0 275:123 8
OŠ I. MS 4 2 2 161:193 4
OŠ Puconci 4 2 2 191:187 4
OŠ Tišina 4 1 3 174:227 2
OŠ II. MS 4 1 3 123:194 0

Rezultati — pionirke: OŠ I.—Tišina 19:32, OŠ II.—Puconci 16:46, Tišina—OŠ II. 22:11, OŠ III.—OŠ I. 38:8, OŠ II.—OŠ III. 5:50, Puconci—Tišina 57:51, OŠ III.—Puconci 52:44, OŠ I.—OŠ II. 25:12, Puconci—OŠ I. 62:31 in Tišina—OŠ III. 19:42. Najboljše strelke: Maček (Puc) 45, Sever in Kutoš (Puc) po 42 košev.

OŠ III. MS 4 4 0 182:76 8
OŠ Puconci 4 3 1 233:136 6
OŠ Tišina 4 2 2 110:153 4
OŠ I. MS 4 1 3 83:144 2
OŠ II. MS 4 0 4 44:143 0

SREDNJEŠOLSKI CENTER
TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE
USMERITVE MURSKA
SOBOTA

razpisuje

razprodajo
licitacijo

osnovnih sredstev in drobnega inventarja, kot so:

1. šivalni stroji SINGER (starejši letnik)
2. knjižni stroj ASCOTA
3. razmnoževalni stroj REX ROTARY
4. diaporojektor (starejši letnik) in drugo

Razprodaja bo v četrtek, dne 1. marca 1984, z začetkom ob 8. uri za družbeni sektor in od 9. ure dalje za zasebni sektor v zgradbi centra.

Pred licitacijo je potrebno obvezno položiti varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene, in sicer na blagajni centra.

ROKOBORBA

Jože Vrbančič
v reprezentanci

V Zagrebu je bilo izbirno tekmovalje za sestavo državne reprezentance (do 20 let) v rokoborbi v grško-rimskem stilu.

Udeležili so se ga tudi pomurski rokoborci in dosegli lepe uvrstitve. Največ uspeha je imel Željko Hošpelj, ki je v kat. do 48 kg zasedel četrto mesto. Mekiar je v kat. do 52 kg zasedel šesto mesto.

Izvrsten je bil Jože Vrbančič, ki pa je z enim samim tesnim porazom in petimi zmagami zasedel peto mesto. Kljub temu pa ga je zvezni trener uvrstil v državno reprezentanco za mednarodna tekmovalja. Soliden je bil tudi Kranjc, medtem ko so ostali tekmovalci ostali brez uvrstitev.

SMUČANJE

Tekmovalje
v Sotini

Mladi iz Sotine so pod vodstvom Jožeta Rogana pripravili smučarsko tekmovalje, katerega se je udeležilo 27 tekmovalcev.

Zmagovalci v posameznih disciplinah so bili: slalom — 1. Čurman, 2. Gomboc (oba Sotina), 3. Buček (Ser); veleslalom — 1. Čurman (Sot), 2. Buček (Ser), 3. Rogan (Sot); smuk — 1. Benko (Ser), 2. Čurman (Sot), 3. Kuzmič (Motov); skoki — 1. Kuzmič (Motovci), 2. Čurman, 3. Gomboc (oba Sot). Mladi iz Sotine nameravajo ustanoviti smučarski klub.

PRIPRAVE NOGOMETAŠEV

MURA IN NAFTA Z NOVIMA
TRENERJEMA

Najboljša pomurska nogometna kolektiva Mura iz Murske Sobotice in Nafta iz Lendave sta začela s pripravami na spomladanski del tekmovalja z novima trenerjema.

Nogometiški Mure, članice slovenske lige, so začeli s pripravami v sredini meseca januarja pod vodstvom novega trenerja Draga Posavca. Kljub slabim vremenskim razmeram trenirajo tudi do petkrat tedensko kombinirano zunaj in v telovadnici. Te dni končujejo s prvo fazo priprav, ki je bila namenjena nabiranju moči, medtem ko bodo v drugi fazi posebno skrb namenili tehnično-taktičnim elementom in uigravanju moštva. V zimskem odmoru je prišlo pri Muri tudi do nekaterih sprememb pri igralcih. Klub so zapustili Juš in Marko Kosi, Srež in Ferencek, prišel pa je Hauko s Tišine. Ponovno pa so začeli s pripravami Balažič, Terner in Markovič, računajo pa tudi na Fridrajha, ki mora na operacijo noge. Iz JLA se je vrnil Jona, redno pa vadi tudi Kutoš (Puc) po 42 košev.

Nogometiški Nafta pa so začeli s pripravami za drugi del tekmovalja v drugi slovenski ligi — vhod z bivšim trenerjem Stankom Maučcem. Trenirajo dva dni na igrišču nekaj mladincev. Trenutno vadi 20 igralcev, iz katerih bodo sestavili novo enajsterico, ki bo zastopala barve Mure v drugem delu tekmovalja. V pripravljalnem obdobju bo Mura odigrala 9 prijateljskih tekem. Odigrali so že tekmi s Tišino in mariborskimi Kovinarjem. V nedeljo pa gostuje Kovinar v Murski Soboti. Ostale tekme: Mura : Sloboda (4.3.), Nagykánizsa : Mura (7.3.) Sloboda : Mura (11.3.), Mura : Veržej (14.3.), Mura : Aluminij (18.3.), Aluminij : Mura (29.3.). Pokalno srečanje s ptujsko Dravo bo 10. marca, prvenstvo pa se bo začelo 25. marca, ko igra Mura doma z Rudarjem iz Trbovelj. Kljub precejšnjim spremembam v moštvo Mure računajo, da se bodo dobro pripravili na tekmovalje in obdržali sredino lestvice.

Feri Maučec

Srečanje z Milico Zemljič-Sumakovo

Rekorderka in športnica Jugoslavije

Vrhunski športniki in športnice so vselej cenjeni in privlačni, zlasti za mlade. Tudi srečanja z njimi so vselej prijetna in pristrčna, zlasti še, kadar gre za zgledne športnike in športnice. Tako je bilo tudi pred dnevi v Ljutomeru, ko so prireditelji tradicionalne telesnokulturne prireditve pripravili tudi srečanje z dvema vrhunskima športnikoma: nekdanjo atletinjo

Milico Zemljič-Sumakovo in pa še vedno aktivnim kegljačem Mirom Steržajem. Oba sta iz Ljutomerja. Tokrat smo se odločili, da vam predstavimo Milico Zemljičev, nekdanjo rekorderko in športnico Jugoslavije.

Športno kariero je začela leta 1946 z nastopom v Celju in Ljubljani, kjer je tekmovala v teku na 100 m in v skoku v daljavo. Čeprav pri rezultatih niso bili spodbudni, kar je tudi razumljivo, saj je nastopila brez treninga in po naporni vožnji z vlakom, se je kmalu pokazalo, da je izreden talent. Kot fizikalna inštruktorka v prekmurski mladinski delovni brigadi, ki so jo sestavljali mladi iz soboške in ljutomerske občine, je tekmovala med brigadirji in dosegla rezultat 4,95 v skoku v daljavo, solidni pa so bili tudi njeni ostali rezultati. Organizatorji tekmovalj, med katerimi so bili tudi telesnokulturni delavci Mladosti iz Zagreba, so kmalu odkrili njeno nadarjenost in jo povabili v Zagreb, kjer se je tudi vpisala v višjo fizikalno šolo, nastopala pa za akademsko društvo Mladost. Trenirala je vestno pod vodstvom trenerja Žarka Sušića, vedno boljši rezultati so ji dajali spodbude za še vestnejšo vadbo in leta 1951 je dosegla svoj največji uspeh. Odlični rezultati: državni rekord v peterboju, naslov državne prvakinje v teku na 60 m (8,0), drugi mesti v teku na 100 m (12,7) in v skoku v daljavo (5,42), tretji mesti v teku na 200 m (26,5) in v skoku v višino (150 cm) ter rekord Mladosti v štafeti 4 x 100 m, so ji leta 1951 prinesli tudi naslov športnice Jugoslavije. S to lovoriko se lahko pohvalijo samo redki športniki in športnice. Teh dogodkov se Milica Zemljič zelo rada spominja in o njih pripoveduje mlajši generaciji.

Feri Maučec

Predsednik ZTKO Ljutomer Branko Zidar podružuje Milici Zemljič-Sumakovi maskoto ZOI Sarajeva. V ozadju Miro Steržaj.

Foto: F. Maučec

Spomladi bodo nove akcije v KS

Krajevna skupnost Gorice pri Lendavi sodi med srednje tako po številu prebivalcev kot po obsegu, ki ga zavzema. Goričanci, kot jim pravijo, so kleni ljudje, ki ne poznajo predaha, tako tudi v teh zimskih dneh kujejo nove in nove načrte, da bi izboljšali življenjske razmere za kakih 800 prebivalcev.

Vsako jutro se njihovi otroci pripeljejo v lendavsko šolo, za ta prevoz z avtobusom je poskrbela izobraževalna skupnost skupaj s šolo. Problem je bil pereč, ko je zapadlo veliko snega in ko še ni bila urejena cesta v gorice. Danes je podoba tega kraja seveda popolnoma drugačna. Imajo svoj vaški dom, na katerega so ponosni in v njem opravljajo vse dogovore.

Spomladi bo potrebno spet prijeti za delo, potrebno bo urediti razsvetljavo in vzdrževati poti. Skupaj z graničarji so v preteklosti veliko naredili, zlasti pomembna je vodovodna napeljava, utrdili pa so tudi ceste v gorica, ki jih ni malo. V krajevni skupnosti so si veliko prizadevali tudi glede varnosti in družbene samozastite, sodelovali pa so tudi v vseh akcijah, ki so bile organizirane v občinskem merilu. Krajevna skupnost Gorice pri Lendavi sodi med tiste v občini, ki ima najmanj kmečkega pre-

Zimska idila v gorica privablja predvsem šolske otroke, ki si tod najdejo sankališča in smučišča. V tem času v krajevni skupnosti že razmišljajo o novih akcijah, ki se jih bodo lotili spomladi.

bivalstva, komaj nekaj nad 9 odstotkov od celotnega števila. Odrasli krajani so v glavnem zaposleni v delovnih organizacijah v Lendavi, nekaj pa jih je v tujini. Svet krajevne skupnosti je eden boljših v občini, redno se sestaja in veliko postori v prid občanov, zato pa tudi krajani vedno priskočijo na

pomoč pri reševanju vseh nalog. V krajevni skupnosti je tudi zidnica Miška Kranjca, ki jo vzdržujejo skupaj z drugimi. Na zidnico so ponosni, še bolj pa na dejstvo, da bo letos proslava ob 50-letnici Ljudske pravice, ki se je pravzaprav rodila v tej zidnici. Potrebno bo urediti vse poti, da bi videz kraja postal še lepši. Goričanci bi radi, da bi bil naposled rešen problem odkupa grozja, najbolj pa bi bili veseli, če bi v Lendavi zgradili vinsko klet, o kateri vsako leto znova razpravljajo. Velika je izguba časa, ko morajo svoj pridelek voziti v Ljutomer, to marsikateri vinogradnik odvrča, zato nima interesa, da bi obnavljal vinograde. V krajevni skupnosti je še veliko takih vinogradov, ki so zapuščeni. Spomladi bodo morali urediti tudi telefonijo in še bolj poskrbeti za redno oskrbo z vodo. Akcij bo torej na pretek, upajo, da bodo vse uspešne.

Jani D.

JOŽICA HALOŽAN, prodajalka v radgonskem „Tobaku“: „Vestnik se pri nas izjemno dobro prodaja, posebno v zadnjih petih ali štirih mesecih. Poide v trenutku in smo se že odločili, da bomo naročili še več izvodov. To je pač domač časnik, ki prinaša tisto, kar občane najbolj zanima, kar jim je najbližje in se jih posredno ali neposredno dotika. Posebej, če gre za vroče teme, katere vse bolj načenjate. Tudi sama ga prečitam od prve do zadnje strani. Ne morem reči, da bi v njem kaj pogrešala, mogoče zaradi tega, ker si vedežljivost potešim tudi z vsemi drugimi domačimi časniki in revijami.“

Komisija za delovna razmerja pri invalidski delavnici „Solidarnost“ M. Sobota razpisuje delovno mesto za nedoločen čas:

SKLADIŠČNIK-EKSPEDITER

Pogoji: poklicna šola blagovnega prometa, 1 leto delovnih izkušenj, s poskusno dobo 3 mesecev, izpit B kategorije

Rok prijave je 8 dni. Prošnje pošljite na naslov invalidska delavnica „Solidarnost“ Titova 5 M. Sobota. Kandidati bodo o izboru obveščeni v 15 dneh.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

OBJAVLJA

PROSTA SEZONSKA DELA

in naloge za določen čas v počitniških domovih UMAG, SAVUDRIJA in DEBELI RTIČ

1. VODJA KUHINJE

— vodi delo v kuhinji, kuha in skrbi za kvaliteto hrane ter sodeluje pri pripravi jedilnikov

2. SKLADIŠČNIKA INVENTARJA

— vodi skladišče inventarja

3. EKONOMA—ŠOFERJA

— skrbi za nabavo živil, pijač in pomaga pri drugih delih

4. FINANČNEGA MANIPULANTA—RECEPTORJA

— vodi evidenco o izdanih blokih za prehrano, sodeluje z vodstvom glede zasedenosti zmogljivosti, vodi pomožno blagajno

5. KUHINJSKE POMOČNICE

— pomaga pri pripravi, kuhanju, delitvi hrane in pomivanju posode

6. TOČAJKE

— prodaja pijačo in vodi obračun opravljenega prometa

7. SERVIRKE

— servira hrano gostom in pomaga pri pripravi hrane v kuhinji

8. PERICE

— pere in lika perilo

9. SNAŽILKE

— pospravlja in čisti skupne prostore, sanitarije ter pomaga pri drugih pomočnih delih

Poleg splošnih pogojev, ki jih morajo kandidati izpolnjevati po zakonu o delovnih razmerjih se zahteva, da izpolnjujejo še pogoje

84. člena zakona o notranjih zadevah (da niso v kazenskem postopku, da niso bili obsojeni za kakršnokoli kaznivo dejanje iz nečastnih nagibov).

Pismene ponudbe z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh od objave republiškega sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije, upravi za organizacijo in kadre, Ljubljana, Kidričeva 2, telefon št. 327-290.

V VIDEMSKI KRAJEVNI SKUPNOSTI POLNI NAČRTOV

KORAK ZA KORAKOM

Gotovo je težko zadovoljiti vse želje in uresničiti vse potrebe v takšni krajevni skupnosti, kot je Videmska ob Ščavnici. Ne le zaradi njene nenavadne velikosti — šteje kar 2.600 krajanov živčih v 25 vaseh — temveč tudi zaradi raznolikosti teh krajev, razporejenih po obronkih Slovenskih gorc na eni strani ter plodnih in za kmetijstvo ter živinorejo izjemno pripravnih ravnic v obeh vzhodnih. Pa vendarle jim je to doslej še vedno uspelo uravnati L. zatoj ni čuda, da so pred sprejemom že četrtega samopriskevka.

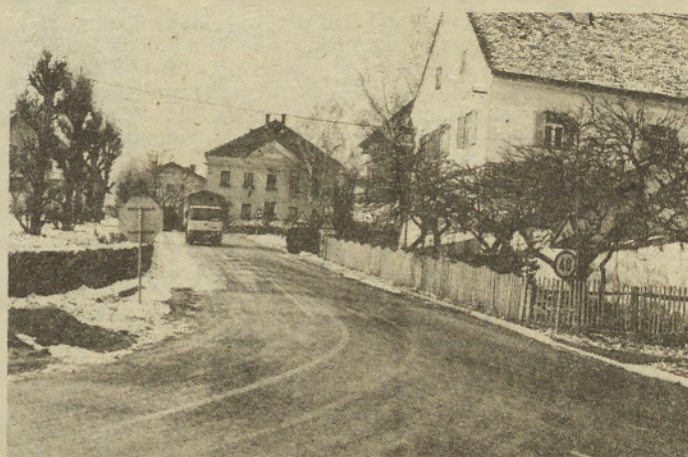
PREDVIDENA STARA MILJARDA BO ENAKOMERNO PORAZDELJENA

Predvidoma 11. naslednjega meseca se bodo krajani te krajevne skupnosti že četrte odločili o nadaljnjem razvoju. Priprave za samopriskevke so takorekoč pred koncem in že tudi verificirane na zborih občanov in podprte s strani skupščine krajevne skupnosti. Predsednik sveta KS Jakob Kreft pa akcijo razlaga takole: „Naši krajani so še doslej ogromno žrtvovali za boljše življenjske razmere, vendar to še zdaleč ne zadostuje za zadovoljitev vseh potreb. Moram poudariti, da smo mi minuli krajevni samopriskevki, s katerim so zbrali okrog 4,35 milijonov dinarjev, smotrno in namensko uporabili. Šlo je predvsem za gramoziranje vseh krajevnih cest, posebna pridobitev pa je bila še za vaščane Sovjeka, kjer smo cesto prevlekli z asfaltom. Seveda so za to vaščani prispevali še sami dodatna sredstva. Kar, pa se tiče novega samopriskevka, na katerega se skrbno pripravljamo, bi naj z njim zbrali o okrog 10 milijonov dinarjev. Ključ za zbiranje sredstev je več ali manj znani: delavci bi naj v naslednjih petih letih prispevali 1,5 odstotka od čiste dohodke, kmetje 6 odstotkov od katastrskega dohodka, 1,5 odstotka upokojenci, enako obrtniki in zdomci. Zbrana sredstva pa bomo namenili predvsem za komunalne potrebe. Ob rednem gramoziranju okrog 90 kilometrov krajevnih cest bomo še asfaltirali cesto na Staro goro. Največja pridobitev pa bo vsekakor skoraj 200 novih telefonskih priključkov, in to po vseh zaselkih krajevne skupnosti, kar bo posebej pomembno za tiste, ki še nimajo telefonske povezave.“

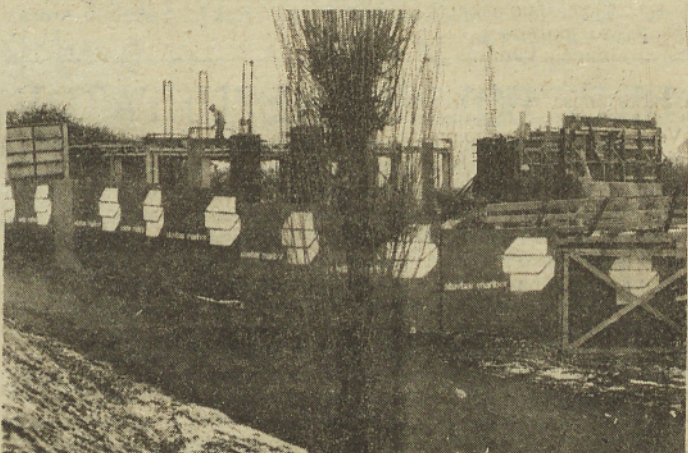
Mi pa še dodajamo, da bodo zbrana sredstva porabljena še za obnovo posameznih vaško-kulturnih domov in vse bolj propadajočega kulturnega doma v centru videmske krajevne skupnosti.

NOVI ZADRUŽNI PROSTORI

Postopni razvoj krajevne skupnosti pa spremljajo tudi ostali. Lep primer je temeljna zadržna organizacija Videm—spodnji Ivanjci, kjer ob stari videmski zadrugi že od decembra potekajo dela za obnovo zadržnih prostorov. Pravzaprav gre za dva nova objek-

Center videmske krajevne skupnosti.

Ob starem zadržnem posloplju že raste nov zadržni objekt.

ta, spodnjega — namenjenega za skladiščenje reprodukcijskega materiala — in zgornjega za skladišče rifuznih gnojil v skupni vrednosti okrog 35 milijonov dinarjev, ki jih ob investitorju prispevata še interna banka in izvajalec — mariborski Stavbar. Vse skupaj pa je neprecenljive vrednosti za okrog 800 kmetov kooperantov, po svoji tržni proizvodnji znanih v celotnem slovenskem in jugoslovanskem kmetijskem prostoru.

KAJ BO S PEKARNO?

Vendar pa brez zagat tudi v krajevni skupnosti Videm ne gre. Prvič je izjemno težko zagotoviti policentričen razvoj same krajevne skupnosti, manjši zaselki, ki meji-

jo na ptujsko in lenarško občino še vedno težko odmerjajo sredstva za boljšo cestno povezavo, trn v peti vseh pa je trenutno zaprta videmska pekarna. Intes oziroma radgonski tozd Mura jo je zaprl, češ, da je nerentabilna. Krajani pa se s tem korakom, storjenim pred dobrim mesecem, nikakor nočejo sprijazniti. To so jasno izpovedali na zborih občanov, svetu potrošnikov in tudi postavili delegatsko vprašanje v občinskih skupščinskih klopih. Kajti to še posebej prizadene učence osrednje krajevne osnovne šole, pekarna pa je tudi izjemnega pomena za potrebe SLO in DS. Bodo naši rešitev?

V. Paveo

JOŽE JELEN: „Informiranje občanov je pomembna zadeva, ki prihaja posebej do izraza v zadnjih letih, odkar deluje delegatski sistem. Lokalni časopisi pri tem lahko veliko pomagajo, pa tudi radlo ima pri obveščanju dokaj veliko poslanstvo. Vestnik, naše domače glasilo, je vsekoli spremljal dogajanje v naši pokrajini pa tudi v lendavski občini, zato mu seveda velja čestitati ob jubileju. Ta prilika pa ni samo za slavlje, potrebno bo vložiti nove napore, da bi bilo informiranje še boljše in čim bolj približano občanom in delovnim ljudem.“

Ljubljanska banka

pomurska banka

Čas je denar! Denar dvigujete v banki! Banka vam je pri roki, pa tega morda ne veste!

Marsikdo ne ve, da ima Pomurska banka svojo enoto tudi pri tovarni Mura (50 m naprej od glavnega vhoda, ob prodajalni Mura).

Ta enota Pomurske banke posluje vsak dan od 9. do 16. ure in ob sobotah (vzklajeno z delovnimi sobotami Mure) od 8. do 11. ure.

V tej enoti lahko opravite vse dinarske posle:

— pologi in dvigi s tekočih računov in hranilnih knjižnic

— vsa plačila s položnicami

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

POŽAR NA AVTOBUSNI POSTAJI

V nedeljo, 19. februarja, ob 11. uri je izbruhnil požar na kiosku Diane na avtobusni postaji v Murski Soboti. Iz tega prodajnega mesta se je ogenj razširil še na kiosk Dela in kiosk Tobačne tovarne Ljubljana. Skupna gmotna škoda znaša kar 320.000 dinarjev. Kioske so kmalu po gašenju odstranili.

Delavci UNZ in strokovni izvedenci so ugotovili, da je do požara prišlo, ker je kuhar Diane ravnal malomarno; namesto, da bi stikalo na »fritezi« izklopil, ga je nastavil na najvišjo temperaturo. To naj bi storil malo pred tem, preden je odšel na malico. Tako ni čudno, da se je vnelo olje, nato pa kioski en za drugim. Tudi na avtobusnem postajališču (na strehi) je nastalo nekaj škode.

Sploh so požari v zadnjem času na območju Pomurja pogostejši. V Ljakovcih je gorela drvarnica. Škoda znaša 3.000 dinarjev.

Veliko večje je gmočno prikrajšanje v Lukavcih, kjer je požar nastal, ker je 6-letna deklica z gorečo svečo šla na skedenj iskat jajčka. Ogenj je zajel gospodarsko poslopje, nato pa se je razširil še na senik in steno, obloženo z deskami. Zgorelo je tudi 7 ton slame, 12 ton sena in drugo. Domačija Janka Jelna je utrpela škodo za okrog 100.000 dinarjev.

Delavci UNZ raziskujejo vzrok požara na Blagošu. Gorelo je ostrešje gospodarskega in stanovanjskega objekta, katerega lastnika je Marija Perša iz Stanečinec. Materialna škoda znaša 300 tisoč dinarjev.

V soboto pa je ogenj izbruhnil na stanovanjski hiši Deziderja Lacoja iz Hodoša. Ognjeni zublj so zajeli streho in je nastala materialna škoda za 120 tisoč dinarjev. Medtem so že ugotovili vzrok: slamnata streha se je vnela zaradi isker, ki so padale iz dimnika. V njem pa so se vnele saje.

V preteklem tednu je bilo v Pomurju tudi veliko prometnih nesreč.

V torek, 14. februarja, je prišlo do prometne nezgode na lokalni cesti izven Otovca. Materialna škoda znaša 42.000 dinarjev. Poročajo, da se je Marija Borojevič iz Odranec peljala z osebnim avtom iz Otovca. Nasproti je pripeljal tovorni avto, ki ga je vozil Stefan Ritlop iz Dobrovni-ka. Voznica osebnega avta je

čez cesto na označenem prehodu. Za Rožmanom je nato pripeljal Branko Geder iz Podgrada, ki pa ni uspel pravočasno ustaviti svojega osebnega avta, ampak je zavil na levo in trčil v avtobus. Od avtobusa se je osební avto odbil in trčil v Rožmanov avto. Voznik in žena sta se lažje poškodovala. Skupna materialna škoda znaša 140 tisoč dinarjev.

Prav tako v sredo se je zgodila naslednja nesreča. Voznik ose-

tjo, zato je ob zaviranju avto zaneslo na levo in je trčil v osební avto Janeza Šeruga iz Murske Sobotice. Ta avto je odbilo v avto Ignaca Kolarja iz Radgone. Veržnim trčenjem še ni bilo konca, saj je poškodovan tudi avto Alojza Kozarja iz Martinja. Telesnih poškodb ni, gmočna škoda pa ob današnjih cenah tudi ni preveč huda: 25.000 dinarjev.

Prejšnjo sredo je torej bilo veliko hudih nesreč. V četrtek je bil bolj miren dan, saj se je zgodila samo ena nesreča. Milan

To, kar vidite na sliki (če sploh kaj vidite) so ostanki kioskov na avtobusni postaji v Murski Soboti. Zgoreli so v nedeljo med 11. in 12. uro. Skupna škoda znaša 320.000 dinarjev. Ogenj je nastal zaradi vnetja olja v »fritezi«. Foto: A. A.

zavila na skrajno desno in vozilo ustavila, vendar je kljub temu prišlo do nesreče. Tovornjak je namreč zaneslo v osební avto.

V sredo, 15. februarja, pa se je zgodila nesreča v Radgoni. Jože Gaber od Jurja je vozil avtobus po magistralni cesti iz Radenec proti Radgoni. Na Ljutomerski cesti pri delovni organizaciji Element mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Franc Rožman iz Radgone, ki je zmanjšal hitrost in dal prednost pešcu, ki je šel

nega avta — kombija Ivan Cigut iz Radenec se je peljal iz Ptujja proti Vidmu ob Ščavnici. V Grabščinah naj bi pripeljal v desni nepregledni ovinek z neprimerno hitrostjo, in to v hipu, ko je nasproti pripeljal po svoji desni strani avtobus, ki ga je vozil Alojz Horvat iz Sakušaka pri Ptujju. Cigut je zaviral, vendar je avto na spolzskem vozišču zaneslo na levo in je čelno trčil v avtobus. Cigut se je lažje poškodoval, sopotnik Stanislav Mulec iz Radgone pa hudo. Na kombiju je škoda za 150.000 dinarjev, na avtobusu pa znaša škoda 100.000 dinarjev.

V sredo, 15. februarja, ob 15. uri je voznik tovornega avta Alojz Donša iz Bakovec peljal po magistralni cesti iz Rakičana proti Murski Soboti. Ko je pripeljal do križišča z ulico Iva-Lola Ribarja, je zagledal kolono vozil pred zapornico železniške proge. Vozil naj bi z neprimerno hitros-

Čas za kresničke

V ponedeljek, 20. februarja, je začel veljati 49. člen republiškega zakona o varnosti cestnega prometa, ki določa, da morajo pešci ponoči in ob zmanjšani vidljivosti nositi na vidnem mestu ustrezna odsevna telesa. Miličniki bodo v začetku pešce, ki teh obškov ne bodo imeli, opozarjali. Če pa opozorila ne bodo učinkovita, pa bodo izrekli tudi kazni.

Odsevna telesa oziroma kresničke izdeluje tovarna Saturnus in stanejo 36 dinarjev. Kupite jih lahko v številnih trgovinah.

V. Č.

Kosi iz Logarovec je peljal proti Ljutomeru. Ko je z osebnim avtom pripeljal v Lukavce do hiše številka 20, kjer je nepregledni ovinek, mu je z nasprotne smeri pripeljal s tovornim avtom Stanislav Novak iz Ključarovec, ki naj bi vozil po sredini cestišča, zato je prišlo do trčenja. Materialna škoda znaša 250 tisoč dinarjev. Kosi pa se je tudi lažje poškodoval.

Anton Sukič iz Vidonec pa je imel prometno nesrečo pri Gradu. Traktor je pustil pred gostilno in se odšel odkrepčat. Ko pa se je hotel odpeljati domov (ura je bila 23) je z vzvratno vožnjo zapeljal na rob ceste in zadel ob osební avto Stanka Čurmana iz Vidonec. Škoda je za 40 tisoč dinarjev.

V delovni organizaciji Panonija v Murski Soboti se je 15. februarja zgodila nesreča. 125-tonska stiskalnica za zavijanje pločevine je stisnila prstane in sredinec Stanko Ružiču iz Murske Sobotice.

Š. S.

Komisija za delovna razmerja Vodnogospodarskega podjetja Maribor, TOZD Vodnogospodarska enota Mura Murska Sobota objavlja prosta dela in naloge

delovodje II

za nedoločen čas, za kar se zahteva izpit za gradbenega delovodjo in 6 mesecev delovnih izkušenj.

Prijave je potrebno poslati na upravo TOZD v Murski Soboti, Ciril Metodova 34, v 8 dneh po objavi.

Radenska

V soboto, dne 3. 3. 1984, bodo v hotelu Radin organizirali

PUSTNI PLES

Za dobro voljo bodo na prireditvi, ki se bo pričela ob 20. uri, skrbeli ansambel Meteori, pevka Tatjana Dremelj, humorist Vinko Šimek-Jaka Šrautiger in aerobična skupina Ane Žvorc.

Vstopnina z aperitivom 400,00 din

Maske so zaželeni, najboljše pa bodo nagrajene.

Informacije: hotel Radin tel. 73-331.

krvodajalci

KLJUČAROVCI — Irma Marinič (6), Jakob Skuhala (6), Franc Budja (3), Anica Cof (1), Franc Škof (3), Anka Kosi (5), Jože Kosi (5), Janko Cof (6), Emil Marinič (6), Jože Sagaj (4).

BOREČA — Štefan Horvat (9), Majda Bedek (7), Štefan Bagar (4), Roman Pasičnjek (10), Neža Bedek (14), Terezija Ficko (4), Evgen Bedek (3), Karel Bedek (10), Dragica Ficko (7), Milan Ficko (2), Anica Kozar (6), Karel Jud (5), Franc Kozar (2), Dragica Prosič (3), Milan Prosič (3), Cecilija Kozar (2), Evgen Bedek (5), Anton Sukič (3), Izidor Kozar (1), Jože Ficko (3).

NERADNOVCI — Karel Barbarič (2), Gizela Barbarič (12), Terezija Horvat (3), Karel Horvat (4), Emilija Zrinski (11), Jože Grabar (3), Emilija Grabar (7), Vladimir Kuronja (7), Štefan Balek (5), Terezija Kovač (8), Emilija Kuronja (11), Emilija Balek (8), Emilija Balek (7), Irma Balek (11), Jolanka Zrinski (9), Gizela Kuronja (14), Aleksander Balek (13), Štefan Balek (8), Jože Kuronja (9), Emilija Balek (4), Viktor Smodiš (10), Karel Balek (8), Jolanka Karba (15), Karel Sušlec (7), Jože Kuronja (4), Vladimir Benko (6), Ludvik Bagar (15), Štefan Zrinski (3), Mirko Barbarič (11).

MARTINJE — Jože Čerpnjak (7), Drago Sukič (3), Robert Čerpnjak (3), Lovrenc Sukič (4), Alojz Andrejek (3), Marija Rogan (3), Jože Andrejek (4), Lidija Sukič (7), Terezija Šanko (6), Avgust Sukič (5), Marija Sukič (3), Frida Bedek (8), Janez Sukič (5).

ŽENAVLJE — Viktor Časar (17), Benkamin Časar (2), Jože Kerčmar (14), Zorica Kerčmar (4), Aleksander Duk (2), Aleksander Škerlak (1), Marjana Gomboc (1).

KIK POMURKA — Leopold Fras (8), Aleksander Bočkorec (13), Ivanka Fujs (15), Srečko Vojevec (10), Jože Blažević (5), Slavko Kustec (10), Viktor Flisar (15), Gnjatija Marič (26).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Anton Bočkaj (16) in Štefan Smodiš (18), oba Jeklohehna M. Sobota; Helena Cer (4), Štefan Godina (6), Marjan Jakob (21), vsi Mura M. Sobota; Drago Tratnjek (4), Pomurski tisk M. Sobota; Mirko Kociper (17), Pomurje—Gradbeništvo M. Sobota; Štefan Vljaj (20), Panonija M. Sobota; Pavel Antolin (1), Nemščak; Viktor Modlić (11), Splošna bolnica M. Sobota; Marjana Tomažič (5), Milan Tomažič (3), oba Križevci pri Ljutomeru; Milan Marinič (4), Veržej; Marija Petovar (1), Prelogi; Jože Farkaš (1), Kokorič; Angela Kančič (17), Bodonci; Štefan Rituper (7), Štefan Šifter (13), Marija Šifter (13), Bela Bukvič (10), vsi iz Strukovec; Šarika Šiplič (13), Štefan Sinic (6), Ema Tanacek (5), Marjan Benkič (1), vsi iz Vadarec; Franc Horvat (10), Ludvik Šebjanič (16), Franc Kolarčič (2), vsi KIK Pomurka M. Sobota; Branko Kamničar (12), Janez Obal (15), oba Mura M. Sobota; Janez Miholič (34), Anton Ropoša (11), oba Blisk M. Sobota; Drago Zver (4), Milan Zver (3), oba Panonija M. Sobota; Rudi Kulič (9) in Mirko Gorjup (21), oba Pomurje M. Sobota; Janez Vukan (15), Carinarnica G. Radgona; Andrej Fišinger (9), Gornja Radgona; Ana Matjašec (52), Lipa; Rudi Budja (6), Drakovci; Metka Recek (6), OŠ Grad.

HVALA ZA DAROVANO KRI!

PETROVCI — Milan Časar (5), Gizela Kerčmar (2), Zlatica Horvat (10), Bratislav Djordjevič (3), Marjan Cer (4), Gizela Smodiš (7), Milan Panker (6), Tivadar Kovačec (2), Marta Kolar (5), Štefan Kolar (8), Emilija Šebjanič (13), Elizabeta Sukič (8), Marija Lazar (5), Angela Sušlec (5), Gizela Pucko (13), Aleksander Kerčmar (6), Sidonija Smodiš (8), Marjeta Benčik (6), Koloman Kuronja (9), Irena Smodiš (1), Julijana Sukič (6), Branko Sapač (4).

LUCOVA — Franc Belec (2), Marija Felkar (3), Franc Kardoš (3), Marjana Panker (3), Emilija Panker (17).

PESKOVCI — Emil Kerčmar (14), Alojzija Barbarič (2), Jolanka Kozic (15), Gizela Kerčmar (5), Zora Tot (7), Dragica Koltaš (4), Drago Koltaš (5).

STANJEVCI — Gizela Kozic (7), Estera Vincetič (8), Janez Bačič (8), Emilija Škerlak (1), Ernest Smodiš (6), Gabor Kološa (6), Gizela Smodiš (6), Karel Lazar (3), Arpad Smodiš (13), Angela Smodiš (19), Angela Sinček (3), Vlado Bohar (6), Janez Šlihtuber (6).

SULINCI — Jože Sukič (1), Drago Jošar (1), Karel Belec (6), Branko Belec (2), Marjan Gašpar (6), Štefan Belec (5), Drago Perš (2), Milan Gašpar (10), Lidija Jošar (10), Zlatica Balek (2), Aleksander Farček (3), Emilija Mekšič (6), Albina Barber (7), Gizela Kerčmar (3), Gizela Kovačec (5), Jože Zakojč (2).

KIK POMURKA — Stanko Cigut (16), Jože Zavec (8), Jože Fister (8), Štefan Hartman (6), Karel Sinic (16), Drago Habot (13), Branko Farčič (21), Anton Fujs (21).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Emilija Smodiš (8), Adrijanci; Anton Vrečič (49), Jeklohehna; Franc Kuhar (44), Franc Vljaj (25), Marjan Baranja (3), vsi Panonija M. Sobota; Zdravko Ambuš (20), Elrad Radgona; Jože Sreš (6), Blisk M. Sobota; Silvester Smager (14), Marjan Čuk (16), oba Radenska Radenci; Štefan Ciz (8), Petrol M. Sobota; Karel Grah (25), Potrošnik M. Sobota.

HVALA ZA SODELOVANJE!

GRADBENIŠTVO POMURJE M. SOBOTA — Jože Bedič (6), Feliks Kerec (3), Franc Pečič (10), Jože Zrinski (3), Anton Štefanec (2), Janez Zabota (2), Janez Vajndorfer (3), Mario Samdreli (4), Ivan Šarkezi (2), Jože Kocet (6), Anton Sreš (4), Vinko Tivadar (1), Alojz Kohek (3), Avgust Kociper (2), Milan Krapeč (6), Milan Horvat (5), Branko Trstnjak (3), Franjo Tonkovič (3), Jože Svatin (3), Karel Mekicar (10), Milan Gabor (1), Vinko Lapoš (1), Viktor Horvat (3), Karel Baranja (4), Štefan Jerič (14), Jože Baša (5), Franjo Uršič (4), Anton Škafar (2), Milan Zečević (2), Janez Ferencek (3), Zdravko Šnep (2), Milan Čuliluk (6), Viktor Markovič (2), Štefan Horvat (5), Štefan Emri (8), Jože Sedonja (13), Koloman Titan (11), Viktor Pestner (4), Anton Režonja (12), Oto Baranja (17), Karel Albert (30), Stanislav Tratnjek (8).

KIK POMURKA — Štefan Zelko (16), Anton Režonja (12), Geza Vučak (14), Milan Pečič (6).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Nikolaj Benčec (8), TMP M. Sobota; Jože Kardoš (6), Avtoradgona; Srečko Frelj (20), Lina, Radgona; Milorad Jurič (3), Darinka Martinec (4), Avgust Ošljaj (2), vsi Podjetje Sobota M. Sobota; Marjan Bokan (7), PTT M. Sobota; Marija Kranjec (11), Krcni; Marjan Fašalek (2), PTT M. Sobota; Marija Jerebic (14), Certus M. Sobota.

Prispevki za boj proti raku

Panonija Murska Sobota (namesto novoletnih čestitk) 3.000 dinarjev; Glasbena šola M. Sobota (namesto novoletnih čestitk) 500 dinarjev; Helena Ravnič iz M. Sobote (namesto venca na grob pok. strica Karoline Sifra-Zugec) 1.000 dinarjev; dr. Štefan Gruškovnjak (namesto venca na grob pok. strica Antona Gruškovnjaka iz Žižkov) 1.000 dinarjev; Štefan Sreš (namesto šopka na grob pok. Emilije Svagan iz Radgone) 500 dinarjev; Družina Ravnič iz M. Sobote (namesto venca na grob pok. Emilije Svagan iz Radgone) 1.000 dinarjev; Zina Kerec iz M. Sobote (prispevek društvu) 600 dinarjev; Aleksander Magyar iz Dolnjega Lakoša (prispevek društvu) 200 dinarjev.

Darovalcem se zahvaljujemo! Prispevke še naprej nakazuje na žiro račun številka 51900-678-48545, Pomursko društvo za boj proti raku.

**naročila
in predplačila
za
LIGNIT in
RJAVI PREMOG
BOMO SPREJEMALI OD
1. marca naprej
NEKATERE VRSTE PREMOGA
LAHKO DOBITE
TAKOJ OB VPLAČILU**

**LE OB POLNI DRVARNICI BOSTE
LAHKO PRIČAKALI, BREZ STRA-
HU PRED MRAZOM, NASLEDNJO
ZIMO!**

**TOZD merkur
VELETRGOVINA**

Potrošnik
MURSKA SOBOTA

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

24. februarja ob 17. in 19. uri ter 26. februarja ob 15., 17. in 19. uri italijanski barvni kinemaskopski film: „UGRABITELJI IZGUBLJENEGA ZAKLADA“;
27. februarja ob 17. in 19. uri jugoslovanski barvni visticionski film: „SOMRAK“;
28. februarja ob 17. uri jugoslovanski barvni kinemaskopski film: „SOMRAK“ in ob 19. uri ameriški barvni visticionski film: „BEG S PADALOM“;
29. februarja ob 17. in 19. uri ameriški barvni visticionski film: „BEG S PADALOM“;
1. marca ob 17. in 19. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „CONAN“.

ČRENŠOVCI

24. februarja nemški barvni film: „KLINIKI ZA SEKS“;
25. in 26. februarja ameriški barvni film: „OKTAGON“;
1. marca italijanski barvni film: „TEROR EXPRES“.

LJUTOMER

25. februarja ob 19.30 uri ter 26. februarja ob 17.15 in 19.30 uri hongkongski film: „POGODBA“.

GORNJA RADGONA

24. februarja ob 17. uri ameriška risanka: „TOM IN JERRY NAJBLIŽJA SOVRAŽNIKA in ob 19. uri ameriški film: „AGENT ŠT. 1 LJUBI IN UBIJA“;
25. februarja ob 19. in 21. uri ameriški film: „SVET SEKSA“;
26. februarja ob 17. uri ameriški film: „AGENT ŠT. 1 LJUBI IN UBIJA“ in ob 19. uri italijansko francoski film: „ZGODBE NAVADNE NOROSTI“;
29. februarja ob 19. uri ameriški film: „NEW YORK 1997“.

prodam

ZX SPECTRUM 48 KB prodam za 45.000 din. Jakob, Rakičan, telefon 23-278. M-663
AVTO MOSKVIČ KARAVAN, letnik 1980, in globok otroški voziček prodam. Turnišče, Stefana Kovača 119. M-664
GARNTURO: kavč, dva fotelja in tabure prodam. Ogled po 15. uri: Marenc, Lendavska 19/b, M. Sobota. M-665
FOTOAPARAT YASHICA RF II — časovna avtomatika, napredaj za 15.000 din. Jakob, Rakičan, telefon 23-278. M-663
BLISKAVICO (FLEŠ) vredno 1000 Sch, prodam za 4.000 din. Jakob, Rakičan, Tomšičeva 24, telefon 23-278. M-663
AVTO ZASTAVA 101, letnik 1973/76, prodam. Cena po dogovoru. Viktor Novak, Stara cesta 1/B, p. Ljutomer. In-118
BREJO KOBILO, staro 14 let, in žrebico prodam. Jože Tomažič, Vuzmetinci 17, 62275 Miklavž pri Ormožu. In-119
KAVČ, dva fotelja in posteljo prodam. Gomivnik, Murska Sobota, Lendavska 17/A. M-656
TELICO, staro trinajst mesecev, zaradi bolezni lastnika prodam. Vaneča 10, p. Puconci. M-657
FIAT 750 in večjo količino ladijskega poda, borovega, prodam. Lipa 25. M-659
PUJSKE, težke cca 25 kg, prodam. Rakičan, Prešernova 18. M-661
ODKUPUJEM AVTOMOBILE: karambolirane, delno vozne ali nevozne ter kmetijske stroje vseh vrst. Ponudbe s ceno pošljite na naslov: Janko Antoljč, Žerovinci 24, 62259 Ivanjkovi. Delovni čas

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik). Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika). Jože Šabjan (odgovorni urednik). Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport). Vlado Paveo, Stefan Sobčan, Janko Stolnik (dopisništvo). Branko Zuneč, Ginter Endre (tehnični urednik). Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470,00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZADNJO GUMO ZA FERGUSON, 35 KS, prodam. Naslov v upravi lista. M-731
RENAULT-6, registriran do februarja 1985, prodam. Nerednovci 49, p. G. Petrovci. M-733
TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 18, s priključki, in trifazni motor prodam. Naslov v upravi lista. M-734
VINOGRAD V LENDAVSKIH GORICAH (G. BENEC), 16 arov, prodam. Gomilice 39, M-735
BARVNI TELEVIZOR GORENJE PRODAM. Nemec, Beltinci, Gregorčičeva 7, telefon 71-463. M-736
TRAKTOR STEYR, tip 180, 28 KS s koso prodam. Smej, Kobilje 3/A. M-737
SKODO 110 L, registrirano do januarja 1985, ugodno prodam. Pinter, Markovci 93/A — blok, p. Šalovci. M-738

DRAGICA MAMICA IN OČKU MARTI IN ŠTEFANA VERENOVIMA iz Pečarovec, ki sta trenutno v Nemčiji, želita ob praznovanju 14. obletnice poroke vse najlepše ter zdrave in srečne leta v domačem krogu — hčerka Melita in mama.

x x x

DRAGICA MOŽU IN OČETU JOŽETU GOMBOCU iz Mahovec pri Apačah želijo ob praznovanju 55. rojstnega dne vse najboljše, izpolnitev vseh življenjskih ciljev z željo, da bi zdrav, srečen in zadovoljen praznoval še vrsto let v krogu svoje družine — žena Anica, sin Jože z družino, hčerka Zdenka z možem Markom, hčerka Alma z možem Milanom ter vnuka Najaša in Marsel, ki pošiljata dedku 55 poljubčkov.

ZASTAVO 101, lahko tudi po delih, in dve zimski gumi, kompletni, prodam. Informacije: Špecerija, tržnica, M. Sobota ali Pečarovič 47, telefon popoldne: 77-117. M-624
BIKICA, starega osem mesecev, prodam. Karel Knaus, Šalanci 29. M-627
DVE NJIVI (30 in 28 arov), v Andrejcih pri transformatorju prodam. Evgen Zakoč, Ivanovci 15, p. Fokovci. M-628
ZASTAVO 750 prodam. Jože Kološa, Stara ulica 10, M. Sobota. M-629
DESNA VRATA ZA 126 P PRODAM. Telefon 21-239. M-631
KRAVO, staro devet let, prodam. Vidonci 84, p. Grad. M-632
P 126, letnik 1979, ugodno prodam. Informacije po 15. uri: telefon 24-671. M-633
ZASTAVO 750, letnik 1970, ugodno prodam. Ogled ob 16. do 17. ure. Žalig, Lendavska 10/IV-3. M-634
RENAULT—4, letnik 1979, prodam. Stanislav Donko, Gornja Bistrica 124, p. Črenšovci. M-635
ENOSOBNO STANOVANJE, 50 kv.m, prodam. Naslov v upravi lista. M-638
SVINJO ZA ZAKOL, težko 250 kg, prodam. Dolnja Bistrica 37. M-640

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor.

RENAULT 4, letnik 1979, prodam. Trstenjakova 42. M-636
DVOBRAZNI PLUG, 14-colni, prodam. Krajna 32. M-637
SVINJO Z 11 PUJSKI, starimi pet tednov, prodam. Dolnja Bistrica 107. M-641
20 AROV ZEMLJE PRODAM. Naslov v upravi lista. M-643
DVA AVTORADIA COCA PRODAM. Milan Božič, Šalanci 32/A, p. Križevci pri Ljutomeru. In-109
ZASTAVO 101, letnik 1976, registriran, prodam. Informacije po telefonu 069 81-059 dopoldne ali Milan Rajh, Plešivica 28 (Jeruzalem), p. Ljutomer. In-111
ZASTAVO 750 L, letnik 1976, generalno obnovljeno, registrirano do 25. januarja 1985, prodam. Zdenka Novak, Lukavci 71, p. Križevci pri Ljutomeru. In-114

FIAT 125 P, letnik 1976, prodam. Ogled v soboto. Martin Vučko, Trate, blok IV. GR-41
FORD ESCOURT, letnik 1970, prodam. Bauman, Simončičev breg 11, Gornja Radgona. GR-44
KOMBAJN MASSEY—FERGUSON, 2,5 m, trosilec za hlevski gnoj KRPAN 30 in škropilnico METALNA RAU, 330, l, prodam. Ivan Flegar, Lomaneše 34, p. G. Radgona GR-47
MERCEDES 220 D PRODAM. Ljudmila Domajnko, Paričjak 12, p. Radenci. GR-48
BREJO TELICO PRODAM. Strehovci 75. M-677

OTROŠKO STAJICO, hojico in košarico z vložkom ter športni voziček prodam. Majič, Radenci, Prisojna 12, telefon 73-040, intern 410. M-678
ŽITNI KOMBAJN EPLLE PRODAM. Hodoš 72. M-680
TRAKTOR ZETOR s koso in originalno kabino prodam. Puževci 50. M-681
PRAŠICA, 140 kg, domača reja, prodam. Rakičan. Prešernova 21. M-682
ZASTAVO 750 DE LUX, letnik 1976, karambolirano, prodam. Branko Marinič, Radenci. Radenski vrh 33. M-684
MOŠKO in žensko kolo, peč na olje in pisalno mizo prodam. Šebjančič, Stara ulica 14. M. Sobota. M-687
MOTORNO ŽAGO STIHL, starejši tip, prodam. Telefon 24-063 popoldne. M-788
4-HEKTARSKO POSESTVO V RAVNINI prodam ali menjam za manjši vinograd. Naslov v upravi lista. M-689
OMARO in mizo za dnevno sobo prodam. Juša Kramarja 11. M-691
MEŠANI GOZD, PRIKOLICO ZA ŽIVINO IN POROČNO ŽENSKO OBLEKO, št. 42, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. Ogled v nedeljo. M-692
KASETNI AVTORADIO PHILIPS CD 814 STEREO PRODAM. Branko Filipič, Grosmanova 18, p. Ljutomer. In-125
ZASTAVO 101, prevoženih 74.000 km, tudi po delih, prodam. Tratnjek, Renkovci 94. M-694

TRAKTOR PASQUALI (italijanski) s priključki prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Zrim, Matjaševci 1. M-695
A 3MS AVTOMATIK, star devet mesecev, prodam. Renkovci 104. M-698
CISTERNO ZA GNOJNICO, 2700 l, prodam. Gančani 70. M-699
70 SALONITNIH PLOŠČ, 6-valnih, dolžina 160 cm, in avto SKODA 110, letnik 1976, neregistriran, prodam. Pečarovič 78, p. Mačkovič. M-701
MEŠALEC ZA BETON PRODAM. Tropovci 6. M-703
STROJNA SKUPNOST ILJAŠEVCI PRODA NA JAVNI DRAŽBI KOMBAJN 780, letnik 1973, v delovnem stanju. Licitacija bo 11. marca ob 10. uri, pri tovi. Alojzu Saboti, Kupci morajo pol ure pred dražbo vplačati 10-odstotno varščino M-704.
RABLJEN KAVC PRODAM. Gerti Podtunšek, Murska Sobota, Kociljeva 4. M-708
DVE GUMI ZA TRAKTOR, 28 x 10, in akacija drva prodam. Nedežica 129. M-709
BARVNI TELEVIZOR ISKRA AZUR z garancijo prodam. Telefon 069 81-479. In-129
ZASTAVO 750, letnik 1973, neregistrirano, tudi po delih, prodam. Fujs, Sulinci 36. M-OP
POSESTVO Z GOSPODARSKIM POSLOPTEM IN STANOVANJSKO HIŠO PRODAM ali dam v najem samo zemljišče. Informacije 23. februarja po 10. uri ali v nedeljo v Žrnovi 3 (občina Radenci, Kapela). M-OP

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO FEROTERM z boilerjem, 35.000 kalorij, skoraj novo, prodam. Anton Kurbus, Norički vrh 21, Gornja Radgona. M-772
MALE PUJSKE PRODAM. Vanča vas 16. M-755

ZASTAVO 101, registrirano do septembra, letnik 1975, obnovljen, prodam. Madjar, Večeslavci 71. M-771
SPACEK, letnik 1974, obnovljen, prodam. Telefon 75-011, interna 29. M-756
AVTO ZASTAVA 750, letnik 1979, napredaj. Bodonci 45. M-758
RENAULT 4, letnik 1976, prodam. Huzjak, Murska Sobota, Bakovska 5, telefon 22-974. M-764
RENAULT 4 TLS, star šest let, registriran do januarja 1985, prodam. Informacije po telefonu 74-311, interna 26. M-765
FIAT 126 P in hladilnik prodam. Ludvik Farkaš, Moščanci 56/A. M-766
BARVNI TELEVIZOR GORENJE ELEKTRONIC PRODAM. Ogled popoldne. Kerčmar, Lendavska 17/B, Murska Sobota. M-767
KOMBI, diesel, letnik 1978, prodam. Beznovci 46. M-768
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ ELIND, 3,5 KW, novo, ne montirano, prodam. Telefon: 22-751. M-769
PEČI NA OLJE GIBO IN ALFA-POTEZ UGODNO PRODAM. L. Veberič, Stefana Kovača 19, telefon 21-669. M-770
OPEL KADET, letnik 1970, registriran, prodam. Informacije: Bife Vaupotič, Noršinci, p. Ljutomer. In-133
PARCELO, primerno za počitniško hišico s kletjo (cisterna, elektrika), prodam. Mirko Štiber, Štrigova 7, p. Štrigova. In-132
TELICO za nadaljnjo rejo prodam. Žižki 82, p. Črenšovci. M-739
TELEVIZOR, črno-beli, rabljen, prodam. Naslov v upravi lista. M-740
ŽITNI KOMBAJN EPLLE in stiskalnico za slamo ter osebni avto FIAT 125 PZ prodam. Naslov v upravi lista. M-741
OPEL REKORD KARAVAN 1700 PRODAM. Franc Kuzmič, Murska Sobota, Titova 1/b. M-742
MLADO KRAVO PRODAM. Bakovci, Panonska 20. M-744
MALE PUJSKE PRODAM. Janez Hoheger, Murski Črnci 54. M-746
BARVNI TELEVIZOR PRODAM. Nemec Karel, Beltinci, Gregorčičeva 7. M-747
PUJSKE PRODAM. Vanča vas 10, p. Tišina. M-748
PRAŠICA ZA ZAKOL, 200 kg, prodam. Skakovci 35. M-749
AMI-8, letnik 1973, registriran do februarja 1985, prodam. Telefon po 16. uri: 23-159. M-750
GOLF PRODAM. Karel Gorza, Andrejci 8. M-750
PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO STADLER, 35.000 kalorij, in peč na olje KONTAKT prodam. Lendavska 69. M-752
KRAVE, kontrola A, tri breje, po izbiri prodam. Janez Malachič, Križevci 56 v Prekmurju. M-753
RENAULT 6 TL, letnik 1972, dobro ohranjen, prodam. Jože Kurbus, Šratovci 18, p. Radenci. M-562
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE in dvobrazni plug prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-644
MERCEDES 11—13 kiper, 2 pogona, registriran, prodam. Hozjan, Trnje 111. M-645
OLTOVO KOSO NA ZADNJI POGON PRODAM. Hozjan, Trnje 107. M-646
FOTO POVEČEVALNIK MEOPTA AXOMAT-4 in foto aparat YASHICA-D 6 x 6, prodam. Telefon po 17. uri: 069 76-038. M-647
FIAT 128 SPORT CUPE PRODAM. Murski Črnci 18. M-648
TELICO, breje pet mesecev, prodam. Ludvik Kocet, Selo 137. M-649
ELEKTRIČNO KITARO FRAMUS in priklp za VW (hrošč), prodam. Naslov v upravi lista. M-650

RENAULT 8, tudi po delih, prodam. Črenšovci 133. M-651
30 AROV VINOGRADA S HIŠO in manjšim gospodarskim poslopjem prodam. Možna strojna obdelava, cesta v dobrem stanju. Informacije po telefonu 79-415 v večernih urah. M-652
HLADILNIK PRODAM. Ribnikar, Staneta Rozmana 4, Murska Sobota, V. nadstropje, stanovanje 35. Ogled popoldne. M-653
OPEL REKORD S 20, letnik 1978, prodam. Rudi Gjergjek, gostilna Tišina. M-654

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO FEROTERM z boilerjem, 35.000 kalorij, skoraj novo, prodam. Anton Kurbus, Norički vrh 21, Gornja Radgona. M-772
MALE PUJSKE PRODAM. Vanča vas 16. M-755

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO STADLER, 35.000 kalorij, in peč na olje KONTAKT prodam. Lendavska 69. M-752
KRAVE, kontrola A, tri breje, po izbiri prodam. Janez Malachič, Križevci 56 v Prekmurju. M-753
RENAULT 6 TL, letnik 1972, dobro ohranjen, prodam. Jože Kurbus, Šratovci 18, p. Radenci. M-562
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE in dvobrazni plug prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-644
MERCEDES 11—13 kiper, 2 pogona, registriran, prodam. Hozjan, Trnje 111. M-645
OLTOVO KOSO NA ZADNJI POGON PRODAM. Hozjan, Trnje 107. M-646
FOTO POVEČEVALNIK MEOPTA AXOMAT-4 in foto aparat YASHICA-D 6 x 6, prodam. Telefon po 17. uri: 069 76-038. M-647
FIAT 128 SPORT CUPE PRODAM. Murski Črnci 18. M-648
TELICO, breje pet mesecev, prodam. Ludvik Kocet, Selo 137. M-649
ELEKTRIČNO KITARO FRAMUS in priklp za VW (hrošč), prodam. Naslov v upravi lista. M-650

RENAULT 8, tudi po delih, prodam. Črenšovci 133. M-651
30 AROV VINOGRADA S HIŠO in manjšim gospodarskim poslopjem prodam. Možna strojna obdelava, cesta v dobrem stanju. Informacije po telefonu 79-415 v večernih urah. M-652
HLADILNIK PRODAM. Ribnikar, Staneta Rozmana 4, Murska Sobota, V. nadstropje, stanovanje 35. Ogled popoldne. M-653
OPEL REKORD S 20, letnik 1978, prodam. Rudi Gjergjek, gostilna Tišina. M-654

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO FEROTERM z boilerjem, 35.000 kalorij, skoraj novo, prodam. Anton Kurbus, Norički vrh 21, Gornja Radgona. M-772
MALE PUJSKE PRODAM. Vanča vas 16. M-755

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO FEROTERM z boilerjem, 35.000 kalorij, skoraj novo, prodam. Anton Kurbus, Norički vrh 21, Gornja Radgona. M-772
MALE PUJSKE PRODAM. Vanča vas 16. M-755

NAROČNIKOM IN BRALCEM VESTNIKA IZ RADGONSKE OBČINE! ODSLEJ BOSTE LAHKO, ODDALI MALI OGLAS ZA VESTNIK VPLAČALI NAROČNINO ZA VESTNIK in NAROČILI ČESTITKO PO RADIU MURSKA SOBOTA

VSAK PETEK od 8. do 12. ure v prostorih dopisništva VESTNIKA IN RADIA V UPRAVNI ZGRADBI POMURSKEGA SEJMA V GORNJI RADGONI.

KOVAŠKO NAKOVALO, težko od 70 do 100 kg, kupim. Janez Mir, Grabonoš 27, p. Videm ob Ščavnici. M-718

Obiskal bom gostilno Trezike Sohočanove na Motizi, se okrepčal in razvedril.

SAMONAKLADALCO, rabljeno, kupim. Müller, Vučja vas 16, p. Križevci pri Ljutomeru. M-720
HIŠO v Murski Soboti ali bližnji okolici kupim. Ponudbe na upravo lista. M-743
RABLJEN ČEVILJARSKI STROJ ZA KRPANJE, lahko starejši tip, kupim. J. Pal, Jana Baukarta 3, 69240 Ljutomer. In-115

sobe

STANOVANJE (GARSONJERO) v MURSKI SOBOTI ali bližnji okolici nujno išče mlajša upokojenka. Naslov v upravi lista. M-757

zaposlitve

GOSTINSKO POMOČNICO za vsa opravila v gostinstvu zaposlim za 4 ure dnevno. Gostilna Šjarto, Puconci. M-696
GOSTILNA NA GORENJSKEM PRI KAMNIKU zaposli natakario ali dekle z veseljem do dela v gostinstvu. Oglasite se po telefonu št. 061 847-013. In-120. KV ali priučene zidarje zaposlim. Plača po dogovoru. Alojz Ficko, Večeslavci 87, p. Rogašovci. M-745
DELO DOBI KV NATAKAR za strežbo v restavraciji — GOSTILNA »PRIJERNEJU«, Marko Jeršin, Kranj, Pokopališka 17, telefon 064-24-134. Hrana in stanovanje zagotovljena. M-763
DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA SPREJMEM TAKOJ, plača 200.000, soba zagotovljena. Dimnikarstvo, Vipava 292, 65271 Vipava. M-MM
PREDETVENIK METALNA 220 — PERESASTI prodam. Murska 40, Krog. M-773

razno

NEMŠKI FANTJE želijo spoznati slovenska dekleta, stara od 28 do 40 let, zaradi poroke. Pismene ponudbe z obvezno fotografijo pošljite na naslov: Postfach 12069, 8900 Augsburg 11, In-117
STANOVANJSKO HIŠO V BILJINI MURSKA SOBOTE oddam v najem obrtniku ali delovni organizaciji. Hiša primerna za kakršnokoli obrt ali skladiščenje, možen tudi odkup. Vse informacije v večernih urah po telefonu 9949 40383046. M-OP

IZGUBLJENO

NA POTI ČEZ PARK od Projektivnega biroja do Ciril Metodove ulice sem izgubil knjigo Maksa Jurca „RITMIČNE VAJE“. Poštenega najditelja prosim, da mi jo vrne na naslov: Stefan Jošar, dipl. ing. str., Ciril Metodova 8, Murska Sobota ali Projektivni biro. M-690
PANJE AZ 10 IZDELUEJEM IZ KVALITETNE SMREKOVINE z vgrajeno hranilnico, so zelo moderni. Cena zmerna. Mizarstvo „Vučetinec“ 73, 42311 Lopatinec pri Čakovcu. In-128
GOSTILNA MAROF LENDAVA, ob glavni cesti Lendava—Čakovec, se priporoča z dobro kuhinjo. Cenjenim gostom so vsak dan na voljo kvalitetne malice, pizze — specialistična gostilna, ter meso iz tdnke. Gostilna sprejema tudi naročila za organizirane skupine in gostije. Vsako soboto in nedeljo ples. 3., 4. in 6. marca vas vabimo na pustno rajanje, 8. marca pa ob dobri glasbi na praznovanje DNEVA ŽENA. Le-75

kupim

KOVAŠKO ORODJE z nakovalom kupim. Matjašec, Gomilice 55. M-705
KOSO ZA STEYR, tip 190, kupim. Ernest Celec, Pečarovič 54, p. Mačkovič, telefon 77-051. M-712

Radijski in televizijski spored od 24. februarja do 1. marca

PETEK	SOBOTA	NEDELA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Pet najboljših ta teden..., 16.30 — Aktualno v petek, 24. februarja, (prenos osrednjega govora ob obletnici Vestnika in Radia Murska Sobota, rubrika za mlade, Kam konec tedna, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena podelitev po vašem izboru, 16.30 — Aktualno v soboto, 25. februarja (sobotna reportaža, iz naših društev, nasvet za vas), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humoristično-satirna priloga), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 27. februarja, (šport, najbolj iskane piosce preteklega tedna), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 28. februarja (gospodarska tema, iz naših krajev), 18.00 — Sotočje, 19.00. Vključitev srednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 29. februarja (gost v živo, iz delovnih kolektivov), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasba skozi stotletja, 16.30 — Aktualno v četrtek, 1. marca (kultura, prispevek s področja SLO in DS), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Kaj delaš — kako delaš, Ruščina, Odmor, Čtivo, Poročila, 10.35 TV v šoli (do 12.35), 17.20 Poročila, 17.25 Zvezde, ki ne ugasnejo, glasbena oddaja TV Beograd, 17.55 Modro poletje, španska mladinska nanizanka, 18.25 Obzornik ljubljanskega območja, 18.40 Turizem — možnost in priložnost: Turistična Slovenija, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Naselbinska kultura na Slovenskem, dokumentarna serija, 20.45 Propagandna oddaja, 20.50 Ne prezrite, 21.05 TV kviz, 22.15 TV dnevnik II, 22.30 Klara Lust, švedski film. Oddajniki II. TV mreže: 20.00 Glasbeni magazin, 20.45 Zagrebška panorama, 21.00 Porota, dokumentarna oddaja, 22.00 Nočni kino: Konstanta, poljski film (do 23.45).	TV LJUBLJANA 8.00 Poročila, 8.05 Zbis: Škatlica z godbo, 8.25 Ciciban, dober dan: Da bo medvedek lepši, 8.35 Meseček, otroška serija TV Beograd, 9.05 Mali svet: Prijatelji vetrice, otroška oddaja TV Zagreb, 9.25 Glasba za kitaro, 9.50 Človek in zemlja: Kozorog — 2. del, španska dokumentarna serija, 10.15 Pred izbiro poklica: Poklici v sadjarstvu in vinogradništvu, 10.45 Ljudje in zemlja — ponovitve, 11.45 Poročila (do 11.50), 16.05 Poročila, 16.10 V puščavi in goščavi, poljska nadaljevalka, 17.00 PJ v kofarki Olimpija: CZ, prenos; v odmoru Propagandna oddaja, 18.30 Skrivnostni svet Arthurja Clarka; Starodavna modrost, angleška poljudnonsnansvena serija, 19.00 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 S. Stojanovič: Igmanci, nadaljevalka TV Sarajevo, 21.05 Športni pregled, 21.35 Živeti z naravo, dokumentarna serija TV Sarajevo, 22.20 Poročila.	TV LJUBLJANA 9.30 Poročila, 9.35 Živ zav. otroška matineja, 10.20 Modro poletje, španska mladinska nanizanka, 10.50 O. Davičo: PESEM, nadaljevalka TV Beograd, 11.40 625. oddaja za suh z gledalci, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05), 14.50 Prislunimo ušini, oddaja TV Koper za slušno prizadete, 15.20 Čez tri gore: Vokalni kvartet Spev, 15.50 Poročila, 15.55 Letnici 1960—1970, 16.55 Športna poročila, 17.10 Taras Buliba, ameriški film, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.23 TV in radio nocoj, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 S. Stojanovič: Igmanci, nadaljevalka TV Sarajevo, 21.05 Športni pregled, 21.35 Živeti z naravo, dokumentarna serija TV Sarajevo, 22.20 Poročila.	TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Pesmi in zgodbe za vas, Makedonščina, Modro kolo, Strossmayerjeva galerija, Poročila, 10.35 TV v šoli (do 12.35), 17.20 Poročila, 17.25 Meseček, otroška serija TV Beograd, 17.55 Ukrepi civilne zaštite, skupna akcija, 18.30 Podravske obzornik, 18.45 Glasba za mlade, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Senoa-E. Tomičič: Turopoljski top, drama TV Zagreb, 21.20 Prepovedani sadeži doktorja Fausta, dokumentarec meseca, 22.00 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Prehodna postaja, otroška serija, 18.00 Ilustrirane zgodbe, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Glasbeni album, 19.00 Športna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Znanost, 20.50 Zagrebška panorama, 21.10 Borgijci, angleška nadaljevalka (do 22.00).	TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Panonska nižina, Za učitelje, Otroci ustvarjajo, Predstavljamo vam, Gana, Zanimivo potovanje, Poročila, 10.35 TV v šoli (do 12.35), 17.35 Poročila, 17.40 Slovite ljudske pravilice: Goslač, 17.55 MPF Celje 83: Mešani mladinski zbor — 2. del, 18.25 Severnoprimorski obzornik, 18.40 Mravlje, jugoslovanski film, 18.55 Knjiga, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ch. Dickens-D. Edgar: Življenje in dogodivščine Nicholasa Nicklebyja, angleška nadaljevalka, 21.00 Aktualno, 22.00 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Beli kamen, švedska otroška serija, 18.15 Zdravi zobje, izobraževalna oddaja, 18.45 Od vsakega jutra raste dan; oddaja TV Ljubljana, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Lov za zakladom, francoski kviz, 21.00 Zagrebška panorama, 21.15 Glasbena dogajanja (do 22.00).	TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Obiščimo pošto, Zvezde, Otroci, ustvarjajo, Izliv Save, Poročila, 10.35 TV v šoli (do 12.35), 17.50 Poročila, 17.55 S. Pregl — Odprava zelenega zmaja; Srečanje, mladinska nadaljevalka, 18.25 Zasavski obzornik, 18.40 Obramba in samozastita, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Diamanti na nebu, angleška dokumentarna nanizanka, 21.55 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Smogovci, otroška serija, 18.15 Znanost, 18.45 Zabavno glasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Umetniški večer, 21.55 Zagrebška panorama (do 22.10).	
TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Pisani svet, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika reških občin, 18.45 Aktualnosti, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.06 Marco Polo, 21.35 Zabavno-glasbena oddaja, 22.20 Dnevnik 22.35 V petek ob 22.00.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 14.00 Sedem TV dni, 14.30 Olimpijske bakle, 15.15 Poročila, 15.20 TV koledar, 15.30 Rokomet: Metaloplastika — Honved, 16.20 Rokomet Olimpija — Crvena zvezda, 18.30 To je to, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ni imena na naboju (film), 21.20 Dnevnik, 21.35 Pred polnočjo.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Izobraževalna oddaja, 13.30 Prehrana rastlin, 13.55 Narodna glasba, 14.30 Modro poletje, 15.30 Sestanek brez dnevnega reda, 17.15 Čim več, toliko bolje (film), 18.55 Pred VI. festivalom animiranega filma, 19.30 Dnevnik, 20.00 Igmanski marš (nadaljevalka), 21.05 Športni pregled, 21.35 Dok. reportaža, 22.05 Dnevnik.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika karlovških občin, 18.45 Glasba za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Inje na mandeljnovem cvetu (drama), 21.05 Izbrani trenutki, 21.10 Dok. serija, 22.10 En avtor, en film, 22.30 Dnevnik.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Potrebno je hoteti in smeti, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osijeških občin, 18.45 Videoutopija, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Poti stabilizacije, 21.55 Lady poje blues (film), 23.15 Dnevnik.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Beli kamen, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika gospodskih občin, 18.45 Narodna glasba, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kino-oko, 22.30 Dnevnik.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 16.55 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Smogovci, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika splitskih občin, 18.45 Zabavna oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama, 21.05 Berači in sinovi, 22.05 Dnevnik.
TV AVSTRIJA 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Canaris (film), 12.15 Samo ne resnice (TV film), 13.00 Opolandanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Risanka, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Pan-optikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X.Y. — nereseno, 21.20 Veseli adut, 22.10 Šport, 22.30 Nočni studio, 23.35 Akti X.Y. — nereseno	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Družinski spored, 13.00 Opolandanska redakcija, 14.35 Ulli in Marrei (film), 16.00 Iz Parlamenta, 17.00 Vesela škatlja, 17.30 Peppino, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Udo Jürgens, 21.35 Šport, 21.55 Ball du Moulin Rouge	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 11.00 Tiskovna konferenca, 12.00 Vzvoznina oddaja, 15.00 Balduin (film), 16.25 Burleska, 16.45 Risanka, 17.10 Baletna vzgoja, 17.45 Klub seniorjev, 18.00 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mayerling (film), 22.20 Šport	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Ulli in Marrei (film), 11.55 Risanka, 12.00 Iz Parlamenta, 13.00 Opolandanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Spoznaj nevarnost, 17.30 Stara lokomotiva, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.10 Ljudje in živali, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.10 Lutka za 250.000 dolarjev (film), 22.20 Večerni šport DRUGI PROGRAM 20.15 Zlati časi, 21.10 Težiča 1984, 21.50 10 pred 10, 22.20 Stepfordske ženske (film).	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Francoski pokal (film), 12.00 Risanka, 12.10 Šport v ponedeljek, 13.00 Opolandanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Risanka, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prizma, 21.00 Državni razlogi (film).	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Balduin (film), 12.00 Burleska, 13.00 Opolandanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Spoznaj nevarnost, 17.30 Mandara, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hotel Poan in gostje (nadaljevalka), 22.05 Trije Vorarlberški umetniki 22.50 Večerni šport	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Dogodivščine Don Juana (film), 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Opolandanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Spoznaj nevarnost, 17.30 Mandara, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hotel Poan in gostje (nadaljevalka), 22.05 Trije Vorarlberški umetniki 22.50 Večerni šport
TV MADŽARSKA 8.05 in 15.00 Solska TV, 10.00 Črni Napoleon, dokumentarni film, 10.40 Kronska jezdec, dokumentarni film, 11.00 Perzijska preproga, kratak film, 16.40 Poper, pon. 8. del, 17.40 Skladatelj T. Vujčić, 18.00 Okno, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Sedim in kramljam, T. Vitray, 21.05 Dr. Faustus, 5. del, 21.55 Kviz, 22.25 Poklic: Gledališče, 23.00 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.10 Naš ekran, pon. 8.30 Za otroke, 9.55 Ponovitve: Wagner; Avto-moto šport; Kviz; Pulzus, 13.50 Lej! Mivioni, mladinska magazin, 15.15 Kuhajmo, 15.50 Kviz, 17.05 Vaš ljubitelj sin Peter, madžarski film, 18.25 Parabola, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Filmski koktajl: Breki; Riba brez koščice; La Desodora; Zamotena voda, kriminalka, 23.10 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Za otroke, 8.55 Stanovanjska prikolica, madžarski film, 10.25 Rokomet, 11.45 Impresionizem, pon. 15.35 Vrnitev rožnatega panterja, angl. film, 16.30 Napoved sporeda, 17.00 Peveci narodnih, 18.00 Delta, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Studio 83, gala v korist novega gledališča, 22.30 Športna poročila, 22.40 Narcis in Echo, mala opera.	TV MADŽARSKA Ni sporeda.	TV MADŽARSKA 8.05 in 14.45 Solska TV, 9.55 Zaljubljeni in drugi tujci, ameriški film, 16.15 Kratki film, 16.25 Sansoni; pesmi Margite Denes, 17.00 Spored študija Szeged, 17.35 Gremo se gledališče, 1. del, 18.30 Export, reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Družina Laurent, nadaljevalka, 20.55 Studio 84, kulturni tednik, 21.55 Razgovor v študiu, 22.40 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 in 15.00 Solska TV, 10.00 Delta, ponovitve, 10.30 Princ regent, ponovitve 7. dela, 16.45 Poljske ceste, 9. (zadnji) poljske nadaljevalke, 18.20 Za upokojenje, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pozdrav ljudskim kontrolorjem, posebna izdaja rubrike Zeleli ste, 21.35 Igračka Erzi Partos, 22.20 Se vnuki bodo videli, varstvo mest, 23.00 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 in 15.00 Solska TV, 9.30 Pogovarjamo se, bratce, sovjetski film, 11.30 Pomorski, angleški kratak film, 16.35 Kratak film, 17.05 Tegula, spored študija Szeged, 17.35 Za najstnike, 18.30 Teleport, 19.30 TV dnevnik, 20. J. Podeželska zadeva, 1. angleške serijske kriminalke, 21.05 Narodna za orkester, 21.10 Ozadje vesti, 22.00 TV dnevnik.
TV KOPER 14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola: Trilly, 18.00 Rumpole — serijski film, 18.50 Princesa „Zaffiro“ — risanke, 19.30 TVD vse danes, 19.50 Deset minut glasbe, 20.00 Aktualna tema, 20.30 Bloomfield — celovečerni film — Igrajo: Romy Schneider, Richard Harris — Režija: Richard Harris, 22.00 TVD nocoj, 22.10 Visoki pritisk — glasbena oddaja — Vodi: Lina.	TV KOPER 16.55 TVD novice, 17.00 Košarka: Beograd: Partizan—Šibenik, 18.30 Dokumentarna oddaja, 19.00 Princesa „Zaffiro“ — risanke, 19.30 TVD vse — risanke, 19.50 V kuhinji z nami, 19.50 V kuhinji z nami, 20.30 Glasbena oddaja, 20.30 Lili in jeni — serijski film, 21.00 Dolgi iskanje — dokumentarna oddaja, 22.00 TVD nocoj, 22.30 Nočni film	TV KOPER 16.30 Dolgo iskanje — dokumentarna oddaja, 17.25 Bloomfield — film — Igrajo: Romy Schneider, Richard Harris, režija: Richard Harris, 18.55 Prislunimo ušini — oddaja za slušno prizadete, 19.30 Silišče — tednik TV dnevnik, 19.45 Visoki pritisk — glasbena oddaja — vodi: Lina, 20.30 Katmandu — celovečerni film — Igrajo: Pascale Audret, Jean Birkin, Serge Gainsbourg, režija: André Cayatte, 19.00 Princesa „Zaffiro“, risanke, 19.30 TVD vse danes, 19.50 Deset minut glasbe, 20.00 Dokumentarna oddaja, 20.30 Veliki detektiv, serijski film, 21.20 TVD nocoj, 21.30 Jazz na ekranu, 22.00 Nočni film.	TV KOPER 14.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — videoteleks, 17.05 TV šola — Kozmos, dokumentarna oddaja, 17.30 Karino — serijski film, 18.00 Veliki detektiv — serijski film, 18.50 Princesa „Zaffiro“, risanke, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Deset minut glasbe, 20.00 Obzorja, 20.30 Na apski meji — celovečerni film, Igrajo: Henry Fonda, John Wayne, Shirley Temple, režija: John Ford, 22.00 TVD nocoj, 22.10 Hudčevo seme — TV nadaljevalka	TV KOPER 14.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — videoteleks, 17.05 TV šola — Kozmos, dokumentarna oddaja, 17.30 Karino — serijski film, 18.00 Veliki detektiv — serijski film, 18.50 Princesa „Zaffiro“, risanke, 19.30 TVD — vse danes, 19.50 Deset minut glasbe, 20.00 Kulturna panorama, 20.30 Ryan — serijski film, 21.20 TVD nocoj, 21.30 Glasbena oddaja	TV KOPER 14.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — videoteleks, 17.05 TV šola: Kozmos, dokumentarna oddaja, 17.30 Slovenški narodni plesi, 18.00 Ryan — serijski film, 19.00 Risanke, 19.30 TVD vse danes, 19.50 Deset minut glasbe, 20.00 Z nami pred kamero, 20.30 Rumpole, serijski film, 21.20 Turistični vodič — V sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.30 TVD nocoj, 21.40 Video mix — Glasbena oddaja v živo z glasbenimi željami in nagradnimi igrami	TV KOPER 14.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — videoteleks, 17.05 TV šola: Kozmos, dokumentarna oddaja, 17.30 Slovenški narodni plesi, 18.00 Ryan — serijski film, 19.00 Risanke, 19.30 TVD vse danes, 19.50 Deset minut glasbe, 20.00 Z nami pred kamero, 20.30 Rumpole, serijski film, 21.20 Turistični vodič — V sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.30 TVD nocoj, 21.40 Video mix — Glasbena oddaja v živo z glasbenimi željami in nagradnimi igrami

IZGUBE — rakava rana pomurskega gospodarstva — stališče občana

Vsekakor se strinjam s pisanjem vašega novinarja, ki pod naslovom: IZGUBE — rakava rana pomurskega gospodarstva v VESTNIKU 16/2 ugotavlja, da je vsota 481.090 milijonov dinarjev primanjkljaja ogromna številka. Da, resnično je tako! Dober gospodar ne more in ne sme ravnati tako. Če pa ravna — propade. Kmet pa gre s tako investicijo na boben. No, tukaj, kjer je družbena lastnina pa naj bi pomagala širša skupnost iz sklada skupnih rezerv republike.

Pretrsljiv je podatek, da odpade samo na eno delovno organizacijo kar 288 milijonov dinarjev primanjkljaja. To je vsota, ki jo težko poravnava tudi širša družbena skupnost. Zakaj jo težko poravnava? Zato, ker krivec za nastali položaj ni odgovarjal in verjetno ne bo nikdar klican na odgovornost. Zakaj je bila investicija v naftovod in petrokemijo, če je v obeh samo izguba? Zakaj je bil v Lendavi zgrajen moderen hotel Lipa, ne da bi se kdo prej sploh vprašal, če bo rentabilen v teh časih (ki jih novinar tudi sam navaja)? Gotovo bi bil v modernem gostilno s prenočišči in bazenom, ki bi dobro poslovala, bolje vloženi družbeni denar vsaj za zdaj. Čez čas, ko bi kaj iztržili, pa bi spet nekaj dogradili. Hotel pa je na pol prazen, sam sebi v breme in verjetno se razmere v teh stabilizacijskih letih ne bodo izboljšale.

Radenski hotel v Moravskih toplicah pa bi moral v nekaj letih vrniti denar, ki je bil zidan na kredit. Mogoče bi bilo treba, vsaj v poletnem času, ponudbo razširiti (od spominkov do reklame vsaj v Evropi). Naši Moravci so premalo znani v svetu. Ne morem razumeti tudi razkoraka med cenami repromate-

nala in prodajnimi cenami gotovih izdelkov iz istega materiala. Iz tega sledi, da proizvajalci repromateriala

ter s tem povečana režija. Navedel bom samo primer, ki sem ga opazoval. Prestaviti je bilo treba samo en drog na drugo mesto, ker je žica šla prek parcele, odnosno prav prek mesta, kjer naj bi stala hiša. Najprej sta prišla nekega dne pogledat dva delavca s »fiškom«. Drugi dan pa sedem delavcev s kombijem in dva delavca ali vodilna spet s

dati? Ne, ni prav, da bi se sklad skupnih rezerv republike uporabljal v take in podobne namene. Ta naj se uporablja res v tiste namene, ki se jih drugače ne more reševati in je bil tudi v ta namen ustanovljen (katastrofe, potresi, poplave, pustošenja viharjev, velika suša in s tem pomanjkanje hrane) in tako dalje. Za izgubarije pa nikakor ne, ker jim bomo s tako podporo delali uslugo in jih bomo imeli vsako leto več.

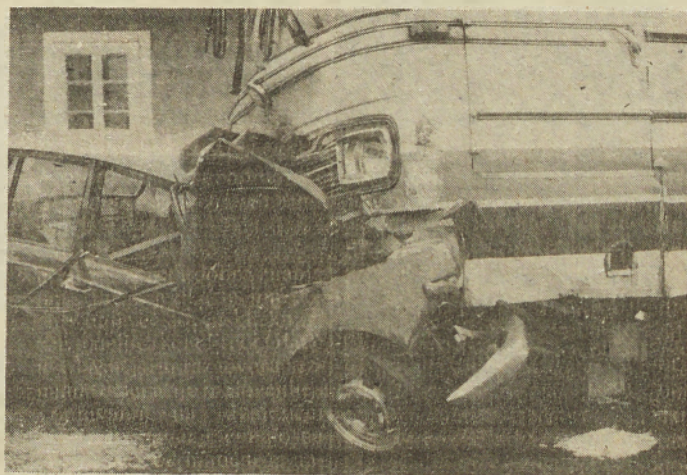
Seveda gre tu za delavce. Za njihova delovna mesta in njihove družine, na koncu celo za njihovo eksistenco. Saj 2.416 delavcev in njihovih svojcev predstavlja kar celo armado. Vendar je treba enkrat za vselej reči bobu bob in pokazati na krivca izgub. Verjetno ni primka in imena med fizičnimi delavci. Kdor je odgovoren za nastali položaj, naj za njega odgovarja pred družbo in ne da celotna družba pokriva njegovo neznanje. To računico pozna vsak kmet na vasi.

Nekateri danes dobro delajo in gospodarijo. V breme pa najjim bodo še izgubariji, to so tisti, ki ne znajo gospodariti. Tudi oni imajo dovolj raznih prispevkov za družbo.

Ne moremo kriviti delavcev za stroji, saj smo se daleč od resničnega samoupravljanja in resnične delitve dohodka po delu. Odgovarjati morajo tisti, ki so tako stanje v pomurskem gospodarstvu, in ne samo tu, povzročili.

Damijan Žerjal

Avto čelno v avtobus

Neprimerna hitrost na zasneženem in poledenem vozišču je v ponedeljek zjutraj ob 6.25 uri terjala življenje 28-letnega voznika osebnega avtomobila Matije LEBARJA iz Žižkov štev. 39. Lebar je v naselju Dolnji Lakoš nepravilno prehitel kolesarico, kar je imelo za posledico, da ga je pričelo zanašati na vozišču, v tistem trenutku pa je iz lendavske smeri pripeljal avtobus Geza Kiralj iz Črenšovca. V silovitem čelnem trčenju se je levi del osebnega avtomobila vkleščil pod avtobus, v njem pa je podlegel poškodbam voznik Lebar. Gmota škoda na obeh vozilih je ocenjena na 500 tisoč dinarjev.

Delavski svet Gradbenega podjetja GRADITELJ Beltinci

objavlja

prosta dela in naloge:

1. Večje število KV in PK zidarjev
2. Večje število NK delavcev

Pogoj:

1. KV ali PK zidar
2. NK delavec

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom in enomesečno poskusno dobo

Kandidate vabimo, da se osebno oglasijo ali pošljejo prijave z dokazili o strokovni izobrazbi v 8 dneh po objavi na naslov:

GP GRADITELJ Beltinci, Štefana Kovača 21

Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v zakonitem roku

Mariskaj, česar ne rabite, lahko prodate, če daste mali oglas v Vestnik.
VESTNIK Naročniki imate 20-odstotni popust. VESTNIK

Kje si dragi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož,
oče in stari oče

Jožef Vogrinčič

iz Ropoče

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nas bodrili in pomagali v najtežjih trenutkih.

Hvala zdravnikom in ostalemu med. osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. župniku in pevcem za pogrebni obred in odpete žalostinke in delavcem VVZ za izrečeno sožalje.

Utihi je tvoj glas, ostali pa so sledovi tvojih pridnih rok in bolečina v srcih.

Vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu, iskrena hvala!

VSI, KI SMO TJE IMELI RADI

Kje si ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je nepričakovano in brez slovesa v 78. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in sestra

Ana Bedič

iz Budince

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh bolečih trenutkih takoj in nesebično priskočili na pomoč, nas tolažili, darovali cvetje, izrekli sožalje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Prisrčna zahvala g. župniku za poslovljni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Vendelu Barabašu za poslovljne besede ob odprtem grobu in kolektivu Kompara.

Posebna zahvala vsemu zdravstvenemu osebju plastičnega oddelka bolnišnice v Mariboru, kirurškega in internega oddelka bolnišnice v M. Soboti, dr. Marjanu Kiršnerju iz Petrovca ter patronažnim sestram za večkratne obiske na domu in lajšanje bolečin.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Budinci, 12. februarja 1984

Žalujoci: hčerke Terezija, Ana, Marija in Julija z družinami, sinovi Štefan, Franc in Karlo z družinami, ter sestre Julija in Terezija z družinami

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je nenadoma za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica in sestra

Terezija Banfi

iz Melov

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter sovaščanom iz Melov, ki ste našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala čč. duhovščini za pogrebni obred in tolažilne besede, govornikom KS G. Radgona lov. Plevniku in tov. Adamiču iz Melov za poslovljne besede ob odprtem grobu, radgonskemu oktetu za odpete žalostinke in kolektivu Avtoradgona za darovane vence.

G. Radgona, Mele, Kočevje, Radenci, 12. februarja 1984

Žalujoci: hčerke Alojzija, Anica, Terezija in Marija z družinami ter vnuka Lidija in Danilo z družinami

Kje si draga mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

V SPOMIN

26. februarja bo minilo eno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Jožefa Gomboc

iz M. Sobote

Hvala vsem, ki se je še spominjate, obiskujete njen grob, ga krasite s cvetjem in na njem prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 73. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Ivan Jerebic

iz Lipe

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, dr. Zdravcu in patronažni sestri za lajšanje bolečin, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem in govorniku Zdravcu za poslovljne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Lipa, 8. februarja 1984

Žalujoci: žena Verona, sin Štefan ter hčerki Marija in Ana z družinami

ZAHVALA

14. januarja nas je po težki bolezni v 86. letu starosti zapustila draga mama, babica in prababica

Rozalija Mekiš

roj. Kranjec
iz Sotine

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo v času njene bolezni obiskovali in jo pospremili na njeni zadnji poti v tako lepem številu, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala zdravnikom in ostalemu zdravniškemu osebju internega in kirurškega oddelka soboške bolnice, ki so ji lajšali bolečine. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS Rogašovci za poslovilne besede.

Žalujoči: sin Ernest z ženo Marijo, vnuki Jože, Ernest in Simon z družinami ter vnučinja Marica z družino

ZAHVALA

Po kratki bolezni nas je v 78. letu starosti zapustila draga botra, sestra in teta

Ana Kranjec

roj. Kovač
iz Adrijanec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje. Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoči: Marija z družino iz G. Moravec, brat Jože z družino iz Pečarovec in ostalo sorodstvo

*Kje si ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama in tašča

Rozalija Bukovec

iz Kobilja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Prisrčna zahvala g. župniku za pogrebni obred in poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Štefanu Volfu in osebju zdravstvene postaje Dobrovnik. Vsem še enkrat — iskrena hvala! Kobilje, Turnišče, Avstrija

Žalujoči: mož Štefan ter otroci Gusti, Jože, Hermina in Marija z družinami

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je komaj v 64. letu starosti zapustila naša žena, mama, tašča in sorodnica

Marija Škerlak

roj. Šebjanič
iz Lucove

Prisrčna hvala dobrim sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje. Zahvala duhovnici Jani Kerčmarjevi, pevcem, predstavniku KS Cirilu Bunderlu, gasilcem, dr. Kiršnerju, dr. Koltajevi in vsemu osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice za dolgoletno lajšanje bolečine.

Lucova, 8. januarja 1984

Žalujoči: VSI TVOJI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega očeta, dedka, tasta in brata

Jakoba Ferenca

upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala zdravniškemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

*Že deseto leto v grobu mirno spiš,
a v naših srcih še živiš.*

V SPOMIN

18. februarja je minilo deset let, odkar je nehalo biti plemenito in dobro srce drage žene, mame in stare mame

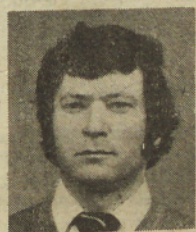
Gizele Kučan

roj. Pondelek
iz Lucove št. 25

Še vedno je težko spoznanje, da te ni več med nami, da je ostal naš dom pust in prazen, ostali pa so sledovi tvojih pridnih rok.

Vsem, ki se je še spominjate, obiskujete njen grob in prinašate cvetje, iskrena hvala!

Žalujoči: Vsi, ki smo te imeli radi

*Saj ni rečeno, da te ni,
čeprav v teh dnevih sonca ni,
čeprav besede dah nam
peša in solze brišejo oči.
Čeprav tvoj glas se več ne sliši,
povsod te čutimo mi vsi...
Med nami si!*

V SPOMIN

21. februarja bo minilo leto dni, odkar nas je tiho in brez slovesa v 30. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, zet, svak in stric

Jože Hodnik

iz Žižkov 8

Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko žalost in globoko rano. Dom je prazen, a v naših mislih in srcih si vedno med nami.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, na njegov prerani grob prinašate cvetje in na njem prižigate svečke.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po daljši bolezni nas je v 82. letu starosti zapustila naša draga tašča, stara mama in sestra

Ana Pondelek

roj. Žižko
iz Lucove št. 25

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, za številno spremstvo na njeni zadnji poti, za številne vence in cvetje ter za izrečena sožalja.

Posebna zahvala govorniku KS Petrovcj tov. Kovačecu za ganljive besede ob odprtem grobu, duhovnici Kerčmarjevi za tople besede ob slovesu in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Lucova, 6. februarja 1984

Žalujoči: zet Štefan, vnuk Štefan z družino in ostalo sorodstvo

*To, kar smo na tem svetu
najbolj ljubili,
smo za vedno izgubili.*

ZAHVALA

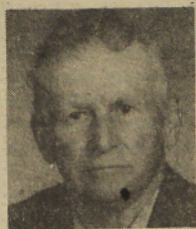
Po težki bolezni nas je v 74. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, dobra mama, skrbna stara mama in sestra

Marija Godina

roj. Kološa iz G. Moravec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, gasilcem, prijateljem, znancem in dobrim sosedom. Zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, godbi na pihala, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede ob odprtem grobu. Prisrčna zahvala dr. Suzani Koltaj in celotnemu medicinskemu in streljensko osebju kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti za lajšanje bolečin v času bolezni. Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Žalujoči: mož Ivan, hčerka Irena z možem Ludvikom, vnuki Branko, Vlado, Ludvik in Zoran ter sestra Julija

*A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, o j dan solzan,
težko bilo se je ločiti,
a solze vse, ves jok zamen.*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je nepričakovano in brez slovesa zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Martin Sobočan

iz Žiberec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sovaščanom, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku Jožetu Štelcerju za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Posebna zahvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Albina, hčerka Marija, sinova Ignac in Jože z družinami ter ostalo sorodstvo

PREKO 21 MILIJONOV V 35 LETIH

Miško Kranjec: »Pokrajinski tisk je utrip domačega srca«

Sredi leta 1948 so predstavniki okrajnih odborov OF in okrajnih ljudskih odborov tedanjega soboškega, radgonskega, ljutomerskega in lendavskega okraja pogovarjali v G. Radgoni o ustanovitvi pokrajinskega časopisa. Sklenili so, da naj bi bil list glasilo okrajnih odborov OF, njegovo ime pa naj bi bilo »Ljudski glas«. Že za 29. november 1948 naj bi izšla prva številka, toda priprave so se zavlekle vse do februarja 1949 in prva številka Ljudskega glasa je izšla 18. februarja.

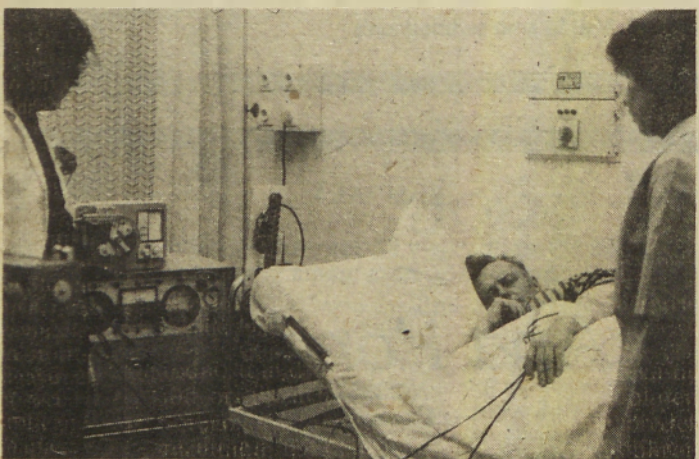
List je v minulih desetletjih spreminjal naslov in tudi tiskarne. Prišel je z naklado 3.000 izvodov tedensko, danes pa ga prejema prek 21.000 naslovnikov.

Pokrajinski tednik je v preteklih desetletjih postal pomemben dejavnik življenja v Pomurju. Od nastanka leta 1949 do konca leta 1983 je izšlo več kot 21 milijonov izvodov, ki so jih prejeli v glavnem bralci v Pomurju, že vse od začetka pa ga prejemale tudi izseljenci in zdomeci po vseh kontinentih tega sveta.

IVAN KRAMBERGER VNOVIČ RADODAREN

ŽE DRUGA UMETNA LEDVICA ZA POMURSKÉ BOLNIKE

Pred dnevi je Ivan Kramberger, dobrodušni rojak iz Negove v aparature, ki jih delavci oddelka skrbno čuvajo in vzdržujejo. »

Darovalec in naprava v soboškem oddelku za hemodializo.

Slovenskih goncah, sicer pa že upokojeni tehnik za umetne ledvice, podaril soboški bolnišnici že drugi aparat za hemodializo, brez katerega ledvični bolniki ne morejo shajati.

Ob obisku soboškega oddelka za hemodializo je dejal takole:

»Vedno me je navdušila skrb za bolnike v manjših zdravstvenih centrih in soboška bolnišnica to vedno znova potrjuje. Zato nisem niti za trenutek razmišljal, da ponovno podarim aparaturo. »Drake Wilock« pomurskim ledvičnim bolnikom, ki je bila prvotno namenjena bolniku v Radencih za zdravljenje na domu. Vendar bo tako korist gotovo večja. Da sem ravnal pravilno, se vidi že ob pogledu na sedanje prepotrebne

Dr. Stivan, vodja oddelka za hemodializo, pa dodaja: »Res, moram pohvaliti delavke oddelka, ki si zares prizadevajo, da bi dragocene umetne ledvice čim dlje in uspešno pomagale našim bolnikom. Število bolnikov z boleznimi ledvic v Pomurju narašča iz leta v leto, čeprav zaenkrat zadovoljujemo potrebe, pomoč pa nudimo tudi manjšemu številu bolnikov iz sosednje Hrvatske. Vendar pa bodo nove umetne ledvice, sedaj jih premoremo šest, dobrodošle in še posebej pomembne, če bo prišlo do okvare.«

Krambergerjevo darilo pomurskim ledvičnim bolnikom pa je že 41. po vrsti. V zadnji pošiljki je podaril šest umetnih ledvic in sicer še ptujski bolnišnici, ostale pa drugim jugoslovanskim bolnišnicam. V. Paveo

SPODNJA ŠČAVNICA

Umetno gnojilo mladim TZO Gornja Radgona

Na petkovem občinskem tekmovanju »Mladi in kmetijstvo« v Spodnji Ščavnici so bili najuspešnejši tekmovalci ekipe TZO GORNJA RADGONA I. pred ekipo domače mladinske organizacije in TZO Videm ob Ščavnici.

Prireditev, ki jo je organizirala komisija za kmetijstvo pri OK ZSMS, dobro pa pripravili in popesirili s kulturnim programom domači mladinci, je privabila v vaško gasilski dom številne obiskovalce. Izkazalo se je, da tudi občinsko združeno delo, ki je za vseh osem sodelujočih ekip pripravilo praktična darila. Prva tri prav takšna kot jih kmetijci najbolj pogrešajo in potrebujejo. Zmagovito moštvo je prejelo 150 kilogramov umetnega gnojila, drugo uvrščeni enako količino semenske koruze, tretje uvrščeni pa pisčanci zdrob. Občinski prvak, ekipa TZO Gornja Radgona I. bo zastopala mlade kmetijce iz občine na regijski preizkušnji 10. marca v Rakičanu. vp

Koroški slovenski pedagogi obiskali Lendavo

V sodelovanju z zavodom za šolstvo SRS ter Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem so lendavski in soboški občinski obiskali pedagogi delavci, ravnatelji nekaterih šol ter predstavniki deželnega sveta, ki je ob enem predsednik deželnega šolskega sveta za Koroško Karl Kirchner. Gostje so obiskali dvojezično osnovno šolo Drago Lugarič v Lendavi, kjer so prisostvovali uram dvojezičnega pouka, si ogledali knjižnico, nato pa se sestali s prosvetnimi delavci šole in zavoda za šolstvo. V razpravi so zastavljali vprašanja s področja strokovne problematike. Pedagoški delavci s Koroške so potem obiskali tudi dvojezični center usmerjenega izobraževanja v Lendavi, prisostvovali pouku in se seznanili z aktivnostjo na šoli. Gostje so potem obiskali še osnovno šolo v Genterovcih in dvojezično osnovno šolo v Prosenjakovcih. Jani D.

Skrbni organizatorji nedeljskega borovega gostovanja v Vadarcih na Goričkem so priznali, da so nekoliko ušeli. Precej več ljudi bi se zbralo v oddaljenem gozdu, če ne bi bilo olimpijskih prenosov in če bi bila cesta prevozna. Pa kljub temu — pripravili so dokaj originalno prireditev. Pisana družina se je zbrala, vse od popa, tatov, »ciganica«, policajev, medveda, detektivov, smrti s koso v rokah, pa še sodniki so bili zraven. Spet je padel bor. Padel je, ker se v predpustnem času ni nihče poročil. Čast so oprali; okrog sedemdeset vaščanov se je v organizaciji domačega gasilskega društva izredno potrudilo.

Janko Stolnič
Foto: Albert Abraham

REKORDER — PLASTIČAR!

Po še nepopolnih podatkih naj bi bil rekorder Pomurja v zaslužku za lani plastičar, ki je na upravi za družbene prihodke v Murski Soboti prijavil okrog 15.123.000 dinarjev celotnega prihodka in mu je po pokritju materialnih stroškov, amortizacije, osebnih dohodkov zaposlenih delavcev, zakonskih in pogodbenih obveznosti ostalo nekaj nad 6.335.000 din čistega dohodka. Sledita mu obrtnika, ki imata sicer skupno obratovalnico in se prav tako ukvarjata s predelavo plastičnih mas. Njun celotni prihodek je v letu 1983 presegel 24 milijonov, čisti dohodek pa znaša 6.768.000 din. Na tretjem mestu je vnovič predelovalec plastike s 5.270.000

dinarji in nekaj nad tri milijoni ostanka dohodka, sledita zasebni strojni ključavničar in kovinoplastičar in šele nekje na sredi se med 570 zavezanci davka iz gos-

ZASLUŽKI LETA 1983

podarskih dejavnosti najde gostilničar s celotnim prihodkom 3.671.000 dinarjev in ostankom dohodka v višini 594 tisoč dinarjev.

Na seznamu napovedi za odmero davka iz skupnega do-

hodka občanov — po višini napovedanega skupnega čistega dohodka — se je na sam vrh nekoliko presenetljivo uvrstil ekonomski tehnik, zaposlen pri zasebnem obrtniku, z 1.205.000 dinarji. Tik pod vrhom pa najdemo direktorje večjih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, zdravnike, veterinarje in nekatere politike, slednje resnici na ljubo bolj pri »zlati sredini« seznama z 90 napovedmi zaposlenih v družbenem sektorju.

Gre izključno za občino Murska Sobota, saj so v drugih občinah Pomurja v tej zvezi nekoliko bolj »skromni«.

(B. Ž.)

IZVOZNI REZULTATI POMURSKEGA ZDRUŽENEGA DELA V LETU 1983

Kako do realnih podatkov?

Postala je že praksa, da po vsakem četrtletju običajno pregledamo in ocenimo tudi izvozne rezultate pomurskega združenega dela, prav tako pa smo se že tudi navadili, da o teh spregovorimo šele takrat, ko imamo na voljo vse podatke. Brez podatkov obravnava seveda ni možna, to pa ne pomeni, da se ne bi dalo podatkov zbrati že nekoliko prej. Posamezne organizacije združenega dela, izvoznice blaga in storitev, več ali manj tekoče spremljajo te tokove in tako prej razpolagajo s podatki, kot pa jih zbere in posreduje gospodarski zbornici narodna banka. V prihodnje bi zato kazalo, da bi podatke od vseh izvoznikov zbrali v medobčinski gospodarski zbornici, s tem pa bi dobili tudi mnogo jasnejšo sliko o izvozu.

Da je temu tako, potrjujejo tudi podatki o pomurskem izvozu v letu 1983. Ko so na Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje pripravljali informacije o tem, so imeli na voljo le podatke o izvozu na osnovi carinskih deklaracij, če pa vemo, da nekatere organizacije združenega dela precej svojega izvoza realizirajo tudi z izvozom storitev, je takoj

jasno, da informacija ne kaže realne slike pomurskega izvoza. V začetku tedna so v zbornici sicer dobili še podatke o deviznem prilivu, iz katerih je razvidno, kakšen je tudi obseg izvoza storitev, s tem pa je slika že povsem drugačna. Vendar pa še zmeraj ne bi mogli trditi, da je popolna, saj vse informacije temeljijo na osnovi plačane realizacije. Pot do najbolj realnih podatkov je torej treba iskati na relaciji zbornica — izvozniki, problemov pa pri realizaciji te naloge ne bi smelo biti.

Zaenkrat pa se je potrebno zadovoljiti s podatki, ki so na voljo, možno pa je tudi iz njih potegniti nekatere osnovne ugotovitve pri gibanju pomurskega izvoza. Na osnovi carinskih deklaracij se je celotni pomurski izvoz blaga v letu 1983 v primerjavi z letom poprej povečal za 17 odstotkov in je znašal nekaj več kot 3.53 milijarde dinarjev. S takšnim povečanjem bi sicer lahko bili zadovoljni, saj se je v enakem odstotku povečal tudi fizični obseg izvoza, vendar pa nas ne zadovoljuje podatek, da se je zlasti močno povečal izvoz na klirniško področje. Ta izvoz je v

primerjavi z letom poprej večji kar za 38 odstotkov, medtem ko je izvoz blaga na konvertibilno tržišče porastel le za 12 odstotkov. Po posameznih občinah pa doseženi izvozni rezultati seveda močno odstopajo od pomurskega povprečja. Še najbolj ugodni so v soboški občini, kjer se je izvoz na klirniško področje povečal za 45 odstotkov in na konvertibilno za 24 odstotkov, najmanj ugodni pa so v občini Ljutomer. Tu je skupni izvoz za 22 odstotkov nižji kot v letu 1982, na konvertibilno tržišče je nižji za 3 odstotke, medtem ko so izvoz na klirniško področje realizirali le z 29 odstotki. V radgonski občini je konvertibilni izvoz enak predlanskemu, v lendavski pa je večji za 13 odstotkov, izvoz na klirniško področje pa se je v radgonski občini povečal za 109 odstotkov in v lendavski občini kar za 145 odstotkov. Kot že rečeno, pa ti podatki ne dajejo povsem jasne slike pomurskega izvoza. Prištetu je namreč potrebno še izvoz storitev, ki so dosegle višino 1.116 milijarde dinarjev.

Če ocenjujemo v celoti, je porast fizičnega obsega pomurskega izvoza v teh zaostrenih gospodarskih razmerah kljub vsemu zadovoljiv, kazalo pa bi temeljiteje analizirati vzroke v tistih organizacijah združenega dela, kjer so zabeležili padanje izvoza, pa tudi v tistih, kjer močno narašča uvoz in ga ne pokrivajo z izvozom. To velja predvsem za ljutomersko Krko in Emona Agroplod ter Tehnostroj pa morda še za koga.

Ob vsem tem pa še vedno velja ugotovitev, da pretežni del pomurskega izvoza realizira nekaj večjih izvoznikov, med katerimi velja posebej omeniti Muro, ABC Pomurko, INA Nafto in turniško Planiko. Vsak morebitni izpad pri večjem izvozniku pa se potem toliko bolj neugodno odraža tudi v celotnem pomurskem izvozu.

L. Kovač

LIDIJA ZDRAVEC, učenka 8. raz. OŠ Odranci: »Pri naši hiši imamo že več let naročen Vestnik, ki ga tudi jaz vselej vzamem v roke. Najraje berem zanimivosti, pionirsko stran, to je rubriko Krížem po naših šolah, sport, reportaže in nasvete. Ostalo me ne zanima toliko, edino fotografije pogledam in včasih preberem tudi kmetijsko stran, če je napisano kaj o mladih kmetovalcih. Ali tudi kaj pogrešam? Moram priznati, da je temu tako. Zelo rada bi namreč bila, če bi bolj pogosto objavljali krížanke in prispevke mladih literatov, tako kot je to v Kmečkem glasu. No, vseeno pa je Vestnik zanimiv tudi za šolarje.«

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo občine
Murska Sobota

Št. 2

Leto IV

23. februar 1984

VSEBINA 2. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- Predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo seje zborov, dne 9. marca 1983
- Poročilo o izvajanju programov SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje ter gibanju splošne porabe v občini M. Sobota v letu 1983 z usmeritvami za leto 1984
- Poročilo o izvajanju referendumskega programa v letih 1981, 1982 in 1983 ter predlog programa za leto 1984 v občini M. Sobota
- Načrt spomladanske setve in živinorejske proizvodnje v letu 1984

— Predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo

24. seja Zbora združenega dela
24. seja Zbora krajevnih skupnosti
24. seja Družbenopolitičnega zbora

Seje zborov bodo

v petek, dne 9. marca 1984 ob 8. uri

v prostorih Skupnosti za požarno varnost (Gasilski dom) Murska Sobota
Predsednik Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti
predlagata naslednji

dnevni red:

1. Izvolitev in poročila verifikacijskih komisij,
2. potrditev zapisov sej zborov občinske skupščine, z dne 17. februarja 1984,
3. Informacija o delu skupin delegatov, ter Zbora občin in Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije,
4. Poročilo o izvajanju programov SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje ter gibanju splošne porabe v občini Murska Sobota v letu 1983 z usmeritvami za leto 1984

5. Poročilo o izvajanju referendumskega programa v letih 1981, 1982 in 1983 ter predlog programa za leto 1984 v občini M. Sobota

6. Načrt spomladanske setve in živinorejske proizvodnje v letu 1984

7. Izvajanje ukrepov družbenega varstva v TOZD Blisk Murska Sobota (to točko obravnava samo Zbor združenega dela),

8. Predlog odloka o urejanju kineškega turizma v občini M. Sobota,

9. Osnutek odloka o poprečni gradbeni ceni in poprečni stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini M. Sobota ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče za posamezna območja v občini M. Sobota,

10. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja,

11. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila.

DELEGATI DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA bodo obravnavali 2., 3., 4., 5., 10. in 11. točko zgoraj predlaganega dnevnega reda.

Gradivo za obravnavo 4., 5., in 6. točke dnevnega reda je objavljeno v tej številki Delegatskega vestnika.

Gradivo za obravnavo 2., 7., 8. in 9. točke dnevnega reda je posredovano vodjem delegacij, vodjem konferenc delegacij in delovnim skupnostim, ki vršijo funkcijo delegacije ter delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Informaciji k 3. in 10. točki dnevnega reda bosta podani na seji.

— Poročilo o izvajanju programov SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje ter gibanju splošne porabe v občini Murska Sobota v letu 1983 z usmeritvami za leto 1984

UVOD

V predloženem gradivu je v strnjeni obliki predstavljena dejavnost SIS družbenih dejavnosti in SIS materialne proizvodnje ter gibanja splošne porabe v letu 1983. Prikazana so tudi sredstva, s katerimi so skupnosti in družbenopolitična skupnost razpolagali v letu 1983, kakor tudi način zbiranja in porazdelitev teh sredstev ter izpostavljeni problemi, s katerimi so se skupnosti pri svojem delovanju srečevale. Pri vsaki posamezni SIS so nakazane temeljne usmeritve programov za leto 1984. Material naj služi delavcem v združenem delu za celovitejšo razpravo o obveznostih in obremenitvah za skupno in splošno porabo. K poročilu je priložena tudi bilanca sredstev SIS družbenih dejavnosti za leto 1984 s predlogom novih prispevnih stopenj.

Gradivo je izdelano na podlagi podatkov SIS in proračuna občine, pri pripravi prvega dela pa je sodelovala Skupna strokovna služba SIS družbenih dejavnosti.

O poročilu bo razpravljala tudi Zbor združenega dela Skupščine občine Murska Sobota.

1. SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

A. GIBANJE SKUPNE PORABE IN REALIZACIJA PROGRAMOV SIS V LETU 1983

Skupščine SIS in zbor združenega dela so sprejeli bilanco sredstev SIS družbenih dejavnosti za leto 1983 že v mesecu decembru 1982. Zaradi usklajevanja skupne porabe z doseženo rastjo dohodka v gospodarstvu občine, hitrejši rasti mase bruto osebnih dohodkov od prvotno planirane in sprejetih zakonskih omejitev na področju skupne porabe je prišlo med letom večkrat do spreminjanja sredstev dovoljene porabe in prispevnih stopenj. Z revalorizacijami bilance sredstev SIS je bilo dodatno priznано 120.321.000.— din, od tega je bilo namenjeno največ občinski zdravstveni skupnosti 76.048.000.— din in občinski izobraževalni skupnosti 31.295.000.— din, pri katerih je bil vpliv visokih rasti materialnih stroškov največji.

V letu 1983 je tako znašala dovoljena poraba SIS družbenih dejavnosti 1.419.919.000.— din, kar je za 17,3 % več kot leto poprej. Preko

prispevnih stopenj je bilo v občini zbrano 1.115.037.000.— din, kar je za 22,5 % več od zbranih sredstev v letu 1982, in republiške solidarnosti je bilo dobljeno 128.208.047.— din in iz drugih virov 89.095.927.— din. Obseg sredstev solidarnosti se glede na leto 1982 v lanskem letu bistveno ni povečal, medtem ko se sredstva skupne porabe v celoti povečujejo, kar kaže na močnejše upadanje sredstev solidarnosti. To dokazuje tudi delež solidarnostnih sredstev v dovoljeni skupni porabi, ki se je od 11,07 % v letu 1982 znižal na 9,44 % v letu 1983.

Po posameznih SIS je bila za dejavnost v letu 1983 dovoljena poraba v naslednji višini:

	v 000 din	Ind. rasti 1983/1982	Struktura v %
Občinska zdravstvena skupnost	662.923	119,2	48,82
Občinska izobraževalna skupnost	314.964	121,6	23,19
Skupnost otroškega varstva	238.326	110,9	17,55
Občin. skupn. social. skrbstva	60.045	114,7	4,42
Občinska kulturna skupnost	44.201	116,6	3,25
Skupnost za zaposlovanje	17.667	129,8	1,30
Občinska telesnokult. skupnost	16.104	112,9	1,18
Občinska raziskovalna skupnost	3.771	88,9	0,28

Iz navedenih podatkov je razvidno, da odpade največji del sredstev skupne porabe na zdravstveno in izobraževalno skupnost ter skupnost otroškega varstva, različna rast povečanja sredstev glede na leto 1982 pa kaže na selektiven pristop pri usklajevanju sredstev dovoljene porabe v letu 1983.

V letu 1983 so se sredstva skupne porabe združevala v občini Murska Sobota po povprečni letni prispevni stopnji 22,05 %, od tega iz BOD 11,85 % in iz dohodka 10,20 %. Da ne bi prišlo do presežkov pri zbranih sredstvih, so bile prispevne stopnje med letom večkrat spreminjane. Sprotno usklajevanje prispevnih stopenj dovoljene porabe z ocenjeno maso bruto osebnih dohodkov je bilo nujno potrebno, saj se na ta način dodatno ne obremenjuje združeno delo. Ob koncu leta nobena občinska SIS ni izkazala presežkov.

V lanskem letu so vse skupnosti sprejele programe stabilizacijskih ukrepov v okviru katerih so si maksimalno prizadevale za čim racionalnejšo in gospodarno porabo sredstev. S sprejetimi ukrepi so posegali tudi v izvajanje programov, zlasti krčenje dopolnilnih programov. Med letom so se izvajalske OZD večkrat srečevale z likvidnostnimi težavami, vseskozi pa je bilo prisotno zaostajanje osebnih dohodkov delavcev v družbenih dejavnostih za osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu občine.

Sprejeto dovoljeno skupno porabo za leto 1983 je bila vsem izvajalcem na področju družbenih dejavnosti priznana rast osebnih dohodkov 18,2 %, materialnih stroškov 30 % in 100 % amortizacija, razen v zdravstvu, kjer je bila amortizacija pokrita le 50 %. V zdravstvu je bila prisotna neenotnost pri dogovarjanju in izvajanju sprejetih obveznosti med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi znotraj regije ter neučinkovito delovanje medobčinske zdravstvene skupnosti. Podrobnejša analiza o poslovanju ter gibanju materialnih stroškov in osebnih dohodkov v izvajalskih delovnih organizacijah bo predložena po obravnavi in sprejemu zaključnih računov.

V okviru razpoložljivih finančnih sredstev so bili programi za leto 1983 po posameznih SIS družbenih dejavnosti realizirani v naslednjem obsegu:

1. Občinska zdravstvena skupnost

Hitra rast cen življenjskih in materialnih stroškov, nekajletno upadanje sredstev za zdravstvo v družbenem proizvodu, nespremenjene pravice uporabnikov, nenehno večanje obsega zdravstvenega varstva zaradi določenih specifičnosti (izredno neugodna starostna struktura prebivalstva, visok odstotek kmečkega prebivalstva) — vse to se je odražalo v nenehnih težavah pri poslovanju zdravstvene skupnosti ter zdravstvenih temeljnih organizacij v letu 1983.

S planskimi dokumenti je bilo v občinski zdravstveni skupnosti zastavljenih vrsto pomembnih prednostnih nalog oziroma usmeritev, z uresničevanjem katerih bi dosegli racionalnejše trošenje sredstev za zdravstveno varstvo in prestrukturiranje iz dražjih zdravstvenih dejavnosti v cenejše.

Koliko so se zastavljene naloge v minulem letu resnično izvajale nam pove realiziran obseg zdravstvenih storitev na posameznih ožjih področjih zdravstvene dejavnosti.

Število obiskov v osnovni zdravstveni dejavnosti je poraslo za 2 % v primerjavi z letom 1982. V specialistični dejavnosti je prišlo do 2 % zmanjšanja obiskov. Pojavljajo se prve načrtovane spremembe v odnosih do bolnišničnega zdravljenja. Ob nekoliko nižjem številu bolnišnično zdravljenih občanov za 3 %, se je število bolnišnično zdravljenih bolnikov v splošni bolnici Murska Sobota zmanjšalo za 2 % in v odlivu za 10 %. Število opravljenih bolniško oskrbnih dni se je zvišalo za 2 %.

Pri porabi zdravil je ugotovljena nadpovprečna cena zdravil in vrednost izdanega recepta na 1 uporabnika pri kategorijah upokojenec in kmečkih uporabnikov.

O uspešnosti izvajanja sprejetih samoupravnih aktov v racionalnejšem trošenju sredstev nam govori tudi podatek o 46 % znižanju zdraviliško oskrbnih dni v letu 1983.

Vsa prizadevanja skupnosti pri prestrukturiranju zdravstvenih dejavnosti so razvidna tudi iz plana zaposlovanja v TOZD, saj je do leta 1985 dana absolutna prioriteta zaposlovanju kadrov v osnovnem zdravstvenem varstvu ter mladinskem in šolskem zobozdravstvu, žal pa ta prioriteta ni vidna v realizaciji plana zaposlovanja za leto 1983.

V razmeroma kratkem časovnem obdobju dveh let so doseženi prvi rezultati pri uresničevanju delitve dela in pri uveljavljanju cenejših oblik zdravstvenega varstva, kar kaže na resno prizadevanje izvajalcev zdravstvenega varstva. Še vedno pa je prisotno prepočasno usposabljanje za sprejete naloge in obveznosti ter neusklajenost TOZD-ov znotraj PZC pri delitvi dela.

V finančnem poslovanju zdravstvene skupnosti za leto 1983 ugotavljamo, da se kljub izvajanju sprejetih stabilizacijskih ukrepov v tej skupnosti ni bilo mogoče izogniti, v posameznih periodičnih obdobjih leta, likvidnostnim težavam. Vzrok za to so bila v glavnem nerealizirana sredstva republiške solidarnosti.

V postopku sporazumevanja med uporabniki in izvajalci (pri sklepanju samoupravnih sporazumov o svobodni menjavi dela) so bile prisotne nenehno finančne težave, ki so skoraj povsem izključile pomembne vsebinske programske usmeritve.

Kljub dejstvu, da je bilo med letom v okviru usklajevanja dovoljene skupne porabe priznanih največ dodatnih finančnih sredstev občinski zdravstveni skupnosti, so bili sporazumi o svobodni menjavi dela, oziroma aneksi sklenjeni šele v mesecu novembru, kar je vsekakor oviralo normalno delo izvajalskih delovnih organizacij.

Kot izredno pozitivno dejstvo pa moramo v minulem letu oceniti vključevanje zbora združenega dela, IS SO Murska Sobota ter družbene političnih organizacij, ki so skupaj z občinsko zdravstveno skupnostjo sprejeli vrsto pomembnih stališč in ukrepov za reševanje prisotne problematike.

2. Občinska izobraževalna skupnost

Program občinske izobraževalne skupnosti se ni izvajal v takem obsegu kot je bilo prvotno zastavljeno. Zaostreni pogoji gospodarjenja so povzročili, da tudi v izobraževalni skupnosti ni bilo možno obdržati vseh sprejetih oblik financiranja dejavnosti, ker bi to resno ogrozilo izvajanje osnovnega programa in povzročilo še večje zaostajanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev. Kljub dodatno priznanim finančnim sredstvom v okviru dovoljene porabe za dejavnost OIS je bilo potrebno za področje šolstva nujno sprejeti nekatere ukrepe, ki so posegli predvsem v dopolnilni program.

Z dodatno priznanimi sredstvi je OIS krila stroške povečanja osmih novih oddelkov v šolskem letu 1983/84, izpad republiške solidarnosti in povečano amortizacijo zaradi zaključenih novih investicijskih vlaganj ter za oblikovanje sklada skupne porabe.

V občinski izobraževalni skupnosti so bile upoštevane prioritete naloge na področju vzgoje in izobraževanja opredeljene s stabilizacijskim programom.

S sprejetimi ukrepi je bilo:

- v oddelku podaljšanega bivanja črtani materialni stroški, ki jih šole pokrivajo s participacijo;
- ukinjen regres za malice za vse učence razen Romov;
- uvedena participacija staršev pri prevozi učencev;
- racionalizirane šolske proge s tem, da se je zmanjšalo število prevoženih km za 100 km dnevno;
- ukinjeno financiranje varstva vozačev in dodatek učiteljem za težja delovna mesta.

Izvajanje referendumskega programa na področju osnovnega šolstva kasni približno eno leto za predvideno letno dinamiko izgradnje.

3. Skupnost socialnega varstva

Skupnost socialnega varstva si je v letu 1983 posebej prizadevala za ohranitev socialne varnosti delavcev in občanov. Posebna skrb je bila skozi celo leto namenjena družbenemu varstvu invalidnih oseb. Skupnost se je preko komisije za vprašanje socialne varnosti invalidov vključila pri ustanavljanju delavnic za delo pod posebnimi pogoji v okviru Doma oskrbovancev Rakičan. Prav tako je bila tudi nosilka širokih javnih razprav o osnutku zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb.

4. Skupnost socialnega skrbstva

Prednost pri izvajanju programa skupnosti socialnega skrbstva je bila tudi v letu 1983 dana izvajanju nalog zagotovljenega programa za katerega skupnost prejema precejšnja sredstva republiške solidarnosti. Denarne pomoči, kot edini in dopolnilni vir preživetja so bile v lanskem letu dodeljene povprečno 490 upravičencem mesečno. Center

za socialno delo je uspešno realiziral vse zastavljene naloge na preventivnem in kurativnem socialnem delu.

S problemi pri poslovanju se je v letu 1983 pogosto srečeval Dom oskrbovancev Rakičan, predvsem neurejenih cen oskrbnih dni v domu.

Uspešno je bil sklenjen dogovor med domom in občinsko zdravstveno skupnostjo za pokrivanje stroškov zdravstvenega dela oskrbe v domu. Osební dohodki delavcev zaposlenih v domu so bili v začetku leta močno pod povprečjem v družbenih dejavnostih, zato je skupnost tej izvajalski organizaciji priznala dodatna sredstva v višini 300.000.- din, s katerimi so si delavci nekoliko izboljšali osebne dohodke.

V preteklem letu je tudi v tej skupnosti izstopal problem nezaposlenih občanov, zlasti nekaterih kategorij prebivalstva, kot so Romi, odpušteni obsojenci ipd. Ti občani namreč še težje dobijo zaposlitev ter vplivajo na nenehno povečevanje števila prosilcev raznih vrst denarnih pomoči.

5. Skupnost otroškega varstva

V skupnosti otroškega varstva so bile naloge zagotovljenega programa v lanskem letu v celoti realizirane. Število upravičencev denarnih pomoči — otroškega dodatka se je zmanjšalo za 638 družin oz. 1220 otrok in je znašalo 1874 družin z 3894 otroci (v letu 1979 je prejemale otroški dodatek 4657 družin oz. 8981 otrok). Zaradi močnega upadanja števila upravičencev denarnih pomoči so organi skupnosti sprejeli sklep o zagotavljanju pomoči družinam v funkcionalni obliki s tem, da skupnost krije stroške prehrane v osnovni šoli, prehrane in varstva v vrtec ter daje enkratno pomoč za nabavo obleke in obutev. Tovrsne pomoči je bilo v lanskem letu deležno 595 družin z 980 otroci.

Družbeno organizirano varstvo otrok se je izvajalo v 84 oddelkih. V varstvo je bilo zajeto 1832 otrok ali 34 % vseh predšolskih otrok v občini. Za 322 otrok, ki ne obiskujejo vzgojno-izobraževalnih ustanov je bil izveden 80 urni program.

Sredstva za investicije so bila usmerjena v adaptacije in vzdrževanje obstoječih objektov, v enotah Pušča, Krog, Prosenjakovci, Cankova in Serdica ter zagotovitvi in nabavi opreme za enote v Gančanih, Pokovcih, Cankovi in Serdici. Potekale so tudi intenzivne priprave za izgradnjo dveh oddelkov VVZ pri osnovni šoli v Mačkovcih, ki se bo začela graditi v letošnjem letu.

6. Skupnost za zaposlovanje

Skupnost za zaposlovanje je v letu 1983 namenila največ pozornosti izvajanju Samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v OZD z načrtom Občinske skupnosti za zaposlovanje, analiziranju realizacije plana zaposlovanja, vključevanju generacije osnovnošolcev in ugotavljanju njihovih poklicnih namer ter uresničevanju štipendijske politike s poudarkom na preusmeritvi štipendij v funkcionalne oblike.

Koncem leta je bilo pri skupnosti prijavljenih 1546 iskalcev zaposlitve. V skladu z Zakonom o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti je skupnost odobrila denarna nadomestila in denarno pomoč 245 upravičencem v celem letu. Pripravo delavcev na delo oz. prekvalifikacijo je v sodelovanju z OZD uspešno končalo 209 delavcev, ki so se po končanem šolanju takoj vključili v delovni proces. V usposabljanje je bilo v letu 1983 vključenih tudi 15 invalidnih oseb.

Za šolsko leto 1983/84 je bilo v občini dodeljeno 1028 štipendij in 156 razlik k kadrovskim štipendijam iz združenih sredstev. Odbor za štipendiranje je pri podeljevanju štipendij iz združenih sredstev upošteval določila Šas o štipendiranju, seznam deficitarnih kadrov v občini in mnenje o socialnem položaju družine prosilca, kljub temu pa so široke javne razprave o problematiki štipendiranja pokazale, da je potrebno sredstva štipendij usmerjati v funkcionalne namene kot so regresiranje prehrane, nabavo učbenikov, plačilo stanarin v dijaških domovih ipd.

7. Telesnokulturna skupnost

Program telesnokulturne dejavnosti za leto 1983 je bil v celoti realiziran. Pri zagotavljanju sredstev je bila dana absolutna prioriteta izvajanju programov telesnokulturnih organizacij. V lanskem letu se je izšlo iz izpopolnjevalo 181 strokovnih delavcev. Program mednarodnega sodelovanja je potekal v skladu s sprejetim načrtom s tem, da je bila večina srečanj zaradi omejenih finančnih možnosti, enodnevnih. Sodelovalo je 26 osnovnih organizacij iz občine. Izpad sredstev, dobljenih v preteklih letih iz naslova športnih stav, je vplival na slabšo investicijsko aktivnost. Za vzdrževanje športnih in rekreacijskih objektov je bilo v letu 1983 namenjeno 175.000.— din.

8. Raziskovalna skupnost

Raziskovalna skupnost si je maksimalno prizadevala za razvoj raziskovalne dejavnosti ter razvoj in popularizacijo množične inventivne in raziskovalne dejavnosti. V letu 1983 je raziskovalna skupnost financirala izvedbo 14 raziskovalnih nalog, 6 nalog je bilo v tem letu zaključenih. V program občinske raziskovalne skupnosti so bile vključene le naloge, ki imajo uporabno vrednost in vsebujejo širše družbene interese. Pri financiranju nalog so se vključevale tudi OZD. Ugotovljeno je bilo, da se OZD slabo odzivajo na razpise skupnosti glede prijav raziskovalnih

nalog ter predlogov za podelitev priznanj za dosežke na raziskovalno-inventivnem področju. V lanskem letu je bila pripravljena analiza o dejavnosti naravoslovno-tehničnih krožkov na osnovnih šolah in šolah usmerjenega izobraževanja v občini, ki je prikazala stanje na področju množične inventivne dejavnosti.

Na sejah skupščine občinske raziskovalne skupnosti je bil večkrat izpostavljen problem premajhnega obsega sredstev, ki ne omogoča uspešnega sofinanciranja raziskovalnih nalog in razvoja inventivno-raziskovalne dejavnosti v OZD.

9. Kulturna skupnost

Program kulturne skupnosti se je izvajal v njenih izvajalskih OZD. Vse enote kulturne centra so v preteklem letu beležile precejšen porast obiskovalcev. K temu so prispevale boljša ponudba in pestrejšje oblike dela.

Pokrajinska in študijska knjižnica je s tremi oddelki zalagala s knjigami 14 izposojevališč v OZD in krajevnih središčih ter skrbela za 16 krajevnih knjižnic v občini. V letu 1983 je svoj knjižni fond povečala za 3.502 knjižnih enot, kar je za 930 enot manj kot leto poprej. Vse oddelke knjižnic je med letom obiskovalo 80.397 obiskovalcev ali za 24.268 obiskovalcev več kot v letu 1982, medtem ko je število izposojenih knjig za okoli 2.000 enot manjše. V okviru knjižnic je bilo organiziranih tudi 13 razstav. Za Slovence v Porabju je bilo poslanih 242 enot knjižnega gradiva. Tudi s Szombathelijsko knjižnico je potekala zamenjava knjig in periodike.

V Pokrajinskem muzeju so bila v okviru etnološkega in arheološkega oddelka opravljena obsežna strokovna dela. Nadaljevala so se izkopavanja na Safarskem in Dolnjem Lakošu. V lanskem letu je bil ustanovljen oddelk NOB ter zaposlen kustos za ta oddelk, kar je pomembna pridobitev za muzej.

V Galeriji je bilo organiziranih več prireditev. Med najpomembnejše vsekakor spadata 6. jugoslovanski bienale male plastike in 9. mednarodna razstava Panonia 83. Svojo stalno zbirko je galerija obogatila s petimi eksponati.

V kinu Park je bilo v letu 1983 predvajano 195 filmov, to je za 43 filmov več kot v predhodnem letu. V 713 predstavah je bilo prisotno 109.385 obiskovalcev ali za 4.357 več kot leta 1982.

Med letom je aktivno delovala tudi Zveza kulturnih organizacij občine, ki povezuje 39 kulturnih društev in 13 samostojnih skupin.

B. GIBANJE SKUPNE PORABE IN USMERITVE PROGRAMOV SIS V LETU 1984

V skladu z usmeritvami iz Resolucije o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine Murska Sobota v letu 1984 mora rasti sredstev skupne porabe zaostajati za 20 % za rastjo dohodka. Ob predvideni nominalni rasti dohodka 29 % v letu 1984 bo tako možno v občini povečati sredstva skupne porabe za 23,2 % glede na obseg dovoljene porabe v letu 1983. Z zveznim zakonom, ki je bil sprejet v decembru 1983 je rast skupne porabe v letu 1984 omejena na 19 % in je možno usklajevanje z doseženo rastjo dohodka šele po ugotovljenih dejanskih gibanjih ob koncu vsakega četrteletja.

Z bilanco sredstev bo v letu 1984 za skupno porabo v občini namenjeno skupno 1.730.699 din od tega 1.652.739 din za dejavnost SIS in 77.960 din za investicije. Z združevanjem preko prispevnih stopenj bo zbrano 1.438.988 din, iz naslova republiške solidarnosti se pričakuje 159.538 din in 132.173 din iz ostalih virov. Rast združenih sredstev bo za 22 % višja od obsega sredstev, ki smo ga združevali v letu 1983.

Za prve tri mesece letošnjega leta veljajočasne prispevne stopnje, ki so bile izračunane na podlagi povprečnih obremenitev iz leta 1983. V priloženi bilanci je izdelan predlog novih prispevnih stopenj, ki bi naj veljale 1. 4. 1984. Po tem predlogu se bodo združevala sredstva v globalu po stopnji iz BOD 11,27 % in iz dohodka 10,10 %. Predlagane prispevne stopnje so glede na časovno veljavne za 0,16 procentnih točk nižje pri obremenitvah iz dohodka.

Pri pripravi bilance se je delno že upoštevala selektivnost. Zaradi novih obveznosti v skupnosti socialnega skrbstva in skupnosti za zaposlovanje je rast sredstev pri teh dveh SIS v letu 1984 nekoliko hitrejša, medtem ko je pri zdravstveni skupnosti nižja od povprečja, radi prenosa dela obveznosti iz naslova bolniških izostankov na združeno delo.

Po narejeni temeljiti analizi poslovanja v izvajalskih organizacijah bomo ob prvem usklajevanju sredstev SIS družbenih dejavnosti ponovno preverili sredstva SIS ter v primeru potrebe v okviru dovoljene porabe s selektivnim pristopom dogovorili pri določenih skupnostih drugačen obseg sredstev.

Samoupravne interesne skupnosti bodo s svojimi programi za leto 1984 nadaljevale z izvajanjem sprejetih stabilizacijskih ukrepov. Posamezna SIS bo v programih zajela naslednje osnovne usmeritve:

1. Zdravstvena skupnost

V osnovni zdravstveni dejavnosti je v letu 1984 predvideno povečanje števila prvih obiskov in prvih pregledov v odnosu do ponovnih, števila zdraviljenih na domu, sistematičnih serijskih pregledov, števila občanov vključenih v dispanzersko obravnavo ter zmanjševanje števila ponovnih obiskov in njihovega odnosa do prvih obiskov, števila

4 – DELEGATSKI VESTNIK

občanov, napotenih k specialistom, števila napotenih v bolnišnico, števila predpisanih zdravil na recept in njihove povečane vrednosti.

V specialistično-ambulantni in bolnišnični dejavnosti bo skrb namenjena povečanju števila prvih pregledov v odnosu do ponovnih in prvih ambulantnih obiskov na račun števila bolnišnično zdravljenih, premeščanju občanov iz zdravljenja na dom ter zmanjševanju števila hospitaliziranih bolnikov, skrajšanju povprečne dobe zdravljenja in števila bolniško oskrbnih dni.

Glede na predvidevanja gospodarske rasti lahko pričakujemo, da bodo tudi v letu 1984 možnosti zadovoljevanja potreb in zahtev po zdravstvenih storitvah omejene. Zato je v razvojni politiki tega področja tudi v naprej v ospredju zahteva po prestrukturiranju dejavnosti s poudarkom hitrejšega razvoja osnovne zdravstvene dejavnosti. Prav tako bo potrebno v letu 1984 nadaljevati s prizadevanji po doslednejšem uresničevanju vrste samoupravnih opredelitev, ki se nanašajo na delitev dela, kadrovske politike, način in postopke uresničevanja pravic uporabnikov, ki vsi pomenijo racionalizacijo in prispevek h gospodarski stabilizaciji.

2. Občinska izobraževalna skupnost

Zagotovljeni program bo obsegal programe vzgojnoizobraževalnih storitev, s katerimi osnovna šola predvsem uresničuje obvezni predmetnik z učnimi načrti.

Dopolnilni program se bo izvajal v enakem obsegu kot v letu 1983 po sprejetju programa stabilizacijskih ukrepov.

V letu 1984 se bo iz sredstev referendumskega programa pristopilo k izgradnji podružnične osnovne šole v Mačkovcih ter pripravi potrebne dokumentacije za izgradnjo osnovne šole Prekmurske brigade in večnamenske dvorane v Murški Soboti. Dokončana bo izgradnja dvoodelne podružnične osnovne šole v Dolencih, ki se gradi iz združenih amortizacijskih sredstev v okviru OIS.

S področja srednjega usmerjenega izobraževanja bo OIS Murska Sobota po programu dela zborov občinske skupščine posvetila posebno pozornost usklajevanju obsega vpisov v programe 1. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja ter mreži šol in obravnavala problematiko izvajanja proizvodnega dela in delovne prakse srednješolcev.

3. Skupnost socialnega varstva

V letu 1984 bo skupnost socialnega varstva namenila največ pozornosti uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije na področju socialnega varstva. Še posebej si bo prizadevala za dosledno uresničevanje selektivnosti pri dodeljevanju raznih družbenodenarnih pomoči, upoštevanje pri tem družino kot celoto z dejanskim socialnim stanjem. Posebna pozornost bo v letošnjem letu namenjena obravnavi in izvajanju SaS o socialno varstvenih pomočeh in o prispevkih za socialno varstvene storitve, opravljanju del in nalog enotne skupne evidence prejemnikov socialnovarstvenih pomoči, reševanju socialne problematike težje zaposljivih občanov, prizadevanjem za realizacijo plana zaposlovanja, uresničevanju zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb ter obravnavi problematike s področja mladinskega varstva.

4. Občinska skupnost socialnega skrbstva

Prednostne naloge skupnosti socialnega skrbstva bodo tudi v letu 1984 naslednje:

- zagotavljati ustrezno višino denarnih pomoči kot edini in dopolnilni vir preživetja in se s to višino približati vsaj minimalnim stroškom za starostnika v SR Sloveniji;
- izvajalcu s področja socialnega skrbstva — Domu oskrbovancev zagotoviti take materialne pogoje dela, da ne bo trpel standard oskrbovancev in zaposlenih delavcev v domu;

- iskati cenejše oblike skrbi za otroke in mladostnike (rejništvo) in prav tako skrbi za ostarelega občana. V zvezi s tem bo nujno izvesti usposabljanje socialno zdravstvenih komisij na terenu za boljšo pomoč strokovni socialni službi;

- zaposlovanje težje zaposljivih kategorij občanov;
- v skladu z določili zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb zagotoviti dodatna finančna sredstva;
- vsodelovanju s pristojnimi dejavniki nadaljevati s prizadevanji za ustanovitev delavnic pod posebnimi pogoji za osebe, ki zaradi težjih oblik motenj v telesnem in duševnem razvoju niso sposobne za usposabljanje in zaposlitev;

V okviru Centra za socialno delo bo oblikovana vzgojna svetovalnica za delo s starši mladoletnikov in z mladostniki.

5. Skupnost otroškega varstva

Program družbenega varstva otrok bo v letu 1984 potekal v skladu s sprejetimi srednjeročnimi dokumenti in ne bo bistveno odstopal od realiziranega v letu 1983.

Skupnost otroškega varstva izpostavlja predvsem naslednje temeljne usmeritve in cilje:

- zagotavljanje pravic varstva matere in novorojenca,
- zagotovitev pravic iz zagotavljenega programa družbenega varstva otrok,
- iskanje primernih oblik vzgojnih programov za otroke, ki niso zajeti v VVO,
- financiranje dejavnosti za predšolske otroke ter sofinanciranje varstva in prehrane ter zagotavljanje drugih funkcionalnih oblik pomoči otrokom iz socialno ogroženih družin,
- gradnja 2 oddelkov VVO v okviru novogradnje osnovne šole Mačkovci.

Posebej je potrebno izpostaviti dokaj zahtevne normative in standarde na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok, zato izvajalci nimajo praktično notranjih rezerv. Visoki stroški dejavnosti se odražajo iz leta v leto v večjem prispevku skupnosti in staršev.

6. Občinska skupnost za zaposlovanje

Program skupnosti za zaposlovanje bo temeljil na sprejetih srednjeročnih dokumentih. Svojo aktivnost bo skupnost usmerjala predvsem v iskanje možnosti razreševanja problemov na področju zaposlovanja, ki so iz leta v leto v naši občini vse bolj prisotni.

Skupnost bo izvajala štipendijsko politiko s posebnim poudarkom štipendiranja iz kadrovskega vidika. OZD naj bi v letu 1984 podelile 180 kadrovskih štipendij. Pri štipendiranju iz združenih sredstev bo dan poseben poudarek ugotavljanju dejanskega socialnega stanja (sodelovanje s KS, OZD, Centrom za socialno delo, šolami itd.)

Posebna pozornost bo v letu 1984 namenjena uresničevanju že sprejetih stališč in sklepov skupščine o hitrejšem zaposlovanju podvsem mladih, strokovno usposobljenih ter socialno šibkih iskalcev zaposlitve. Ob enaki strokovni usposobljenosti bodo imeli prednost brezposelni, ki dobivajo denarno nadomestilo ali denarno pomoč za čas brezposelnosti.

7. Telesnokulturna skupnost

Skupščina telesnokulturne skupnosti je že sprejela stabilizacijske ukrepe, ki se nanašajo na zmanjševanje števila prireditev in tekmovanj ter racionalnejšo koriščenje in vzdrževanje športnih objektov. Z izvajanjem sprejetih ukrepov bo skupnost nadaljevala tudi v letu 1984.

Program dela obsega vrsto zahtevnih nalog tako s področja športne rekreacije, kot vrhuškega in šolskega športa, mednarodnega sodelovanja, vzdrževanja športnih objektov ter šolanja kadrov. Posebej je izpostavljeno tudi sodelovanje s samoupravnimi skupnostmi, zlasti tistimi, ki pokrivajo dejavnost njenih področij.

8. Občinska raziskovalna skupnost

Izhodišča za oblikovanje programske usmeritve so predlogi in sugestije, ki so jih posredovale OZD ter prijave novih raziskovalnih nalog na podlagi poziva za leto 1984.

Poleg programa raziskovalnih nalog ter razvijanja in popularizacije množične inventivne dejavnosti, je v programu občinske raziskovalne skupnosti izpostavljena še dejavnost naravoslovnih krožkov na osnovnih šolah in šolah usmerjenega izobraževanja v občini Murska Sobota.

V okviru razvijanja in popularizacije množične dejavnosti bo posebna pozornost posvečena: ustanavljanju krožkov za izboljšanje proizvodnje v OZD, organizaciji seminarja za animatorje množične inventivne dejavnosti ter organiziranju seminarja o dosežkih na področju tehnologije.

9. Občinska kulturna skupnost

Program osnovne kulturne dejavnosti bo potekal v izvajalskih delovnih organizacijah v glavnem v istem obsegu kot v letu 1983 ter v skladu s sprejetimi stabilizacijskimi ukrepi.

Prioriteta bo dana nakupu knjig za pokrajinsko in študijsko knjižnico v Murški Soboti. Že vrsto let namreč kulturna skupnost zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni mogla zagotoviti potrebnih sredstev za obogatitev knjižnega fonda Pokrajinske in študijske knjižnice. Na ta način je bil onemogočen osnovni razvoj Pokrajinske in študijske knjižnice v smislu zagotavljanja zvrsti ter števila knjižnega fonda glede na število prebivalcev v občini Murska Sobota ter bralcev in obiskovalcev iz ostalih občin Pomurja.

Prizadevali si bodo za uveljavitev abonmajskih odnosov v združenem delu in krajevnih skupnostih preko izvajalcev kulturne skupnosti (ZKO in Kulturnega centra »M. Kranjec«) v skladu z željami in potrebami občanov.

V skladu s sprejetim Zakonom o vzdrževanju kulturne in naravne dediščine bodo v okviru možnosti zagotavljali potrebna finančna sredstva za ohranitev kulturne dediščine.

PREDLOG
BILANCE SREDSTEV SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI OBČINE MURSKA
SOBOTA ZA LETO 1984

— v 000 din

BOD 1984 = rast 123,2
domicil 6.520.555
zdravstvo 6.364.209
zaposl. 5.852.660

SIS	Dovoljena poraba 1983	Planirana poraba 1984	Indeks 84/83	VIRI SREDSTEV 1984				Veljavne stopnje 1984	Predlog prispev. stopnje od 1/4 1984 dalje	
				Solidar.	Drugi viri	Pris. po pris. stop. 83	Združena sredstva			
I. DEJAVNOST								iz BOD	DOH	BOD DOH
1. Skupn. otr. varstva SRS	44.596	54.942	123,2	—	—	—	54.942	0,99	—	0,99 —
2. Skupn. otr. varstva M. S.	193.730	236.490	122,1	14.120	85.514	—	136.856	—	—	—
— dejavn. otr. varstva	74.360	92.805	124,8	—	4.317	—	88.488	1,22	—	1,35 —
— denarne pomoči	199.370	143.685	120,4	14.120	81.197	—	48.368	0,97	—	0,70 —
3. Občin. izobraževal. skupn.	314.964	389.911	123,8	57.000	23.500	—	309.411	4,67	—	4,72 —
— dejavnost	312.447	386.713	123,2	57.000	23.500	—	336.213	—	—	—
— skupni program SRS	1.810	2.400	132,6	—	—	—	2.400	—	—	—
— vzajem. program SRS	707	798	112,9	—	—	—	798	—	—	—
4. Kulturna skupnost	44.201	54.456	123,2	—	2.100	—	52.356	0,87	—	0,87 —
— občinska kult. skupnost	21.661	26.687	123,2	—	2.100	—	24.587	0,37	—	0,37 —
— kulturna skupnost SRS	22.540	27.769	123,2	—	—	—	27.769	0,50	—	0,50 —
5. Telesnokulturna skupn.	16.104	19.840	123,2	—	20	81	19.739	0,28	—	0,28 —
— občinska telesnokul. sk.	14.091	17.286	122,7	—	20	81	17.185	0,24	—	0,24 —
— telesnokul. sk. SRS	2.013	2.554	126,9	—	—	—	2.554	0,04	—	0,04 —
6. Skupn. social. skrbstva	60.045	80.335	133,8	10.725	1.806	—	67.804	0,96	—	1,05 —
— občinski program	59.371	79.595	134,1	10.725	1.806	—	67.064	—	—	—
— skupni program	674	740	108,0	—	—	—	740	—	—	—
7. Zdravstvena skupnost	646.675	787.153	121,7	72.819	13.500	4335	696.499	0,70	9,36	0,70 9,15
a) po pris. st. + drugi viri	595.199	721.081	121,1	72.819	13.500	4335	630.427	—	—	—
— občinski program	585.161	697.987	119,1	72.819	13.500	4335	607.333	—	—	—
— skupne naloge	3.918	4.002	102,0	—	—	—	4.002	—	—	—
— za solidarnost	5.120	6.364	124,3	—	—	—	6.364	—	—	—
— za SLO	—	12.728	—	—	—	—	12.728	—	—	—
b) kmečki prispevek	51.476	66.072	128,3	—	—	—	66.072	—	—	—
8. Skupnost za zaposlovanje	17.667	24.956	141,2	4.874	836	294	18.952	—	0,27	— 0,32
9. Občinska raziskov. sk.	3.771	4.656	123,2	—	—	187	4.469	—	0,03	— 0,03
Skupaj dejavnost	1.341.753	1.652.739	123,2	159.538	127.276	4897	1.361.028	10,66	9,66	10,66 9,50
II. INVESTICIJE	61.918	77.960	125,9	—	—	—	77.960	0,61	0,60	0,61 0,60
VSEGA SKUPAJ:	1.403.671	1.730.699	123,3	159.538	127.276	4897	1.438.988	11,27	10,26	11,27 10,10

II. SIS MATERIALNE PROIZVODNJE

SIS s področja gospodarstva so se pri uresničevanju zastavljenih nalog za leto 1983 srečavale z določenimi težavami. Tako nekatere naloge niso bile realizirane zaradi močnega porasta cen, nepravčasno pripravljene projektne dokumentacije, pomanjkanja reprodukcijskega materiala, ki je vezan na uvoz in dolgih dobavnih rokov. Pri pripravi planov za leto 1984 se skupnosti ravna po veljavnih srednjeročnih planskih aktih.

1. Občinska SIS za ceste

Delovanje samoupravne interesne skupnosti za ceste in izvajanje programov se financira iz združevanja sredstev TOZD v višini 0,50 % iz dohodka ter prihodkov od prodaje pogonskega goriva in taks na motorna vozila. V letu 1983 je imela skupnost 42.000.000.— din prihodkov kar je za 11 % več kot je bilo planirano. Sredstva so bila namenjena za vzdrževanje lokalnih cest 20 milijonov din, asfaltiranje ceste Šalovci — Čepinci v dolžini 2 km 7 milijonov din, financiranje MDA 1,5 milijonov din in odplačila kreditov v višini 14.142.541 din. Zaradi nočnega porasta cen je bilo od skupno 34 km lokalnih cest moderniziranih le 8 km. Ob pripravi in sprejemanju planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1981 — 1985 je bila cena za modernizacijo 1 km lokalne ceste okoli 3,5 milijona din, v letu 1983 pa so se cene za ista dela gibale od 5,5 do 7 milijonov din.

V letu 1984 bo skupnost nadaljevala z modernizacijo lokalnih cest v skladu s sprejetimi spremembami in dopolnitvami srednjeročnih planskih aktov. Položena bo asfaltna prevleka na cesti Šalovci — Čepinci v dolžini 4 km in sofinancirana MDA Goričko 84, ki bo delala na razširitvi ceste Seheborci — Poznanovci — Križevci.

Skupnost predvideva, da bo v letu 1984 zbrala 28.500.000.— din okoli 8.000.000.— din bo namenila za odplačevanje kreditnih obveznosti, ostala sredstva pa bo porabila za asfaltiranje ceste Šalovci — Čepinci in sofinanciranje MDB.

2. Občinska SIS za komunalno dejavnost

a) Komunalna dejavnost

Za izvajanje komunalne dejavnosti je bilo v letu 1983 zbranih na osnovi 1 % iz dohodka TOZD, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, kreditov in prenešenih sredstev iz leta 1982 80.000.000.— din. Skoraj v celoti je bil realiziran načrtovani program za leto 1983, razen v

nekaj primerih, ko ni bila pravočasno pripravljena projektna in druga dokumentacija. Tako je bila dokončana I. faza severnega kanalskega kolektorja v dolžini 725 m, urejena Bakovska cesta (kanalizacija za metorno vodo in položena asfaltna prevleka), začela so se dela na ureditvi križišča Gregorčičeva in Lendavske ceste ter za gradnjo vodovodnega omrežja v Čopovi in Vegovi ulici ter kanal v Vegovi ulici, urejena pa je bila tudi kanalizacija v Stari ulici.

Ob omenjenih delih je skozi vse leto redno potekalo vzdrževanje mestnih ulic, zelenic, parkov in javne razsvetljave za kar je bilo porabljeno 11.500.000.— din.

V letu 1984 se bo poleg rednega vzdrževanja komunalnih objektov nadaljevalo z gradnjo severnega kanalskega kolektorja proti Černelavcem, pristopilo se bo k ureditvi čistilne naprave v Murski Soboti, nadaljevalo z urejanjem in gradnjo vodovodnega omrežja v KS Murska Sobota, Moravci in Rakičan, uredila čistilna naprava v Beltincih, dogradil poskusni vodnjak v Krogu z drenažo in nabavil električni agregat za črpalnice v Črnskih mejah. Za omenjena vlaganja bo skupnost namenila okoli 73.000.000.— din.

b) Priprava in oprema stavbnih zemljišč

V letu 1983 je potekala priprava in oprema stavbnih zemljišč po sprejetem programu SIS. V letošnjem letu se bo nadaljevalo z usmerjeno stanovanjsko-blokovno gradnjo v Lendavski ulici. Priprava in oprema stavbnih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo se bo v okviru razpoložljivih sredstev nadaljevala v Krogu, Moravcih in Beltincih. Skupnost se bo aktivno vključila v pripravo na ustanovitev stanovanjske zadruge.

3. Območna SIS za PTT promet

V SIS za ptt promet se združujejo sredstva po stopnji 20 % od vrednosti telefonskih impulzov od naročnikov in 30 % vrednosti novega telefonskega priključka. V letu 1983 je bilo iz omenjenih virov zbrano 12.652.557.— din. Sredstva zbrana na osnovi cene telefonskega impulza se povečujejo hitreje zaradi povečanega telefonskega prometa in višje cene impulza.

SIS je v lanskem letu na območju občine vlagala v razširitev glavne avtomatske telefonske centrale v Murski Soboti, sofinancirala obrežje v KS Melinci in nabavila telefonske kabine. Sredstva je združevala tudi za investicije skupnega pomena na nivoju združenih organizacij ptt Slovenije in za delovanje MDA.

Od predvidenih vlaganj v preteklem letu niso bile realizirane naložbe v naročniško omrežje in uvodne kable, nabavo javnih telefonskih govornic in kabin, predvsem zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala in dolgih dobavnih rokov za naročeno opremo.

V letu 1984 bo pti najprej pristopila k izvedbi nerealiziranih investicij iz preteklega leta, nato pa pričela z novimi vlaganji: gradnjo prenosnega sistema Ljutomer — Murska Sobota, pošte v Rogošcih, postavitvi avtomatske telefonske govornice z kabinami in nabavo šaltersko-terminalne opreme. Združevala bo tudi sredstva za investicije skupnega pomena v SR Sloveniji. Od predračunske vrednosti načrtovanih novih investicij v višini 30 milijonov dina predstavlja delež območne skupnosti 36 %, preostali del sredstev pa bo zbran iz drugih virov. Območna SIS bo tudi v letu 1984 izvajala investicije v skladu s sprejetim srednjeročnim planom skupnosti, ki natančno opredeljuje razvoj pti prometa v Pomurju. Prioriteto pri uresničevanju zastavljenih nalog imajo vlaganja v objekte, ki so ekonomsko in tehnično upravičeni tako s strani izvajalcev kot tudi porabnikov.

4. Območna vodna skupnost MURA

Vodna skupnost je v lanskem letu zbrala prihodke v višini 33.878.634 din iz splošnega vodnega prispevka, vodnega prispevka od proizvodnje električne energije, prispevkov od uporabljenih in izkoriščenih voda, onesnaženih voda, pitne vode, obrtne dejavnosti in od katastrskega dohodka. Zbrana sredstva so bila porabljena za vzdrževalna dela, funkcionalne izdatke, sofinanciranje raziskav, odkup in odškodnine za zemljišča ter za izvedbo investicijskih del regulacije mejnega odseka Kučnice.

V letu 1984 bo skupnost predvidoma porabila 81.250.000.- din, od tega 57.250.000.- din za investicije. Izsolidarnostno združenih sredstev pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije bo pokrito okoli 46 % porabe. Zbrana sredstva bodo tudi v letu 1984 namenjena v glavnem za redno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav, funkcionalne izdatke, sofinanciranje raziskav, ter za investicijska vlaganja. V občini Murska Sobota bo skupnost nadaljevala z regulacijo Ledava v Pertoci, regulacijo Kučnice v odseku Gerlinci—Fikšinci ter sofinancirala regulacijo Črničja v Domajncih in Titanovega potoka v Moravcih.

5. Kmetijska zemljiška skupnost

Prihodki zemljiške skupnosti predstavljajo sredstva pridobljena od spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč in sredstva od pridobljenih rudnin. Večji del sredstev spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč se odvaja na Zvezo vodnih skupnosti Slovenije in sicer 15 din od m² spremembe namembnosti ter 2,50 din od m² za združevanje sredstev po republiškem sporazumu za agromelioracije.

V lanskem letu je bilo zbranih 11.563.000.- din prihodkov, kiso bili porabljeni za financiranje melioracijskih načrtov ter pokrivanje deleža pri financiranju komasacij, ki odpade na lastno udeležbo kmetov in obveznosti pri strukturi financiranja komasacij.

Skupnost je sofinancirala izvedbo melioracij v Tešanovcih, Ledavi —levi breg I (Markišavci, Polana, Brezovci, Predanovci — Lemerje).

V letu 1984 so predvidene melioracije na območju Cankova — Korovci, Bodonci — Zenkovci — Vadarci — Brezovci, v Domajncih, Moravcih, Berkovcih, Ledava — levi breg II, Nemčavci — Marijanci, Motvarjevci — Čeborjevo, Pašnik — Gančani in Bogojina — Tešanovci. Komascije pa v Tešanovcih, Ledava levi breg II (Lemerje — Zenkovci — Strukovci — Topolovci) in v Berkovcih. Vrednost naložb v letu 1984 bo znašala okoli 8.535.000.- din.

6. Skupnost za pospeševanje kmetijstva

SIS za pospeševanje kmetijstva je v letu 1983 ustvarila 31.033.604.- din prihodkov. Na podlagi prispevne stopnje 0,50 % iz bruto osebnih dohodkov se je zbralo 26.400.000.- Ta sredstva so se zbirala namensko za intervencije v proizvodnji hrane in jih je skupščina občine odstopila skupnosti za pospeševanje kmetijstva.

Drugi del prihodkov je ustvarila skupnost po sporazumu o združevanju sredstev in s prispevki na prosti promet kmetijskih pridelkov.

Poraba sredstev je v letu 1983 potekala po dveh programih. A in B programu. Z A programom je skupnost zagotovila 20.932.000.- din soudeležbe za izvedbo nalog po republiškem programu, ki zajema: izplačilo premij za povečanje osnovne črede krav, premije za privez telet, premije za mleko, prispevek za pospeševalno službo in regresi za setev koruze. Z realizacijo tega programa je bil presežen planirani obseg povečanja osnovne črede in v celoti zagotovljena sredstva Mesni industriji za privez telet.

Z B programom je SIS zagotavljala sredstva za tiste naloge na področju kmetijske proizvodnje, ki so pomembne za občino. Pospeševalni programi so bili usmerjeni predvsem v pridelovanje soje, strniščnih dosevkov, za mikro in makro demonstracijske poskuse na Kmetijski šoli in Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, uvajanje pridelovanja vrtnin in semenskega krompirja, siliranje trave in uvajanje pašno-košnega sistema, razvoj sadjarstva na Goričkem, higiensko pridobivanje mleka, pospeševanje pitanja govedi za izvoz ter analizo krme. Na področju živinoreje je skupnost pospeševala prašičerejo predvsem z doma pri-

delano krmo, zagotavljala nakup plemenskih merjascev in vzdrževala plemenskega žrebca. Sofinancirala je tudi zatiranje mastitisnih obolenj in boleznih čebel ter finančno podpirala tekmovanje traktoristov. Za ta del programa je porabila 5.800.000.- din.

V skupnosti se je ustvarilo 4.200.000.- din presežka sredstev predvsem na račun obresti na oročena sredstva, ki jih bo skupnost porabila za izvajanje pospeševalnega programa v letu 1984.

V letu 1984 bo skupnost v prvih dveh mesecih združevala sredstva na podlagi občinskega odloka po prispevni stopnji 0,65 iz BOD, od marca naprej po stopnji 0,80 %. Skupno z ostalimi prihodki bo zagotovljeno okrog 62.000.000.- din. V letošnjem letu bodo pri financiranju občinskega programa sodelovale tudi nekatere skupnosti za preskrbo (Ljubljana, Maribor, Celje).

Tudi v tem letu bo skupnost v A programu zagotavljala delež za sofinanciranje pospeševalnih ukrepov, ki so določeni z republiškim programom. V letu 1984 bo delež občinskega sklada nekoliko višji kot v preteklem letu in bo skupnost za izvedbo tega programa morala zagotoviti okrog 25.800.000.- din.

Program skupnosti (B program) predvideva za letos financiranje nekaterih pospeševalnih nalog, ki imajo v občini poseben pomen. Tako bo namenila za regrese v pridelovanju koruze okrog 1.550.000.- din, pospeševanje pridelovanja soje 136.000.- din, za pridelovanje semenskega krompirja 300.000.- din, in za ureditev pregonskih pašnikov 1.040.000.- din. V sadjarstvu bo pomagala pri obnovi poskusnega nasada marelic in breskev ter regresirala del stroškov za testiranje matičnih nasadov.

Tudi v letošnjem letu bo regresirala del stroškov za analizo krme, sofinancirala stroške za pregled molznih strojev, prispevala k stroškom za živinorejsko razstavo, zagotovila sredstva za vzdrževanje plemenskega žrebca in namenila nekaj sredstev za pričetek osemnjenja plemenskih svinj.

V programu za leto 1984 bo skupnost namenila tudi sredstva za izobraževanje kmetov in strokovnih delavcev, organizacijo dveh tečajev za kmečke žene, organizacijo občinskega in regijskega tekmovanja traktoristov ter zdravljenje mastitisnih bolezni in bolezni čebel.

Ker v letošnjem letu občinski proračun ne zagotavlja več sredstev za kmetijstvo je skupnost v svojem programu predvidela 5.500.000.- din za izvedbo kategorizacije kmetijskih zemljišč in pripravo sprememb in dopolnitev prostorskega dela družbenega plana občine za obdobje 1981 — 1985 ter financiranje tistega dela stroškov komasacij zemljišč, ki odpade na občinske upravne organe. V letošnjem letu bo razširila skupnost obseg dela tudi na tako imenovani C program, v katerem bo zagotovila 22.000.000.- din za stroške povečanja in skladiščenja občinskih blagovnih rezerv.

7. SIS za gozdarstvo

SIS za gozdarstvo Pomurja pokriva s svojo dejavnostjo vse štiri občine v regiji. Financiranje skupnosti poteka po sprejetem samoupravnem sporazumu iz dohodka delovnih organizacij Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota, ki prispeva 76 % sredstev, Kmetijski kombinat Radgona 20 % in Vinogradniško gospodarstvo Kapela 4 % vseh potrebnih sredstev.

V letu 1984 je skupnost za svoje delovanje porabila 215.000.- din. SIS za gozdarstvo nima zaposlenih profesionalnih strokovnih delavcev, zato so sredstva za financiranje dejavnosti manjša.

V skupnosti se združujejo tudi sredstva porabnikov tesa v višini 1,5 % od nabavne vrednosti gozdnih sortimentov, ki se namenja izključno za gradnjo gozdnih poti.

8. Samoupravna stanovanjska skupnost

Leta 1983 je imela stanovanjska skupnost 142.052.000 din prihodkov. Sredstva so se zbrala na osnovi združevanja sredstev TOZD iz BOD 60.974.000.- din, 27.113.000.- din je bilo ostalih prihodkov, precejšen del sredstev in sicer 54.965.000.- din pa je bilo prenešenih iz leta 1982. Odhodki skupnosti so znašali 111.489.000.- din. V lanskem letu je bila dokončana gradnja 89 stanovanj, od tega 65 na Lendavski in 24 na ulici Staneta Rozmana. Od 89 vseljivih stanovanj je bilo 28, za namene solidarnosti ostalih 61 pa za etažne kupce in družbeni sektor.

V lanskem letu se je prav tako začela gradnja 58 stanovanj, ki bodo vseljiva v letošnjem letu in sicer 50 stanovanj na Mojsirski ulici in 8 v Gornjih Petrovcih.

V letu 1983 je gradnja stanovanj potekala po sprejetem programu. V zadnjem času prihaja do zamud pri začetku gradnje novih objektov. Tako se že v letu 1984 predvideva le 49 % realizacija predvidenih gradenj stanovanj. Kljub temu, da skupnost razpolaga s potrebnimi sredstvi in urejenimi stavbnimi zemljišči do pričetka novih gradenj ne prihaja zaradi kasnitve pri pripravi investicijsko-tehnične dokumentacije. Planiranje stanovanjske gradnje na daljši rok močno ovira hitra rast cen stanovanjske gradnje, ki znatno prehitava povečanje sredstev, ki se zbirajo iz osebnih dohodkov delavcev.

Za leto 1984 se predvidevajo prihodki v višini 130.589.000.- din od tega iz BOD 74.693.000.- din, ostalih prihodkov 25.332.000.- din in prenos sredstev iz leta 1983 30.654.000.- din. V letu 1984 bo zgrajenih 182 stanovanj, od tega 160 na Lendavski ulici ob Ledavi, 14 v Belčinih in 8

v Rogaševcih. Za namene solidarnosti je predvideno 30 stanovanj, ostalih 152 pa za etažne lastnike in družbeni sektor.

9. SIS za varstvo pred požarom

SIS za varstvo pred požarom pridobiva sredstva z združevanjem 0,30 % od bruto osebnih dohodkov in od požarnih premij zavarovalne skupnosti Triglav. V letu 1983 so znašali prihodki 17.211.000.- din in so bili porabljeni za nabavo osnovne opreme, vodno reševalne opreme, različnih vozil ipd. V letošnjem letu se bo po prispevni stopnji predvidoma zbralo 19.493.000.- din. Od skupno pridobljenih sredstev se 85,77 % sredstev porabi za financiranje potreb požarnega varstva in 14,23 % za funkcionalno delovanje občinske gasilske zveze in SIS za varstvo pred požarom. Za pokrivanje s srednjeročnim planom dogovorjeni program bo skupnost primorana najeti kreditna sredstva, saj z zbranimi sredstvi ne bodo mogli pokrivati visokih stroškov za novo gasilsko opremo. Tudi v letu 1984 bodo gasilska društva aktivno sodelovala pri izgradnji in opremljanju gasilskih domov. Člani namreč pokrivajo s svojim delom in zbiralnimi prostovoljnimi prispevki tudi do 60 % predračunske vrednosti investicij. Tak način financiranja omogoča hitrejši in tehnično sodobnejši razvoj požarne varnosti, hkrati pa v delo društev priteguje vse dejavnike na terenu.

III. SPLOŠNA PORABA

V letu 1983 je bilo iz davkov iz osebnih dohodkov, dohodka, prometnega davka, davka na premoženje in na dohodek od premoženja ter davkov na prihodke in taks zbrano 233.464.064.- din ali za 4,6 % več sredstev kot v letu 1982.

Odhodki v višini 232.823.000.- din so bili porabljeni pretežno za dejavnost organov družbenopolitičnih skupnosti, ljudsko obrambo, financiranje dejavnosti družbenopolitičnih organizacij in društev, krajevnih skupnosti ter za ostale namene skupnega družbenega pomena.

Upravni organi se zaradi močnega omejevanja sredstev splošne porabe v zadnjih letih vedno bolj srečujejo s problemi pomanjkanja sredstev za pokrivanje materialnih stroškov in osebnih dohodkov delavcev. Z novimi zakonskimi predpisi se upravnim organom nalagajo nove obveznosti s katerimi se širi njihova dejavnost, s tem pa ostaja za osebne dohodke v strukturi splošne porabe vedno manj sredstev, to pa vpliva na izredno močan padec realnih osebnih dohodkov delavcev zaposlenih na tem področju.

Rasti splošne porabe je v letu 1984 z občinsko resolucijo omejena z 33 % zaostajanjem za rastjo dohodka. Z zveznim zakonom je v splošni porabi dovoljeno povečanje sredstev iz leta 1983 za 18 %. Predvideva se, da bodo znašali prihodki splošne porabe v 1984. letu 274.730.000.- din.

– Poročilo o izvajanju referendumskega programa v letih 1981, 1982 in 1983 ter predlog programa za leto 1984 v občini M. Sobota

UVOD

Poročilo se nanaša na dotok in porabo sredstev od 1. marca 1981, to je od začetka tekočega referendumskega obdobja, do 31. decembra 1983. Upoštevana so celotna sredstva, namenjena za izvajanje referendumskega programa; iz občinskega samoprispevka, iz prispevne stopnje za investicije in iz drugih virov.

V preteklem referendumskem obdobju (1976–1980) so bili v okviru referendumskega programa zgrajeni v občini Murska Sobota naslednji objekti:

a) Na področju zdravstva:

- rentgenološki oddelek s specialističnimi ambulantami pri Splošni bolnišnici M. Sobota;
- zdravstvena postaja in lekarna v Beltincih;
- odkup in adaptacija starega internega oddelka;
- dispanzerski prizidek pri zdravstvenem domu v M. Soboti;
- zdravstvena postaja in lekarna v Gornjih Petrovcih;
- kolovnica s toplotnimi podpostajami pri Splošni bolnišnici M. Sobota.

Poleg navedenih objektov smo pričeli z izgradnjo pralnice pri Splošni bolnišnici M. Sobota ter s pripravami na gradnjo kuhinje s plinsko postajo in kirurškega bloka pri Splošni bolnišnici v okviru programa dograditve bolnišničnega kompleksa v Rakičanu.

b) Na področju šolstva:

- osnovna šola Beltinci;
- II. faza centra poklicnih šol (srednješolski center);
- dvojezična osnovna šola v Prosenjakovcih z ureditvijo podružničnih šol na Hodošu in v Domanjševcih;

Poleg navedenih objektov smo pričeli s pripravami na gradnjo centralne osnovne šole v Puconcih.

Referendumski program v tekočem referendumskem obdobju (1981–1985) predvideva izgradnjo naslednjih objektov:

a) Na področju zdravstva:

Dograditev bolnišničnega kompleksa v Rakičanu, in sicer:

- kuhinja;
- plinska postaja;
- prostor za sežig smeti in
- kirurški blok.

b) Na področju šolstva:

- osnovna šola Puconci s telovadnico;
- podružnična osnovna šola Mačkovci;
- osnovna šola »Prekmurske brigade« s telovadnico za potrebe osnovne šole Edvarda Kardelja ter za širše potrebe občanov in
- dograditev manjkajočih prostorov osnovne šole v Bakovcih (brez telovadnice).

V tekočem referendumskem obdobju je bila realizacija referendumskega programa do konca leta 1983 naslednja:

1. ZDRAVSTVO

1. Operativni potek del

V letu 1982 se je v celoti končala gradnja in opremljanje naslednjih stranskih bolnišničnih objektov: kuhinje, plinske postaje in prostora za sežig smeti. Ker je bila zmontirana in funkcionalno preizkušena tudi, oprema v teh objektih, je bil dne 20/12-1982 uspešno opravljen tehnični prevzem, dne 27/12-1982 pa je bil izvršen tudi finančni in kvaliteten prevzem navedenih objektov. Obračunska vrednost navedenih treh objektov je bila naslednja: kuhinja 41.772.326,30 din (cena m² z opremo je din 25.680), plinske postaje 316.871,22 dinarjev (cena m² z opremo je din 20.550) in prostor za sežig smeti 3.267.954,69 (cena m² z opremo je din 22.510). Investitor, to je DO Pomurski zdravstveni center je zato vse navedene objekte dne 30/12-1982 predal v uporabo svoji TOŽD Splošna bolnišnica. Od 1/1-1983 je torej celotna investicija omejena le na sam glavni objekt, to je kirurški blok, za katerega je bilo do 31/12-1983 porabljenih skupaj 294.194.901 din, oziroma za vse štiri objekte skupaj 339.891.902 din.

Za gradnjo kirurškega bloka lahko ugotovimo, da še vedno poteka v skladu s terminskim planom. Konstrukcija objekta je končana, preostala gradbena dela na objektu potekajo nemoteno. Vrši se naprava grobih ometov, razne predzidave in dozidave, zapirajo se instalacijske odprtine in nudi pomoč instalaterjem. Čim bodo vremenske prilike dopuščale, se bodo končala zaključna dela na fasadi in krovsko kleparskih delih ter montaža oken in brisolejev. Pričelo pa se bo tudi z vgrajevanjem zaokrožic in z napravo notranjih finih ometov.

Instalacijska dela na objektu potekajo v skladu z pogodbeno določenimi roki, brez večjih zastojev ali motenj.

2. Zdrževanje in poraba sredstev v letih 1981, 1982 in 1983

V globalu je bilo na investitorjem posebnem računu za investicije gibanje sredstev v tem referendumskem obdobju naslednje:

OBČINA	PRENOS S PREJŠ. REFEREND. OBDOBJA	DOTOK SREDSTEV i. 3. 81—31. 12. 83	RAZPOLOŽ. SRED.		OBVEZNOST OBČINE		SALDO 31. 12. 1983
			DO 31. 12. 83	DO 31. 12. 83	1. 3. 81—31. 12. 83	31. 12. 1983	
M. S.	15.043.089,90	173.583.247,95	188.626.337,85	180.632.126,13	+	7.994.211,72	
LEND.	6.225.707,15	45.929.706,35	52.155.413,50	54.660.852,08	—	2.505.438,58	
LJUT.	4.103.572,90	37.753.350,00	41.856.922,90	37.068.853,71	+	4.788.069,19	
G. R.	3.676.704,25	42.185.251,75	45.861.956,00	41.780.996,13	+	4.080.959,87	
SKUPAJ:	29.049.074,20	299.451.556,05	328.500.630,25	314.142.828,05	+	14.357.802,20	

8 – DELEGATSKI VESTNIK

Iz tabele je razvidno, da je občina Murska Sobota morala v obravnavanem obdobju pokriti svoj delež v znesku 180.632.126,13 din, v letu 1984 pa se prenaša pozitivni saldo 7.994.211,72 din.

V občini Murska Sobota so bila v obravnavanem obdobju skupna razpoložljiva sredstva zbrana iz naslednjih virov:

— 0,50 % iz samoprispevka	din 52.774.804,05
— 0,60 % iz prispevne stopnje in dohodka (osnova od BOD)	din 75.835.108,00
— presežki SIS družbenih dejavnosti iz leta 1979	din 23.673.621,95
— sredstva skupnosti otroškega varstva v letu 1983	din 10.902.000,00
— drugi viri	din 10.397.713,95
— prenos iz prejšnjega obdobja	din 15.043.089,90

SKUPAJ: din 188.626.337,85

Na posebnem računu TOZD Splošna bolnišnica, kjer se zbirajo prostovoljni prispevki občanov in organizacij združenega dela, je stanje naslednje:

— Zbrano do 31. 12. 1983	din 8.970.875,20
(do tega obveznice cest, posoj., din 6.832.989,20)	
— Poraba do 31. 12. 1983	din 3.245.751,00
— Stanje dne 31. 12. 1983	din 5.725.124,20
(od tega obvezn. cest. posoj. din 2.270,05)	

Znesek 3.245.751,00 dinarjev je zajet med drugimi viri.

Na podlagi navedenih podatkov in spremljanj poteka gradnja lahko ugotovimo naslednje:

- dela na investiciji uspešno potekajo v skladu s terminskim planom in z minimalnimi prekoračitvami,
- sredstva samoprispevka in iz prispevne stopnje se dokaj sprotno zbirajo.

3. Predlog programa izgradnje v letu 1984

Pomurski zdravstveni center je kot investitor izdelal za leto 1984 naslednji predlog programa nadaljnje gradnje kirurškega bloka oz. porabe investicijskih sredstev:

A) Predvidena investicijska vlaganja	
1. Gradbena dela (grobi in fini ometi, pomoč instalaterjem, obzidave, zazidave itd.)	din 10.000.000,00
2. Zunanja kanalizacija	din 9.000.000,00
3. Obrtniška dela (keramika, estrihi, sliko-pleskarska dela, itd.)	din 26.000.000,00
4. Instalacije (elektro in strojne)	din 140.000.000,00

SKUPAJ din 185.000.000,00

S predvidenimi investicijskim vlaganji bi v letu 1984 končali z grobimi instalacijskimi deli in jzaleli z obrtniškim deli, katerih bi v tem letu opravili v vrednosti cca 15 %. Nadaljevala se bodo tudi manjša gradbena dela kot pomoč instalaterjem in obrtnikom.

B) Predvideni viri financiranja	
	din
1. Saldo z dne 1. 1. 1984	14.357.000,00
2. Sredstva samoprispevka	59.779.000,00
3. Sredstva prispevne stopnje v zdravstvu	75.655.000,00
4. Sredstva republiške solidarnosti	29.484.000,00
5. Prostovoljni prisp. občanov in OZO	5.725.000,00

SKUPAJ 185.000.000,00

Predvideni dotok sredstev in pokrivanje obveznosti posameznih občin za leto 1984 je razvidno iz naslednjih dveh tabel:

OBČINA	SALDO SRED. z DNE 1. 1. 84	PREDVIDENI DOTOK V L. 84	PREDV.-RAZP. SRED. V L. 84	%	OBVEZ. OBČIN Znesek	RAZLIKE V OBVEZN.
M. S.	+ 7.994.000	68.164.000	76.158.000	58,5	86.130.000	— 9.972.000
LEND.	— 2.505.000	23.970.000	21.465.000	17,4	26.064.000	— 4.599.000
LJUT.	+ 4.788.000	19.059.000	23.847.000	11,8	17.675.000	+ 6.172.000
G. R.	+ 4.080.000	24.241.000	28.321.000	13,3	19.922.000	+ 8.399.000
SKUP.	+ 14.357.000	135.434.000	149.791.000	100	149.791.000	

OBČINA	PREDVID. RAZP. SRED. V L. 84	PROSTOV. PRISP. OBČANOV	SKUP. RAZPOLOŽ. SRED. V L. 84	OBVEZNOSTI OBČIN	RAZLIKE V OBVEZN.
M. S.	76.158.000	5.482.000	81.640.000	86.130.000	— 4.490.000
LEND.	21.465.000	42.000	21.507.000	26.064.000	— 4.557.000
LJUT.	23.847.000	124.000	23.971.000	17.675.000	+ 6.296.000
G. R.	28.321.000	77.000	28.398.000	19.922.000	+ 8.476.000
SKUPAJ zap. sol. sred.	149.791.000 29.484.000	5.725.000 —	155.516.000 29.484.000	149.791.000 —	+ 5.725.000 —
	179.275.000	5.725.000	185.000.000	149.791.000	—

V občini Murska Sobota je po posameznih virih predviden naslednji dotok sredstev:

— 0,50 % samoprispevka	din 30.560.000,00
— 0,60 % iz prispevne stopnje za zdravstvo	37.604.000,00
— prenos iz leta 1983	7.548.000,00
— prostovoljni prispevki občanov	5.482.000,00

SKUPAJ 81.640.000,00

II. SOLSTVO

1. Realizacija referendumskega programa v letih 1981, 1982 in 1983

Po sprejetem referendumskega programa za tekoče referendumsko obdobje bi morala biti do konca leta 1983 zgrajena dva objekta, in sicer:

- v letih 1981—1982 osnovna šola Puconci s telovadnico in
- v letu 1983 podružnična osnovna šola v Mačkovcih.

V obravnavanem obdobju je bila zgrajena le osnovna šola Puconci s telovadnico. Končna vrednost celotne investicije znaša

104.562.235,65 din. Cena za m² neto koristne površine z opremo (3.525 m²) znaša 29.633,- din, brez opreme pa 27.720,- din. V celoti investiciji znaša vrednost telovadnice, ki je bila zgrajena v letu 1983, 11.963.652 din. Neto površina telovadnice je 480 m², cena za m² pa znaša 24.924,- din.

Zaradi objektivnih razlogov se v letu 1983 ni pristopilo k načrtovani investiciji štirirazredne podružnične osnovne šole v Mačkovcih.

Občinska izobraževalna skupnost namreč v letu 1983 še ni mogla zagotoviti vseh sredstev za celotno investicijo, ki vključuje tudi obvezno gradnjo zaklonišča. Casovno so pričetek gradnje zamaknile tudi težave v zvezi z urejanjem in zagotovitvijo ustreznega zemljišča.

Iz navedenih razlogov je Občinska izobraževalna skupnost v letu 1983 vrnila Skupnosti otroškega vrstva posojilo v znesku 16.000.000,- din, ki ga je najela za to investicijo, preostali del razpoložljivih sredstev v znesku 24.000.000,- din pa je po posojilni pogodbi posodila Pomurškemu zdravstvenemu centru M. Sobota za hitrejšo dinamiko izgradnje kirurškega bloka. V skladu s posojilno pogodbo bo Pomurski zdravstveni center ta sredstva vrnil Občinski izobraževalni skupnosti do 30. 4. 1984.

2. Pregled zbranih in porabljenih sredstev v letih 1981, 1982 in 1983

V obravnavanem obdobju so se zbrala naslednja sredstva:

	1981	1982	1983	Skupaj
— po prisp. stop.				
0,40 % iz BOD	12.230.661	17.223.529	20.766.000	50.220.210
— 0,50 % iz samo-prispevka	15.337.000	19.519.804	22.809.800	57.665.804
— kredit Izobr. skup. Slovenije	25.080.000	—	—	25.080.000
— kredit skup. str. varstva	9.000.000	7.000.000	—	16.000.000
— prisp. OŠ Puconci	300.000	—	—	300.000
— prisp. Krajevne skup. Puconci	50.000	500.000	100.000	650.000
— prenesena sred. prejš. ref. obdobj.	11.978.207	—	—	11.978.207
— drugi prihodki (obresti, penali)	—	—	872.607	872.607
SKUPAJ	73.975.888	44.243.333	44.547.607	162.766.828

porabljena sredstva:

— izgradnja OŠ Puconci s telovadnico	104.562.235,00
— obveznosti iz preteklega refer. programa	13.456.673,00
— Vračilo posojila Skupnosti otroškega varstva	16.000.000,00
— posojilo PZC M. Sobota	24.000.000,00

Skupaj: 158.018.909,00

Razlika med dotokom sredstev in porabe znaša 4.749.919.— din.

3. Predlog programa izgradnje v letu 1984

Po programu Občinske izobraževalne skupnosti se bo v letu 1984 pričelo z izgradnjo podružnične osnovne šole v Mačkovcih in pristopilo k pripravam za realizacijo naslednje investicije po referendumskem programu.

Pričetek gradnje osnovne šole Mačkovci se predvideva v začetku meseca maja 1984. Zemljišče za lokacijo šole v izmeri 60 arov je že odkupljeno in tečejo postopki za pridobitev vse potrebne dokumentacije za gradnjo tega objekta.

A. Predvideni dotok sredstev:	
— prenos sredstev iz leta 1983	4.749.919 din
— 0,50 % iz samoprispevka	30.560.000 din
— 0,40 % iz prispevne stopnje iz BOD	25.815.000 din
— vračilo posojila PZC	24.000.000 din
— Skupaj:	85.124.919 din

B. Predvidena poraba investicijskih sredstev:	
— izgradnja osnovne šole Mačkovci (zajeta tudi oprema in zaklonišče)	55.400.000 din
— priprave na izgradnjo osnovne šole „Prekmurske brigade“ s telovadnico za potrebe osnovne šole ter za širše potrebe občanov	29.700.000 din
— drugi odhodki (stroški SDK in drugo)	24.919 din

Skupaj: 85.124.919 din

III. ZAKLJUČEK

Poročilo o izvajanju referendumskega programa v letih 1981, 1982 in 1983 ter predlog programa za leto 1984 sta obravnavala odbor za nadzor nad izvajanjem referendumskega programa in izvršni svet

skupščine občine Murska Sobota. Sprejeta so bila naslednja skupna stališča in predlogi:

1. Odkor za nadzor nad izvajanjem referendumskega programa in izvršni svet ugodno ocenjujeta dosedanje realizacijo referendumskega programa, ob tem pa ugotavljata, da načrtovani program investicij v tekočem srednjeročnem obdobju ne bo v celoti realiziran. Evidentno je zastajanje pri realizaciji referendumskega programa na področju šolstva, kar pa je pogojeno z objektivnimi vzroki, v prvi vrsti z visoko rastjo cen ter z zahtevo po obvezni gradnji zaklonišča pri gradnji podružnične osnovne šole v Mačkovcih, kakor tudi pri naslednjih objektih, kar zahteva znatno več finančnih sredstev.

2. Ugodno ocenjujeta tudi prizadevanja vseh odgovornih dejavnikov, ki so bistveno prispevali k racionalni porabi sredstev, ne da bi ob tem bila prizadeta kvaliteta in funkcionalnost opravljenih del.

3. Soglašata s predloženimi programi za leto 1984 in opozarjata, da se bomo v občini Murska Sobota morali pravočasno dogovoriti za pokrivanje morebitnega predvidenega primanjkljaja pri zagotavljanju sredstev za pokrivanje obveznosti naše občine pri gradnji kirurškega bloka.

4. Predlagata, da Pomurski zdravstveni center kot investitor nadaljuje z akcijami za dodatno zbiranje sredstev v obliki prostovoljnih prispevkov organizacij združenega dela in občanov.

5. Podpirata dosedanja prizadevanja in dogovore med SIS in PZC za preusmerjanje prostih investicijskih sredstev za pospešeno izgradnjo kirurškega bloka in predlagata, da je s takimi akcijami potrebno nadaljevati, saj se bo tako gradnja kirurškega bloka kot prioritete investicije v tem referendumskem obdobju lahko bistveno pocenila.

6. Pomurski zdravstveni center bo moral pravočasno pristopiti k akciji za zagotovitev potrebnih deviznih sredstev za nabavo medicinske opreme in uvoza.

7. Pri uresničevanju referendumskega programa na področju vzgoje in izobraževanja je potrebno zagotoviti pravočasno pripravo vse potrebne dokumentacije za načrtovanje investicije.

9. Odbor za nadzor nad izvajanjem referendumskega programa in izvršni svet bosta še nadalje spremljala izvajanje referendumskega programa in se vključevala v akcije za zagotavljanje potrebnih sredstev ter razreševanje odprtih vprašanj.

ODBOR ZA NADZOR NAD IZVAJANJEM
REFERENDUMSKEGA PROGRAMA

– Načrt spomladanske setve in živinorejske proizvodnje v letu 1984

1. UVOD

Resolucija v politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine M. Sobota v letu 1984 predvideva, da se bo kmetijska proizvodnja povečala za okoli 4 %. Da bi dosegli to povečanje, bodo morali delavci v Kmetijskem gospodarstvu, kooperanti DO Agromerur in kmetje v Kmetijski zadrugi pridelati:

32.3600 ton pšenice
41.000 ton koruze
45.000 ton sladkorne pese
7.755 ton govedi
13.800 ton prašičev
48.360 litrov mleka
7.850 ton piščancev

Od teh količin pridelka naj bi odpadlo na tržno proizvodnjo 37 % pšenice, 100 % pese, 85 % govedi, 85 % prašičev, 58 % mleka, 8000 telet za pitanje in 10.500 plemenskih telic. Prikazana količina piščancev je proizvodnja kooperacijske reje, ki je v celoti namenjena tržišču.

Zato, da se dosežejo navedeni cilji, se bo v tem letu še vedno dajal poudarek rastlinski proizvodnji iz dveh razlogov. Prvi je v potrebi, da se zaradi težav v oskrbi s krmno, zagotovi v lastni proizvodnji čim več krme v zrnju, koruzne silaže, ječmena in trave. Drugi je v sprejetih obveznostih za tržno pridelavo pšenice in pese. Več krme iz domačih virov bo omogočilo, da zagotovimo obseg planirane proizvodnje v živinoreji, ob čim manjši odvisnosti od dokupa koruze, katere cena pretirano odstopa od realnih razmerij. Izpolnitev dogovorov o tržni proizvodnji krušnega žita in sladkorne pese pa bo zagotovila kmetijstvu več deviznih možnosti za nakup reprodukcijskega materiala in rezervnih delov. Poudarek na rastlinski proizvodnji tudi izhaja iz resursov, ki so v obdelovalnih površinah, in neizrabljenih možnostih, ki se kažejo v nizkih hektarskih donosih. Na te neizrabljene možnosti je tudi opozorila razprava o kmetijstvu, ki je bila v zborih občinske skupščine v letu 1983. Boljša izraba zemljišč, boljša uporaba agrotehnike, večja vloga znanosti in aktivnejša pospeševalna služba, bodo tudi v tem letu osnovni pogoji za večjo in racionalnejšo kmetijsko proizvodnjo.

2. RASTLINSKA PROIZVODNJA

2.1. Ocena jesenskih opravil in drugih priprav na spomladansko setev

Izredno ugodne vremenske razmere so jeseni 1983 omogočile, da so bile ozimčinam namenjene površine v celoti posejane. Četudi pšenica pozne setve zaradi suše ni vskalila najbolje, ni pričakovati, da bi bilo potrebno preoravanje in dosejevanje z jarinami. Tako bodo v kolobarju poljščin posejane z jarinami in okopavinami tiste površine, ki so bile tako opredeljene s setvenim planom za gospodarsko leto 1983/84.

Jesenske vremenske razmere so omogočile, da je na večini tistih površin, ki so namenjene za spomladansko setev, tudi opravljeno globoko oranje. Nepreotane so ostale deloma le tiste njive, ki jih bodo kmetje pred spomladansko setvijo še pognojili s hlevskim gnojem. Zimske padavine so osušeni zemlji zagotovile tudi potrebno vlogo. Zaradi neurejenih tržnih in cenovnih razmer, so preko zime nastajale močnejše v oskrbi s čistimi gnojili, ki jih proizvajalci potrebujejo za dognojevanje ozimčin in za spomladansko setev. Dobavljena gnojila tudi niso v celoti ustrezala zahtevam glede na razmerje komponent. Ponovno so bile postavljene zahteve za pedološke analize, organizacijo pedološke službe in za možnost nakupa enokomponentnih gnojil.

Pospeševalna služba je organizirala predavanja in sklepala pogodbe za setev sladkorne pese, oljaric in soje. Kmetijske organizacije so naročile potrebne količine semen, gnojil in zaščitnih sredstev in priporočale, da si proizvajalci zagotovijo za spomladansko setev potrebno rezervno diselskega goriva. V tem času je bila oskrba z rezervnimi deli za pripravo kmetijske mehanizacije iz uvoza slaba, prav tako je primanjkovalo traktorskih gum.

2.2. Setveni plan

Spomladanska setev zajema 16.000 ha površin. Na teh površinah bodo posejane naslednje pomembnejše poljščine:

		Skupaj	družb. proizv.	družb. org. proizv.
koruza zrno	ha	7.512	1.512	6.000
koruza silaža	ha	1.730	230	1.500
pesa — sladkorna	ha	1.091	441	650
krompir	ha	265	265	—
soja	ha	90	—	90

vrtnine				
— zelje	ton	500	—	500
— česen	ton	5	—	5
— pesa rdeča	ton	15	—	15
— korenje	ton	200	—	200
— kumarice	ton	60	—	60
— hren	ton	150	—	150

2.3. Sladkorna pesa

Proizvodni plan je dosedaj v glavnem izpolnjevala le družbena proizvodnja. V družbeno organizirani proizvodnji, kljub prizadevanjem in akcijam, plan še nobeno leto ni bil izpolnjen. Zaradi pokrivanja proizvodnih zmogljivosti tovarne v Ormožu, bi v SR Sloveniji morali pridelovati peso na 5735 ha, od tega v mursko soboški občini 1190 ha. Kmetijska zadruga Panonka je določila naslednji plan po temeljnih zadrugnih organizacijah:

TZO Beltinci	133 ha
TZO Cankova	75 ha
TZO G. Petrovci	5 ha
TZO Martjanci	109 ha
TZO M. Sobota	325 ha
TZO Prosenjakovci	3 ha
TOZD Poljedelstvo in živinoreja Beltinci je sprejela obveznost na	441 ha.

Pogodbe za pridelovanje pese so sklepali že ob jesenski setvi. Pogoji pridelave in odkupa za leto 1984 so določeni. Garantirana je cena 5,05 din/kg na stopnjo 15,5 % sladkorja. Proizvajalci imajo pravico do nadomestila za prevoz do deponije, organizatorji pa za financiranje pospeševalne službe.

Zagotovljeno je seme po sortnem izboru in gnojila, ki so prirejena za potrebe te poljščine. Ker v letošnjem letu setev ne bo opravljena na dokončno razdaljo, bo potrebno s posebnim dogovorom opredeliti aktivnosti za redčenje. V okviru ustrezne poslovne skupnosti bo zagotovljeno nadomestilo in razširitev mehanizacije (kombanjev), zaščitna sredstva in dana tehnološka navodila proizvajalcem. Uvedena bo tudi prognostična služba za zaščito pred boleznimi.

Proizvodni cilj je doseči v povprečju 450 dt/ha pri 15,5 sladkorni stopnji. Da se dosežejo proizvodni cilji so zagotovljena potrebna interventna sredstva iz sklada SR Slovenije.

2.4. Koruza

Pridelovanje koruze za zrno in za silažo, bo vprico njenega pomena v krmni bilanci, cene krmil in uvoznih težav, posebnega pomena. Površine, ki bodo pod koruzo, bi s povečanjem hektarskega pridelka lahko zagotovile toliko zrna, da bi bile pokrite vse potrebe. Za doseganje boljših pridelkov bodo proizvajalci predvsem izboljšali pripravo zemlje, v večji meri uporabljali pnevmatske sejalnice za setev na določeno razdaljo (gostota setve) in zagotovili tako kvaliteto semen, ki bo v celoti odpravila nekajletne probleme v zvezi s kalitvijo. Intenzivnejše pridelovanje koruze bo v tem in tudi v prihodnjih letih ena od najpomembnejših nalog pospeševalne službe.

Proizvodni cilj je doseči v družbeni proizvodnji 70 — 80 dt/ha, prav toliko tudi v družbenoorganizirani proizvodnji, v povprečju pa bi moral pridelek biti 50 — 60 dt suhega zrna po ha. Proizvodni cilj v pridelovanju silažne koruze je 400 — 500 dt zelene mase po ha.

Za doseganje proizvodnih ciljev bo KZ Panonka zagotovila 135 ton semen po naslednjem sortnem izboru:

— razred 100 : BC 188, OSK 187
— razred 200 : BC 264, BC 28—11, OSK 247
— razred 300 : BC 384, ZPSK 309
— razred 400 : BC 468, ZPSK 42

Skupnost za pospeševanje kmetijstva bo za uresničitev proizvodnih ciljev zagotovila v družb. org. proizvodnji 35 din regresa po kg prodanega semena in 800 din regresa po ha, za uporabo pnevmatske sejalnice

2.5. Krompir

Tržno-blagovna proizvodnja krompirja je, predvsem na območju TZO Beltinci, zajela v proizvodnjo precejšnje površine. Na območju občine planiramo odkup 6000 — 7000 ton krompirja, ki ga bo mogoče določene količine izvoziti. Proizvajalci so organizirani v proizvodni skupnosti, kjer združujejo svoje interese predvsem v organizirani proizvodnji, skladiščenju, sortiranju in prometu. V letošnjem letu bo na primernih površinah organizirana tudi proizvodnja semenskega krompirja (15 ha). Proizvodni cilj je doseči v organizirani proizvodnji v povprečju 270 dt/ha.

Za uresničitev tega cilja in proizvodnega načrta bo kmetijska zadruga zagotovila 25 ton semenskega krompirja, skupnost za pospeševanje kmetijstva pa regres za seme v višini 12 din po kg. Cena bo vsklajena s ceno sladkorne pese. Priporočene jedilne sorte za ozimnico

so: Cvetnik in Igor z belim mesom ter Desirré, Meta in Bintje z rume-nim mesom.

2.6. Soja

Soja je v dveh poskusih, predvsem pa v lanskem letu, dala take rezultate, da so prisotne možnosti in potrebe po postopnem uvajanju v kolobar poljščin. V letošnjem letu se bo povečalo število proizvajalcev in površine pod sojo na 90 ha. Uvajanje soje pogojuje velike potrebe po beljakovinskih krmilih, težave z uvozom in visoke cene krmil, ki so pripravljena na njeni osnovi. Proizvodni cilj je doseči 30 dt/ha, za kar bo KZ Panonka zagotovila 10 ton semena sorte Marija (00 zrelostni razred) in Evans (0 zrelostni razred).

Skupnost za pospeševanje kmetijstva bo zagotovila regres na uporabo specialne sejavnice v višini 1600 din po ha.

2.7.

Površine pod ovsem se zmanjšujejo. Ob ugodnih vremenskih razmerah bo posejano okrog 300 ha. Priporočena sorta je leanda.

Pridelovanje buč pridobiva na pomenu zaradi pridobivanja olja in cene bučnemu olju. Zaradi uporabe herbicidov se je proizvodnja usmerila na čiste površine. Organizirana proizvodnja ni zajela večjega obsega, četudi je podan širši interes. Enako velja za ostale oljnice (oljna ogrščica).

Pridelovanje detelj, trav, mešanic (krmnih koševin) in krmnih rastlin, pridobiva na pomenu zaradi poudarjanja v oskrbi s krmo iz lastnih virov, zaradi pomanjkanja močnih krmil in zaradi zagotavljanja tistih virov, ki so bogatejši na beljakovinah.

Interventni ukrepi za pospeševanje teh poljščin niso opredeljeni, njih pomen bo predvsem morala poudarjati pospeševalna služba ne samo za rastlinsko, temveč tudi in predvsem govedorejsko proizvodnjo.

2.8.

V letu 1981 je bila pričeta akcija za intenzivnejšo rabo travinja, ki se je leta 1982 nadaljevala. Planiranega obsega 4000 ha travnikov ni zajela. Razlogi so v prepočasnem napredovanju melioracij na zasebnih zemljiščih, predragih gnojilih in preskromnem vplivu pospeševalne službe. Več uspeha je dosegla akcija za pravočasno košnjo trave, sodobnejše oblike spravila (siliranje) in uvajanju pašnokošnega sistema.

V tekočem letu se bo akcija v opredeljenem obsegu nadaljevala, s posebnim poudarkom na melioriranih in komasiranih travnih površinah.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva bo sofinancirala obnovo čredinskih pašnikov z regresom 20.000 dinarjev po hektarju na območju manjrazvitih krajevnih skupnosti (Goričko).

2.9. Ostali ukrepi v rastlinski proizvodnji

2.9.1. Pospeševalna služba postaja vse bolj pomembna postavka nadaljnjega razvoja rastlinske proizvodnje in neobhoden dejavnik za uresničitev zastavljenih ciljev. Predvsem bodo kmetijske organizacije zagotovile tiste kadre, ki bodo neposredno sodelovali v proizvodnji in v čim pogostejšem kontaktu s proizvajalci.

Pretežni del te službe bo razbremenjen administrativno-tehničnih opravil. Pospeševalna služba bo v tem letu številčno okrepljena za okrog deset pospeševalcev. V KZ Panonki bodo okrepi tudi tehnično službo za melioracije in komasacije zemljišč v lastnini.

Za povečani obseg pospeševalne službe bo republika zagotovila 70 % potrebnih sredstev, 30 %, oziroma 300.000 dinarjev pa bo zagotovila občinska kmetijska pospeševalna skupnost.

2.9.2. Kmetijske organizacije bodo zagotovile potrebne količine gnojil in zaščitnih sredstev v okviru celotne bilance znotraj SOZD ABC Pomurka. Zagotovljena bo približno enaka količina gnojil, kakor leta 1983, kar bo za večjo proizvodnjo v zasebni proizvodnji premalo, da se preseže poraba 500 kg po ha. Pričakovati je, da bodo neusklajene cene povzročile določene motnje v oskrbi in porabi. Predvidoma bo dovolj zaščitnih sredstev, tako po izboru, kakor v količinah. Republika bo v udeležbo OZD in bank zagotovila devizna sredstva za uvoz, če bo kmetijstvo izpolnilo predvidene izvozne programe. Kmetijske organizacije bodo tudi letos oskrbo z gnojili in zaščitnimi sredstvi vezale na organizirano oziroma tržno proizvodnjo.

2.9.3. V tekočem letu je še pričakovati moteno oskrbo z rezervnimi deli predvsem za kmetijske stroje iz uvoza in s plašči za traktorje, kombajne in vozila. ABC Pomurka — Agroservis bo tudi letos zagotavljal rezervne dele in popravila za kombajne domače proizvodnje po posebnem dogovoru, za ostale izdelke pa v okviru možnosti in povezav z drugimi organizacijami.

Za izvedbo kmetijskih opravil bo Petrol zagotovil 7,5—8 milijonov litrov diselskega goriva v okviru določil predpisa v osnovnih in dodatnih

količinah bonov za goriva oziroma predpisa v porabi goriva v OZD. Ob morebitnih motnjah z oskrbo v konicah proizvodnje, bodo kmetijske organizacije, Petrol in IS uskladjali možnosti distribucije glede na potrebe in možnosti.

2.9.4. Za uresničitev zastavljenih ciljev bodo kmetijske organizacije nadaljevale z melioracijami in komasacijami zemljišč v skladu z dogovorjeno dinamiko po srednjeročnem programu. Kmetijske organizacije in izvajalci bodo poskrbeli za pravočasno dokončanje začetih melioracijskih del na projektu, Ledava—levi breg, da površine ne bi ostale neobdelane in neposejane. Kmetijska zemljiška skupnost bo poskrbela za pravočasna naročila projektov. Njena naloga bo tudi, da v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi in kmetijskimi organizacijami poišče vse neobdelane površine in v skladu z zakonom zagotovi njihovo obdelavo.

2.9.5. Skupnost za obrambo pred točo in Hidrometalurški zavod SRS bosta zagotovila ustrezne aktivnosti za učinkovito delovanje sistema tudi v tem letu. Predvsem bo skupnost pravočasno zagotovila zadostno količino raket, poskrbela za ustrezne zveze in za dopolnilno izobraževanje strelcev.

2.9.6. Izvršni svet, njegovi organi, kmetijska zadruga, lovske organizacije in krajevne skupnosti, bodo v tekočem letu povečale aktivnosti za vsklajenejšo sodelovanje pri gojitvi in odstrelu divjadi, predvsem na tistem območju občine, kjer so prisotni največji problemi. Poskrbeli bodo za večje uveljavljanje določil zakona glede pravic in dolžnosti lovske organizacije in kmetijskih proizvajalcev.

2.9.7. V letu 1984 bo opravljena korekcija katastrskega dohodka iz kmetijstva, ki bo preračunana na njegovo realno vrednost. Da bi davek na dohodek iz kmetijstva vplival tudi na uresničitev zastavljenih ciljev, predvsem pa na boljšo obdelavo zemlje in večanje pridelkov, bodo uvedene olajšave za tiste davčne zavezance, ki so vključeni v družbenoorganizirano proizvodnjo, ter sprejemajo in izpolnjujejo obveznosti setvenih planov. Izvršni svet bo predložil takšen predlog odloka, s katerim bodo ta načela čim bolj uresničljiva in olajšano delo tudi kmetijski organizaciji pri izpolnjevanju njenih nalog.

2.9.8. Krajevne skupnosti in kmetijske organizacije bodo v tem letu povečale obseg sodelovanja za uresničevanje ciljev tako, da bodo postali proizvodni plani sestavni del vsakoletnega načrtovanja aktivnosti v krajevnih skupnostih. Krajevne skupnosti bodo povečale aktivnosti tudi kmetijskih sekcij v družbenopolitičnih organizacijah in povečale obseg njihovega družbenega nadzora nad delovanjem kmetijskih organizacij, njihovih organov in pospeševalne službe. Bolj bodo vključene v realizacijo in urejanje odkupa, oskrbe in reševanje motenj, ki so vzrok v subjektivnih pomanjkljivostih delavcev kmetijske zadruge.

3. ŽIVINOREJSKA PROIZVODNJA

3.1. Obseg proizvodnje za leto 1984 je določen s samoupravnim sporazumom, ki so ga sklenile kmetijske organizacije v okviru kmetijske pospeševalne skupnosti in obsega:

11.443 komadov pitane govedi
114.200 komadov prašičev
4.361.000 komadov piščancev
28.400.000 litrov mleka

V obsegu niso vštete količine, ki jih bodo razne organizacije odkupile v prostem prometu (izven kooperacijska reja).

Izvozni program zajema prodajo 1500 komadov mlade pitane govedi.

3.2. Za uresničitev proizvodnega programa so s sporazumom o enotni politiki pri proizvodnji hrane v letu 1984 določeni naslednji ukrepi:

— premiranje povečanja staleža krav osnovne črede za 1000 komadov, s premijo 15.000 (30.000) dinarjev (v oklepaju navedena vsota velja za kmetije na območju III. davčnega okoliša)

— premiranje pitanja telet za 520 ton mesa, s premijo 11 (17) din po kg žive teže

— premiranje proizvodnje mleka, ki ga proizvedejo oz. odkupijo kmetijske organizacije v višini 0,60 (2) din za združene kmete in 2,65 din za družbene obrate

— premiranje reje 50 kom klavnih prvesnic v poskusni proizvodnji, 10.000 din po grlu, ki bo vzrejena v družbeni proizvodnji

Sredstva v višini 42 milijonov dinarjev bosta zagotovila republiški in občinski intervencijski sklad.

Občinska skupnost za pospeševanje bo sodelovala tudi z regresom na stroške za analizo krme (70 %), pripravila vsakoletno analizo govedorejske proizvodnje z obdelavo podatkov, sofinancirala službo za higiensko pridobivanje mleka, sofinancirala organizacijo občinske živinorejske razstave, sofinancirala pričetek osemenjevanja svinj, vzdrževala plemenskega žrebca in sofinancirala zatiranje mastitisa in čebelih bolezni.

3.3. Kmetijske organizacije bodo v letu 1984 opravile ustrezno delitev dela, po katerem bo skrb za osnovno čredo prevzela kmetijska

zadruga, z družbenim gospodarstvom pa si delita obseg proizvodnje govejega mesa. Tako si bosta delila tudi soodgovornost za obnovo črede, vzrejo telet in za oskrbo s krmili.

Na goriškem predelu občine se bo povečal interes za mlečno proizvodnjo pri posameznih rejcih, ki bodo stimulirani pri formiranju tako usmerjene kmetije in pridelavi krme. Kmetijska zadruga bo tudi s svojimi ukrepi podprla povečan interes za rejo krav. V tej meri bo povečana pozornost vzreji plemenske živine za širše tržišče.

Pomanjkanje koncentrirane krme bo ustvarilo probleme pri kmetijah z večjo mlečnostjo, kar bo potrebno kompenzirati z večjo proizvodnjo kvalitetnega sena in silaže. Isti problem bo vplival tudi na klavnost živali. Pomanjkanje krme bo vplivalo na neizravnano dinamiko v ponudbi klavnih govedi in telet, kar bodo kmetijske organizacije in klavniška industrija usklajevale s kreditno politiko, republika in občina pa z uravnavanjem zalog blagovnih rezerv.

26. Samoupravni sporazum o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti občine Murska Sobota

27. Sklep u razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskpevka v denarju in delu za območje krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici.

26

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela v delovnih skupnostih ter drugi delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih kot uporabniki in drugi delovni ljudje in občani, združeni v telesnokulturnih organizacijah ter delavci delovnih skupnosti telesnokulturnih organizacij, na podlagi 6. in 23. člena Zakona o svobodni menjavi dela na področju telesne kulture (Ur. list SRS št. 35/79) in 66. člena Zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela (Ur. list SRS št. 17/79) sklenejo

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI OBČINE MURSKA SOBOTA

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih ter drugi delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih (v nadaljnjem besedilu: uporabniki) in drugi delovni ljudje in občani združeni v telesnokulturnih organizacijah ter delavci delovnih skupnosti telesnokulturnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: izvajalci) v občini Murska Sobota, se združijo v Telesnokulturno skupnost občine Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: skupnost).

2. člen

V skupnost uporabniki in izvajalci (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sporazuma):

- opredeljujejo potrebe in interese na področju telesne kulture ter možnosti in načine uresničevanja teh potreb in interesov v planih samoupravnih organizacij in skupnosti ter v planih oziroma programih telesnokulturnih organizacij,
- zadovoljujejo potrebe in interese uporabnikov na področju telesne kulture s svobodno menjavo dela,
- uresničujejo skupne in celotne družbene potrebe in interese na področju telesne kulture in skupaj z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi oblikujejo politiko razvoja telesne kulture.

II. STATUSNE DOLOČBE

3. člen

Skupnost je pravna oseba z imenom: TELESNOKULTURNA SKUPNOST OBČINE MURSKA SOBOTA.
Sedež skupnosti je v MURSKI SOBOTI, TITOVA 24.

4. člen

Skupnost ima štampiljko okrogle oblike z napisom: Telesnokulturna skupnost občine Murska Sobota.

5. člen

Dejavnost skupnosti je uresničevanje skupnih in celotnih družbenih potreb in interesov na področju telesne kulture z oblikovanjem politike razvoja telesne kulture, pospeševanjem množičnega vključevanja delovnih ljudi v telesnokulturne dejavnosti, zagotavljanje pogojev za razvoj vrhunškega športa z uresničevanjem svobodne menjave dela.

6. člen

Skupnost zastopa in predstavlja predsednik skupščine skupnosti z omejitvijo, da sklepa pogodbe po sklepih skupščine skupnosti.

V odsotnosti predsednika skupščine zastopa in predstavlja skupnost podpredsednik skupščine z enakimi pooblastili.

V odsotnosti predsednika skupščine zastopa in predstavlja skupnost podpredsednik skupščine z enakimi pooblastili.

Za skupnost podpisuje predsednik skupščine, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik ali pooblaščen delavec strokovne službe.

7. člen

V pravnem prometu z drugimi nastopa skupnost samostojno in brez omejitev.

Za svoje obveznosti v pravnem prometu odgovarja skupnost z vsemi sredstvi s katerimi razpolaga.

III. NAMEN IN CILJ USTANOVITVE SKUPNOSTI

8. člen

Udeleženci sporazuma se združujejo v skupnost, da bi kot uporabniki in izvajalci:

- v njej ugotavljali in obravnavali celotne skupne družbene potrebe in interese na področju telesnokulturne dejavnosti v občini in jih vsklajevali z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi skupnostmi,
- v njej oblikovali politiko razvoja telesne kulture z opredeljevanjem potreb in interesov ter možnosti in načinov uresničevanja teh potreb v cilju množičnega vključevanja delovnih ljudi v telesnokulturne dejavnosti,
- v njej uresničevali svobodno menjavo dela pri zadovoljevanju skupnih in enotnih družbenih potreb in interesov v občini na področju telesnokulturne dejavnosti.

9. člen

Za opravljanje nalog iz 8. člena tega sporazuma udeleženci sporazuma združujejo potrebna sredstva v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana, razvijanja svobodno menjavo dela in sodelujejo z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi.

IV. SVOBODNA MENJAVA DELA V SKUPNOSTI

10. člen

Predmet svobodne menjave dela so telesnokulturne in druge storitve, potrebne za izvedbo nalog, ki jih opravlja posamezna organizacija izvajalcev (v nadaljnjem besedilu: program storitev) oziroma posamične telesnokulturne ali druge storitve, s katerimi se zadovoljujejo potrebe uporabnikov ali zagotavljajo možnosti za telesnokulturno aktivnost.

11. člen

Uporabniki in izvajalci v svobodni menjavi dela na področju telesne kulture v skupnosti vrednotijo rezultate dela izvajalcev kot samoupravno dogovorjeno povračilo za oprav program storitev oziroma ceno posamične storitve.

Povračilo za opravljen program storitev oziroma cena posamezne storitve obsega:

- materialne stroške v okviru dogovorjenih standardov in normativov in po nabavnih cenah materiale, ki veljajo v času opravljanja storitev,
- amortizacijo osnovnih sredstev, potrebnih za izvajanje programa storitev,
- sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev izvajalca po merilih, določenih s samoupravnim sporazumom, družbenim dogovorom ali zakonom,
- sredstva s katerimi se amaterskim delavcem izvajalca v skladu s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom zagotavljajo nadomestila osebnega dohodka, povračila stroškov in podobno,
- del sredstev za naložbe v telesnokulturne objekte in naprave v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana skupnosti,
- druge dogovorjene sestavine.

12. člen

Potrebna sredstva za izpolnjevanje obveznosti o svobodni menjavi dela zagotavljajo uporabniki:

— iz osebnega dohodka delavcev in iz dohodka oziroma prihodkov drugih delovnih ljudi za naloge določene s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana skupnosti,

— iz sredstev za razširitev materialne osnove dela v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela za naložbe v telesnokulturne objekte in naprave, kadar so te naložbe potrebne zaradi uveljavljanja novih potreb oziroma zaradi posebnih interesov uporabnikov v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana skupnosti.

13. člen

S samoupravnim sporazumom o temeljnih plana skupnosti določijo uporabniki in izvajalci, za katere namene in v kakšnem obsegu prispevajo občani iz svojih sredstev za uporabo določenih telesnokulturnih storitev, objektov in naprav.

S samoupravnim sporazumom o temeljnih plana skupnosti uporabniki in izvajalci vskladijo potrebe in interese na področju telesne kulture, zlasti glede vrst in obsega telesnokulturnih storitev, zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za telesnokulturne aktivnosti delovnih ljudi in občanov in naložb v telesnokulturne objekte in naprave.

14. člen

Uporabniki in izvajalci oblikujejo elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti po metodologiji, ki jo v skladu z zakonom določijo v Telesnokulturni skupnosti Slovenije.

Za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti določijo zlasti naslednje elemente:

a) uporabniki:

— obseg potreb po posameznih vrstah telesnokulturnih storitev in kvaliteto storitev,

— vrste in obseg nalog, potrebnih za zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za telesnokulturno aktivnost delovnih ljudi in občanov,

— sredstva, ki jih bodo uporabniki združevali za izvajanje telesnokulturnih storitev in opravljanje drugih nalog;

b) izvajalci:

— obseg in kvaliteto programov storitev, ki jih izvajalec lahko zagotovi ob danih kadrovskih in materialnih zmogljivostih,

— predloge za morebitne spremembe v načinu uporabe danih materialnih zmogljivosti ter spremembe standardov in normativov z utemeljitvijo vpliva teh sprememb na obseg, kvaliteto in cene storitev,

— predloge za nove naložbe v telesnokulturne objekte in naprave z utemeljitvijo vpliva teh naložb na obseg, kvaliteto in ceno storitev,

— povračilo za posamezne programe storitev oziroma cene za posamične storitve, po vrstah storitev.

15. člen

Samoupravni sporazum o temeljnih plana skupnosti temelji na vsakljanih elementih iz 14. člena in vsebuje zlasti:

— vrsto, obseg in kakovost telesnokulturnih storitev po posameznih programih, s katerimi se uresničujejo potrebe občanov v skupnosti,

— druge naloge, s katerimi se zagotavljajo možnosti za telesnokulturno aktivnost delovnih ljudi in občanov v skupnosti,

— izobraževanje in usposabljanje kadrov za delo v telesni kulturi,

— naložbe v telesnokulturne objekte in naprave,

— naloge, ki jih uresničujejo, skupno z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi in potrebna sredstva,

— merila za ugotavljanje povračila za opravljene programe storitev oziroma cene posamičnih storitev,

— potrebna sredstva za izvedbo nalog skupnosti,

— način ugotavljanja potrebnih sredstev za posamezna leta v planskem obdobju,

— postopek in način vračila oziroma poročuna presežkov sredstev, potrebnih za izvedbo sprejetih programov telesnokulturnih dejavnosti,

— osnove in merila za zagotavljanje sredstev, zavezanec in način zagotavljanja sredstev in ukrepe za preprečevanje motenj v izpolnjevanju sprejetih obveznosti,

— merila za ugotavljanje kakovosti storitev.

16. člen

Na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljnih plana sprejmejo uporabniki in izvajalci v skupnosti plan skupnosti v katerem opredelijo zlasti:

— politiko in cilje razvoja telesnokulturne dejavnosti v občini,

— naloge, obveznosti in sredstva, prikazana po sestavinah iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana,

— naloge, ki jih ima skupnost po drugih sporazumih, družbenih dogovorih in splošnih predpisih,

— organizacijske, materialne in kadrovske ukrepe za izvršitev nalog.

V. DELOVNO PODROČJE

17. člen

V skupnosti uporabniki in izvajalci zlasti:

— vsklajujejo planiranje telesnokulturne dejavnosti,

— sooblikujejo politiko telesne kulture v socialistični republiki Sloveniji,

— se sporazumevajo o programih storitev oziroma o posamičnih storitvah, ki se zagotavljajo s svobodno menjavo dela in merilih za njihovo vrednotenje,

— ugotavljajo obseg sredstev za izvedbo programov storitev oziroma posamičnih storitev,

— sprejemajo plan skupnosti,

— uresničujejo naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

— zagotavljajo sredstva za razširitev zmogljivosti telesnokulturnih objektov in naprav, če niso za sredstva vsebovana v ceni storitev,

— sodelujejo z izobraževalnimi skupnostmi, zdravstvenimi skupnostmi, skupnostmi otroškega varstva in raziskovalnimi skupnostmi ter drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi zaradi uresničevanja skupnih nalog za pospeševanje vsestranskega razvoja telesne kulture,

— zagotavljajo sredstva za naloge skupnega pomena, ki jih v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana telesnokulturne skupnosti Slovenije uresničujejo v njej,

— spodbujajo in podpirajo sodelovanje na telesnokulturnem področju s pobratenimi občinami, delavci na začasnem delu v tujini in zamejskimi Slovenci in mednarodno sodelovanje na telesnokulturnem področju,

— se sporazumevajo o drugih zadevah, ki so določene z zakonom, družbenim dogovorom ter s samoupravnimi splošnimi akti skupnosti.

18. člen

Uporabniki in izvajalci uresničujejo svoje pravice, obveznosti in odgovornosti neposredno v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v delovnih in drugih samoupravnih skupnostih in prek svojih delegacij in delegatov v organih skupnosti in organih skupščine skupnosti.

VI. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

19. člen

Udeleženci sporazuma uresničujejo naloge iz delovnega področja skupnosti preko zborov skupščine, odbora samoupravne delavske kontrole in organov ter drugih delovnih teles skupščine skupnosti.

Skupščina skupnosti

20. člen

Skupnost upravlja skupščina.

Skupščina skupnosti ima zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

21. člen

V skupščini skupnosti se uporabniki in izvajalci sporazumevajo o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih vsklajujejo svoje potrebe in interese in odločajo o njihovem uresničevanju.

Zbor uporabnikov in zbor izvajalcev obravnavata naloge skupščine in o njih odločata skupaj ali enakovrno. Vsak zbor razpravlja in odloča o zadevah določenih s tem sporazumom tudi samostojno.

22. člen

Delegat v zbor uporabnikov skupnosti delegirajo delegacije uporabnikov, delegat v zbor izvajalcev skupnosti pa delegirajo delegacije izvajalcev, ki so udeleženci sporazuma.

Delegacije oblikujejo delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v skupnostih v skladu z zakonom o volitvah in delegiranju v skupščine.

Število delegatov posameznega zbora določa statut skupnosti.

23. člen

Vsak zbor izvoli izmed delegatov predsednika zbora in njegovega namestnika, oba zbora na skupni seji pa izvolita predsednika skupščine in podpredsednika.

24. člen

Mandatna doba predsednika zbora in njuna namestnika predsednika skupščine in podpredsednika, drugih organov skupnosti, skupnih organov in delovnih teles skupščine se določa s statutom skupnosti.

Nihče ne more biti izvoljen na isto funkcijo več kot dvakrat zapored.

25. člen

Na skupni seji obeh zborov delegati zlasti:

— določajo predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti in ugotavljajo, da je ta sprejet,

— sprejemajo ukrepe na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,

— obravnavajo pobude za samoupravno sporazumevanje v okviru skupnosti, sprejemajo osnutke takšnih samoupravnih sporazumov in jih predlagajo v javno razpravo, določajo predloge samoupravnih sporazumov in ugotavljajo kdaj so sprejeti,

— določajo osnutke in predloge samoupravnih splošnih aktov,

— sklepajo o določitvi stopenj za združevanje sredstev potrebnih za financiranje programov skupnosti in o dodatnem zbiranju sredstev,

— volijo predsednika in podpredsednika skupščine skupnosti,

— volijo predstavnike in člane skupnih organov skupščine skupnosti,

— imenujejo predstavnike in člane stalnih in občasnih delovnih teles skupščine skupnosti,

— sklepajo o oblikovanju delovne skupnosti za opravljanje administrativno-strokovnih, pomožnih in tem podobnih del za skupnost,

— imenujejo in razrešujejo vodjo delovne skupnosti,

— dajejo soglasje k določbam statuta, ki se nanašajo na uresničevanje nalog, zaradi katerih je delovna skupnost oblikovana, programu njenega dela in k razvidu del oziroma nalog,

— odločajo o drugih zadevah o katerih odločata oba zbora na skupni seji.

26. člen

Enakopravno v obeh zborih skupnosti delegati zlasti:

- sprejemajo statut skupnosti in druge samoupravne splošne akte skupnosti,
- oblikujejo politiko na področju telesne kulture,
- se sporazumevajo o programih storitev, pogojih za opravljanje telesnokulturnih storitev in o cenah oziroma povračilih za opravljeni program storitev,
- sprejemajo plan skupnosti, letne plane in finančne načrte ter sklepajo o priložnostnih obračunih in o zaključnem računu skupnosti,
- vsklajujejo elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti,
- določajo normative in standarde za zagotavljanje telesnokulturnih storitev,
- oblikujejo merila za izvajanje svobodne menjave dela pri izvajanju programov storitev,
- odločajo o drugih zadevah o katerih odločata oba zbora enakopravno.

27. člen

Samostojno v zboru uporabnikov delegati zlasti:

- volijo predsednika zbora in njegovega namestnika,
- delegirajo delegata za sejo zbora uporabnikov Telesnokulturne skupnosti Slovenije,
- določijo elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti,
- sklepajo samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela oziroma pogodbe s posameznimi izvajalci programov storitev in posamičnih storitev,
- sklepajo o drugih zadevah o katerih odloča zbor uporabnikov samostojno.

28. člen

Samostojno v zboru izvajalcev delegati zlasti:

- volijo predsednika zbora in njegovega namestnika,
- delegirajo delegata za sejo zbora izvajalcev Telesnokulturne skupnosti Slovenije,
- določajo elemente za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti,
- sklepajo o drugih zadevah o katerih odloča zbor izvajalcev samostojno.

Odbor za samoupravni nadzor

29. člen

Nadzor nad izvajanjem sprejete politike nad uveljavljanjem pravic in obveznosti delavcev in drugih delovnih ljudi, združenih v skupnosti, nad uresničevanjem sprejetih samoupravnih odločitev nad uporabo sredstev ter nad delovanjem organov skupnosti in njene strokovne službe, opravlja odbor za samoupravni nadzor.

S statutom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti skupnosti se v skladu z zakonom uredijo pravice, dolžnosti in odgovornosti odbora samoupravne delavske kontrole in njegovih članov, sestava, volitve in odpoklic ter število članov odbora za samoupravni nadzor.

Skupni organi in delovna telesa skupščine skupnosti

30. člen

Za izvrševanje sklepov skupščine skupnosti, pripravo osnutkov in predlogov samoupravnih splošnih aktov, stališč, sklepov in drugih aktov iz njenega delovnega področja, ima skupščina skupnosti naslednje skupne organe uporabnikov in izvajalcev:

- odbor za plansko-finančne zadeve,
- odbor za kadrovske in statutarne zadeve,
- odbor za vrhunski šport in športno rekreacijo,
- odbor za objekte, opremo in investicije,
- odbor za objekte, opremo in investicije,
- odbor za podelitev nagrad in priznanj s področja telesne kulture,
- odbor za prireditve in sodelovanje s tujino,
- odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

31. člen

Za posamezna vprašanja lahko skupščina skupnosti ustanovi stalne in občasne komisije kot delovna telesa.

32. člen

S statutom skupnosti se uredijo pravice, dolžnosti in odgovornosti skupnih organov skupščine in drugih delovnih teles in njihovih članov ter število članov teh organov in delovnih teles.

VII. ENOTE SKUPNOSTI

33. člen

Uporabniki in izvajalci lahko pod pogoji, ki jih določa statut skupnosti, za uresničevanje svobodne menjave dela ustanovijo enoto skupnosti, v kateri izvajajo določene programe telesnokulturne aktivnosti v krajevni skupnosti, oziroma določene programe telesnokulturne organizacije oziroma organizacije, ki upravlja telesnokulturne objekte in naprave.

34. člen

Enoto skupnosti upravlja skupščina, ki ima zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi enote se določi število delegatskih mest v zborih skupščine ter število in način delegiranja delegatov, ki jih delegirajo delegacije uporabnikov in izvajalcev s tem, da mora imeti zbor uporabnikov najmanj 17 delegatskih mest, zbor izvajalcev pa najmanj 8 delegatskih mest.

VIII. ZDRUŽEVANJE SKUPNOSTI IN NAČIN SODELOVANJA SKUPNOSTI Z DRUGIMI SKUPNOSTMI

35. člen

Uporabniki in izvajalci se po skupnosti združijo s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi v telesnokulturno skupnost Slovenije.

36. člen

Skupnost sodeluje z drugimi telesnokulturnimi skupnostmi in z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, zlasti s področja izobraževanja; zdravstva, raziskovanja in otroškega varstva zaradi vsklajevanja dela, dogovarjanja in otroškega varstva zaradi vsklajevanja dela, dogovarjanja o skupnih nalogah in izvajanja teh nalog ter za uresničevanje skupnih ciljev. V ta namen ustanavlja s temi skupnostmi skupne organe, po tej skupnih organih predlaga gradivo za razpravljanje in samoupravne odločitve.

Z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi iz prvega odstavka tega člena sodeluje skupnost preko skupščine skupnosti in preko skupnih organov skupščine skupnosti tako, da se seje zborov skupščine in seje skupnih organov skupščine skupnosti predstavniške teh drugih samoupravnih interesnih skupnosti in se njim pošilja potrebno gradivo.

IX. POSEBNO SODIŠČE ZDRUŽENEGA DELA

37. člen

V sporih iz družbenoekonomskih odnosov pri sprejemanju in izpolnjevanju planskih odločitev in iz drugih samoupravnih razmerij, ki jih delovni ljudje samostojno urejajo v skupnosti, odloča posebno sodišče združenega dela.

Posebno sodišče združenega dela lahko ustanovijo uporabniki in izvajalci s samoupravnim sporazumom pri skupnosti, lahko pa z drugimi telesnokulturnimi skupnostmi ustanovijo skupno posebno sodišče združenega dela. Skupno posebno sodišče združenega dela lahko ustanovijo uporabniki in izvajalci tudi skupaj s samoupravnimi interesnimi skupnostmi podobnih družbenih dejavnosti.

Skupno posebno sodišče združenega dela rešuje tudi spore iz družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov med ustanovitelji.

X. OBVEŠČANJE IN JAVNOST DELA

38. člen

Delo skupnosti in njenih organov je javno.

Skupnost mora zagotoviti redno, pravočasno in popolno obveščanje uporabnikov in izvajalcev o celotnem delovanju skupnosti in o problemih, stanju ter razvoju telesne kulture v občini, o uresničevanju planov skupnosti, o uresničevanju svobodne menjave dela, o uporabi združenih sredstev kot tudi o drugih vprašanjih, ki so pomembna za obveščenost uporabnikov in izvajalcev, o delu skupnosti in njenih organov.

Način obveščanja uporabnikov in izvajalcev ureja statut skupnosti.

XI. STROKOVNA SLUŽBA SKUPNOSTI

39. člen

Za opravljanje administrativnih, strokovnih, pomožnih in tem podobnih del, skupnost oblikuje delovno skupnost ali pa se za opravljanje teh del dogovori z drugo samoupravno interesno skupnostjo, organizacijo združenega dela, telesnokulturno organizacijo ali z organom.

40. člen

Delovno skupnost vodi vodja, ki ga imenujejo in razrešujejo skupščina skupnosti in skupščina drugih samoupravnih interesnih skupnosti, ki so skupaj oblikovale delovno skupnost, potem ko dobijo mnenje organa upravljanja delovne skupnosti.

XII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

41. člen

Skupnost je ustanovljena s sklenitvijo tega samoupravnega sporazuma. Ta samoupravni sporazum je sklenjen, ko ga sprejme oziroma k njemu pristopi več kot polovica uporabnikov in izvajalcev.

42. člen

Ta samoupravni sporazum začne veljati, ko poda k njemu soglasje izvršni svet skupščine občine Murska Sobota.

Ta samoupravni sporazum se objavi v Uradnih objavah skupščin pomurskih občin.

43. člen

Z dnem, ko začne veljati ta samoupravni sporazum, preneha veljati dosedanj samoupravni sporazum o ustanovitvi Občinske telesnokulturne skupnosti Murska Sobota z dne 28. decembra 1974.

Številka: 12/1981-5

Na podlagi določb samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Telesnokulturne skupnosti občine Murska Sobota je skupščina Telesnokulturne skupnosti občine Murska Sobota na svoji seji 22. 12. 1981 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1. Skupščina Telesnokulturne skupnosti občine M. Sobota ugotavlja, da je samoupravni sporazum o ustanovitvi Telesnokulturne skupnosti občine Murska Sobota sklenjen.

2. Na podlagi podpisanih obvestil o sprejetem sklepu, je samoupravni sporazum o ustanovitvi Telesnokulturne skupnosti občine Murska Sobota podpisalo od 198 udeležencev 140 udeležencev ali 71 %.

Soglasje k sporazumu je dal Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota dne 15. 9. 1981.

3. Sklepi o sklenitvi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Telesnokulturne skupnosti občine Murska Sobota se hranijo in so na vpogled vsem udeležencem na Skupni službi samoupravnih interesnih skupnosti občine Murska Sobota.

Številka: 12/1981-5
Datum: 22. 12. 1981

Predsednik skupščine
Telesnokulturne skupnosti
občine Murska Sobota:
FERDO PIHLAR

SKUPŠČINA OBČINE
IZVRŠNI SVET
MURSKA SOBOTA

Številka: 025-15/81-5
Datum: 15/9-1981

Na podlagi sklepa 141. seje izvršnega sveta z dne 8. sept. 1981 ob smiselni uporabi določil III. odstavka 34. člena Zakona o svobodni menjavi dela na področju telesne kulture (Ur. list SRS, št. 35/79) ter na osnovi pismene vloge Samoupravne telesno-kulturne skupnosti občine Murska Sobota izdaja Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota

SOGLASJE

k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Telesno-kulturne skupnosti občine Murska Sobota

Soglasje k predloženemu Samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Telesno-kulturne skupnosti velja od dne, ko bo v združenem delu zaključen postopek sklenitve sporazuma za ustanovitev te skupnosti.

Predsednik
izvršnega sveta
Janez KUČAN, dipl. ekonom.

27

Na podlagi 2. člena Zakona o samopriskvku (Ur. list SRS št. 3/73) in 29. člena statuta KS Videm ob Ščavnici je skupščina krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici na seji dne 5/2-1984 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskvka v denarju in delu za območje krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici.

1. člen

Razpiše se referendum za uvedbo krajevnega samopriskvka v denarju in delu za območje KS Videm ob Ščavnici, ki bo dne 11/3-1984 na običajnih glasovalnih mestih na območju krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici od 7. do 19. ure.

2. člen

Sredstva zbrana s samopriskvkom se bodo porabila:

- 60 % za komunalno dejavnost:
 - gramoziranje in vzdrževanje krajevnih cest
 - sofinanciranje pri modernizaciji cest
 - varstvo okolja
 - in druga komunalna dela

10 % za razširitev telefonskega omrežja na območju KS Videm ob Ščavnici

15 % za vzdrževanje in obnovo kulturnih in telesno kulturnih objektov

15 % za požarno varnost (vodna zajetja, avtocisterna)

3. člen

Samopriskvek bo uveden za obdobje 5 let in sicer od 1. 5. 1984 do 30. 4. 1989.

4. člen

Zavezanci samopriskvka so občani s stalnim bivališčem na območju krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici.

Višina samopriskvka znaša:

V DENARJU:

- 1,5 % od neto OD posameznega zavezanca iz delovnega razmerja
- 6 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od čistega dohodka občanov, ki samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske ali negospodarske dejavnosti in intelektualne storitve

— 1,5 % od pokojnin, razen od pokojnin z varstvenim dodatkom

— 1,5 % od povprečnega neto OD zaposlenega v gospodarstvu iz občine Gornja Radgona — delavca začasno zaposlenega v tujini

V DELU:

- 1 dan dela v koledarskem letu za vsa gospodinjstva brez in do 5 ha zemlje ali nadomestilo 500,00 dinarjev
- 2 dni dela v koledarskem letu za vsa kmetijska gospodinjstva nad 5 ha zemlje ali nadomestilo 1.000,00 dinarjev.

Ta znesek sme svet krajevne skupnosti Videm vsako leto valorizirati.

5. člen

Glede oprostitve samopriskvka se uporabljajo določila 10. člena zakona o samopriskvku.

6. člen

Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik na območju KS Videm ob Ščavnici in zaposleni občani, ki še niso vpisani v splošni volilni imenik, imajo pa lastnost delavca v združenem delu.

7. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:

KRAJEVNA SKUPNOST
VIDEM OB ŠČAVNICI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 11. 3. 1984 o uvedbi krajevnega samopriskvka v denarju in delu za območje krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici na obdobje 5 let od 1. 5. 1984 do 30. 4. 1989, ki bo znašal:

a) v DENARJU:

- 1,5 % od neto OD posameznega zavezanca iz delovne organizacije
- 6 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od čistega dohodka občanov, ki samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske ali negospodarske dejavnosti in intelektualne storitve

— 1,5 % od pokojnin, razen od pokojnin z varstvenim dodatkom

— 1,5 % od povprečnega neto OD zaposlenega v gospodarstvu iz občine Gornja Radgona — delavca začasno zaposlenega v tujini

b) v DELU:

- 1 dan dela v koledarskem letu za vsa gospodinjstva brez in do 5 ha zemlje ali nadomestilo 500,00 dinarjev
- 2 dni dela v koledarskem letu za vsa kmetijska gospodinjstva nad 5 ha zemlje ali nadomestilo 1.000,00 dinarjev

Ta znesek sme svet krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici vsako leto valorizirati.

glasujem

„ZA“

„PROTI“

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo „ZA“, če soglaša z uvedbo samopriskvka, oziroma besedo „PROTI“, če se z uvedbo samopriskvka ne strinja.

8. člen

Sredstva samopriskvka se bodo zbirala na posebnem zbirnem računu KS Videm ob Ščavnici 51910-842-008-8836 in razporejala po referendumskega programu.

9. člen

Nadzor nad zbiranjem in porabo sredstev samopriskvka bo opravljal svet krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici, ki o tem vsako leto poroča na zborih občanov.

10. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Videm ob Ščavnici, dne 5. 2. 1984

Predsednik skupščine KS
Anton MEŽNARIČ l. r.